

Onsdag den 30. maj 2018 (D)

1

104. møde

Onsdag den 30. maj 2018 kl. 8.00

Dagsorden

1) Forespørgsel nr. F 37:

Forespørgsel til statsministeren om den indenrigs- og udenrigs-politiske situation.

Af Mette Frederiksen (S), Kristian Thulesen Dahl (DF), Britt Bager (V), Pernille Skipper (EL), Christina Egelund (LA), Carolina Magdalene Maier (ALT), Morten Østergaard (RV), Pia Olsen Dyhr (SF), Mette Abildgaard (KF), Aaja Chemnitz Larsen (IA), Aleqa Hammond (NQ), Magni Arge (T) og Sjúrdur Skaale (JF).
(Anmeldelse 15.05.2018. Fremme 17.05.2018).

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Mødet er åbnet.

Der i de følgende meddelelser:

Fra medlemmer af Folketinget Ane Halsboe-Jørgensen (S) og Rasmus Horn Langhoff (S), der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at de fra og med den 1. juni 2018 atter kan give møde i Tinget.

Per Husted (S) og Kasper Rougs (S) hverv som midlertidige medlemmer af Folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Fra medlem af Folketinget Trine Bramsen (S), der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at hun fra og med den 2. juni i 2018 atter kan give møde i Tinget.

Carsten Hansens (S) hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Fra medlem af Folketinget Finn Sørensen (EL), der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 4. juni 2018 atter kan give møde i Tinget.

Jette Gottliebs (EL) hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Fra medlem af Folketinget Lotte Rod (RV), der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at hun fra og med den 1. august 2018 atter kan give møde i Tinget.

Marlene Borst Hansens (RV) hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Så er der ikke flere af den slags.

Afslutningsdebatten i dag vil blive tolket på tegnsprog, således at døve kan følge debatten. Tegnsprogstolkningen kan ses direkte på Folketingets hjemmeside, www.ft.dk, og efterfølgende on demand.

Det eneste punkt på dagsordenen er:

1) Forespørgsel nr. F 37:

Forespørgsel til statsministeren:

Hvad kan statsministeren oplyse om den indenrigs- og udenrigs-politiske situation?

Af Mette Frederiksen (S), Kristian Thulesen Dahl (DF), Britt Bager (V), Pernille Skipper (EL), Christina Egelund (LA), Carolina Magdalene Maier (ALT), Morten Østergaard (RV), Pia Olsen Dyhr (SF), Mette Abildgaard (KF), Aaja Chemnitz Larsen (IA), Aleqa Hammond (NQ), Magni Arge (T) og Sjúrdur Skaale (JF).
(Anmeldelse 15.05.2018. Fremme 17.05.2018).

Kl. 08:01

Kl. 08:00

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse ikke udsættes.

Vi skal have en begrundelse for denne forespørgsel, og jeg giver derfor ordet til fru Mette Frederiksen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 08:02

Begrundelse

Mette Frederiksen (S):

Det er jo lige om at nyde de få sekunder, hvor man får lov at tale på vegne af hele Folketinget, af os alle sammen, når jeg hermed skal begrunde, hvorfor vi har indkaldt til forespørgslen.

Det er jo på det her tidspunkt af folketingsåret en stærk tradition, at vi gør status på det folketingsår, der er gået, og derfor stiller vi i fællesskab traditionen tro en forespørgsel til landets statsminister, hvor vi beder om en redegørelse for både den indenrigspolitiske og udenrigspolitiske situation, som Danmark står i.

Kl. 08:02

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til fru Mette Frederiksen. Forespørgslen er hermed begrundet, og så er det sådan set statsministeren, der skal besvare denne forespørgsel, og dermed giver jeg ordet til statsministeren. Værsgo.

Kl. 08:03

Besvarelse

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

God morgen. Jeg synes, vi skal starte med nogle tal: 98, 150, 3.500, 9.200, 130.000 og 4 millioner. Er det bare nogle tal? Nej, det er nog-

le tal, der viser, at politik gør en forskel. 98: 98 er det antal kommuner, hvor beskæftigelsesfrekvensen er steget siden folketingsvalget. Det er også det antal kommuner, vi har i Danmark. 150: De seneste 2 år har regeringen givet økonomisk støtte til, at et areal, som svarer til 150 fodboldbaner om dagen, kan blive omlagt til økologisk brug. 3.500: Det er det antal asylansøgere, vi modtog i 2017. Det er det laveste antal i 9 år. Danmark er ikke længere en af EU's mest attraktive asyldestinationer. 9.200 – kroner, kunne man tilføje – er det velstandsløft, der har været i Danmark siden folketingsvalget, målt ud pr. indbygger. 130.000: Det er det antal private arbejdspladser, der er skabt i Danmark siden regeringsskiftet. 4 millioner: Ja, siden valget har regeringen tilført sundhedsvæsenet 4 mio. kr. ekstra om dagen. Politik gør en forskel.

Danmark er tilbage i topform. Det giver os mulighed for at forme fremtiden. Jeg ønsker et Danmark, der rækker ud efter mulighederne, giver de begejstrede medvind og de bekymrede nyt håb. Jeg vil leve i et land, hvor ældre ikke skal bekymre sig om, om der er hjælp, hvis de falder; hvor alle voksne, der kan, har et arbejde, forsørger sig og sine og er en del af fællesskabet; hvor unge kan udfolde deres talent; hvor forældre kan aflevere deres børn om morgenen i trygge rammer med ro i maven og smil på læben; og hvor alle børn, voksne og ældre har mulighed for et friere, et rigere og et tryggere liv.

Det kræver, at alle får en god start på livet. Jeg er grundlæggende optimist. Jeg glæder mig over, at langt de fleste danske børn og unge tager en uddannelse og klarer sig godt. Så meget desto mere trist er det, at det ikke gælder alle. Der er børn, der vokser op i familier uden overskud til omsorg, og som kæmper med et svært udgangspunkt. Derfor har regeringen gennemført en samlet indsats for børn og unge, som har det svært. Derfor har vi styrket landets dagtilbud med særlig fokus på de børn, som har flest udfordringer. Derfor har vi styrket folkeskolen med en skolepulje på 0,5 mia. kr., som går målrettet til skoler, som løfter fagligt svage elever. Derfor har vi forbedret overgangen fra folkeskole til ungdomsuddannelse for de unge, som har brug for ekstra støtte, og ryddet op i uoverskuelige tilbud, en jungle af tilbud, som møder de unge. Derfor har vi styrket erhvervsuddannelserne, bl.a. med en trepartsaftale, som skal give flere praktikpladser, og ved hjælp af nye fordelsuddannelser og øget tilskyndelse for virksomhederne til at oprette praktikpladser.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke både arbejdsgivere og fagbevægelse, for det virker. Nu søger flere ind på en erhvervsuddannelse. Det kan vi være glade for, og det kan vi også være lidt stolte af, men det skal vi ikke stille os tilfreds med. Derfor har vi også fremlagt et bud på, hvordan vi får flere praktiske elementer i folkeskolen, så eleverne oplever, at undervisningen også peger frem mod en erhvervsuddannelse. Og derfor kan jeg i dag sige, at regeringen til efteråret vil komme med et nyt udspil til, hvordan vi får endnu flere unge til at søge og gennemføre en erhvervsuddannelse.

Danmark strutter af talent. Det ser jeg alle de steder, jeg kommer: i Odense, hvor jeg mødte børn på Syddansk Universitet, som går til robot i deres fritid; til DM i skills i Herning, hvor hundredvis af unge kæmpede om at blive Danmarks bedste inden for netop deres fag; på Holbæk By Skole, hvor dygtige og nysgerrige børn har kastet sig over naturvidenskab; og så sent som i mandags, hvor jeg havde besøg på Marienborg af 5. A fra Fjordlandsskolen i Frederikssund, fordi deres dygtige lærer havde lovet dem en overraskelse, hvis de tog et ordentligt ryk i læsning, og det gjorde de.

Vi skal ikke kæmpe imod udviklingen. Vi skal omfavne den og forme den, samarbejde om at gribe mulighederne, for det er dem, vi skal leve af. Det er afsættet for Disruptionrådet, hvor regeringen lige nu samler de mange gode input fra virksomheder, fagbevægelse, iværksættere og forskere og mange flere. Det er baggrunden for den aftale om erhvervs- og iværksætterinitiativer, som vi har indgået sammen med Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre, med 15 mia. kr. til bl.a. en stærkere iværksætter- og aktiekultur. Tak til beg-

ge partier, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre, for at tage ansvar, når det gælder.

Det er målet med den nye teknologipagt, hvor regeringen, virksomheder og uddannelser i fællesskab vil løfte det digitale Danmark. Det er udgangspunktet for den nye aftale om deleøkonomi, som kan forbedre både miljøet, privatøkonomien og samfundsøkonomien. Og med aftalen får vi nu også styr på skattebetalingen, sådan at vi kan bruge moderne forretningsideer, når de vel at mærke formes efter den danske model.

Kl. 08:09

Og det er helt grundlæggende også udgangspunktet for de skattelettelser, vi har givet borgerne i Danmark, så det nu bedre kan betale sig at arbejde, bedre kan betale sig at drive virksomhed, og bedre kan betale sig at blive iværksætter. For vi tror på danskerne. Vi tror på, at vi alle sammen har potentiale til mere, og at vi alle bliver rigere, når vi får flere muligheder. Derfor er det ikke et spørgsmål om enten velfærd eller skattelettelser, det er et både-og.

Fremgang er noget, vi skaber, og fremgang er en forudsætning for velfærd, og jeg ønsker en tryk kernevelfærd. Gratis uddannelse, gratis sygehuse, et socialt sikkerhedsnet og værdig ældrepleje, det skal vi kunne levere. Derfor skal vi passe ordentligt på vores offentligt ansatte. Efter sommerferien vil regeringen fremlægge en sammenhængsreform, som bl.a. vil se på, hvordan vi får bedre ledere i det offentlige, og hvordan offentligt ansatte får mere frihed og bedre mulighed for at levere den kvalitet, som både danskerne og medarbejderne selv ønsker. Også her skal vi forløse potentialet. Samtidig synes jeg, at vi på den anden side af de offentlige overenskomster – et meget langt forløb, som ikke er afsluttet endnu; der er stadig afstemninger i gang – har brug for en dialog om, hvad forløbet kan give anledning til af overvejelser. Er systemet optimalt, som vi kender det i dag? Den refleksion tror jeg sådan set, der er brug for hele vejen rundt.

En offentlig sektor er en forudsætning for, at borgerne kan få ordentlig velfærd. Der skal ikke kun være god hjælp til dem, som brækker et ben, men også til dem, som snubler i livet. Vi har pænt styr på det første, men jeg er bekymret for, om vi har styr på det sidste. Antallet af danskere med psykiske lidelser stiger. Det bekymrer mig. Stigningen er særligt stor blandt børn og unge. Det bekymrer mig dybt, og vi må spørge os selv om, hvad det er udtryk for – om det måske også er de rammer, vi tilbyder børnene, som har brug for en diagnose. Der findes ikke én enkelt løsning, og jeg tror heller ikke, at der findes flere enkle løsninger, men der skal være hjælp til dem, som mister grebet, og en tidligere og stærkere indsats, så problemerne ikke udvikler sig. Siden valget har vi løftet psykiatrien, så der i 2018 er godt 400 mio. kr. mere. Efter sommerferien kommer regeringen med en samlet plan, som skal styrke psykiatrien yderligere. Det har vi brug for.

Vi vil også komme med en samlet sundhedsreform. For godt et årti siden lavede vi den sidste sundhedsreform med frit valg, behandlingssgaranti og supersygehuse, og vi erstattede amterne med regioner. Den sundhedsreform har løftet sundhedsvæsenet enormt til nu at være i toptre i Europa ifølge en svensk tænketank. Nu er tiden ved at være kommet til den næste sundhedsreform for at løfte vores sundhedsvæsen yderligere og sætte retningen for de kommende 10 års forbedringer, og en af de væsentligste indsatser bliver at styrke det nære sundhedsvæsen. Mange ting er blevet bedre. Siden jeg blev sundhedsminister i 2001, er der i gennemsnit ansat en ekstra læge og en ekstra sygeplejerske hver dag – undtagen om søndagen. I samme periode er middellevetiden steget med 4 år, og langt flere danskere overlever nu kræft. Det er godt. Nu skal vi tage det næste skridt. Nu skal vi forbedre forbindelsen mellem det store sygehus og det lokale lægehus, mellem det, der sker på de højtspecialiserede afdelinger, og det, der er tættest på borgerne, så patienterne ikke bliver tabt i systemet. For vi har et sundhedsvæsen som fungerer godt, man kan vel

udtrykke det på den måde station for station, men det kniber stadig med at forbinde stationerne, og vi skal sikre, at ingen patienter bliver tabt; vi skal skabe et sundhedsvæsen, som hænger sammen.

Kl. 08:14

I det hele taget skal vi sørge for, at ting hænger sammen. Jeg ønsker et Danmark i bedre balance – socialt, kulturelt og geografisk. I min nytårstale tog jeg hul på udfordringen med parallelsamfund. Vi ser jo heldigvis ikke de samme tilstande herhjemme, som man ser i visse andre europæiske lande, men vi har åbenlyse problemer.

Jeg har sagt det før, og jeg vil også gerne gentage det er i dag: De fleste med udenlandsk baggrund bidrager positivt til Danmark. Bliv ved med det! Men selv om flertallet gør det godt, er der for mange, som klarer sig skidt, og det er jo først og fremmest resultatet af fordums slappe udlændingepolitik, hvor der blev lukket flere ind, end man magtede at integrere, hvor der blev stillet for få krav. Det har regeringen rettet op på. Mange stramninger, styrket indsats i EU har fået tilstrømningen ned til det laveste, vi har set i 9 år. Betyder det, at vi ikke skal gøre mere? Nej, det betyder det ikke, for vi skal hele tiden holde øje med udviklingen, ligesom vi skal holde øje med nye tiltag i landene omkring os, for Danmark skal også i fremtiden have styr på asyltallet, og det er denne regering en garant for.

Samtidig skal vi udnytte de lave asyltal til at genoprette balancen i vores udsatte boligområder – områder, hvor unge tvinges til at gifte sig med en, de ikke elsker, hvor kvinder regnes for mindre værd end mænd, hvor alt for mange mennesker med de samme problemer er klumpet sammen. Regeringens mål er lysende klart: I 2030 skal Danmark være fri for ghettoer.

Vi har indgået en række brede aftaler: 21 initiativer bundet sammen på tværs af 8 ministerier. Det er godt. Nu skal det følges til dørs. Det kræver vedvarende fokus, og derfor kan jeg i dag offentligt gøre navnene på de tre særlige repræsentanter, som på regeringens vegne skal sikre fremdrift og følge op over for kommunerne og over for boligorganisationerne, så vi når de mål, vi nu bredt har besluttet. Det bliver tidligere regionsrådsformand og forhenværende formand for Danske Regioner Bent Hansen, tidligere direktør i Dansk Arbejdsgiverforening og forhenværende beskæftigelsesminister Jørn Neergaard Larsen og tidligere direktør i Dansk Industri og Børnefonden Bolette Christensen. Jeg er glad for, at alle tre har takket ja til at påtage sig denne betydningsfulde opgave, ligesom jeg er glad for opbakningen til regeringens strategi her i Folketinget. Den vil jeg gerne kvittere for. Tak for det.

Der er ikke én løsning. Der er mange, og en af de vigtigste er, at mennesker, der kommer til Danmark, skal forsørge sig selv, når de kan. De skal have et arbejde. De skal ikke klientgøres. De skal stå på egne ben. Det er baggrunden for, at regeringen har indgået en trepartsaftale med arbejdsmarkedets parter og en topartsaftale med kommunerne om bedre integration. Også her har vi faktisk rykket hegnspæle. Andelen af flygtninge, som er i job efter 3 år i Danmark, er steget fra hver femte til mere end hver tredje, og det glæder mig oprigtigt, for det har vi brug for. Tak til både kommunerne, virksomhederne og fagbevægelsen for at tage ansvar.

Men vi er ikke i mål. Det er baggrunden for, at jeg har inviteret til integrationsstopmøde 2.0 på Marienborg på næste fredag, den 8. juni, hvor vi følger op der, hvor vi slap ved det første integrationsstopmøde. Sammen med virksomheder, iværksættere, kommuner, fagbevægelse, eksperter og frivillige – en bred kreds – skal vi tage de næste skridt fremad, for vi skal have integrationen til at lykkes. Ellers risikerer vi, at lysten til at lukke verden ude, vokser, og det har vi ikke brug for.

Danmark skal være åbent for dem, som kan og vil, for det gør Danmark rigere. Hvis ikke vi formår at tiltrække dygtige udenlandske medarbejdere, risikerer vi, at Danmark sakker agterud. Derfor ærgrer det mig, at et flertal uden om regeringen har valgt at hæve grænsen i beløbsordningen og på andre måder bevidst gjort det så

bøvlet som muligt for virksomhederne at anvende den. Derfor ærgrer det mig, at vi så sent som i går endnu en gang så et folketingsflertal, som var imod, hvad man ellers signalerede omvendt for måneder siden: at gøre det lidt enklere for folk, der har arbejdstilladelse i Danmark, også at bijobbe.

Det har vi ikke brug for. Vi har brug for det modsatte. Vi har brug for at holde arbejdsmarkedet åbent for dem, der kan og vil. Med regeringen og et folketingsflertal, regeringens parlamentariske grundlag, Dansk Folkeparti og regeringen, som står vagt om, at vi ikke er åbne for dem, der ikke vil, så har vi også mulighed for at gøre det. Det vil regeringen adressere med et udspil om udenlandsk arbejdskraft, som er på trapperne. Der skal være en ordentlig balance.

Kl. 08:21

Det gælder i øvrigt for hele Danmark, at der skal være en ordentlig balance. For mig er der ikke et Hovedstadsdanmark og et Udkantsdanmark. For mig er der ikke et blåt Danmark, et rødt Danmark, et grønt Danmark eller et gult Danmark. I min optik er der kun et Danmark, et land, hvor vi vokser i fællesskab, og hvor fremgangen skal komme alle til gode. Derfor har vi moderniseret planloven, så den giver yderkommunerne mere plads til at skabe udvikling og arbejdspladser og fremdrift. Derfor har vi sænket færgetaksterne, så det er billigere at komme til og fra danske øer. Derfor har vi udvidet motorveje, forhøjet fartgrænser og sænket taksterne over Storebælt, og derfor er vi ved at gennemføre den største udflytning af statslige arbejdspladser i nyere tid – i alt op mod 8.000 arbejdspladser ud af hovedstaden og ind i landet. Samtidig sætter vi gang i udviklingen af hovedstaden med et udvalg, som skal se på, hvordan vi styrker hovedstaden frem mod år 2030. For vi ønsker en reel balance, hvor vi løfter i flok, hvor alle får del i fremgangen, hvor vi styrker fællesskabet, og hvor vi har overskud til at glæde os på hinandens vegne.

Det sidste gælder hele kongeriget, også vores nordatlantiske familie. Jeg ønsker et rigsfællesskab, som er til gavn for befolkningen både på Færøerne, i Grønland og i Danmark. Tre lande, tre unikke lande, som deler historie, venskaber og familiebånd. Et fællesskab med plads til forskellighed, og hvor vi hjælper hinanden. Vi havde en endog meget grundig debat om rigsfællesskabet i fredags. Jeg vil ikke gentage pointerne her i dag, men sige tak for en god debat. I næste måned skal jeg mødes med lagmanden og landsstyreformanden til det årlige rigsmøde, denne gang på Færøerne. Jeg ser meget frem til et gensyn med øerne, storslåede og hjemlige på en og samme tid, og jeg ser ikke mindst frem til at drøfte de emner, som vi alle er optaget af.

Friere, rigere, tryggere. Det er vores mål for Danmark, og det er vores mål for kommende generationer. Det er blevet sagt, at den næste generation er den første, som for alvor vil opleve klimaforandringerne, og den sidste generation, som kan stoppe dem. Men det kan vi jo ikke vente på eller satse på. Vores generation er selv nødt til at handle, og det skal vi gøre. Jeg ønsker, at Danmark fortsat skal være et grønt foregangsland. Det tror jeg i virkeligheden at vi alle ønsker. Det er jo derfor, at vi de sidste mange år har indgået brede energiaftaler, som har løftet Danmark. I 13 ud af de 17 år, hvor mit eget parti har haft statsministerposten, men også i de mellemliggende 3 ½ år, hvor Socialdemokratiet havde den, i den periode har vi løftet Danmark og gjort Danmark grønt. Det glæder mig, ligesom jeg glæder mig over opbakningen til regeringens ambition, som er, at mindst 50 pct. af energiforbruget i 2030 skal komme fra vedvarende energi.

Hvorfor har vi sat det mål? Ja, det har vi jo, fordi vi ønsker at tage det næste vigtige skridt i den grønne omstilling, vise verden og måske særlig vise de store lande, at grøn omstilling er mulig. Hvordan gør vi så bedst det? Ja, det gør vi jo ikke ved at sige, at mere grøn energi kan betale sig. Det gør vi ved at vise det. Ved at gøre den grønne energi billigere og mere konkurrencedygtig. Derfor er vi kommet med et energitudspil, hvor vi både investerer i danmarkshi-

storiens største havvindmøllepark, afsætter yderligere ½ mia. kr. årligt fra år 2025 til mere havvind eller andre grønne løsninger og samtidig sænker elafgiften og elvarmeafgiften, gør det billigere at være dansker og mere attraktivt at bruge grøn strøm. For på den måde siger vi ikke kun, at det grønne kan betale sig. Vi viser det. Det er skelsættende, både herhjemme og i udlandet.

Kl. 08:26

Derudover har vi taget initiativ til det, vi kalder P4G – Green Growth for the Global Goals. Eller frit oversat til godt dansk: grøn vækst og verdensmål. Det er et initiativ, vi har sat i søen fra dansk side for at levere på FN's verdensmål og på klimaaftalen fra Paris, og efter sommerferien vil regeringen lancere en klimaplan, som skal trække i en endnu grønnere retning. Jeg håber, at vi igen kan få en bred aftale om fremtidens energipolitik, for det har Danmark brug for. Jeg kan så forstå, at der er andre, som ikke vil bruge af råderummet til den grønne omstilling i energiforhandlingerne, men kun bruge råderummet på andre former for offentligt forbrug. Til det må jeg sige, at det er et synspunkt, som i mine øjne er helt uforeneligt med oppositionens påståede højere grønne ambitioner. Betyder det, at man vil slække på ambitionerne, fordi man ikke vil finansiere dem, eller betyder det, at man vil finde pengene et andet sted, og hvor er det så? Det ser jeg rigtig meget frem til at blive meget klogere på i dagens løb.

Regeringen ønsker at højt ambitionsniveau, og vi har lavet en bred politisk aftale, hvor vi har faset PSO'en ud, hvilket betyder, at den grønne omstilling nu skal prioriteres i finansloven på linje med alt muligt andet, men der er så nogen, der pludselig melder sig ud og siger, at det ikke skal prioriteres op, men åbenbart prioriteres ned. Jeg håber, at vi kan få en aftale inden sommerferien, for jeg synes, at den her sag er for vigtig til at blive ramt af politisk spillfægtteri, og tiden er knap. Vores erhvervsliv, danskerne, omverdenen har brug for klar dansk besked. For Danmark *kan* gøre en forskel, hvis vi vil, og hvis vi står sammen.

Det gælder også ude i verden. Jeg ønsker et Danmark, hvor vi dropper forestillingen om, at vi altid selv ved bedst, er bedst og ikke behøver input udefra, altså det, der nogle gange måske næsten kan tendere til storhedsvanvid. Det klæder os ikke. Men det omvendte, mindreværdskomplekset, altså forestillingen om, at vi alligevel nok er for små til at gøre en forskel og derfor bare skal putte os, så længe vi kan, klæder os heller ikke. Vel skal vi ej putte os, for vi kan og skal trække Danmark i den rigtige retning, vi skal træde stien, og specielt i en situation, hvor nogen begynder at træde ved siden af. Når andre viser underskud, skal vi vise overskud. Det gør vi ved at fastholde ulandsbistanden på 0,7 pct. som et af kun fem lande i verden, og det er i en tid, hvor andre skærer ned. Det har vi gjort som formand for Europarådet med en København-erklæring, hvor vi blandt andet slår fast, at ansvaret for at overholde menneskerettighederne ligger hos de enkelte lande, og hvor vi har fået igennem, at der vil blive slået hurtigere og hårdere ned på dem, som åbenlyst og systematisk ikke overholder menneskerettighederne.

Os kan man regne med. Vi, Danmark, gør en forskel, og det skal vi gøre i en verden, der forandrer sig. Det gælder et Rusland, som optræder mere og mere aggressivt, et Kina, der fylder stadig mere økonomisk og politisk, et Tyrkiet tæt på, som vender ryggen til europæiske værdier, et Mellemøsten, hvor konflikter og fattigdom sender mennesker på flugt, mod drømmen om et bedre liv og et USA – drømmenes land – som nu drømmer om mindre frihandel, drømmer om mere af bare sig selv, færre internationale forpligtelser, flere sanktioner. Det er så sandelig og mildest talt nye tider, og spørgsmål er derfor, hvor vi bedst varetager vores interesser.

Kl. 08:31

For mig peger pilen ét sted hen: Europa! Vi er en lille åben økonomi, og omkring 60 pct. af vores vareeksport går til det indre marked, så Danmark har brug for Europa, og Europa har brug for Danmark, og det samme har resten af verden. Det handler om et stærkt

Europa, som både har vilje og tyngde til at gå forrest og vise vejen – ja, undskyld mig, til at være den voksne i klassen. I 45 år har vi nydt godt af det europæiske fællesskab, og vi nærmer os et guldbryllup. I år fejrer vi sølvbryllup for det indre marked – det indre marked, som giver et LO-ægtepar i ejerbolig en direkte årlig merindtægt på 65.000 kr., og som hundredetusindvis af danske arbejdspladser er afhængig af. Alligevel har vi herhjemme en tendens til at gemme det europæiske af vejen og kun støve det af, når vi skal stemme ja eller nej til noget. Man kan spørge sig selv om, hvorfor vi sådan går og putter med det.

Samtidig har der sneget sig en eller anden myte ind i debatten: Hvorfor skal EU bestemme det? kan man høre nogen sige. Jeg vil gerne sige, at jeg bestemt ikke er enig i alt, hvad der kommer ud af EU's beslutningsproces, bestemt ikke, ligesom vi jo heller ikke er enige om alt her i Folketinget. Men vi skal passe på med ikke altid at komme til at give EU skylden, når noget ikke går vores vej. EU er ikke en stat og skal aldrig være det, hvis man spørger mig; EU er et samarbejde mellem selvstændige lande, som laver aftaler i fællesskab, og i et samarbejde mellem 28 lande er det et fælles ansvar at nå til kompromisser og træffe svære beslutninger – også på områder, hvor vi ikke ser ens på tingene. Lad os begynde at tale Danmark op, Europa op, lad os begynde lidt tydeligere at stå ved det kontinent og det samarbejde, vi er en del af, og diskutere Europa uden en folkeafstemning i horisonten. Det, tror jeg, vil være godt.

Danmark kan gøre en forskel, og vi *gør* en forskel. Det så jeg, da jeg for et par uger siden besøgte de danske soldater ved NATO's styrke i Kosovo. Det er et område, hvor der, snart 20 år efter Europas seneste borgerkrig brød ud, stadig er brug for fredsbevarende styrker. Det leverer Danmark, og det kan vi godt være stolte af – det er jeg stolt af. Tak til vores udsendte i Kosovo, og tak til alle vores udsendte rundt omkring i verden, hvad enten de bærer uniform eller ej. I gør Danmark stolt. Samtidig skal vi huske, at et friere, rigere og mere trygt Danmark ikke kommer af sig selv. Derfor har vi indgået et forsvarsforlig med et substantielt løft til forsvaret, derfor har vi lavet en strategi for cyber- og informationssikkerhed, og derfor har vi ikke kun danske soldater i Kosovo, men vi har også udstationeret danske soldater til NATO's fremskudte tilstedeværelse i Estland – dygtige folk, som jeg selv har haft fornøjelsen at besøge. Vi tager ansvar. Vi gør en forskel, og det skal vi blive ved med, for det er i vores egen interesse.

Friere, rigere og tryggere – det er historien om Danmark siden valget. Men det er ingen naturlov, for fremgangen kommer kun, hvis vi kæmper for den, og det gør regeringen dag for dag, og sammen med jer ønsker vi at forløse Danmarks fulde potentiale.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige tak for det gode samarbejde i årets løb til alle partier her i salen. Fra åbningsdebatten i oktober til afslutningsdebatten i dag har vi indgået 57 politiske aftaler. Det svarer til mere end én om ugen, og langt, langt de fleste er indgået med et bredt flertal hen over midten. Politik gør en forskel. Vi har ikke altid det samme udgangspunkt, men sammen får vi Danmark fremad; det gælder herinde, og det gælder i hele Danmark.

Kl. 08:36

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til statsministeren. Og skulle der have sneget sig et enkelt ønske om spørgsmål ind, så må det vente til senere på dagen. Vi går nemlig i gang med forhandlingen. Og det er ordføreren for forespørgslerne, fru Mette Frederiksen, der får lov til at lægge ud. Værsgo.

Kl. 08:37

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Mette Frederiksen (S):

Nå, da jeg skulle i gang med at skrive min tale til i dag og gøre status over endnu et folketingsår, kom jeg i tanker om en god historie: historien om Don Quixote. Der er sikkert mange, der kan huske navnet, men hvad er det nu lige, historien handler om?

Don Quixote er sådan en noget virkelighedsfjern adelsmand. Han har siddet i sit studerekammer og læst utrolig mange gode ridderromaner. Nu vil han så selv ud på eventyr. Hans tro væbner, Sancho, følger sådan lidt modvilligt med på sit æsel. Gang på gang forsøger han at tale Don Quixote fra sine mystiske indfald. På et tidspunkt, mens de rider af sted, får Don Quixote øje på 40 kæmper med arme så lange som vinger på en vindmølle, og han tænker, at nu skal slaget stå. Han sænker sin lanse og sætter i fuld galop mod fjenden. Med fuld brag ryger han ind i den første kæmpe og bliver fluks kastet ud af sadlen. Sancho er sådan set ikke så overrasket over Don Quixotes nederlag. Han har prøvet at advare ham om, at han nok ser syner; det er slet ikke kæmper, han forsøger at bekæmpe, det er vindmøller. Og se, det eneste, der er mere absurd end at slås imod vindmøller, fordi man tror, at de er kæmper, er at slås imod vindmøller, når man udmærket godt ved, at det er vindmøller, man slås imod.

I har selvfølgelig allerede gættet, hvorfor jeg er kommet i tanker om den her gode, gamle historie. Nu vil det selvfølgelig være lidt frækt at sammenligne statsministeren med Don Quixote, men statsministeren er slået til ridder, set på en hest op til flere gange og glad for at slås imod vindmøller, bogstavelig talt, desværre. Regeringen har nemlig tidligere forsøgt at aflyse de planlagte havvindmøller ved Vesterhavet. Ca. 6.000 arbejdspladser var i fare, den grønne omstilling ville blive sat tilbage, utrygheden begyndte at brede sig i dansk erhvervsliv. Var Danmark overhovedet et godt land at investere i? Sammen med SF og Det Radikale Venstre lykkedes det os at bevare de kystnære havvindmøller.

I det hele taget må man sige at vi har brugt et folketingsår på at forhindre regeringen i at føre sin egen politik, og det er egentlig gået ret godt – ikke mindst takket være vores samarbejde med Dansk Folkeparti og med stærk opbakning fra vennerne i rød blok. Det kan læerne i den almene boligsektor være glade for, det kan dem med de hårdeste job, dem, der er mest nedslidte på vores arbejdsmarked, være glade for. Den førte politik i Danmark er lige nu bedst, når regeringen kommer i mindretal. Og sådan må vi så arbejde i det nuværende Folketing. Det går for en stund, men det ville være bedre for Danmark, for sammenhængskraften, for vores velfærdssamfund, for de offentligt ansatte, for alle dem, der mangler uddannelse, for den grønne omstilling, om vi kunne få lov til at bruge vores mandater og vores tid på at udvikle Danmark i stedet for.

Miljø- og klimaforandringerne har allerede nu alvorlige konsekvenser. Og vi må lægge til grund, at de bliver værre endnu. Oversvømmelser nogle steder, tørke, sult, skovbrande – det er et stadig vildere og mere uforudsigeligt vejr. Hvert år dør mere end 3.000 danskere tidligt på grund af luftforurening, ikke mindst her i København. Der bliver færre og færre af de dyr, som vi synger om for vores børn, når vi synger godnatsange. Tag bare bestanden af lærker, som er halveret på 40 år. Haren er nu en truet dyreart i Danmark, og næsten 3 millioner fugle er forsvundet. Udviklingen vender ikke sig selv – det er vores opgave. Og vi skal give en bæredygtig verden videre til de næste generationer. Det er ikke kun det rigtige at gøre, det er også det klogeste at gøre. Markedet for grønne løsninger og nye teknologier kommer til at vokse eksplosivt i de kommende år. Fremtidens vækst og arbejdspladser bliver grønne, ja, sådan er det faktisk allerede i dag.

For at nå målene i klimaaftalen fra Paris skal verdens lande investere 90.000 mia. kr. over de næste 12 år – 40 gange Danmarks BNP. Danmark har i dag en førerposition, men vi taber den førerposition, hvis ikke vi her i Folketinget evner at opstille nye mål og nye visioner. Det er derfor, Socialdemokratiet har fremlagt et samlet klima- og miljøudspil. Jeg kan ikke nå at komme omkring alle de forskellige forslag, men jeg har tre nedslagspunkter.

For det første skal Danmark være uafhængig af fossile brændstoffer allerede i år 2045. Vi ønsker 500.000 grønne biler – el, brint og hybrid – en grøn forskningsmilliard og tre nye havvindmølleparker.

For det andet skal Danmark oprette en global, grøn fremtidsfond. Den fond skal finde svarene på de allerstørste og sværeste spørgsmål, de spørgsmål, hele verden spørger om. Hvordan brødføder vi en voksende verdensbefolkning uden at belaste vores klima? Og hvordan producerer vi nok grøn energi, til at væksten ikke ødelægger vores jordklode? Fremtidsfonden vil blive en af verdens største satsninger på bæredygtige løsninger.

Kl. 08:42

For det tredje skal Danmark være renere og sundere. Vi foreslår en markant indsats imod plastikforurening, vi vil udfase dieselmotorer, vi vil have mere urørt skov i Danmark og 15 nye naturparker, hvor naturen kan få lov til at vokse vildt. Det er en stor opgave, vi står over for, og den kræver politisk vilje.

Udgangspunktet kunne være bedre, for regeringen har valgt at skære ned på energiforskningen, og da regeringen kom til, skrotdede den målene om at udfase kul og reducere CO₂-udledningen. Nu skal vi så forhandle et nyt energiforlig. For os socialdemokrater handler energipolitik først og fremmest om at få mere ren energi. For regeringen handler energipolitik mest om at sænke elafgiften. Jeg håber selvfølgelig på, at vi kan få et bredt forlig på energiområdet med flere havmøller, renere biler, bygninger, hvor varmen ikke suser ud igennem utætte vinduer – med andre ord en anden politik end den, regeringen fører i dag.

Klima- og miljøpolitik handler om, hvad vi skal leve af i fremtiden. Men det handler også om Danmarks sikkerhed og Danmarks tryghed. Historisk mange mennesker er på flugt – sådan vil det også være i fremtiden, også på grund af klimaforandringerne – fra krig, fra ufred og fra fattigdom. Der er ikke noget, der tyder på, at de store migrantstrømme vil aftage. Asylsystemet er de facto brudt sammen. Det kan ikke klare presset, det ved vi allerede. Vi ved også, at vi ikke kan hjælpe alle, hverken i Danmark eller i Europa, men vi skal stadig hjælpe flere ude i verden. Hvordan hjælper vi bedst?

Socialdemokratiet har fremlagt et udspil til en samlet udlændingepolitik. Vi foreslår bl.a., at Danmarks skal oprette et modtagecenter uden for Europa. Asylansøgere, som søger asyl ved den danske grænse, skal sendes til et modtagecenter og have deres sag behandlet der. Til gengæld skal vi igen tage kvoteflygtninge fra FN.

Først var regeringen imod ideen, og så viste det sig, at regeringen allerede var i gang med at realisere noget, der ligner. Sammen med andre europæiske lande undersøgte regeringen, om de kunne etablere et modtagecenter for asylansøgere i tredjelande. Siden den diskussion har vi ikke hørt noget fra regeringen; det er snart 4 måneder siden. Derfor stillede jeg et spørgsmål til statsministeren sidste onsdag sammen med hr. Kristian Thulesen Dahl. Desværre havde statsministeren ikke mulighed for at svare, og derfor spørger jeg i dag: Hvad er status for det arbejde? Indtil vi får det svar, skal vi have integrationen til at fungere bedre herhjemme. Derfor er jeg glad for de aftaler, vi har lavet, om at bekæmpe parallelsamfund i Danmark. Det er blot endnu et eksempel på, at udlændingepolitikken ligger fast.

Om senest et år er vi i valgkamp. Vi ved, at Venstre vil gøre, hvad de kan for at så tvivl om udlændingepolitikken. Og mon ikke vi ser en enkelt skræmmekampagne eller to. Lad mig derfor slutte af med i korthed at sige: Hvis danskerne betror os ansvaret, vil en ny

socialdemokratisk ledet regering kunne gøre to ting: for det første fastholde den stramme udlændingepolitik forankret i et bredt flertal her i Folketinget og for det andet føre en mere retfærdig og en grønne velfærds politik sammen med de partier, der ligesom os ønsker en ny retning for Danmark.

Så skal jeg have lov at læse et forslag til vedtagelse op fra Socialdemokratiet, Enhedslisten og Socialistisk Folkeparti:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at regeringen har skruet ned for Danmarks grønne ambitioner til skade for både klima, borgere og erhvervsliv. Folketinget pålægger regeringen at gå forrest i EU og føre en energi- og klima- og miljøpolitik, der understøtter Parisaftalen og FN's 17 verdensmål og derved bringer Danmark tilbage på et ambitiøst spor gennem brede politiske forlig.

Folketinget opfordrer regeringen til at ændre kurs, så Danmark igen kan blive en grøn stormagt. Det kræver bl.a. flere havvindmølleparker, et ambitiøst mål for energieffektivisering, udbredelse af el-biler, flere midler til energiforskning, omlægning af mindst halvdelen af al statsskov til urørt skov, øget bekæmpelse af plastikforurening, prioritering af rent drikkevand samt flere, store og sammenhængende naturområder, der understøtter biodiversitet.

Folketinget konstaterer, at den grønne omstilling har brug for ambitioner og langsigtede rammebetingelser, så vi i fremtiden får flere grønne arbejdspladser i Danmark.

Folketinget pålægger desuden regeringen at mindske uligheden og bekæmpe fattigdom.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 70).

Kl. 08:47

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til fru Mette Frederiksen. Så har vi en lang liste af medlemmer, der kunne tænke sig at spørge den socialdemokratiske leder, og det tager jo tid. Der er afsat tre kvarter, og jeg vil bare nævne, at vi jo har nogle taletider her i Folketingssalen. Bare lige for at minde om det, er der 1 minut til første spørgsmål, og det næste er så det sværeste, nemlig at der kun er ½ minut til spørgsmål to. Det kan godt være, at det at prøve at overholde taletiderne fra min side fuldstændig er som at kæmpe mod vindmøller, men nu har jeg alligevel nævnt det.

Den første spørger er hr. Kristian Thulesen Dahl. Værsgo.

Kl. 08:48

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak. Det er jo altid trist at skulle starte efter sådan en formaning, men jeg skal alligevel forsøge at holde mig inden for den tildelte taletid.

Jeg synes selvfølgelig, og det kan jo ikke overraske nogen, at noget af det, som fru Mette Frederiksen var inde på, der er rigtig interessant, er det her synspunkt om at stoppe for muligheden for at kunne søge asyl direkte i Danmark, men i stedet for være forpligtet til at komme og få behandlet sin sag i givet fald i et center eksempelvis i Nordafrika. Jeg synes selvfølgelig i lighed med fru Mette Frederiksen, at det ville være interessant, at statsministeren også i løbet af dagen, måske når han forbereder sin svartale senere på dagen, kommer ind på lige præcis det spørgsmål.

Det, jeg godt kunne tænke mig forinden at høre fru Mette Frederiksen om, er selvfølgelig lidt mere om, hvordan Socialdemokratiet tænker sig, at det i praksis vil kunne laves, hvordan vi kan komme videre med det, og også, om man ikke, indtil det så i givet fald står klart, skulle starte med den ene del af det, nemlig det her med, at man så ikke har mulighed for, efter at man har transporteret sig igennem 6-7 sikre lande, at søge asyl i Danmark. For der kunne vi jo starte. Det kan vi selv styre, inden vi i givet fald måtte have en op-

bakning også fra andre lande til at have et center eksempelvis i Nordafrika, hvortil folk så kan henvises.

Kl. 08:49

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 08:49

Mette Frederiksen (S):

Tak for spørgsmålet. Jeg synes jo, at det her er den eneste farbare vej for Europa. Det er i mine øjne aldeles uholdbart, at så mange mennesker sætter deres liv på spil, når de krydser Middelhavet, og inden da har mange krydset Saharaørkenen og er ad anden vej nået frem til det, der så er den forjættede kyst. Der er så mange liv, der går tabt. Der er så mange børn, der udsættes for overgreb, og kvinder ligeså, at man ikke længere kan påstå, det er humant at opretholde det flygtningesystem, vi har i dag. Derfor bliver vi nødt til så at sige at få flyttet Europas grænse fra at være nord for Middelhavet til at være syd for Middelhavet, så de flygtninge, der har et beskyttelsesbehov, bliver beskyttet, men at det er uden at skulle udsætte sig selv for den farefulde færd, som vi ser i dag.

Samtidig med det er det selvfølgelig også vigtigt for mig at understrege, at vi ikke kan blive ved med at modtage så mange mennesker i Europa, som vi har set igennem de seneste år, for integrationen kan ganske enkelt ikke følge med. Hvordan gør vi så det her i praksis, og kan jeg nå at svare på det inden for den tilladte taletid? Det kan jeg nok ikke. Men jeg mener, at det må være muligt bl.a. i et samarbejde med FN, som allerede i dag driver også ret velfungerende flygtningelejre, at få etableret modtagecentre, som vi selvfølgelig har ansvaret for som land, hvor vi kan yde den beskyttelse, vi skal til flygtninge, men altså uden at man så kan søge spontan asyl i Danmark.

Kl. 08:51

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 08:51

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det ville bestemt være at foretrække, og så er spørgsmålet jo, hvordan vi får det flyttet fra at være en diskussion til en reel handling. Det er jo klart, at det måske kan have lidt lange udsigter at få oprettet hele det her system sammen med andre, om det er via FN-systemet i givet fald, det ville være helt oplagt at gøre, men det kan godt have lidt tid i sig, før det er en realitet.

Vi har jo grænsekontrol nu, og det er noget, vi har haft et par år. Det er jo dejligt, og det håber jeg vi vil komme til at have fremover også, og man kan jo bruge den grænsekontrol til at stille sig selv det spørgsmål, om det er rimeligt, at man kan vandre op igennem hele Europa, igennem 6-7 sikre lande, hvor man ikke er forfulgt, og så have retten til at droppe ned i Danmark og sige: Så vil jeg i øvrigt gerne søge asyl i Danmark. Der kunne vi jo starte, der har vi jo en mulighed for at sige, at den mulighed bør ikke være til stede. Altså, man kommer jo ikke direkte fra et land, hvor man er forfulgt og dropper ned i Danmark. Man kommer jo igennem mange andre lande inden. Den del er der jo også i Socialdemokratiets udspil, nemlig at så skal man ikke længere har mulighed for at søge asyl direkte i Danmark, og jeg synes jo, at det er interessant, om vi kan arbejde videre med det spor, før vi måske om mange år har fået det andet system på plads.

Kl. 08:52

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 08:52

Mette Frederiksen (S):

Det vil jeg gerne være med til at diskutere. Derudover er der to ting. For det første glæder jeg mig også over, at vi har en velfungerende grænsekontrol, og for mig er det helt naturligt, at vi ved, hvem der kommer ind i Danmark, og hvilket ærinde man har, fordi der er en del af det kriminalitetsbillede, vi ser i dag, der har at gøre med folk, der kommer udefra – desværre.

For det andet kan jeg ikke forstå, at det her tager så lang tid. Det er jo ikke, fordi jeg påstår, at det er nemt, det kunne jeg ikke drømme om, men den diskussion, vi har, om flygtningesituationen i Danmark, har man jo også i andre europæiske lande, og for mig er det faktisk uforståeligt, at de europæiske ledere ikke for længst har sat sig sammen og fundet en vej at gå. Så er der dem, der vil sige: Er det helt urealistisk? Mon ikke også mange sagde det om den flygtningaf-tale, der er indgået med Tyrkiet for få år tilbage, og som jo i dag er et meget, meget vigtigt instrument i, at vi overhovedet har styr på, hvem der kommer til Europa. Så jeg mener, at det her kan lade sig gøre. Jeg påstår ikke, at det er nemt, men det kan lade sig gøre. Det kræver et politisk lederskab, og det er selvfølgelig derfor, at jeg stiller spørgsmål til statsministeren i dag.

Kl. 08:53

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak, og så er det fru Britt Bager, Venstre. Værsgo.

Kl. 08:53

Britt Bager (V):

Tak for det. Jeg vil gerne starte med at takke fru Mette Frederiksen for en god tale, hvor der var flere ting, som vi i Venstre er enige i. Bl.a. at vi stadig væk skal være ambitiøse på klima- og miljødelen.

Når det så er sagt, er der selvfølgelig også nogle ting, der bekymrer mig dybt. Det er bl.a. det, at vi i dag står foran to oppositioner. Dels en opposition, der består af Socialdemokratiet, SF og Enhedslisten, og dels en, som består af Radikale Venstre og Alternativet. Og når fru Mette Frederiksen så står og forsikrer os om, at hun i fremtiden vil føre en stram udlændingepolitik, så er jeg alvorligt bekymret. Jeg er alvorligt bekymret for, at vi igen kan komme til at se en måske kommende regering – forhåbentlig ikke – men altså en måske kommende regering, vil lempe på udlændingepolitikken 45 gange, ligesom den forrige regering gjorde. Så hvordan kan fru Mette Frederiksen stå og give os en garanti for, at der stadig væk vil være en fast udlændingepolitik uden lempelser, såfremt Socialdemokratiet kommer til magten?

Kl. 08:54

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 08:54

Mette Frederiksen (S):

Altså, jeg har det jo sådan, at når vi samarbejder her i Folketinget, og det er vi heldigvis bedre til, end vores ry tilsiger – det synes jeg også statsministeren lige fik sagt til sidst – så må det jo være sådan, at partier selvfølgelig kan søge indflydelse. Men der er ikke et mindretal, der kan påtvinge flertallet deres holdninger. Og det har I jo – skulle jeg til at sige – i de borgerlige partier gjort jer jeres egne erfaringer med igennem de seneste år, og sådan må det også være på udlændingeområdet. Den udlændingepolitik, der føres i dag, har opbakning fra omkring 75 pct. af mandatene her i Folketinget og i hvert fald det samme i befolkningen. Og jeg ser overhovedet ingen tegn på himlen på, at det skulle ændre sig efter næste folketingsvalg. Tværtimod tror jeg, at med de stadig enormt store problemer, der er på integrationen, og en meget, meget urolig verden, så vil danskerne

også ved næste folketingsvalg give et ubetinget mandat til, at der føres en udlændingepolitik, hvor vi har styr på, hvor mange der kommer til Danmark, så vi faktisk også får dem integreret, der er her. Og sådan kommer det selvfølgelig også til at være efter næste valg.

Kl. 08:55

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Britt Bager.

Kl. 08:55

Britt Bager (V):

Jeg er slet ikke bekymret for, hvor danskerne står i det her. Jeg er bekymret for, hvor Socialdemokratiet står, og for, at socialdemokraterne lader sig overtale endnu engang af de fire partier, der er rundt om dem. Jeg står her med en artikel, hvor hr. Morten Østergaard siger: Vi skal have indflydelse på alle områder, også på udlændingepolitikken. Fru Mette Frederiksen står da med et kæmpe problem. Hvordan har fru Mette Frederiksen tænkt sig at løse det?

Kl. 08:56

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Værsgo.

Kl. 08:56

Mette Frederiksen (S):

Jeg synes egentlig, at svaret giver sig selv, fordi mandaternes logik er den eneste lov på Christiansborg, der ikke kan ophæves. Sådan er det i dag i Folketinget, og sådan bør det også være efter et folketingsvalg. Danskerne har talt klart, når det gælder udlændingeområdet, og jeg ligger i øvrigt fuldstændig på linje med danskerne i den her sag. Der er kommet for mange til Danmark med ikkevestlig baggrund, vi ikke har evnet at integrere. Vi ser i dag enormt store integrationsudfordringer med manglende sprogkundskaber, for høj arbejdsløshed, for høj kriminalitet og tilvækst af parallelsamfund. Der er ingen grund til at lempe udlændingepolitikken, når vi ikke engang har evnet at integrere dem, der er kommet hertil. Socialdemokratiets politik ligger fast, danskerne må tale ved næste valg, og hvis der efter valget fortsat er et så massivt flertal som i dag bag udlændingepolitikken – og det tror jeg der er, jeg kan ikke forestille mig andet – så er det den, der står fast. Og det er i øvrigt det, vi vil arbejde for.

Kl. 08:57

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det fru Pernille Skipper, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 08:57

Pernille Skipper (EL):

Tak for det, og tak for en tale, som jeg er enig i dele af. Sådan må det jo være. Der er to aftaler, som jeg gerne vil have fru Mette Frederiksens kommentarer til.

Socialdemokraterne har jo sammen med regeringen og Dansk Folkeparti og nogle andre partier indgået flere aftaler, der handler om det, man nu kalder parallelsamfund, som før hed ghettoer, men i virkeligheden bare er udsatte boligområder. To af aftalerne handler om eller truer med måske at sende børnefamilier ud i yderligere fattigdom ved at tage børnechecken fra dem. Det er noget med tvang i daginstitutioner, eller hvis børnene har for meget fravær. Hvis man spørger eksperterne, hvis man spørger pædagogernes fagforening, BUPL, hvis man spørger Børns Vilkår, siger de alle sammen, at tvangen ikke er vejen frem, at den ikke kommer til at gavne børnene, at det er dårligt for forældresamarbejdet, det er helt essentielt. Og i øvrigt får udsatte familier, som ikke evner at få deres børn i skole eller ikke sender deres børn i daginstitution, det i hvert fald ikke nemmere, hvis de får færre penge mellem hænderne.

Jeg synes egentlig også, at Socialdemokraterne plejer at sige, at vi ikke skal straffe børnene gennem forældrene, og bl.a. derfor har vi været enige om at være imod kontanthjælpsloftet, vi har kæmpet mod børnefattigdom, og nu står vi så med nogle aftaler her, hvor Socialdemokraterne straffer børnene gennem forældrene.

Kl. 08:58

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 08:58

Mette Frederiksen (S):

Jeg vil svare sådan, at jeg egentlig altid selv har været imod, at vi tager fra børnechecken, når forældre ikke lever op til deres forældre-evne, for så vil jeg hellere have afdækket, hvorfor forældre evnen ikke er der. Og er den der ikke, er det sådan set – forstå mig ret – bedre at fjerne børnene fra familien, for der er nogle familier, der ikke formår at give deres børn de opvækstbetingelser, som de skal. Når vi nu alligevel ender med at lave den her aftale, og jeg synes, det er en god aftale, vi har lavet, er det, fordi udfordringerne i dag er så store, at vi er tvunget til at finde nye svar. Der er så mange, især drenge, med ikkevestlig baggrund, der forlader vores skole som det, man kalder funktionelle analfabeter; de kan ikke læse, skrive og regne, og en del af dem har så dårlige kundskaber, at de ikke kan gennemføre en ungdomsuddannelse. Når du står i dag som ung med ikkevestlig baggrund og uden at have basale færdigheder på plads, uden en ungdomsuddannelse, så får du et svært liv i Danmark, for kravene på arbejdsmarkedet er kun taget til. Derfor bliver vi nødt til at få det her vendt.

Der må jeg sige, at jeg tror, at noget af det, der er afgørende, er, at de mindste børn kommer i vuggestue, for vi kan se, at hvis barnet ikke kommer i vuggestue og ikke kommer i børnehave og starter i børnehaveklasse uden at kunne tale dansk og uden at have den begrebsverden, der ligger til grund for meget læring i det danske skolesystem, så er de så meget bagud på point, at du næsten kan skrive deres livshistorie på forhånd, og det vil jeg ikke være med til, for det er så uretfærdigt. Derfor skal vi have børnene i vuggestue og børnehave. Vi havde selv stillet et forslag om, at alle børn obligatorisk skal opskrives til vuggestuen, men det kunne vi ikke få flertal for, så det her er den politiske aftale, vi har kunnet indgå, og jeg tror, den kommer til at virke for de børn.

Kl. 09:00

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Fru Pernille Skipper.

Kl. 09:00

Pernille Skipper (EL):

Jeg synes ærlig talt, det er en lille smule tyndt at håbe på, at det bare virker, og at man ikke kommer til at komme ud i at tage børnechecken fra nogle familier. For det første siger eksperterne, at det gør det formentlig ikke, og at det for øvrigt er en dårlig idé. For det andet svarer fru Mette Frederiksen ikke på, hvad konsekvenserne for de børn, som forældrene ikke sender i daginstitution, bliver, og hvor forældrene med de sociale problemer, de har, ikke formår at få børnene til at komme i skole, når børnechecken ryger. Så straffer man børnene gennem forældrene, og det har fru Mette Frederiksen altid været imod.

Jeg ved, at fru Mette Frederiksen godt ved, hvad konsekvenserne af bare 1 år i børnefattigdom er, for det er nemlig, at alle de chancer, som fru Mette Frederiksen står og taler om hun gerne vil give de her børn, bliver ringere. Bare 1 år i børnefattigdom, så er uddannelseschancerne ringere, så er livschancerne ringere. Men det er man så ude i at være villig til at risikere for noget, man tror virker, i modsætning til, hvad alle eksperter og børneorganisationer siger.

Kl. 09:01

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 09:01

Mette Frederiksen (S):

For det første har vi jo prøvet så ufattelig mange tiltag igennem de seneste 30 år, hvoraf nogle har virket, mens mange ikke har. Vi og jeg kan ikke blive ved med at se på, at vi sender det ene barn efter det andet med ikkevestlig baggrund i det her samfund ud i ingenting, fordi vi ikke evner at kompensere for de problemer, der er i hjemmet. Derfor bliver vi nødt til at sadle om. Det her kunne jo også betyde, at de forældre, der krampagtigt holder fast i enten en afstandstagen til det danske samfund for nogles vedkommende, massive sociale problemer for nogles vedkommende eller for andres vedkommende et ønske om, at mor skal være derhjemme med de mindste børn, får udfordret deres tankegang. Hvis der er tale om så massive sociale problemer, at forældrene ikke magter at følge barnet af sted, så skal der jo en social indsats til, og – om nødvendigt – at barnet slet ikke skal være i den familie.

Derfor bliver man også nødt til at spørge om, hvad alternativet er, for alternativet er ikke at fortsætte, som vi har gjort i mange år. De sociale uligheder i Danmark har fået en etnisk overligger, og min vurdering er, at vi har ganske få år til at få det rettet op.

Kl. 09:02

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Den næste er fru Christina Egelund, Liberal Alliance.

Kl. 09:02

Christina Egelund (LA):

Tak for det. Og også tak fra Liberal Alliances side for en fin ordførtale. Der er jo i rød blok ret velkendte uenigheder, når det kommer til udlændingepolitikken, og derfor var det et fuldstændig relevant spørgsmål, som fru Britt Bager stillede, nemlig: Hvad kan man egentlig forvente sig af den udlændingepolitiske kurs, skulle Mette Frederiksen overtage regeringsmagten efter næste valg? Hvad kan man egentlig regne med? For der er jo velkendte uenigheder, så det synes jeg sådan set er et legitimt spørgsmål. Det svar, som fru Mette Frederiksen kom med, var sådan noget med mandaternes logik og det bredere samarbejde i Folketinget – og det tolker jeg betyder, at man agter at føre udlændingepolitikken med blå blok. Det må være det, det betyder. Jeg kan se, at formanden nikker.

Jeg skal bare forstå det helt rigtigt: Betyder det, at fru Mette Frederiksen har en aftale med Det Radikale Venstre, med Enhedslisten, med Alternativet om, at skulle fru Mette Frederiksen blive statsminister, så får de ingen indflydelse på udlændingepolitikken, for den fører man med blå blok?

Kl. 09:03

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 09:03

Mette Frederiksen (S):

Jamen det her er jo ikke et spørgsmål om, om partier kan søge indflydelse eller ej. Det kan alle partier i Folketinget. Indgår man i brede forhandlinger, plejer det at være sådan, at vi finder hinanden, men hvis ikke man har et ønske om at understøtte den førte udlændingepolitik, så tror jeg slet ikke, man går ind i forhandlingslokalet. Og ja, så må vi lave det hen over midten, nøjagtig som vi gør det i dag.

Når vi nu taler om uenigheder – for der er uenigheder på udlændingeområdet i rød blok, og jeg er glad for, at Socialdemokratiet står, hvor Socialdemokratiet står, for det er der, hvor danskerne er –

vil jeg høre: Hvordan går det egentlig i blå blok? Er I enige om skattepolitikken? Er I enige om EU-politikken? Er I enige om den økonomiske politik?

Jamen det er da mageløst, at I to sidder og nikker – I er da uenige om senere tilbagetrækning, I er uenige om topskattelettelser, I er uenige om omprioriteringsbidraget.

Så ja, der er uenigheder i rød blok, og der er uenigheder i blå blok. Ergo kan et samarbejde hen over midten på nogle afgørende politikområder i hvert fald være en del af vejen frem.

Kl. 09:04

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Kl. 09:04

Christina Egelund (LA):

Altså, jeg tolker ordførerens svar sådan, at vi skal være betrygget af, at i et eventuelt nyt rødt flertal er de andre røde partier fuldstændig på det rene med ikke at skulle have nogen indflydelse på udlændingepolitikken. Det bliver spændende at høre dem om det senere i dag, det får vi heldigvis lejlighed til.

Jeg vil gerne bruge mit andet spørgsmål til at spørge om noget helt andet, nemlig om fru Mette Frederiksen syn på de frie skoler, for der er kommet lidt kedelige meldinger, synes jeg og vi i Liberal Alliance, over det sidste års tid fra Socialdemokratiet, når det kommer til de frie skoler. Punkt 1: Man vil sænke koblingsprocenten – det vil sige, at det bliver dyrere for den enkelte familie at sende sit barn i friskole. Punkt 2: Man har en underlig målsætning om, at det kun skal være 10 pct. af skoleeleverne, som kan få lov at gå i en friskole, hvor det i dag er næsten 20 pct., som går der.

Så mit spørgsmål er egentlig: Hvem er de omkring 40.000 skoleelever, der i dag har valgt et alternativ til folkeskolen, har valgt en friskole – det kan der være mange gode grunde til – som så skal tvinges tilbage i folkeskolen? Hvem er det, som ikke skal have det frie valg?

Kl. 09:05

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 09:05

Mette Frederiksen (S):

Der er tre ting, jeg gerne sige om de frie skoler. For det første er det godt, at vi har dem – det er en del af den danske skoletradition.

For det andet bliver de nødt til at påtage sig et større socialt ansvar og integrationsansvar. Det er uholdbart, at vi i dag har folkeskoler, hvor 90 pct., op imod 100 pct., af børnene har ikkevestlig baggrund eller i hvert fald indvandrerbaggrund, og så har vi nogle fri- og privatskoler, hvor andelen af børn med minoritetsbaggrund er forsvindende lille. Jeg synes, at alle skoler i Danmark skal pålægges at tage et ansvar, så vi kan få integrationen til at fungere.

For det tredje har Liberal Alliance vundet en sejr ved at hæve det beløb, der gives til fri- og privatskoler, samtidig med at der føres en økonomisk politik, der mange steder sætter folkeskolen under pres. Det er selvfølgelig uholdbart. Det er selvfølgelig uholdbart, for det er fint, at familier kan vælge, men det er ikke fint at føre en politik, der bevidst undergraver folkeskolens muligheder for at være en god folkeskole, samtidig med at man favoriserer nogle andre skoler, og det har vi sagt fra over for. Det var de tre ting, jeg ville sige.

Kl. 09:06

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Næste spørger er fru Carolina Magdalene Maier. Værsgo.

Kl. 09:06

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det, og tak for en rigtig fin tale – en fin grøn tale. Vi er rigtig glade for i Alternativet, at Socialdemokraterne har valgt så stærkt et grønt fokus. Jeg håber også, at det er noget, vi kommer til at snakke rigtig meget om her i salen i dag. Derfor har jeg også et par grønne spørgsmål.

Fru Mette Frederiksen sagde, at Danmark har en førerposition, og at den skal vi bevare. Det er jo sådan, at vi er ved at miste den. Vi har faktisk allerede mistet den på nogle områder. Bl.a. er der i hvert fald fire lande i verden, Costa Rica, Frankrig, Belize og Irland, der allerede har forbudt national produktion af fossile brændsler. Det vil sige, at de simpelt hen har forbudt, at man må bore efter olie, både til havs og til lands, i deres lande. Det er jo noget af det, som vi godt kunne tænke os at vi i Danmark også gjorde. Så hvor står Socialdemokratiet lige præcis der? Er Socialdemokratiet enige med os i Alternativet i, at vi i Danmark også skal hen til et fuldstændigt forbud mod produktion af olie, ikke kun til lands, som vi jo har, men også til havs?

Kl. 09:07

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 09:07

Mette Frederiksen (S):

Jeg tror, at vi er enige i rigtig meget, når det handler om den grønne omstilling: behovet for, at Danmark sætter sine ambitioner højere, at vi bruger vores mandater her i Folketinget til at tage de næste skridt, og at det haster. Vi har jo gjort det meget klart, at vi ønsker, at Danmark skal være uafhængigt af fossile brændstoffer i år 2045. Ved det fremrykker vi jo så tidspunktet 5 år i forhold til, hvad der har været målet tidligere. Det er det, vi vurderer kan lade sig gøre, når vi samtidig skal have, at alle tingene til at gå op i en højere enhed, herunder vores produktion i landet, vores erhvervsliv, som også er vigtigt i den grønne omstilling.

Så for at gøre en lang historie kort: Det er det, der er vores mål. Jeg tror, at Alternativet gerne vil gøre det endnu tidligere. Det har vi ikke set et troværdigt svar på kan lade sig gøre, uden at det vil have en for stor omkostning i forhold til dansk erhvervsliv, men det er i hvert fald her, vi står.

Kl. 09:08

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Kl. 09:08

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. En anden ting, som vi jo ved bidrager rigtig meget til CO₂-udledningen, er kødproduktionen, og Danmark er et af de mest kødspisende lande i verden. Hvis vi overhovedet skal tage den grønne omstilling alvorligt, bliver vi altså også nødt til at kigge på det her område. Vi har foreslået bl.a. en klimaafgift på oksekød og kødløse dage eller grønne dage i offentlige institutioner, som jo også rammer forbrugerne.

Jeg tror, at vi på en eller anden måde også er der, hvor vi alle sammen bliver nødt til at sige: Ja, det er et politisk ansvar; det er også et forbrugeransvar at bidrage til den grønne omstilling, og det kan godt være, at vi alle sammen skal spise en bøf mindre. Bl.a. kunne det være en CO₂-afgift, som også rammer forbrugerne, når man køber varer, som udleder meget CO₂, når de bliver produceret. Hvor står Socialdemokraterne der? Er Socialdemokratiet enig med os i, at vi også bliver nødt til måske at turde tale om, at den enkelte forbruger også skal tage et ansvar for den grønne omstilling?

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 09:09

ge flere mennesker til Europa, end noget land kunne integrere. De lande, der var størst i slaget – Tyskland, Sverige – står i dag med problemer, der er af en sådan karakter, at de knap nok selv kan se en udvej. Heldigvis var vi klogere i Danmark, fordi vi fik strammet op og fik ændret i noget af lovgivningen. Men der kan gå hul på det igen.

Kl. 09:09

Mette Frederiksen (S):

Ud over at det ville være utrolig pinefuldt for mit eget vedkommen- de at skulle undvære kød, og det er jo lettere for spørgeren, som er vegetar, at tage den her diskussion, må jeg sige, og det er selvfølgelig absolut det vigtigste, at jeg simpelt hen mener, at det her vil ramme alt, alt for socialt skævt. Hvis man sidder som enlig mor og er ved at skrive indkøbslisten og har tre drenge, der spiller fodbold, så kommer man altså langt på en omgang spaghettkødsovs, og det tror jeg er billedet i rigtig, rigtig mange familier. Det med at gøre helt almindelige dagligvarer dyrere rammer i mine øjne for socialt skævt. Så det mener jeg ikke er en farbar vej.

Men jeg mener, at vi skal tage ansvaret her. Jo, det er godt, at man slukker for vandet, når man børster tænder, og at man som forbruger tænker sig om. Det tror jeg egentlig de fleste danskere gerne vil, men det er et politisk ansvar, og det er der, vi kan rykke. Det er der, vi virkelig kan rykke, eksempelvis ved at få omlagt vores bilpark, så vi ikke kører rundt i diesel- og benzinbiler, men får flere grønne biler og får flere elbusser, får elektrificeret vores togbane, tager de næste store skridt. Det er der, vi for alvor rykker, og det håber jeg vi kan få et flertal for.

Kl. 09:10

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Tak. Så er det hr. Morten Østergaard. Værsgo.

Kl. 09:10

Morten Østergaard (RV):

Jeg glæder mig altid til afslutningsdebatten, og jeg går sådan og gearer op til dagen, der kommer, og dagen efter kan man så gå en tur i Kvikly, og så undrer man sig over, at ingen ude i den virkelige verden rigtig har taget anfægtelse af, at man har siddet herinde i 12 timer og debatteret, så blodet springer. Nu har jeg lyttet til debatten her den første halve times tid, og så tænker jeg: Det er måske derfor. Altså, fru Mette Frederiksen siger, at det går bedst, når vi forhindrer regeringen i at føre sin politik, og alle spørgsmålene fra regeringsblokken er så: Hvordan kan man forhindre fru Mette Frederiksen eller det flertal, der måtte bringe hende til magten, i at føre sin politik efter et valg?

Imens står virkelighedens problemer så uløste tilbage. Derfor er jeg også nødt til at spørge om noget. Når fru Mette Frederiksen i starten af valgperioden til sit parti på sin kongres sagde, at nu skulle det være slut med »symbolpolitik, forslag om lejre i Kenya og straksopbremsninger«, og så i dag står vel stort set og siger til hr. Kristian Thulesen Dahl, at det er det, der nu er behov for, så er mit spørgsmål bare: Stopper det ved det? Vi så burkaforbuddet ved årets begyndelse. Det var også et DF-inspireret forslag, der blev overtaget. Er der flere holdningsskift på vej? Hvad med paradigmeskiftet, at flygtninge slet ikke skal integreres? Er det også noget, som Socialdemokratiet overvejer at overtage fra Dansk Folkeparti?

Kl. 09:12

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 09:12

Mette Frederiksen (S):

Jamen lad os prøve at tage udgangspunkt i virkeligheden, for der skete jo i virkeligheden det – både i den virkelige virkelighed og i virkeligheden – at der, fra jeg holdt den kongrestale til nu, kom man-

Vi har et Mellemøsten, der står i brand, og hvor der er et meget tungere konfliktmateriale end det, vi ser, og som er rimeligt i sig selv: Klimaforandringerne i Afrika, befolkningstilvæksten vil jo, i hvert fald så langt mit øje rækker, betyde, at tusinder, millioner af afrikanere vil forsøge at komme til Europa. Derfor er svaret, at vi bliver nødt til at lave lejre i nærområderne. Det er ikke symbolpolitik; det er et, synes jeg, ædrueligt bud på, hvordan vi langsigtet kan løse en flygtninge- og migrantkrise, som er kommet for at blive.

Burkasagen handler om ligestilling. Den handler om, at jeg aldrig vil understøtte et styre, en tankegang, en religion, der ønsker at fjerne det ene køn fra gadebilledet, og som ikke ønsker, at kvinden skal kunne leve sit liv på lige fod med alle andre. Det at udviske det ene køns identitet er så langt væk fra det, jeg tror på, vedrørende ligestilling og ligeværd. Vi har forsøgt at bekæmpe burkaen i Afghanistan. Nu er den kommet til Danmark, og selvfølgelig skal kvinder med ikkevestlig baggrund i Danmark kunne gå frit på danske gader.

Kl. 09:14

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Hr. Morten Østergaard.

Kl. 09:14

Morten Østergaard (RV):

Det er jo et uangribelig synspunkt, som alle vel må dele. Det var bare sådan, at da Folketinget åbnede, var der mig bekendt kun ét parti, måske to, der gik ind for, at det så skulle klares med et forbud. Og inden åbningsdebatten var ovre, var det både Venstres og Socialdemokratiets synspunkt.

Jeg siger bare, at det vel ikke er svært at fortænke folk i, at de oplever, at der sker et holdningsskred. Nu spurgte jeg til paradigmeskiftet, og jeg fik vist ikke rigtig svar på det. Men kan fru Mette Frederiksen fortænke nogen i at føle, at Socialdemokratiet gerne vil komme til magten ved hjælp af stemmer fra resten af oppositionen og egentlig at føre en politik, der er inspireret af det parti, der har bragt den regering, vi har nu, til magten, og at folk derfor er efterladt uden en fornemmelse af, at de egentlig har et reelt valg?

Kl. 09:15

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 09:15

Mette Frederiksen (S):

Egentlig synes jeg, det er bemærkelsesværdigt, at det skal være problematisk, at man som politiker skifter holdning. Jeg blev selv valgt til Folketinget, da jeg var i starten af 20'erne. Der er gået snart 20 år. Selvfølgelig har jeg ændret holdning på nogle områder. Mig bekendt har spørgeren det også. For nylig var der vel en rejse ud i den virkelighed, der gælder i nogle af parallelsamfundene i Danmark. Jeg hørte også Det Radikale Venstre i den anledning skifte holdning til bandepakken, hvad jeg hilser utrolig velkommen, for der har politiet behov for nogle skrappe midler i forhold til den organiserede kriminalitet.

Ja, når det handler om udlændingepolitikken, er der i dag en bred enighed i Folketinget, heldigvis. Jeg håber, at den enighed ad åre vil omfavne endnu flere politiske partier, for jeg tror faktisk, det er vigtigt for et land, at der er en samklang mellem den førte politik og befolkningen. Der er vi kommet meget tættere på, end vi var tidligere. Men så er der jo også andre politikområder.

Jeg går ud fra, jeg håber, og jeg tillader mig egentlig også at lægge til grund, at den grønne tale, jeg holder i dag, ligger meget, meget tættere på Det Radikale Venstre end en påstået ny grøn profil hos en regering, der har gjort alt det modsatte de første 3 år af sin regerings-tid.

Kl. 09:16

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Jacob Mark. Værsgo.

Kl. 09:16

Jacob Mark (SF):

I SF er vi lidt bekymrede over, at vi kan se, at der er flere børn og unge i det her land, der ikke har det godt. Vi kan se, at der er flere børn og unge i daginstitutionerne, i folkeskolerne og på ungdomsud-dannelserne, der mistrives, og det er jo en stor debat, hvad vi gør ved det. Men noget af det, som vi i hvert fald ved presser børnene helt nede i vuggestue- og børnehavealderen, er, hvis de ikke kan få den omsorg, de har brug for. Det ved man simpelt hen presser børnene, hvis de ikke kan få den tid sammen med pædagogen, som de gerne vil have.

Der er lavet en undersøgelse af BUPL, som viser, at tre ud af fire pædagoger i gennemsnit står alene med 17 børn i løbet af en dag i ca. 56 minutter – 17 børn til én pædagog. Det har i hvert fald fået SF til at tænke, at vi er nødt til at indføre minimumsnormeringer, sikre, at der er pædagoger nok ude i landets daginstitutioner, så vores børn kan få den omsorg, som de har brug for. Hvad tænker Socialdemo-kratiet om det forslag?

Kl. 09:17

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 09:17

Mette Frederiksen (S):

Jeg tænker grundlæggende, at det er et utrolig sympatisk forslag, og jeg er en til en enig i det, spørgeren rejser her. Hvis ikke der er rum, faglighed og økonomi til relationsarbejdet voksen og barn imellem, er meget af alt det andet, vi taler om, en saga blot. Og det er præcis i barnets første år, at hele grundlaget for resten af dets liv i virkelighe-den bliver lagt. Mange pædagoger løber for stærkt, og det har konse-kvenser for børnene; det har konsekvenser for lydniveaue, det har konsekvenser for stressniveaue. Det har selvfølgelig også konse-kvenser for børnenes afledte evne til at lære at koncentrere sig – tin-gene hænger sammen.

Så er spørgsmålet: Hvad for et virkemiddel tror vi så mest på? Er det minimumsnormeringer, som er noget, vi har diskuteret igennem mange år, eller er det grundlæggende at søge danskernes opbakning til at føre en økonomisk politik, hvor der er råd til at føre vores vel-færdssamfund på en måde, så man i den enkelte kommune kan prio-ritere daginstitutioner? Og der hælder jeg til den sidste model.

Kl. 09:18

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Spørgeren.

Kl. 09:18

Jacob Mark (SF):

Jeg er sådan set glad for, at vi deler erkendelsen af, at det er vigtigt, at der er pædagoger nok til børnene i daginstitutionerne. Men jeg tror ikke, det er nok bare at overlade det til økonomien og så håbe på forbedringer. For hvis man kigger på statistikkerne, kan man se, at der er blevet færre voksne til børnene over de sidste 30 år, og det er ikke bare i én kommune, det er i gennemsnit sådan i hele det danske land, at der simpelt hen er blevet færre voksne til børnene.

I folkeskolen har man jo et klasseloft. Det formoder jeg at Social-demokratiet er enig i, og det har man jo, fordi man siger, at der sim-pelt hen er en grænse for, hvor mange elever der skal være til én læ-rer. Hvorfor kunne det så ikke give mening med en minimumsnor-mering, der på samme måde siger, at der simpelt hen er en grænse for, hvor mange børn der skal være til én pædagog, hvis man skal kunne nå hele vejen rundt?

Kl. 09:19

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 09:19

Mette Frederiksen (S):

Jamen igen vil jeg sige, at jeg synes, at spørgerens ord giver god me-ning, og jeg afviser ikke noget på forhånd. Jeg må samtidig sige, at vi jo i Socialdemokratiet går i rigtig, rigtig store overvejelser om, hvordan vi begynder at blande os lidt mindre fra Christiansborgs si-de i al detaljerede og -styring ude i den offentlige sektor. Altså, når man ser på den offentlige sektor i dag, er den jo styret på en måde, som snart ikke er helt begribelig, med et enormt bureaukrati og med utrolig mange lovfæstede krav og oven i det krav fæstet i den enkelte kommune. Og derfor leder jeg mere efter nogle metoder, hvor vi med den førte politik kan sikre, både indholdsmæssigt, men i særde-leshed økonomisk, at rammerne er til stede. Nu fik vi i Socialdemo-kratiet et ualmindelig godt kommunalvalg i november måned, og jeg vil garantere her fra talerstolen, at der ikke er en eneste af vores borgmestre – og der kom rigtig mange flere socialdemokratiske borgmestre ved valget – der har lyst til at skære ned på børneområ-det, tværtimod. Og derfor tror jeg mere, det handler om, at der be-gynder at blive ført en politik her i huset – og det kniber med den her regering – der sikrer, at der er penge nok til velfærden.

Kl. 09:20

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Rasmus Jarlov. Værsgo.

Kl. 09:20

Rasmus Jarlov (KF):

Tak for en god tale. Det er utrolig glædeligt, at Socialdemokratiet har fået en strammere udlændingepolitik, så vi ikke kommer til at tage imod lige så mange indvandrere, som bliver en byrde for det danske samfund både økonomisk og i forhold til ulighed, sociale problemer osv. Vi er også hos De Konservative rigtig glade for, at der har været det kursskifte.

I den anden ende skalaen har vi i forhold til indvandring af kvali-ficeret arbejdskraft et håb om, at vi måske kunne lokke Socialdemo-kratiet med på at åbne op for, at der kommer noget mere af den højt kvalificerede arbejdskraft, som Danmark har så meget brug for. Vi har rekordhøj beskæftigelse i øjeblikket, og alle lige fra vismændene til virksomhederne siger, at vi har behov for mere arbejdskraft.

Det her med at tage højt kvalificeret arbejdskraft ind er jo ikke noget, der ligger statskassen til last på nogen som helst måde. Vi har omkring 6.000 mennesker på beløbsgrænsen, og ifølge Finansmini-steriet giver de et overskud til samfundet på ca. 1 mia. kr. om året, så det er altså en kæmpegevinst for dansk økonomi. Derfor har det jo ærgret os lidt, at Socialdemokratiet har været med til at sætte beløbs-grænsen op, så vi i mindre grad får den store gevinst fra kvalifi-ceret arbejdskraft. Er der nogen mulighed for en bevægelse hos So-cialdemokratiet på det område, så vi kunne åbne lidt mere op i en tid, hvor vi er ved at have meget, meget lav arbejdsløshed, og hvor vi virkelig har behov for større bidrag fra udlandet?

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 09:21

Mette Frederiksen (S):

Tak for spørgsmålet, som jeg faktisk opfatter som værende stillet med de allerbedste intentioner om at sikre, at den vækst, der heldigvis er ved at være godt i gang i dansk økonomi, kan få lov til at fortsætte. Og ja, vi vil komme til at se områder – og vi gør det faktisk allerede nu – hvor der mangler kvalificeret arbejdskraft. Spørgsmålet er så, hvad det bedste svar på det er.

Jeg vil jeg bare lige få en enkelt ting på plads inden den videre diskussion. Hvis du er en almindelig, velfungerende dansk virksomhed – og dem har vi jo rigtig mange af – og har behov for højt specialiseret arbejdskraft, så har du rigtig gode muligheder for at tiltrække den arbejdskraft i dag. Der er en fast track-ordning, som jeg i øvrigt selv indførte, da jeg var beskæftigelsesminister, der er en løbsordning og forskellige andre ordninger, du kan benytte dig af.

Det, vi bl.a. sammen med SF, Enhedslisten og Dansk Folkeparti siger, er, at vi ikke vil være med til at importere arbejdskraft udefra, som undergraver det danske arbejdsmarked. Og der, hvor jeg for alvor har min bekymring, er jo, hvis beløbsgrænsen ryger så langt ned, at den kommer til at omfatte helt almindeligt faglærte, fordi jeg også har det sådan som socialdemokrat, at det må være muligt i vores samfund at uddanne vores egne til at bestride de job, der er. Vi har rigtig mange ufaglærte danskere, som aldrig har fået en uddannelse. Hvis ikke vi sørger for, at de får en uddannelse, risikerer vi, at de ryger ud af arbejdsmarkedet, og jeg vil hellere bruge tid på og investere penge i dem end bare at gentage noget, vi har gjort tidligere.

Kl. 09:23

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Kl. 09:23

Rasmus Jarlov (KF):

Tak for svaret. Der er jo ikke ligefrem tale om social dumping med en beløbsgrænse som den, vi havde tidligere, på 375.000 kr. Det er jo over 30.000 kr. om måneden, hvilket er en ret høj løn, så det er jo ikke sådan, at man går ind og undergraver, og at lavtlønnede får frataget deres job med den ordning. Og antallet er jo altså ret begrænset – det er omkring 6.000, vi i øjeblikket har på den ordning.

Jeg tænker lidt, at hvis man ikke nu, i en situation, hvor vi har en rekordhøj beskæftigelse, og hvor der ifølge den seneste økonomiske redegørelse er udsigt til, at der bliver endnu højere beskæftigelse her i de kommende år, kan åbne lidt op for det, så vil man jo aldrig gøre det. Det ærgrer mig lidt, hvis Socialdemokratiet kategorisk kan sige, at de ikke kan bruge det redskab, som er så stor en gevinst for dansk økonomi, og som helt entydigt gavner alt det, som Socialdemokratiet vil med hensyn til velfærd og et rigere Danmark.

Kl. 09:24

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 09:24

Mette Frederiksen (S):

Jeg vil bare sådan for almindelig folkeoplysning skyld berette om, at hver gang vi har forhandlet de her ordninger, var der, også da der var lavkonjunktur og arbejdsløshed, et stærkt ønske fra nogle af Folketingets partier om at udvide antallet af udenlandske arbejdstagere i Danmark. Så det er ikke kun en konjunkturdiskussion – jeg hørte det også, dengang vi havde høj arbejdsløshed herhjemme.

Så skal man altså huske på, at det, spørgeren og andre – også statsministeren, kan jeg forstå – beder om, er jo udenlandsk arbejdskraft fra tredjelande. Der er et helt åbent europæisk arbejdsmarked. Vi har vel, hvis jeg husker ret, omkring 20 millioner arbejdsløse europæere, og jeg tror, det er omkring en femtedel af dem, der har en videregående uddannelse af en eller en art. Især i Sydeuropa er arbejdsløsheden stadig væk høj.

Jeg tænker, også belært af mange års erfaringer med integrationspolitikken i Danmark, at det er lettere at rekruttere arbejdskraft fra de sydeuropæiske lande til det danske arbejdsmarked, end det er at blive ved med at søge til Indien og Bangladesh – for det er tredjelande, vi taler om. På det europæiske arbejdsmarked kan man vandre frit, og vi kan så i øvrigt diskutere, om alt det, der foregår omkring arbejdskraftens fri bevægelighed, er klogt, men det er jo anden diskussion.

Kl. 09:25

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Den næste er fru Aaja Chemnitz Larsen, værsgo.

Kl. 09:25

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for talen. Som ordføreren selv var inde på, er der jo valg om et års tid. I 2015 gik Inuit Ataqatigiit til valg på at være Grønlands frie stemme her i Folketinget. Vi vil gerne samarbejde bredt og på tværs af alle Folketingets partier. Nu kan det jo være sådan, at ordføreren ender med at blive statsminister efter et valg, og derfor vil jeg gerne sådan helt åbent og nysgerrigt spørge ind til Socialdemokratiets holdning til rigsfællesskabets fremtid. Hvordan vil ordføreren være med til at forny og videreudvikle rigsfællesskabet?

Kl. 09:26

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Ordføreren.

Kl. 09:26

Mette Frederiksen (S):

Først og fremmest tak for spørgsmålet og tillykke med en veloverstået valgkamp i det grønlandske. Jeg holder utrolig meget af rigsfællesskabet, og det er det, der er vores udgangspunkt, når spørgeren spørger ind til vores holdning til rigsfællesskabet. Men jeg må også sige, at det jo er et rigsfællesskab, som ikke er skrevet i granit, og som heller ikke skal være det. Det er et foranderligt fællesskab, og det er præcis et fællesskab, synes jeg, mellem tre ligeværdige parter. Det er min tilgang til det her spørgsmål. Og det er tre ligeværdige parter, som kan have forskellige interesser, og som kan se forskelligt på rigsfællesskabet. Det skal rigsfællesskabet kunne håndtere og rumme.

Jeg lytter meget til ikke mindst diskussionen i det grønlandske samfund om, hvordan mange grønlændere ser landets egen fremtid, og har meget, meget stor forståelse for et yderligere ønske om at være sig selv. Det er jeg meget villig til at diskutere, men det er i den rækkefølge, at vores udgangspunkt er rigsfællesskabet, som vi kender det, og som vi holder af det, og så skal det selvfølgelig kunne rumme, at vi kan se forskelligt på det og tage diskussionen med det afsæt.

Kl. 09:27

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Kl. 09:27

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for de kommentarer. Det er jo sådan, at jeg ved, at ordføreren også tidligere har udtalt sig i en bog, Martin Breums bog om

det her med rigsfællesskabet. Jeg synes, det er vigtigt, at vi også bruger noget tid på at forny rigsfællesskabet og videreudvikle det for at kunne bevare det.

Kl. 09:30

Inuit Ataqatigiit ønsker selvstændighed, men er også realistiske i forhold til, at det kommer til at tage lang tid, før vi når dertil. Derfor synes jeg også, der ligger en stor opgave i hele tiden at forny og være med til at sikre, at vi får nogle positive historier ind i stedet for kun nogle negative historier, som er bundet meget til historien. Så derfor handler det om at se fremad og se, hvordan man kan samarbejde fremadrettet om nogle positive historier. Det håber jeg at Socialdemokratiet vil være med til.

Kl. 09:28

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 09:28

Mette Frederiksen (S):

Det er endnu de klogeste ord, der er sagt, så jeg kan nøjes med at erklære mig enig.

Kl. 09:28

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Næste spørger er hr. Martin Henriksen. Værsgo.

Kl. 09:28

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. Jeg vil godt spørge lidt ind til udenlandsk arbejdskraft, som fru Mette Frederiksen også var inde på i et tidligere svar. Der er jo et rekordstort antal udlændinge, som arbejder i Danmark i dag, og jeg kan forstå, at regeringen vil have endnu flere udlændinge til Danmark for at arbejde, og den vil så komme med et udspil, som skal tiltrække mere udenlandsk arbejdskraft. Mit spørgsmål er så, om Socialdemokratiet vil stå fast på de ting, som Socialdemokratiet har vedtaget sammen med bl.a. Dansk Folkeparti, bl.a. i forhold til greencardordningen og i forhold til beløbsordningen.

Kl. 09:28

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 09:28

Mette Frederiksen (S):

Det korte svar er ja. Og så synes jeg, vi skal dvæle en lille smule ved dette øjeblik i dagens debat, for det må være lidt ærgerligt for Venstres tropper, som jeg kan høre virkelig har sat alt ind i dag på at gøre uenigheden i rød blok på udlændingeområdet, som er velkendt for alle, til det store problem. Og hvor ender vi så nu? Der er ikke gået ret lang tid – halvanden time – og så har vi uenigheden i blå blok på udlændingeområdet for fuld udblæsning. Så står det nok nogenlunde lige, ikke?

De ønsker, Dansk Folkeparti har, hvad angår udenlandsk arbejdskraft, kræver et samarbejde med Socialdemokratiet, for der er stærke kræfter i blå blok, som ønsker at åbne mere op for det danske arbejdsmarked, end hvad klogt er. Derfor er jeg glad for samarbejdet her. For selvfølgelig skal det være muligt for Novo Nordisk, det skal være muligt for LEO Pharma, det skal være muligt for LEGO at hive højt specialiseret arbejdskraft ind til Danmark, men det skal foregå kontrolleret. Greencardordningen er ikke en god ordning. Den blev de facto en import af arbejdskraft, hvor mange endte med at lave ufaglært arbejde i Danmark fra tredjelande, og det har vi altså ikke behov for på det danske arbejdsmarked.

Så det korte svar var ja. Det længere svar var for at understrege, at uenighederne også er i blå blok, må man sige.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 09:30

Martin Henriksen (DF):

Det tror jeg de fleste har opdaget, uden at fru Mette Frederiksen nævner det. Men det går jo nok.

Tak for svaret. Jeg kvitterer. Det synes jeg, nok ikke overraskende, er et rigtig godt svar, for jeg synes, det er nogle meget fornuftige tiltag, som vi har lavet i fællesskab over for udenlandsk arbejdskraft.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge videre den vej. Vi har beløbsordning, og vi har forskellige andre ordninger. Vil fru Mette Frederiksen og Socialdemokratiet være med på en ordning, som lægger et ekstra lag ind over det og gør, at virksomhederne kan lov til at hente arbejdskraften på de forskellige ordninger, der nu er, hvis de kan dokumentere, at de har forsøgt at finde arbejdskraften i Danmark først? Hvis virksomhederne f.eks. ønsker at hente en udenlandsk medarbejder ind på beløbsordningen, skal virksomheden dokumentere, at de rent faktisk har søgt efter arbejdskraften iblandt personer, som har en lovlig opholdstilladelse i Danmark. På den måde sikrer man, at den udenlandske arbejdskraft, der kommer, eksempelvis på beløbsordningen, kun er arbejdskraft, som vi rent faktisk har brug for.

Kl. 09:31

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 09:31

Mette Frederiksen (S):

Først en kommentar af lidt mere principiel karakter: Jeg tror, jeg efterhånden er nået dertil, at jeg synes, vi lovgiver for meget i Folketinget og med for stor en hast. Resten af samfundet har svært ved at følge med i de enormt mange ændringer, vi hele tiden foretager herinde. Vi har netop foretaget en ændring af beløbsordningen. Den synes jeg skal have lov til at arbejde.

Og så vil jeg måske bare lige tilføje en enkelt ting: Jeg ved fra samtaler med mange af de danske virksomheder, der i dag er blevet globale, altså har underafdelinger og produktioner i andre lande, at det er vigtigt for dem, eksempelvis ISS og andre, at de kan tage en medarbejder fra et andet land til hovedkontoret i Danmark for også at oplære vedkommende i den danske tradition, der er omkring virksomheden. Det er jeg bange for at man vil forhindre med lige præcis den der ændring. Men lad os holde fast i de forandringer, vi allerede har skabt. Jeg tror, de er gode.

Kl. 09:31

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Jan E. Jørgensen.

Kl. 09:31

Jan E. Jørgensen (V):

Tusind tak for det. Jeg vil gerne fortsætte den lange række af folk, der har rost fru Mette Frederiksen's tale. Jeg vil gå så langt som til at sige, at det er den næstbedste tale, jeg har hørt fra Folketingets talerstol i dag. Det er dog noget.

Jeg synes også, det er rigtig fint, at man har fået lavet et forslag til vedtagelse, og at der er indtil flere partier, der er med. Man mangler godt nok Alternativet og Radikale Venstre, men nu er der kun et år til valget, så det kan jo nås endnu. Jeg kan forstå, at fru Mette Frederiksen simpelt hen ikke ved, hvem Alternativet er, for vi har flere gange hørt hende sige: Hvad er alternativet? Der kan jeg så sige, at det jo er et politisk parti, der sidder dernede. Men Det Radikale Ven-

stre er jeg helt sikker på at fru Mette Frederiksen kender, for dem har man nemlig tidligere været i regering med, og man ved også, hvordan de ligesom plejer at få en hel del at skulle have sagt, ganske ofte mere, end deres antal mandater tilsiger. Er det virkelig rigtigt, at Socialdemokratiet denne gang er lykkedes med at få Det Radikale Venstre helt med på, at de overhovedet ikke får noget at skulle have sagt i udlændingepolitikken, hvis fru Mette Frederiksen skulle blive statsminister?

Kl. 09:33

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 09:33

Mette Frederiksen (S):

Jeg tror, at De Radikale står lige præcis der, hvor De Radikale står, og det må De Radikale jo selv redegøre for. Men det er jo en interessant diskussion. For I kunne jo ikke blive enige i blå blok om skattepolitikken. Det selv om Anders Samuelsen kravlede op i træer og fik stiger til hjælp og blev deroppe i utrolig lang tid, var det jo ikke sådan, at I blev enige om topskatten. For der var Dansk Folkeparti mere enige med os. Og nej, selvfølgelig skal der ikke gives kæmpestore topskattelettelser, når vi har et velfærdssamfund, der har behov for flere midler. Jeg tror, vi er oppe på nu, at det er cirka hver fjerde kræftpatient, der ikke får sin behandling til tiden. Hvad er det egentlig for en prioritering at blive ved med at tale om skattelettelser – statsministeren gjorde det også i dag – når vi har kræftpatienter i Danmark, der ikke får deres behandling til tiden? Var det ikke kloge-re, var det ikke bedre, var det ikke mere retfærdigt at bruge de penge på sundhedsområdet?

I kunne jo ikke blive enige om lejerne – ikke lejrene, det er heller ikke sikkert, I kan blive enige om det, men heller ikke om lejerne. Venstre, Liberal Alliance, De Konservative mente: Vi kan sagtens tage 13 mia. kr. fra Landsbyggefonden og landets lejere. Heldigvis sagde Dansk Folkeparti nej. Her var Dansk Folkeparti mere enige med os. I kan ikke blive enige om udenlandsk arbejdskraft. Der er uenigheder i blå blok, der er uenigheder i rød blok. Jeg tror, vi skal vænne os til det, venner.

Kl. 09:34

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Jeg synes ellers, jeg fylder godt i landskabet. Men når jeg rejser mig op, er det, fordi tiden er gået. Jeg vil nemlig ikke gerne forstyrre jer – jeg vil bare gerne signalere, at her er tidsrammen. Spørgeren.

Kl. 09:34

Jan E. Jørgensen (V):

Det synes jeg var et rigtig, rigtig flot svar. Altså, øv bøv, I kan selv være uenige. Det siger jo meget.

Men jeg skal så forstå, at vi kan forvente træklatring i udlændingepolitikken osv., efter at fru Mette Frederiksen måtte blive statsminister. Det var sådan, jeg måtte forstå det svar eller forsøg på et svar, som jeg fik.

Kl. 09:35

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 09:35

Mette Frederiksen (S):

Jeg kan ikke redegøre for, hvad andre partier gør. Jeg kan redegøre for, hvad Socialdemokratiet gør. Og ja, vi har flyttet os på udlændingområdet, og det er godt. Det er godt for Danmark. Jeg er faktisk meget enig i hr. Rasmus Jarlovs ord. For det er uholdbart at vedblive med at tage så mange mennesker til Danmark, at vi ikke kan integre-

re dem, der kommer her. Derfor er jeg faktisk ikke helt enig i det, statsministeren fik sagt før, om, at Danmark skal være åben for alle, der vil. For vi ønsker jo faktisk et loft over, hvor mange med ikke-vestlig baggrund der kommer til Danmark. For for os er det ikke kun et spørgsmål om arbejdsmarked og uddannelse. For os er det også et spørgsmål om demokratiske værdier, sammenhængskraften, sproget, vores evne til at drive et samfund. Måske er spørgsmålet – nu rejser formanden sig op, så nu skal jeg stoppe – om der også er nogle muligheder i, at blokpolitikken er i opløsning, for jeg tror, det er det, vi kommer til at se og allerede har set.

Kl. 09:36

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tusind tak til fru Mette Frederiksen for dagens indsats indtil nu. Og hjertelig velkommen til hr. Kristian Thulesen Dahl fra Dansk Folkeparti.

Kl. 09:36

(Ordfører)

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det, formand. Tak for ordet. Og tak til statsministeren for talen her til morgen. Det er jo rigtigt, at det er en af de bedste, der er blevet holdt indtil nu i dag, det er fuldstændig godt set. Når jeg kigger tilbage i det folketingsår, som vi jo har afslutningsdebatten om, og lige skruer tiden tilbage til december måned, må jeg nok erkende, at vi havde noget af et lavpunkt. Vi kan lige så godt få det frem og få talt ud om tingene. Vi havde noget af et lavpunkt i forbindelse med vedtagelsen af finansloven, for regeringen kunne ikke rigtig blive enig med sig selv, om den skulle stemme for, men det lykkedes til sidst at få et flertal for finansloven for i år, og det er vi glade for, fordi finansloven for 2018 indeholder rigtig mange gode ting.

Omvendt, når jeg kigger på folketingsåret, der er gået, synes jeg, at der var et højdepunkt i sidste uge. Kronprinsen fyldte 50 år, og Danmark fejrede kronprinsen, og når jeg nævner det som et højdepunkt i folketingsåret, der er gået, er det jo, fordi det vidner om et fællesskab og en samhørighed i Danmark, som er vigtig. Hvis vi skal have et stærkt land også fremover, kræver det, at vi har nogle stærke symboler, vi kan stå sammen om, der er kongehuset en meget, meget vigtigt institution, og fejringen af kronprinsen i den forgangne uge har vist, at danskerne bakker op, uanset om det er ved løb eller det er på Slotspladsen, hvor man flager og råber hurra, eller det er ved simpelt hen at følge med i fjernsynet eller på anden vis. Så der blev jeg stolt.

Sammenlagt, når man kigger over folketingsåret og tager det hele med, er det jo rigtigt, som statsministeren er inde på, at det går meget godt på mange områder, og jeg fik faktisk tanken, om ikke vi vil le få en debat her i dag, hvor venstrefløjen ville glæde sig rigtig meget over de landvindinger, der er skabt. Altså, jeg tænker specielt på, at de partier, der støttede den tidligere regering før valget i 2015 og var kede af, må jeg gå ud fra, at der var minusvækst i kommunerne, eksempelvis færre penge til kernevelværd, er glade for, at der igen, efter at Dansk Folkeparti er kommet ind i en afgørende central rolle i dansk politik, er vækst i kommunernes økonomi, så de har bedre mulighed for at levere ældrepleje osv., altså den kernevelværd, som mange herinde jo er optaget af. Vi er gået fra minusvækst til vækst på ældreområdet, på sundhedsområdet, og der kommer flere politibetjente. Alt sammen er det ting, der er vigtige for os i Dansk Folkeparti.

Det 2 pct.s årlige sparekrav på sygehusene er søreme kommet væk nu. Det var ikke væk før 2015, det er nu kommet væk her i 2018. Det er nødvendigt, for de dygtige medarbejdere, vi har på vores sygehuse, fortjener anerkendelse og respekt, og det får de jo bl.a., ved at vi laver et system, der regulerer deres økonomi på en meget bedre måde end det, man har kendt hidtil.

Så skal vi selvfølgelig videre, og jeg er enig med statsministeren i, at vi skal have lavet en sundhedsreform II. Vi skal kigge på, hvordan vi sikrer, at danskere bliver hjulpet så tæt på deres hjem som overhovedet muligt; hvordan vi sikrer, at sygehuse er et sted, man kommer i ganske kort tid, men at det er forebyggelsen, og at det er genoptræningen efter en hospitalsindlæggelse, der jo er det afgørende, og at det finder sted i kommunerne tæt på, hvor borgeren bor.

I de kommende år bliver der nok at gøre og specielt i forhold til ældreområdet. Vi får en situation frem til 2025, hvor der vil være 80.000-100.000 flere ældre på 80 år og derover. Når de bliver så gamle, bliver mange af dem også ramt af demens, og det kræver, at vi har dygtige medarbejdere i vores ældrepleje, der kan håndtere hele den her opgave. Derfor har vi med finansloven jo også afsat midler til at kunne tiltrække flere til ældreplejen og i det hele taget gøre den afdeling af vores velfærdssamfund mere attraktiv for de dygtige unge, som vi får brug for i fremtiden til at hjælpe vores ældre.

Pensionisternes rådighedsbeløb i forhold til modregningsregler og lignende skal vi også kigge på. Det er en øvelse for os til efteråret. Vi har jo med skatteaftalen set på, hvordan det bedre kan betale sig at få folk i arbejde og ud i arbejdslivet, så de fortsætter med at arbejde og ikke får en for stærk modregning, når de så går på pension. Vi synes, der er et hængeparti i forhold til pensionisterne, altså, dem, der er blevet pensionister, og dem skal vi huske at komme tilbage til i efteråret og sørge for, at de får forbedret deres vilkår.

Når det går bedre i Danmark, er der jo i høj grad på grund af de stramninger af udlændingepolitikken, som er gennemført de seneste par år. Nu har De Radikale været lidt i fokus her i dag, og det synes jeg jo er ganske udmærket, for De Radikale er jo på mange måder modsætningen til det, Dansk Folkeparti står for, og det, som et stort flertal her i Folketinget jo så har ytret i de seneste år. Da De Radikale svingede taktstokken i f.eks. 2014, kom der 14.792 asylansøgere til Danmark. Nu er der gået et par år, hvor vi andre i højere grad har fået lov til at svinge taktstokken, og sidste år, som statsministeren nævnte, kom der så 3.500 asylansøgere – det er det laveste antal i 9 år, og der er fortsat et fald i år.

Det er en helt nødvendig udvikling for at sikre Danmark i fremtiden, og det betyder også, at de 45 lempelser, som Det Radikale Venstre, ja, jeg tror endda hr. Morten Østergaard selv benævnte som forbedringer, som De Radikale mente der var i udlændingepolitikken i 2011-2015, som altså er lempelser, så er afløst af nu næsten 100 stramninger.

Kl. 09:41

Jeg vil gerne her fra Folketingets talerstol i dag sige, at når vi når nr. 100, giver vi kage. Der skal ikke være nogen smalle steder. Udlændinge- og integrationsministeren er selvfølgelig også velkommen og også andre af regeringens ministre. Hvis man ikke føler, det er fint at spise kage der, hvor man nu selv er, kan man komme til Dansk Folkeparti og få kage, når vi runder stramning nr. 100. Jeg tror, det sker inden for de kommende dage.

Men vi skal selvfølgelig også videre på udlændingeområdet. Vi skal sikre det paradigmeskift, vi har diskuteret i løbet af folketingsåret. Paradigmeskiftet går i al korthed ud på, at når man kommer til Danmark og udgangspunktet er, at man kommer til Danmark for at være her midlertidigt, indtil man kan vende tilbage til sit hjemland, skal udgangspunktet også være, at man er her midlertidigt. Sådan er det ikke i dag. Hvis man kommer til Danmark og får asyl, er udgangspunktet altovervejende, at så er man her permanent. Det skal vi selvfølgelig have vendt om, så man reelt er her midlertidigt og bliver hjulpet hjem til sit hjemland og er med til at genopbygge det, når muligheden er for det.

Vi skal også have kigget på det med loft over familiesammenføringer. Det er noget, jeg har taget op i forskellige, jeg tror tre, spørgetimer siden januar her i Folketinget over for statsministeren. Tysk-

land indfører et loft over familiesammenføringer nu med virkning fra 1. august. De siger 12.000 om året af dem, der er på midlertidigt ophold, under de vilkår, som vi også kender – vi har en flok i Danmark – altså, der siger de simpelt hen, at de vil give familiesammenføring til 1.000 af dem om måneden. Hvis vi overfører det til danske forhold, er det sådan en 65-67 om måneden eller lignende, vi så kan have som loft. Men det er klart, at når Tyskland kan lave sådan et loft, er vi fra Dansk Folkepartis side selvfølgelig også interesserede i, at vi får indført sådan et loft her i Danmark. Og vi glæder os over, at statsministeren har lovet drøftelser om, hvordan vi kommer videre ad det spor.

Vi synes jo også, som fru Mette Frederiksen var inde på i sit ord-førerindlæg, at det her med at lave centre i Nordafrika, altså at man stopper for muligheden for at søge direkte asyl i Danmark, er en fuldstændig rigtig tanke. Vi anerkender så også, at der selvfølgelig er et stykke vej fra den tanke, til at det rent faktisk er etableret, og har selvfølgelig meget fokus på, hvad vi så gør i den mellemliggende periode. Det her med at man kan gå igennem seks-syv sikre lande og så pludselig komme til Danmark og så have en ret til at søge asyl i Danmark, er i vores øjne absurditet. Vi forhandler indfødsret, altså statsborgerskab – under hvilke vilkår man kan få det – og jeg vil gerne sige i den forbindelse, at noget af det, der er vigtigt for Dansk Folkeparti, er, at vi får set på indførelsen af en karensperiode. Regeringen er inde på, at der er nogle kriminelle gerninger, som, hvis man begår dem, forud for at man søger statsborgerskab, kan gøre, at man aldrig vil kunne få statsborgerskab. Det er selvfølgelig fuldstændig rigtig set, at man går den vej. På tilsvarende vis vil vi gerne have en situation, hvorefter man, hvis man så får statsborgerskabet, så får det betinget af, at man ikke i en efterfølgende periode begår de samme kriminelle gerninger. Så skal man have frataget statsborgerskabet igen, eksempelvis i op til 10 år efter man har fået statsborgerskabet. Det vil vi meget gerne have drøftet videre med regeringen og andre partier, der er interesserede i netop det, og finde ud af, hvordan vi juridisk kan få det sat sammen.

Jeg skal lige sige, at statsministeren jo har grund til glæde i dag. Jeg tænker selvfølgelig på, at Altinget i forgårs bragte en artikel om, at statsministerens chance for genvalg nu er større end tidligere. Det er godt nok paradoksalt, fordi regeringen ikke er kommet igennem hele sin politik, fordi Dansk Folkeparti og andre partier har sagt nej: pensionsreform, topskattelettelse, flere penge fra den almene sektor. Men jeg tænkte bare, at det jo måtte gøre statsministeren glad, at han på den måde er blevet hjulpet af Dansk Folkeparti. Så når kommentatorer og andre spørger, om Dansk Folkeparti egentlig er et rigtig støtteparti for regeringen, om vi nu er der for at hjælpe regeringen, så må svaret efter Altingets artikel jo være: Så absolut, vi er statsministerens bedste ven.

Så mit råd til statsministeren er selvfølgelig, at han så også i fremtiden lytter til Dansk Folkeparti. Så skal det nok gå statsministeren godt, både når det handler om en ordentlig velfærds politik, når det handler om en stram udlændingepolitik, men også når det handler om EU, hr. statsminister, hvor Venstre jo ser ud til at have genfundet den tidligere formands EU-sokker. Vi har brug for en kritisk sans over for EU, og der vil jeg bare sige, at det synes jeg egentlig også den sidste udvikling i Italien viser. Det er pudsigt, som man kan kritisere Ungarn, Polen og andre lande, hvis de går i en EU-kritisk retning. Hvis Italien er på vej i en EU-kritisk retning, sørger nogen et eller andet sted for, at de får lov til at prøve at vælge om, så de kan finde nogle mere EU-positive politikere.

Det kan vi komme tilbage til. Min tid er gået, og jeg skal bare afslutningsvis læse et forslag til vedtagelse op på vegne af Dansk Folkeparti, Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti:

Forslag til vedtagelse

»Det går økonomisk bedre end længe. Siden folketingsvalget er der truffet en lang række beslutninger, som trækker Danmark i den rigtige retning. Der er skabt omkring 130.000 flere private arbejdspladser, næsten 50.000 færre fuldtidspersoner er på offentlig forsørgelse. Der er positiv udvikling i alle regioner, men der skal fortsat tages initiativer for at sikre et Danmark i balance. Vi er optaget af at sikre et bedre klima og miljø til de kommende generationer. Der er gennemført helt nødvendige stramninger af udlændingepolitikken. Retningen skal fastholdes, så eksempelvis asyltallet holdes på et lavt niveau, herunder ved at sikre, at midlertidigt ophold også er midlertidigt. Folketinget ser frem til de bebudede drøftelser om initiativer i forlængelse af Tysklands loft over familiesammenføringer. Den positive udvikling betyder, at det har været muligt at løfte velfærden markant, bl.a. med flere læger og sygeplejersker i sundhedsvæsenet, et løft af ældreområdet og flere ressourcer til politiet.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 71).

Kl. 09:47

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det. Så går vi over til spørgerne, og den første er fru Mette Frederiksen, Socialdemokratiet.

Kl. 09:47

Mette Frederiksen (S):

Tak til ordføreren for talen. Jeg kunne godt tænke mig at spørge lidt ind til det her med statsborgerskab, som bliver rejst. Jeg har det jo sådan, at det at opnå dansk indfødsret, dansk statsborgerskab, er et ualmindelig stort privilegium. Det kan aldrig være en rettighed, men det er noget, man gør sig fortjent til, og jeg ved, at det er noget, mange af dem, der kommer hertil, sætter utrolig højt. Det kan man jo mærke, når man står her på statsborgerskabsdagen. Det er menesker, der er kommet hertil, som har lært vores sprog, er kommet ind i foreninger og har fået arbejde. Nej, hvor er de stolte og glade over det danske statsborgerskab!

Så er der jo også folk, der får statsborgerskab, som ikke svarer ret pænt tilbage på, at de har fået det statsborgerskab, og som eksempelvis begår kriminalitet, eller som ikke er enige i de grundlæggende demokratiske værdier, hvorpå vores lovgivning står. Derfor tror jeg jo, at den her tanke om en karenperiode eller det, som jeg selv vil kalde et betinget statsborgerskab – altså at man, hvis man lever op til kravene, kan nyde det privilegium at få dansk statsborgerskab, men at man, hvis man eksempelvis er involveret i kriminalitet efterfølgende, også kan miste det igen – vil give et yderligere incitament til at opføre sig ordentligt. Det er altid godt, men jeg synes også, der vil være noget ret og rimeligt deri, og derfor er mit spørgsmål til hr. Kristian Thulesen Dahl: Er det noget af det, vi kan stå sammen om i de aktuelle forhandlinger, hvad angår statsborgerskab, altså at sikre, at man eksempelvis i forbindelse med kriminalitet skal kunne miste sit statsborgerskab igen?

Kl. 09:48

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 09:49

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja, det kan vi helt bestemt, og jeg håber også, at debatten omkring det her vil vise, at regeringen vil gå meget aktivt ind i den her diskussion. For der er jo netop nu forhandlinger om de her ting, og man kan jo sige, at logikken også har det for sig. Hvis vi siger, at der er nogle ting, der betyder, at man ikke vil kunne få statsborgerskab, altså at man simpelt hen har mistet sin ret til at få tildelt et efterfølgende statsborgerskab, hvis man har begået bestemte kriminalitetsformer, hvorfor skal man så kunne begå de samme kriminalitetsformer efterfølgende og så beholde sit statsborgerskab? Så er der en masse

juridiske spidsfindigheder osv., men jeg synes jo, det må være muligt, hvis det ved tildelingen af statsborgerskab her i Folketinget står klart, at det er på den betingelse, at man ikke efterfølgende begår nogle af de her forskellige former af kriminalitet, for så mister man det, også efterfølgende at kunne tage et statsborgerskab fra folk igen. Der er ingen tvivl om, at retsfølelsen i befolkningen vil blive øget, hvis man laver sådan noget her. For de synes selvfølgelig, det er et misbrug af muligheden for statsborgerskab – som det jo er en gave at få, som fru Mette Frederiksen rigtigt siger – hvis man i virkeligheden kan træde på Danmark på den måde, at man, når man har fået det, så begynder at begive sig ud i bandekriminalitet eller andre alvorlige former for kriminalitet.

Kl. 09:50

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 09:50

Mette Frederiksen (S):

Så har jeg bare et spørgsmål om noget helt andet. Jeg synes jo, det er lykkedes – og det vil jeg gerne kvittere for også her – sammen med Dansk Folkeparti på mange afgørende områder at forhindre regeringen i at føre sin egen politik, og det er rigtig godt. For den politik, der lægges frem, er sjældent til gavn for hele Danmark, men ofte kun for få nogle få. Vi kan bare tage et eksempel, og jeg ved godt, at jeg ofte bruger kræftområdet. Jeg er selv pårørende – og det er mange danskere jo – og jeg kan simpelt hen ikke forstå, når vi er i en situation, hvor rigtig mange kræftpatienter ikke får deres behandling til tiden, og vi ved, at det kan have alvorlige konsekvenser, at vi så har en regering, der bliver ved med at tale skattelettelser. Altså, var det der ikke naturligt, at vi fortsætter vores udmærkede samarbejde, så vi faktisk kunne sikre, at kræftpatienterne får deres behandling til tiden, i stedet for at blive ved med igen og igen at høre om de skattelettelser, som der jo åbenlyst ikke er råd til, hvis vi skal sørge for et ordentligt velfærdssamfund?

Kl. 09:51

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 09:51

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Altså, det er fuldstændig afgørende for Dansk Folkeparti, at der er plads i vores økonomi til hele tiden at sikre bl.a. sundhedsområdet. Det er et af de allervigtigste områder i vores velfærdssamfund sammen med ældreområdet, og det er helt afgørende for os, at der er ressourcer til at styrke sundhedsområdet i fremtiden. Det er jo også derfor, vi har været så optaget af det indtil nu, som vi har, bl.a. det her 2-procentssparekrav hen over sygehusene, som gjorde, at de ansatte skulle løbe stadig hurtigere, og som også var på en meget uigennemtænkt måde i mange situationer. Det har vi gjort op med og sagt, at man simpelt hen bliver nødt til at styre sygehusene på en anden måde, der giver mere respekt for de ansatte. Det er jo de ansatte, der leverer den hjælp til bl.a. vores kræftamte, som også er nødvendig, for at de kan tilrettelægge nogle forløb, som er helt præcis efter, hvad de sygdomsramte har behov for. Og det vil vi blive ved med, også i de situationer, hvor regeringen så er lidt ærgerlig over, at der ikke er så mange penge til skattelettelser, som de gerne vil have. Men vi vil fortsætte ad præcis det spor.

Kl. 09:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Britt Bager.

Britt Bager (V):

Tak for det, og tak for talen. Jeg vil egentlig gerne kvittere for hr. Kristian Thulesen Dahl og Dansk Folkepartis samarbejde, især det samarbejde, vi har haft om kontanthjælpsloftet og om integrationsydelsen. Var det ikke op til blå blok, havde vi jo ikke haft et loft over kontanthjælpen, og vi havde ikke haft en integrationsydelse, og jeg antager, at hr. Kristian Thulesen Dahl er enig med mig i, at det bidrager til, at vi får flere ud på arbejdsmarkedet. Derfor vil jeg høre hr. Kristian Thulesen Dahl, om han deler min bekymring for, at færre kommer ud på arbejdsmarkedet, hvis den røde blok skulle komme til magten igen og rulle det her tilbage.

Kl. 09:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 09:53

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Der er ingen tvivl om, at kontanthjælpsloftet og integrationsydelsen har haft en effekt, i forhold til at flere er kommet ud på arbejdsmarkedet. Det har givet nogle et kærkoment skub i retning af arbejdsmarkedet. Så det vil jeg gerne kvittere for, og selvfølgelig er jeg nervøs for nogle af de ting, som er sket i løbet af de seneste år. Altså, vi ved i hvert fald, at der er en række partier herinde, der har været meget modstandere af de ting, og hvis de får magt, som de har agt, vil det jo blive rullet tilbage. Det er jo åbenlyst, og det er så spørgsmålet, om de får magt, som de har agt. Det må vi jo så også diskutere med danskerne frem til et folketingsvalg.

Jeg har så den tilføjelse, at det for mig jo også er vigtigt, at virksomhederne og også den offentlige sektor er åbne over for den del af vores ledige, som i første omgang har haft lidt sværere ved at gå ind og køre hundrede kilometer i timen, og der synes jeg somme tider, at den der diskussion om, at man bare kan løse tingene ved at hente mere udenlandsk arbejdskraft, er lidt betænkelig. For hvis virksomhederne – og vi har også diskuteret det i forhold til praktikpladser og lignende – også tager det ansvar at få uddannet de mennesker, som ellers har svært ved at komme ind på arbejdsmarkedet, så kræver det somme tider også, at vi lige trykker lidt på virksomhederne. Det er jo den balance, som vi synes der så skal være i det, og som vi jo selvfølgelig også ofte møder forståelse for fra regeringens side.

Kl. 09:54

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 09:54

Britt Bager (V):

Tak for det svar. Nu vil jeg egentlig lige skifte emne og så tale lidt om det, som vi også har været meget fælles om, nemlig at sikre et Danmark i bedre balance. Det er jo noget, vi i Venstre er utrolig optaget af, og jeg kan høre, at det også er noget, der optager hr. Kristian Thulesen Dahl. Så derfor kunne jeg godt tænke mig at høre: Har ordføreren gjort sig konkrete tanker om, hvordan vi også fremadrettet kan sikre, at Danmark forbliver i bedre balance?

Kl. 09:54

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 09:54

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes, det er en utrolig vigtig dagsorden, og jeg er glad for, at Venstres ordfører kommer ind på det i dag. Der har nok været nogle rundtomkring, der har tænkt, at en hovedstadskommission måske var

udtryk for, om man nu havde opgivet tanken om et Danmark i balance, og så synes jeg, det er forfriskende, hvis vi bruger dagen i dag til at få bekræftet hinanden i, at det er en dagsorden, der fortsætter. For os handler det jo både om lige økonomiske muligheder rundt om i landet, altså at man eksempelvis kan levere en offentlig service i alle dele af landet, der er tilfredsstillende. Det kan ikke nytte noget, at man, når man bliver et ældre menneske, så skal til at overveje, om man skal skifte kommune for eksempelvis at kunne få en ordentlig ældrepleje, eller at man, hvis man tænker på sine børns skolegang, så skal tænke på: Hvilken kommune skal jeg bosætte mig i, der har råd til at give en god skolegang? Der skal vi sikre at der er nogle lige muligheder. Så er der selvfølgelig en fortsat diskussion om statslige arbejdspladser og også i forhold til det medieforlig, vi skal indgå: Er der en balance i forhold den mediedækning, der er i Danmark osv. osv.? Der er masser af områder, som vi logisk kan tage fat på dér.

Kl. 09:55

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 09:55

Pelle Dragsted (EL):

Her i går aftes meldte regeringen sådan lidt som en tyv om natten ud, at man ville komme med et nyt angreb på vores dagpengesystem og dermed jo på danskernes sociale tryghed. Det skal straffes hårdere, hvis man vælger at forlade sin arbejdsplads, f.eks. fordi der er urimelige vilkår. Selv om man f.eks. har betalt til sin a-kasse i årtier, skal man altså rammes af hårde sanktioner og stå uden indkomst i længere tid. Dansk Folkeparti har jo en lidt kedelig historie, når det kommer til forringelser af vores dagpengesystem, og derfor tror jeg måske, at mange danskere godt kan sidde derude og være bekymrede for, om vi skal se en gentagelse med nye forringelser i vores dagpengesystem. Men den bekymring kan ordføreren jo gøre til skamme ved klart at tilkendegive i dag, at Dansk Folkeparti ikke den her gang kommer til at medvirke til nye forringelser af dagpengesystemet.

Kl. 09:56

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 09:56

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for spørgsmålet. I efteråret 2015, altså kort tid efter det sidste folketingsvalg, var vi nogle, der satte os sammen, tog ansvaret og forligede os omkring hele dagpengediskussionen på en måde, der i virkeligheden lige siden har skabt ro omkring dagpengesystemet. Det har vi i Dansk Folkeparti syntes var godt, for dagpengesystemet er jo en del af, som hr. Pelle Dragsted er inde på, det her sikkerhedsnet, der skaber tryghed på arbejdsmarkedet, og er en del af den her berømmede flexicuritymodel i Danmark. Så vi synes, at den ro, der er omkring dagpengesystemet, som vi skabte i efteråret 2015, har været god. Den har vi ingen som helst ønske om skal forstyrres af, at der er nogle, der opfinder ideer til, hvordan man så på forskellig vis kan lave om på dagpengesystemet.

Jeg tror også, i forhold til det oplæg, der kom fra regeringen i går, at vores ordfører var meget hurtigt ude med en meget klar melding. Han mente helt bestemt, at det måtte være skrevet af nogle, der ikke selv havde stået i den situation, at de måske som ufaglærte pludselig blev ledige. Det kan vi jo tage en diskussion med beskæftigelsesministeren om på et tidspunkt. Men Dansk Folkepartis ordfører var jo meget klar i mælet i går omkring det her. Det synes jeg var helt på sin plads.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Så er det spørgeren.

Kl. 09:58 grundloven. Vil det sige, at DF mener, at det er der så ikke nogen grund til at tage yderligere notits af?

Kl. 10:00

Pelle Dragsted (EL):

Tak for det. Det tager jeg som en tilkendegivelse af, at det ikke er noget, Dansk Folkeparti kommer til at lægge stemmer til. Så håber vi det holder stik. Men når vi nu er i gang med den slags blik ud i fremtiden, kunne jeg godt tænke mig at drøfte arveafgiften. Det er jo et andet spørgsmål, hvor Dansk Folkeparti måske har været lidt vævende i deres udmeldinger. Kan vi få en relativt klar melding i dag: Vil Dansk Folkeparti være med til f.eks. at sænke procenten på arveafgiften, selv om vi jo ved, at vi ved et sådant indgreb for det første vil bruge penge, som ellers skulle være brugt på velfærden, og at det for det andet har en meget ulige profil, da det altså er de meget, meget rige danskere, der vil få den absolut største gevinst ud af et sådant indgreb?

Kl. 09:58 **Tredje næstformand** (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 10:00

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Da jeg hørte den der diskussion omkring arveafgiften, lænede jeg mig tilbage i min stol ovre i Provianthuset, og så tænkte jeg: Er det virkelig det store problem, vi har i Danmark, at vi har afgiften indrettet, som den er? Og så nåede jeg frem til, at jeg simpelt hen ikke kunne få mig selv til at mene, at det skulle være et kæmpe stort problem, at arveafgiften er indrettet, som den er. Det betyder jo også, at de partier, der mener, at arveafgiften skal sættes ned, mere mener det ud fra en almindelig ideologisk holdning om, at alle skatter skal sættes ned. Vores ordfører besvarede det jo fint ved at sige, at det jo altid er sådan, når man snakker om at sænke skatter: Hvor kommer pengene fra, og hvordan er finansieringen? Det er jo klart, at når man så tager finansieringen fra eksempelvis fra det råderum, der skal bruges på ældreplejen, sygehuse osv., er Dansk Folkeparti vel efterhånden ret kendt for at sige fra og sige, at vi værner om, at der også skal være råd til, at vi har en ordentlig offentlig velfærd – også i fremtiden.

Kl. 09:58

Kl. 09:58

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hvad dygtige mennesker kommer til os med, også juristerne i Justitsministeriet, tager vi selvfølgelig dybt alvorligt. Samtidig må jeg også bare blankt erkende, at vi er politikere, og at vi er Folketinget, og at vi sætter loven her i landet. Når vi har en klar politisk holdning til det emne, skal vi selvfølgelig også være parate til at udfordre de jurister, der i givet fald tænder en advarselsslampe.

Vi har jo også tidligere set, når der har været juridiske vurderinger af, hvad man kunne i forhold til internationale konventioner – altså ikke alene grundloven, men også internationale konventioner – at det jo over tid har rykket sig, hvad man egentlig mente man kunne. Da vi gik fra 1 til 3 år i forhold til, hvornår man kunne få familiesammenføring til Danmark, var udgangspunktet jo, at det kunne man ikke, og det blev til, at det kunne man nok godt. Højesteret har sagt, at det kunne man godt.

Det vidner vel om, at jura ikke er sådan noget med to streger under. Det er til løbende diskussion. Det er også derfor, at når der er retssager, er der en typisk en repræsentant for begge sider, og så kan de jo stå og duellere på juridisk viden, og så er der nogen, der på et eller andet tidspunkt må skære igennem og sige: Det her er den juridiske vurdering i den her konkrete situation. Sådan ville det også være, hvis der kom et stridsspørgsmål, som domstolene skulle finde ud af. Så ville de jo også ende med at skulle træffe sådan en afgørelse.

Kl. 10:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 10:02

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. Jeg vil bare til enhver tid anfægte, at en politisk holdning skulle trumfe vores grundlov.

Jeg har et andet spørgsmål, jeg gerne vil stille. Nu har vi haft statsministeren oppe at tale om et helt Danmark, ét Danmark. Vi har haft fru Mette Frederiksen oppe at tale om et grønt Danmark. Og så kommer hr. Kristian Thulesen Dahl op og taler lidt om at fejre udlændingestrømninger i en dem og os-retorik. I forhold til det grønne, som hr. Kristian Thulesen Dahl jo slet ikke kom ind på i sin tale, vil jeg høre, hvad Dansk Folkepartis visioner egentlig er for den grønne omstilling. Vi står over for et folketingsvalg. Vi ved, at det er et af de vigtige emner, som befolkningen også gerne vil have at vi politisk tager stilling til. Så hvor står Dansk Folkeparti i forhold til behovet for, at vi politisk, måske radikalt, snart sætter ind for at styrke den grønne omstilling?

Kl. 10:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 10:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Carolina Magdalene Maier.

Kl. 09:59

Kl. 09:59

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. Der var en ting, som bekymrede mig for nogle måneder siden her i Folketingssalen, hvor Dansk Folkeparti havde et beslutningsforslag om at fratage friskoler, som havde over 50 pct. tosprogede, statstilskuddet. I den anledning bad ministeriet Justitsministeriet lave en vurdering af forslaget, og Justitsministeriets vurdering var, at det her beslutningsforslag rejste væsentlige spørgsmål i forhold til grundlovens § 70. Det anførte vi selvfølgelig over for ordføreren, og til det fik vi et svar tilbage om, at det jo er det samme som at sige, at der ikke er nogen problemer med det i forhold til grundloven – at det må man gerne.

Det bekymrer mig, at den tolkning af noget, der siger, at det rejser væsentlige spørgsmål i forhold til grundloven, åbenbart hos Dansk Folkeparti betyder, at det er okay – det skal vi ikke tage notits af. Så jeg har bare brug for at vide, om det er der, Dansk Folkeparti står, når vi får den vurdering fra Justitsministeriet om et hvilket som helst politisk forslag, at det rejser væsentlige spørgsmål i forhold til

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg skal lige først sige, at jeg ikke sagde, at en politisk holdning trumfer grundloven. Det sagde jeg faktisk ikke. Jeg sagde, at der er forskellige juridiske vurderinger over tid, og at man ikke kan sætte to streger under, hvad en juridisk vurdering nødvendigvis er. Det kan også flytte sig. Jeg troede egentlig, at den nuancering af debatten

kunne man godt trænge igennem med i en folketingsdebat, men det var måske for ambitiøst at tro det.

I forhold til den grønne dagsorden: Jeg synes, det er fuldstændig rigtigt, at Danmark er et land, der i stigende grad baserer sig på vedvarende energi. Det, vores aktie har været i hele den her debat, har været at sikre, at det sker nogenlunde i pagt med, at vi også ser andre lande gøre det – også fordi der selvfølgelig er en diskussion omkring omkostningerne. Det er jo præcis den diskussion, vi nu har i forbindelse med de forhandlinger, der er netop nu.

Vi synes, det er fint, at der kommer mere strøm f.eks. fra vindmølle siden. Vi ser bare, at det i højere grad end nu skal være offshore, altså på havet, hvor det ikke generer danskerne, i stedet for at man bliver ved med at sætte de her meget, meget store industrivirk-somheder, som en vindmølle jo er, op i folks baghaver og dermed generer folk. Så vi er helt med på den her dagsorden. Vi går aktivt ind i den, også i de forhandlinger, der finder sted nu, men vi har på den måde nogle mærkesager, som vi forsøger at forfægte.

Kl. 10:04

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Morten Østergaard.

Kl. 10:04

Morten Østergaard (RV):

Ja, og det kan godt være, at der skal være plads til et smil på læben og sådan noget, men jeg har det på en eller anden måde alligevel lidt svært ved det der med, at der så skal spises kage, fordi man har talt et antal lovforslag, som i sidste ende handler om mennesker, som er i ulykke, på flugt fra humanitære katastrofer. For mig hænger det ikke rigtig sammen, men det er nok, som hr. Kristian Thulesen Dahl siger, en del af forskellen, at vi fejrer ikke andre menneskers ulykke. Sådan kan vi være forskellige.

Det, jeg måske synes er mere vigtigt at få afklaret her, er i forhold til europapolitikken, for Dansk Folkeparti har jo tidligere sagt eller lovet, at man vil sikre danskerne en afstemning om en tilknytning til EU, der svarer til den, som Storbritannien måtte forhandle sig frem til på et tidspunkt. Jeg oplever det sådan ... [Lydudfald] ... en sådan afstemning og hvornår omtrent?

Kl. 10:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 10:05

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Når vi er klar til at feje stramninger af udlændingepolitikken, er det, fordi vi synes, at det er nødvendige stramninger for at bevare det Danmark, vi holder af. Så det er simpelt hen et spørgsmål om, at hvis vi vil bevare vores fædreland og vi gerne vil have, at de værdier, som vi har fået lov til har været en del af vores opvækst, også er der for de kommende generationer, er det nødvendigt at passe på Danmark. Det kræver stramninger på udlændingeområdet, og jeg forstår godt, at hr. Morten Østergaard har svært ved at forstå det, for de der 45 lempelser i sidste valgperiode, som De Radikale stod fadder til, var jo forbedringer i hr. Morten Østergaards øjne. Der er jo lagt lidt ud for, hvad hr. Morten Østergaard vil kæmpe for i de kommende år, og sådan er det; sådan er de politiske holdninger forskellige.

Med hensyn til EU synes vi, at det er helt oplagt, når briterne har forhandlet deres aftale på plads omkring Brexit, at det vil være på sin plads, at danskerne får lejlighed til at blive spurgt om, i hvilken retning deres politikere, altså vi, skal arbejde, for det kunne for første gang give os muligheden for at få en folkeafstemning. Og statsministeren har i virkeligheden selv sagt, at vi skal have en europadebat – og det vil vi rigtig gerne – og få en debat om, i hvilken retning

vi skal arbejde, i stedet for at det altid bliver en defensivt orienteret folkeafstemning, der handler om, at et flertal herinde vil have fjernet et forbehold, og så handler det om, om vi kan få fastholdt, at EU ikke skal bestemme mere. Tænk, hvis danskerne pludselig kunne få en diskussion om, hvilken retning det skal være, på baggrund af en aftale, som briterne har opnået med EU. Det kunne da være forfriskende. Det burde hr. Morten Østergaard da glæde sig over.

Kl. 10:06

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 10:06

Morten Østergaard (RV):

Når jeg spørger, er det, fordi Dansk Folkeparti jo var meget skuffede over statsministerens tale til Europadagen og den efterfølgende udtalelse fra forsvarsministeren. Jeg tror, at hr. Søren Espersen skiftede mellem at være massivt skuffet og være kæmpe skuffet, som var de udtryk, der kom frem. Men så blev hr. Søren Espersen spurgt om, om det havde nogen betydning for Dansk Folkepartis drømme om at kunne være i regering med Venstre efter et valg, at man har et noget andet synspunkt på EU og jo faktisk ønsker, at Danmark skal meldes ud og have en anden tilknytning til EU. Så siger hr. Søren Espersen: Nej, nej, fordi det fastlægges i Europaudvalget, og der må man jo bøje sig for det flertal, der er.

Så jeg skal bare forstå det, for det er sådan lidt et paradeforslag med sådan en afstemning. Det er ikke noget, man sådan rigtig mener, det er noget, man synes, men Dansk Folkeparti kan sagtens sidde i en regering og føre den europapolitik, som et flertal i Folketinget ønsker.

Kl. 10:07

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 10:07

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu står jeg ikke her ved en afslutningsdebat for et folketingsår og forhandler regeringsgrundlag. Det er noget, man tager efter et valg og kun, hvis vælgerne giver opbakning til, at man er i en situation, hvor det er relevant. Det er den ene ting af det.

Den anden ting er, at når vi er skuffede over forsvarsministerens og regeringens linje i forhold til EU-forbehold, handler det selvfølgelig om, at vi synes, at det altid er et spørgsmål om, at når der er gået lidt tid efter en EU-afstemning, en folkeafstemning om et forbehold, prøver man lige igen, og det kommer altid til at handle om, at man skal have et forbehold fjernet, så EU kan bestemme noget mere. Det er jo altid den her destruktive måde at forholde sig på, hvor befolkningen altid føler, at man kommer snigende, og nu skal man lige prøve at få det næste hug. Det har man forsøgt med euroen, det har man forsøgt med det retlige forbehold, og nu er der diskussioner om, at man vil forsøge sig med forsvarsforbeholdet. Jeg synes ikke, at det er en måde at drive EU-politikken videre på i et land, hvor man ved, at der er en stor del af danskerne, der er dybt skeptiske over for at tildele EU mere magt.

Kl. 10:08

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Jacob Mark.

Kl. 10:08

Jacob Mark (SF):

Tak. Jeg deler sådan set hr. Kristian Thulesen Dahls synspunkt, med hensyn til at der er brug for stærke danske institutioner, og det kan være mange ting. En af de institutioner, vi har i Danmark, som jeg

synes er stærk, er TV 2. TV 2 laver rigtig god public service, TV 2 er danskernes foretrukne kanal, TV 2 er en af de kanaler, der laver mest dansksproget tv, TV 2 når ud til hele Danmark i sit samarbejde med TV 2-regionerne, og derudover er TV 2 også en rigtig god forretning – synes jeg – for sådan nogle som os, fordi vi ikke betaler til TV 2, men til gengæld leverer de rigtig meget i public service ud til danskerne hver evig eneste dag.

Regeringen vil jo gerne sælge TV 2, engang ville de sælge det hele, og nu vil de sælge noget af det, og det er jeg bekymret for, fordi jeg er bange for, at et salg vil betyde, at TV 2, som er danskernes foretrukne kanal, lige pludselig vil ryge på udenlandske hænder. Jeg har haft meget svært ved at lure, hvad Dansk Folkepartis position er i det spørgsmål. Engang var man for et salg. Hvad mener man om det i dag?

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 10:09

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg deler mange af de ting, som bliver nævnt her, som altså er positive ting om TV 2. Jeg tror også, at vi som land har gavn af, at vi har to store tv-stationer, som kan levere public service på nyhedssiden til danskerne. Så jeg hører bestemt til dem, der er tilhænger af, at TV 2 har en stærk position også fremover, også med hovedsæde i Odense, så det hele ikke nødvendigvis skal ligge i København. Vi er jo ikke sprunget ud og har sagt, at nu er det bare om at få solgt TV 2. Vi behandler det i de forhandlinger, der er, med den skepsis, der skal til, både i forhold til om det er godt at få en strategisk partner ind på kort sigt i forhold til at få udviklet TV 2 i fremtiden, men også i forhold til om der skal ligge nogen forpligtelse efterfølgende til, at TV 2 ryger på helt private hænder, som jo i givet fald ville kunne betyde, i den verden vi lever i, at det kan være folk udefra med andre hensigter i forhold til medievirksomhed, der så i givet fald ender som køber. Så de bekymringer, der bliver rejst her, har vi jo også, og dem bærer vi ind i forhandlingslokalet i den diskussion, der finder sted netop nu.

Kl. 10:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 10:11

Jacob Mark (SF):

Det er jeg glad for. Grunden til, at jeg spørger, er jo, at Dansk Folkeparti engang har været for et salg af TV 2, det kan man simpelt hen læse. Der er faktisk en del partier, SF, Socialdemokratiet og flere andre partier på venstrefløj, som har sagt, at det her synes vi er en dårlig idé af de årsager, jeg lige har listet op. Jeg ved jo, at hr. Kristian Thulesen Dahl og Dansk Folkeparti ikke har noget imod at trække tæppet væk under de planer, som regeringen fremlægger, som Dansk Folkeparti synes er dårlige. Så når vi nu – det lyder i hvert fald sådan – er enige om, at det er en rigtig dårlig idé at sælge TV 2, hvorfor er det så ikke bare, at hr. Kristian Thulesen Dahl fra talerstolen siger, at det skal vi ikke?

Kl. 10:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 10:11

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg har udtrykt glæden over TV 2. Jeg har udtrykt den skepsis over for en vej omkring salg, der kan betyde, at TV 2 ender på nogle hæn-

der, som vi ikke bryder os om osv., og så er der jo forhandlinger. Når der er forhandlinger, der er lige nu, skal man vel et eller andet sted også lade de forhandlinger pågå. Der er jo partier, der deltager, spørgerens eget parti deltager, Socialdemokratiet deltager osv., og der har man jo også mulighed for at ende med at være deltager i et medieforlig og dermed også få indflydelse på ting, som bl.a. fremtiden for TV 2. Jeg håber da meget, at det kan lykkes at nå den situation.

Kl. 10:12

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Anders Johansson fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 10:12

Anders Johansson (KF):

Tak for det. Og tak for en rigtig god tale. Jeg synes også, det er en af de allerbedste taler, der har været holdt i dag, så tak for det. En af de ting, som jeg gerne vil spørge lidt ind til, vedrører erhvervspolitikken. For et område, som vi har haft et rigtig godt samarbejde med Dansk Folkeparti om, er jo erhvervspolitikken, hvor vi bl.a. har lavet den her store erhvervs- og iværksætterpakke, hvor vi har lempet afgifter og skatter for erhvervslivet for 14,7 mia. kr.

En del af den aftale, vi lavede dengang, handlede om afgiftslempelser, bl.a. på de her varer, som er meget følsomme i forhold til grænsehandel. Jeg hørte, at hr. Kristian Thulesen Dahl i sin tale nævnte, at vi skal gøre lidt for pensionisterne her til efteråret, og så tænkte jeg straks, om det måske kunne være en idé at prøve at kigge på nogle flere afgiftslempelser i forhold til nogle af de grænsehandelsvarer, for det gavner jo også dansk erhvervsliv, det gavner pensionisten, som skal betale mindre for varerne nede i det lokale supermarked, osv. osv.

Kunne det i det hele taget være et spor at arbejde ud ad, altså at se på, om vi kunne få gjort noget mere ved de her varer, som er meget følsomme over for grænsehandel, så vi kunne skabe noget mere aktivitet i den danske detailhandel?

Kl. 10:13

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 10:13

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det var elegant. Altså, det må jeg komplimentere. At få gjort en diskussion om, hvordan man kan gøre noget for pensionisterne og deres rådighedsbeløb, modregningsregler osv. til en debat om, at vi skal sænke afgifter på grænsehandelsfølsomme varer, fordi dem køber pensionisterne jo også, synes jeg var elegant; det vil jeg godt indrømme.

Jeg vil nok tro, det er godt at tage de diskussioner hver for sig. Når det kommer til bekæmpelse af grænsehandelen, står vi jo fuldstændig ved, at det har vi gjort i fortiden, og det ønsker vi også at have et meget stærkt fokus på i fremtiden. Og det virker, når vi tager nogle varegrupper ud, altså når vi siger, hvad det for nogle varegrupper, der primært trækker grænsehandelen, og så gør noget ved de afgifter. Det har vi kunnet se har haft en positiv effekt, i forhold til hvad der så handles i danske butikker, og det gavner dansk beskæftigelse osv. osv.

Så herfra et tilsagn om, at vi går videre ad den vej og i det gode samarbejde, der er, også med den pakke, der blev lavet med finansloven for 2018 – det var en af de grunde, der også var til, at det var godt, at vi fik den vedtaget der tilbage i december, altså fordi der var nogle gode ting omkring afgifter, som vi var enige om.

Kl. 10:14

Kl. 10:17

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 10:14

Anders Johansson (KF):

Jamen tak for det, det vil jeg gerne kvittere for. Det glæder mig, at vi kan prøve at kigge på, hvordan vi kan få lempet nogle af de afgifter. Jeg hørte også, at fru Mette Frederiksen sagde – og det er jo fuldstændig rigtigt – at de her afgifter på helt almindelige fødevarer er noget, der rammer socialt skævt, altså i forhold til det her med, om vi skulle til at have afgifter på kød.

Så det glæder mig i hvert fald, hvis vi kan arbejde videre ud ad et spor, hvor vi kan gøre det billigere at være dansker, altså ved at få lempet nogle af de her punktafgifter, der er på mange helt almindelige fødevarer. Nu har vi jo i hvert fald fået lempet en del, f.eks. nød-deafgiften, afgiften på regntøj, så måske vi skulle prøve at arbejde lidt videre i forhold til nogle af de andre afgifter, som vi har, sådan at vi kan få gjort det billigere at være dansker, men også få fastholdt noget handel i Danmark. Særlig Sønderjylland er jo hårdt ramt i forhold til grænsehandel.

Kl. 10:15

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 10:15

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det har været et problem i rigtig mange år, og det vil jo også være et problem i de kommende år, men det der billede af, at så kan vi ikke gøre noget ved det, deler vi ikke. Altså, selvfølgelig kan vi gøre noget ved en kultur, der handler om, at man tror, man sparer en masse penge ved at køre over grænsen og købe ind, for der er jo også en del, der gør det, uden at de sparer det store, hvis nu de tæller alle omkostninger med.

Men det er klart, at jo flere gange vi er inde at kigge på bestemte varegrupper, med hensyn til hvilke der trækker grænsehandelen, og kan fortælle danskerne, at nu kan det i hvert fald ikke betale sig at køre efter den vare, jo mere grænsehandel fjerner vi også.

Kl. 10:16

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Kl. 10:16

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Jeg var egentlig glad for det svar, som hr. Kristian Thulesen Dahl gav tidligere vedrørende arveafgiften, men jeg har alligevel brug for en bekræftelse, for vi skal jo ikke længere tilbage end til finansloven for 2016, hvor Dansk Folkeparti lagde stemmer til, at man gik ind og lattede arveafgiften, hvad angik familieejede virksomheder. Der røg jo så en milliard kroner, som vi ellers kunne have brugt på velfærd. Derfor har jeg brug for at høre fra Dansk Folkepartis side i forbindelse med det, som Liberal Alliance og De Konservative har lagt frem, om Dansk Folkeparti forestiller sig at lægge stemmer til en yderligere lettelse af arveafgiften, eller om det er et fuldstændig lukket kapitel, for set gennem mine briller er det jo bare topskattelettelser i forkledning.

Kl. 10:16

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes i virkeligheden, at der er en reel forskel på det, vi gjorde dengang, og det, der diskuteres nu. I de her familieejede virksomheder handler det jo også – uanset at man kan have en diskussion om, hvem der så får gavn af det – om, at man bevarer de virksomheder i Danmark og deres interesse i Danmark. Og der er jo en tendens til, at de her familieejede virksomheder faktisk også har bidraget meget til det danske samfund, også i de områder, hvor de er, om det er i Billundområdet, eller det er på Als osv. Det skal man også bare lige huske på.

Den næste diskussion, vi har her om arveafgift, handler så om, om vi skal ændre på de almindelige vilkår for, hvornår man betaler arveafgift. Det er der, hvor jeg også bare kan gentage det, som jeg sagde før, nemlig at når jeg lændede mig tilbage dernede i provianthuset i min kontorstol, så kunne jeg simpelt hen ikke få øje på, at det var et stort problem, at vi har den arveafgift, som vi har i dag. Jeg synes ikke, at der er grund til at ændre på den og bruge provenu på det, for det vil jo i givet fald være et provenu, som vi ellers kan sidde og bruge i en finanslov på at sikre vores pensionister, eller vi kan sikre bedre forhold inden for sundhedsvæsenet osv. Og der vil vi altså prioritere de midler frem for at sænke arveafgiften.

Kl. 10:18

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 10:18

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Tak for svaret. Det glæder mig for så vidt, men der er sådan nogle sprækker i det, hvor jeg bliver bekymret for, om hr. Kristian Thulesen Dahl i dag alligevel læner sig lidt for blødt tilbage i stolen ovre i provianthuset. Mener Dansk Folkeparti så, at det kan være sådan, at man får en del af de her arveafgiftslettelser igennem fra Konservative og Liberal Alliances side? Altså, når hr. Kristian Thulesen Dahl siger, at det ikke er noget stort problem, så hører jeg ikke hr. Kristian Thulesen Dahl sige, at det ville være et problem at bruge pengene på den måde. Altså, en ting er, at det ikke er noget stort problem, at noget er indrettet på en bestemt måde, men der kan jo fremkomme ønsker fra regeringspartierne, som hr. Kristian Thulesen Dahl lader sig overbevise om i forhandlingslokalet, så pengene dermed ikke bliver brugt på sundhed og de ældre, som det er et stærkt ønske fra Socialdemokratiet og i øvrigt et stærkt ønske, at vi kan gøre i fællesskab.

Kl. 10:18

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 10:19

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Men er det ikke altid sådan, også for Socialdemokratiet, at når man går ind i et forhandlingslokale, så skal man meddele danskerne, hvor det er, man står, og hvad det er, man går efter – og hvad ens holdning er. Og det har jeg klart givet udtryk for. Vi synes ikke, at der er grund til at sænke de almindelige arveafgifter og bruge penge på det. Der vil vi hellere bruge pengene på ældre, sundhed osv. Og så kan vi jo måles og vejes på de kompromiser, vi laver, om vi er kommet igennem med vores politik. Men er det ikke også sådan, Socialdemokratiet arbejder? At man i virkeligheden skal meddele sig meget tydeligt til befolkningen om, hvor det er, man står, når man går ind i forhandlingslokalet? Så kan man blive målt og vejlet på, om man har levet op til det, man sagde, om man er lykkedes med det i forhandlingslokalet. Det er sådan, jeg altid har arbejdet politisk, og det er egentlig mit indtryk, at det er den måde, man kommer længst på her-

inde. Det kan vi se på andre partier, der måske har prøvet andre metoder til at fremme deres politiske synspunkter.

Kl. 10:22

Kl. 10:19

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Det er jo sådan, at partierne stikker os en liste over, hvem de helst vil have prioriteret først, når vi skal give ordet, men I skal lige huske, at dem, der vil have ordet, formelt set skal trykke sig ind alligevel, for ellers får man ikke ordet, selv om man er prioriteret nok så meget som partiformand.

Vi tager lige en socialdemokrat mere. Hr. Peter Hummelgaard Thomsen, værsgo.

Kl. 10:20

Peter Hummelgaard Thomsen (S):

Tak for det. Min bemærkning er i virkeligheden i forlængelse af en bemærkning fra fru Pernille Rosenkrantz-Theil, for hr. Kristian Thulesen Dahl har jo fuldstændig ret i, at det også er sådan, vi i Socialdemokratiet arbejder, altså prøver at opstille, hvad det egentlig er, vi gerne vil have ud af de her forhandlinger, og hvad vores position er. Og grunden til, at jeg så lige spørger uddybende, er, at det jo også er meget rart at vide, hvor det så er, hr. Kristian Thulesen Dahl og Dansk Folkeparti måske kunne give sig i forhold til det ønske, man har i hele regeringen om at lempe arveafgiften, som vi jo ved udelukkende kommer de rigeste til gavn og primært de mennesker, der bor i Nordsjælland; det kommer ikke dem, der bor i Vestsjælland eller i Sønderjylland osv., til gavn. Har hr. Kristian Thulesen Dahl noget overblik over, hvor der kunne handles? Altså, hvis der skulle handles i en forhandling, hvad skulle der til, for at hr. Kristian Thulesen Dahl medvirkede til en yderligere ulighedsskabende sænkelse af arveafgiften?

Kl. 10:21

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 10:21

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Altså, har vi i Dansk Folkeparti i de seneste år haft for vane sådan at have indstillet os på forhånd på at skulle give os, eller har billedet været det modsatte, altså at vi nok har stået rimelig fast på vores synspunkter? Vi har jo taget nogle drabelige slag. Jeg nævnte hele decembersituationen i det folketingsår, vi nu bevæger os ud af, hvor der var noget drama, fordi vi stod fast på vores synspunkter.

Så vi er jo ikke tilbøjelige til før en forhandling så at begynde at give os. Altså, vi har vores klare synspunkter, og vi lægger dem frem, også når der bliver spurgt om dem her i Folketingssalen – så ved man, præcis hvor vi står, også i spørgsmålet om, om vi bør sænke arveafgiften. Det synes vi ikke at vi behøver at bruge penge på. Vi vil gerne bruge pengene andre steder. Og så giver det mulighed for, når der er forhandlinger, at prøve at holde os op på det. Og det kan jo godt være, at det bliver med en vis succes – det er da i hvert fald min agt, inden vi går ind i forhandlingslokalet. Men i forhold til det der med på forhånd at have fortalt – godt nok i den her snævre kreds, så det bliver her og alt det der – præcis hvordan man forhandler, og hvordan man tilrettelægger det, og hvor man i givet fald er parat til at give sig, vil jeg sige: Skal vi ikke tage den tilbage til åbningsdebatten, og så kan vi jo fortsætte udvekslingen af synspunkter omkring det? Jeg synes, det er lige tidligt nok.

Kl. 10:22

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Peter Hummelgaard Thomsen (S):

Det er sådan set også helt fair, og det vil jeg også gerne kvittere for, mest af alt fordi – hr. Kristian Thulesen Dahl nævnte det selv i sin ordførertale, og fru Mette Frederiksen nævnte det også i sin – at vi på en lang række punkter har haft et velfungerende velfærdsflertal bestående af Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, SF og for det meste også Alternativet, som jo har forhindret en højere pensionsalder til mest skade for de nedslidte, har gjort fælles tiltag for at bekæmpe social dumping, lavet en fælles indsats mod, at man ikke lempede skatten i toppen yderligere, end hvad der var behov for, og vi har gjort, hvad vi kunne, for at investere i fælles velfærd. Det vil jeg sådan set gerne kvittere for, og det er også derfor, at vi er mange, der har haft behov for at høre hr. Kristian Thulesen Dahl sige, at der ikke er noget behov for at lempe arveafgiften for de mennesker i det her land, som har de allerallerhøjeste indkomster, og at der måske i højere grad er brug for i fællesskab at se på, hvordan vi kan finde nogle flere penge til at sørge for, at folk også oplever velfærdsforbedringer derude i hverdagen.

Kl. 10:23

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 10:23

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jamen altså, det ser vi jo så ret ens på. Jeg mener, der er nogle oplagte områder i vores velfærdssamfund, hvor vi har brug for at optimere tingene, og jeg nævnte bl.a. ældreområdet. Hvis der kommer 80.000-100.000 flere ældre over 80 år i løbet af perioden frem til 2025, har vi i den grad brug for at sætte ind i forhold til at sikre, at vi har de rigtige folk i ældresektoren, der kan hjælpe alle de her mennesker, som får et behov for hjælp. Og det er ikke en given ting; det kommer ikke af sig selv. Så det er jo et stykke arbejde, der er sat i gang med den finanslov, der er nu – men der er også sat penge af. Sådan nogle ting skal der være penge til – vores sundhedssektor har jeg været inde på, flere politibetjente. Der er masser af opgaver, som vi har brug for at løse i vores velfærdssamfund, og som i vores øjne klart kommer før, at man tager en seriøs debat om at sænke arveafgiften.

Kl. 10:24

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. René Gade.

Kl. 10:24

René Gade (ALT):

Jeg vil gerne spørge hr. Kristian Thulesen Dahl, om han ser det som et problem, at vi kunne lande i en situation, hvor Folketingets formand har en ægtefælle, der bliver formand for Statsrevisorerne. Er det for ordføreren et demokratisk problem; er det et problem for vores institutions habilitet?

Jeg er selv som gruppeformand i Alternativet blevet stillet spørgsmålet af en journalist for nylig. Og jeg synes, det er et svært spørgsmål, for jeg har et godt samarbejde med vores formand her i Folketinget. Jeg har aldrig hørt dårligt om ægtefællen, der kan blive formand for Statsrevisorerne. Men er der et problem; er det for tæt på? Det er jo et principielt spørgsmål, og det er meget aktuelt lige nu.

Så hvis vi ellers kan hæve os over det, er det ikke et spørgsmål om de personer, der er involveret, men et helt generelt og principielt spørgsmål, der faktisk er vigtigt at få svar på, synes jeg.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 10:25

som formand for Finansudvalget i en 10-årsperiode, og man skal huske, at Finansudvalget jo er det udvalg herinde, der modtager Rigsrevisionens beretninger via Statsrevisorerne – det er dem, der oversender de her beretninger til Folketinget.

Kl. 10:25

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Altså, jeg mener ikke, der er et problem. Det er jo rigtigt, at jeg har været stillet det spørgsmål før, og derfor har jeg også haft lejlighed til at tænke over det. Så det er ikke bare noget, der kommer nu. Jeg synes faktisk ikke, der er noget principielt problem, og det er der flere årsager til.

Den ene er, at folketingsmedlemmer jo ikke kan være inhabile. Altså, vi folketingsmedlemmer må jo gerne forfægte de synspunkter, som vi måtte have, på vegne af de vælgere, vi nu er valgt af, og en landmand herinde må f.eks. gerne forfægte landbrugsinteresser. Altså, sådan er det. Så der er ikke tale om inhabilitet.

Den anden er, at Statsrevisoratet jo er Folketingets folk, der i virkeligheden skal undersøge regeringen. Så der er jo heller ikke noget problem i forhold til det. Så efter at have gennemgået det er vi nået frem til, at vi simpelt hen ikke kan se, at der er nogen principielle problemer i det overhovedet.

Hvis der er nogle, der gør det til et principielt problem, skyldes det måske andre ting, f.eks. at man netop ikke kan hæve sig over det. Så skyldes det måske netop, at man begynder at forholde sig til personer frem for at forholde sig til det principielle spørgsmål i det.

Kl. 10:26

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 10:26

René Gade (ALT):

Der kan jeg så lægge hovedet på blokken og sige, at jeg i hvert fald personligt intet har med de enkelte personer at gøre. Jeg har stor respekt for dem begge to, selv om det kun er den ene, jeg kender sådan personligt.

Men jeg synes bare ikke, at svaret er helt udtømmende, måske fordi jeg normalt ville anse både ordføreren og Dansk Folkeparti som nogle, der virkelig ville kigge en ekstra gang, hvis der sad en formand for Statsrevisorerne, der faktisk skal holde os herinde i ørerne, og var ægtefælle til formanden for vores institution. Det er for os i Alternativet et spørgsmål, som vi ikke har et klart svar på endnu.

Men som jeg husker det, var også Folketingets formand inde i debatten om, hvorvidt Statsrevisorerne skulle flyttes her fra institutionen eller ej. Og der tænker jeg, at det godt nok er tætte linjer. Og hvis ordføreren slet ikke ser noget principielt problem i det, er det jo bare sådan, det er.

Men altså, jeg synes ikke, debatten er slut endnu. Det er meget svært for mig at kommunikere ud, at det her er den måde, vi skulle bygge det op på, hvis vi fik chancen for at starte på ny. Så spørgsmålet til ordføreren er: Hvis ordføreren fik chancen for at bygge institutionen på ny, skulle det så være en ægtefælle, der var formand for Folketinget og formand for Statsrevisorerne?

Kl. 10:27

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 10:27

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nej. Altså, jeg mener virkelig ikke, der er et problem – og jeg beskylder ikke spørgeren for at beskæftige sig med det her spørgsmål ud fra en interesse i forhold til personerne her. Nu har jeg selv siddet

Statsrevisorerne og Rigsrevisionen er Folketingets instrument til at holde regeringen i ørerne. Altså, det er lidt påfaldende, at det nu nærmest lyder, som om Rigsrevisionen og Statsrevisorerne er sat i verden for at holde Folketinget i ørerne. Det er det altså ikke. Det er for at holde regeringen – den udøvende magt – i ørerne. Det er ministerierne, de går ud i og laver undersøgelser i forhold til at få afdækket eventuelle problemer. Så afleverer de jo beretningen til Folketinget, som så skal diskutere, hvad vi gør på baggrund af den viden, vi får fra de her beretninger.

Det er derfor, jeg ikke ser nogen interessekonflikt overhovedet i det her, selv om der er et folketingsmedlem, der har en ægtefælle, som er blandt Statsrevisorerne – eller for den sags skyld er formand for Statsrevisorerne, fordi man har en ordning om, at den længst siddende typisk beklæder formandsposten. Så derfor synes jeg ikke, der er noget principielt problem.

Så kan man have alle mulige andre dagsordener – det beskylder jeg ikke spørgeren for – men det er derfor, jeg når frem til det her svar. Nu håber jeg, at den her del af svaret har været mere fyldestgørende. Så jeg mener virkelig ikke, der er noget principielt problem i det her.

Kl. 10:29

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Og vi kan nå en enkelt mere i den her runde, og det bliver fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 10:29

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak. Jeg vil gerne lige vende kort tilbage til diskussionen om arveafgift. Jeg synes jo egentlig, at ordføreren og Dansk Folkepartis formand har svaret ret klart i dag, nemlig at det ikke er Dansk Folkepartis politik at bruge ret mange penge på at ville sænke arveafgiften. Det ville jo også være et beløb, der skulle gå fra råderummet, som Dansk Folkeparti også har sagt meget klart skal bruges til at fremtidssikre vores velfærd. Men jeg savner dog stadig væk en klokkeklar forsikring herinde – og vi vil jo meget gerne samarbejde med DF for at sikre den fremtidige velfærd – om, at der altså ikke i en politisk forhandling skal indgå en sænkelse af arveafgiften.

Kl. 10:30

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 10:30

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Fru Lisbeth Bech Poulsen siger, at jeg skulle have sagt, at vi ikke vil bruge ret mange penge på at sænke arveafgiften – ikke bruge ret mange penge på at sænke arveafgiften. Jeg tror, jeg egentlig flere gange indtil nu har fået formuleret mig på den måde, at vi sådan set ikke på nogen måde agter at bruge nogen penge på at sænke arveafgiften. Det er slet ikke på vores liste over ting, vi synes er nødvendige at foretage os. Jeg kan love for, at der er så mange ting, der står for på vores ønskeseddel, før man måtte komme ned på et punkt, der hedder at bruge penge på at sænke afgiften. Jeg har forklaret det på forskellige måder, og jeg håber, at alle tilstedeværende, der har ønsket at lytte med på den her debat, i hvert fald ved, hvor Dansk Folkeparti står i det her spørgsmål nu.

Så kan der jo pågå forhandlinger, og regeringen er i deres gode ret til at foreslå, lige hvad de vil, sådan har de jo gjort før, og det har de selvfølgelig også ret til i forhold til efterårets finanslov, og så ved man nu, hvor Dansk Folkeparti står i det her spørgsmål, og så vil

man kunne se, hvordan det i givet fald skrider hen over scenen der i efteråret i forbindelse med finanslovsforhandlingerne. Men vi kommer med det budskab til regeringen, at vi skal bruge pengene på andre ting end at sænke arveafgiften.

Kl. 10:31

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 10:31

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det er jeg også glad for hr. Thulesen Dahl slår fast. Hvis jeg formulerede mig lidt forkert, var det jo netop, fordi det ikke er så lang tid siden, de rigeste virksomhedsarvinger i det her land har fået nogle ret store skatterabatter i form af en lavere arveafgift. Men nu skal vi se fremad, som man siger, og det, jeg hører hr. Kristian Thulesen Dahl sige, er, at det ikke bliver med Dansk Folkepartis stemmer, at arveafgiften skal sænkes. Tak for det.

Kl. 10:31

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 10:32

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Og så vil jeg bare lige erindre om, som jeg også sagde tidligere, at jeg fuldstændig forstår den politiske diskussion også i forhold til de ændringer, der er foretaget i forhold til familieejede virksomheder. Jeg respekterer, at man har en anden holdning til det spørgsmål end den, der blev skabt aftale om tilbage i, jeg tror, det var 2016. Men jeg mener også, at det er en diskussion om noget andet end det, vi taler om nu, for nu taler vi om generel sænkelse af arveafgiften, mens vi dengang talte om, hvordan familieejede virksomheder kunne bestå i fremtiden, også i det danske samfund. Jeg mener faktisk også, at de tilfører meget til de områder af landet, hvor familieejede virksomheder er store, men den diskussion kan vi komme tilbage til, hvis spørgeren ønsker det.

Kl. 10:32

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Der ligger mange spændene spørgsmål og venter på hr. Christian Thulesen Dahl, men der er desværre ikke tid til det. Tusind tak for i dag – eller for nu. (*Christian Thulesen Dahl*: Ja, jeg går ikke hjem endnu!) Og hjertelig velkommen til fru Britt Bager fra Venstre, Danmarks Liberale Parti.

Kl. 10:32

(Ordfører)

Britt Bager (V):

Tak for ordet. Nu er det her jo min første afslutningsdebat som politisk ordfører, og jeg kan godt afsløre, at jeg har glædet mig rigtig meget til at stå her i dag og fortælle om alle de gode ting, Venstre har bidraget til, til at synliggøre nogle af de mange aftaler, vi har landet i fællesskab, og til at debattere de uenigheder, vi har som de ni forskellige partier, vi nu engang er. Jeg er særdeles glad for de aftaler, vi har været fælles om. Men det ville alligevel være en kende for kedeligt, hvis jeg brugte hele min taletid på det. Så det vil jeg undlade.

Når vi taler politik, taler vi ofte om farver: Man kan være blå eller rød. Nogle bliver kaldt sorte, nogle bliver kaldt lilla, og andre har forsøgt at tage patent på at være grøn. Vi kan sætte os sammen i forhandlinger og male med hele paletten og lave et forlig. Eller vi kan skilles i døren, fordi farverne ikke passede sammen. Sandheden er vel, at vi alle sammen indeholder forskellige farver, måske lige så

mange farver som regnbuen, og den har jeg ladet mig inspirere af i dag.

Vi starter med farven rød. Rød var engang en farve, der symboliserede smældende faner, socialisme og solidaritet. I dag er det en farve, der symboliserer en blok i splittelse. De Radikale vil have kvoteflygtninge, det vil Socialdemokratiet ikke. Enhedslisten og Alternativet vil indføre en 30-timers arbejdsuge. Det vil De Radikale til gengæld ikke. Og Alternativet og SF vil fjerne kontanthjælpsloftet – det vil Socialdemokraterne ikke svare på om de vil. I det hele taget mangler vi en hel del svar. Skal skatte- og afgiftslettelserne ruller tilbage? Hvor mange gange skal udlændingepolitikken lempes? Og hvad skal der ske med integrationsydelsen, hvis de røde igen skulle komme til magten? Sådant kunne jeg blive ved: I rød blok skal man lede længe efter svar og længe efter den røde tråd.

Den næste farve er orange. Orange signalerer varme, og her kommer jeg til at tænke på vores økonomi. Det er en økonomi, som vi skal holde varm, uden at den bliver overophedet, for en stærk økonomi er vigtig. Derfor skal vi give det økonomiske opsving flyvehøjde og flyvelængde. Det gør man ved at føre en ansvarlig økonomisk politik, så der er styr på rigets finanser, det gør man ved at gøre det mere attraktivt at yde en indsats, så flere går fra kontanthjælp til arbejde. Og det gør man ved at møde udlændinge med høje krav og helt klare forventninger. Alle de forskellige greb har regeringen taget, så Danmarks økonomi kan forblive varm uden at brænde på.

Det leder mig videre til farven gul, som er farven på gode tilbud og lave priser, og dem er der kommet flere af. Vi har nemlig gjort det billigere at være dansker. Det har vi gjort, samtidig med at vi har løftet velfærden, præcis som vi lovede før folketingsvalget i 2015. Vi har sænket registreringsafgiften flere gange, så eksempelvis en familiebil som en VW Passat er blevet 100.000 kr. billigere. Vi har sænket prisen på at krydse Storebælt og på færgebilletterne til øerne, så det er lettere at komme rundt i hele Danmark. Og vi har gjort boligjobordningen permanent, så vi giver de danske familier en ekstra håndsrekning i hverdagen. Og sidst, men ikke mindst, har vi givet danskere med små arbejdsindkomster en skatteletelse, så det bedre kan betale sig at arbejde.

Det er vi stolte af i Venstre, og jeg er særlig stolt af, at det har kunnet lade sig gøre, samtidig med at vi har investeret massivt i kernevedfærd. Vi har bevist, at politik ikke er sort eller hvidt. Vi har bevist, at politik ikke er et enten-eller, vi har bevist, at flere penge til velfærd og gode, gule priser ikke er hinandens modsætninger. Når Venstre leder landet, er politik et både-og.

Kl. 10:38

Regnbuens næste farve har jeg virkelig glædet mig til, og det er farven grøn. Og er der noget, der kan få oppositionen op i det røde felt, er det, når det blå Venstre bekender kulør som et grønt parti. Det går rigtig godt med den grønne omstilling i Danmark. Det er en grøn omstilling, som Venstre har haft ansvaret for i 13 ud af de seneste 17 år. Andelen af grøn strøm er mere end tredoblet i den periode, og den overfylder vores klimamål. Regeringen vil nu udbygge den indsats, og derfor er vi kommet med et ambitiøst klimaudspil. Vi investerer i danmarkshistoriens største havvindmøllepark, og vi anviser vejen til målet om mindst 50 pct. vedvarende energi i 2030.

Jeg ønsker, at Danmarks skal være et grønt foregangsland, og jeg ønsker, at min søn skal vokse op i et land, hvor vi fortsat kan drikke vand af hanen, bade i havet, rulle os i sandet på stranden og gå en aftentur i skoven. Og jeg ønsker, at hans børn skal få de samme muligheder. Derfor skal vi fortsætte med at være ambitiøse, og vi skal fortsætte med at være det i fællesskab.

De sidste farver i regnbuen er blå og lilla, og jeg vil tillade mig at bruge ekstra tid på den blå og springe den lilla over. Blå er nemlig en stærk farve, som fortjener mere tid og anerkendelse end de andre farver. Det er farven på en blok af partier, som har leveret det ene

resultat efter det andet. Før folketingsvalget 2015 opsatte statsministeren fire pejlemærker. Dem er der leveret på hver og en.

Siden valget er der skabt omkring 130.000 private arbejdspladser. Vi har danmarksrekord i beskæftigelse, der er jobfremgang i hele landet, og dermed leverer vi på pejlemærke nummer et, som er flere private arbejdspladser.

Siden valget er antallet af offentligt forsørgede faldet med 50.000, og siden vi indførte kontanthjælpsloftet, er antallet af personer på kontanthjælp faldet med 23.000. Dermed har vi også leveret på pejlemærke nummer to, som er, at færre skal forsørges af det offentlige, og at flere skal forsørge sig selv.

Sundhedsområdet er løftet med 4,4 mia. kr. Politiet er styrket med 1,3 mia. kr. på den seneste finanslov. Kommunernes økonomiske ramme er løftet 1½ mia. kr., ældreplejen er styrket flere gange og senest på finansloven for 2018, hvor der blev afsat 2,7 mia. kr. Daginstitutionerne er styrket med ½ mia. kr., vi har oprettet en skolepulje på ½ mia. kr., og dermed har vi leveret på pejlemærke nummer tre, nemlig en stærkere kernevelfærd.

Vi har også leveret på pejlemærke nummer fire, nemlig udlændingepolitikken. Vi har vedtaget 76 stramninger, og de stramninger har medvirket til, at Danmark har det laveste antal asylansøgere i 9 år. Det står i skærende kontrast til de 45 lempelser, som den tidligere regering lavede.

Som I nok kan køre, er jeg stolt af vores blå regerings resultater, og jeg forstår faktisk godt, hvis I røde dernede sidder og bliver helt grønne af misundelse. Og vi er slet ikke færdige med at arbejde. Vi har en række ambitiøse udspil på vej, og vi vil bl.a. præsentere en langsigtet plan for psykiatrien, en sammenhængsreform for den offentlige sektor og desuden et nyt udspil, så endnu flere tager en erhvervsuddannelse. Vi vil også komme med et nyt klimaudspil, så Danmark kan udbygge sin grønne førerposition.

Jeg har efterhånden været igennem hele farvespektret, og sidste del af valgperioden skal nok blive lige så farverig. Jeg glæder mig til at skabe flere resultater, og jeg glæder mig til at finde guldet for enden af regnbuen. Tak for ordet.

Kl. 10:42

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Selv tak. Så går vi over til spørgerne, og den første er hr. Nicolai Wammen fra Socialdemokratiet.

Kl. 10:43

Nicolai Wammen (S):

Tak for det, og også tak til Venstres politiske ordfører for talen, og velkommen i forreste linje i forsvaret for regeringen. Det er ikke nogen nem opgave, men jeg ønsker held og lykke. Også tak for en farverig palet af holdninger til, hvordan verden ser ud. Der er to af de farver, som jeg er lidt optaget af, når det gælder regeringens politik. Venstre taler om det grønne, men har handlet sort. Og når vi kigger tilbage, kan vi se, at det under den her regering har været nogle år, hvor man har sat ambitionsniveauet ned på det grønne, hvor man var lige ved at opgive en havvindmøllepark, hvilket kunne have bragt tusindvis af arbejdspladser i fare. Så det er ikke nogen god historie, som Venstres ordfører skal forsvare bagudrettet.

Nu står vi så med energiforhandlinger, og der vil jeg bare i al stilfærdighed spørge Venstres ordfører: Når man lægger et energiudspil frem, hvorfor er det så, at mere end to tredjedele af de penge, man vil bruge, skal gå til afgifts- og skattelettelser og mindre end en tredjedel skal bruges til grønne initiativer? Hvor er den grønne førertrøje i det? Det vil jeg meget gerne høre Venstres ordførers svar på.

Kl. 10:44

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Britt Bager (V):

Jeg er meget glad for, at hr. Nicolai Wammen spørger ind til det grønne, og jeg vil gerne minde hr. Nicolai Wammen lidt om historien i forhold til det grønne område. Den er nemlig, at vi siden 1970'erne har indgået brede aftaler på det her område. Venstre har haft regeringsmagten i de seneste 13 ud af 17 år, så vi har været med i de aftaler, der er blevet lavet på det grønne område. Så vil jeg også gerne minde hr. Nicolai Wammen om, at vi overopfylder de klimamål, EU har sat; at vi overopfylder de mål, som den tidligere SR-regering satte for reduktion af CO₂; at vi overopfylder de mål, som den tidligere regering satte for vedvarende energi. Den aftale, som hr. Martin Lidegaard kaldte den mest ambitiøse aftale, overopfylder vi. Så jeg vil sige til hr. Nicolai Wammen, at Venstre så sandelig er et grønt parti.

Kl. 10:45

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Spørgeren.

Kl. 10:45

Nicolai Wammen (S):

Det er jo dejligt, at Venstre har den opfattelse af sig selv. Jeg tror ikke, den deles af så mange andre. Det energiudspil, der er kommet her senest, og hvor jeg spurgte til, hvorfor man vil bruge mere end to tredjedele af de penge, der er afsat, til afgiftslettelser i stedet for grønne tiltag – det fik jeg i øvrigt ikke noget svar på, men det håber jeg at ordføreren vil give sig tid til at svare på her i anden omgang – er jo et udspil, hvorom dansk erhvervsliv har været ude at sige: Vi risikerer at miste vores førerposition, hvis regeringens politik bliver gennemført. Det er et udspil, hvorom formanden for Klimarådet, som er nedsat for at rådgive regeringen, nemlig Peter Birch Sørensen, siger:

»Der er ikke det store klimaperspektiv i at sænke afgiften på det generelle elforbrug, faktisk kan det på kortere sigt være lidt problematisk.«

Fra alle sider kan man se, at det, regeringen har spillet ud med, er utilstrækkeligt. Vil Venstres ordfører ikke bare forklare stille og roligt, hvorfor Venstre som de eneste her har set lyset, når kritikken hagler ned over det, der er kommet?

Kl. 10:46

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 10:46

Britt Bager (V):

Med det klimaudspil, vi har fremlagt, vil vi jo gerne have flere til at gå over til vedvarende energi, og det er ikke en ulempe, synes jeg, at vi samtidig kan sige til borgerne, at de får en lavere elregning. De to ting går hånd i hånd i Venstre. Det var jo også det, jeg redegjorde for i min ordførertale, nemlig at lempe dér, hvor det er sundt fornuft at gøre det. At få folk til at gå over til at bruge mere vedvarende energi er da sund borgerlig politik. Det ene udelukker ikke det andet. Men jeg kunne da godt tænke mig at høre, hvad Socialdemokratiet vil på det her område. I har fremlagt et energiudspil. I har copy-pastet meget af det, vi har skrevet i vores. Kom nu til forhandlingsbordet, lad os nu lave en aftale, lad os være ambitiøse på Danmarks vegne frem for at lade det her føre til politisk splid.

Kl. 10:47

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl. Værsgo.

Kl. 10:47

Kl. 10:50

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det. Tak for en god og spændende kulørt tale, og velkommen til også herfra som politisk ordfører. Mit spørgsmål retter sig mod debatten om Danmark i balance. Det gør det, fordi mange danskere jo har syntes, at vi i de sidste par år har gjort en rigtig stor god gerning i forhold til at sørge for, at Danmark er kommet mere i balance end tidligere, og har måske også opfattelsen af, at det er sådan en dagsorden, som er årelang og ikke noget, man lige gør et par år, og så sadler man om. Derfor er der måske nogle, der kunne blive lidt forvirrede over en melding, der kom her for et par uger siden, om en hovedstadskommission, som gav indtrykket af, at nu ville regeringen satse mere på hovedstaden som det store vækstlokomotiv og dermed i virkeligheden komme til at glemme debatten om et Danmark i balance. Så jeg vil gerne høre, hvad ordførerens reaktion er på det, og hvordan vi skal tolke den position, der i hvert fald i Venstre er omkring det her nu.

Kl. 10:48

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 10:48

Britt Bager (V):

Tak for spørgsmålet. Jeg glæder mig jo over, at vi har været i stand til at udflytte så mange statslige arbejdspladser, som vi har, i den her regeringsperiode. Først udflyttede vi 3.900, nu er vi i gang med at udflytte 4.000, eller skal i gang med det i nærmeste fremtid. Og det er da sund fornuft. De statslige arbejdspladser er ikke kun Københavns, det er hele Danmarks. Så det er jeg meget, meget glad for. Og så vil jeg sige til hr. Kristian Thulesen Dahl, at jeg egentlig ikke tror, at han skal være så bekymret. For et stærkt Danmark kræver en stærk hovedstad, og en stærk hovedstad kræver et stærkt Danmark. Den balance skal vi sikre, og den balance har vi været med til at sikre, mens vi har haft regeringsmagten.

Kl. 10:49

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Tak. Så er det fru Pernille ... Undskyld. Værsgo.

Kl. 10:49

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg må godt følge op ½ minut, er det ikke sådan? (*Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen): Det går lige.*) Det er bare lige for at sige, at for mig at se handler et Danmark i balance jo ikke om på nogen måde at underkende, at hele Danmark har gavn af, at vi har en velfungerende hovedstad. Selvfølgelig er det sådan. Men lige så vel som da hovedstaden havde problemer – helt tilbage i starten af 90'erne var der jo faktisk en periode, hvor hovedstaden var under administration fra Indenrigsministeriet på grund af økonomiske problemer, og der kom resten af Danmark selvfølgelig og hjalp hovedstaden – så handler det jo også om nu, når der er andre dele af Danmark, der ikke køber så stærkt som hovedstaden, at man i hovedstaden er parat til at give en hjælpende hånd til de andre områder i Danmark, hvor tingene måske ikke går helt så stærkt. Det er det, jeg taler om, når vi taler Danmark i balance – ikke én region mod den anden region. Det er klart. Hovedstaden buldrer jo derudad. Byggekranerne er over det hele, man bygger lejligheder på lejligheder – millionlejligheder rundtomkring, hvor man kan finde jord til det. Så der er vel ikke på den måde noget, der indikerer, at dampen er ved at gå af væksten i hovedstaden. Så et Danmark i balance handler vel om at fortsætte bestræbelserne på at sikre, at væksten og lysten til at bo er funderet i hele landet. Det er vel det, Danmark i balance handler om. Det er det for os i Dansk Folkeparti. Jeg håber også, det er det for Venstre.

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 10:50

Britt Bager (V):

Det kan jeg jo ikke være uenig med spørgeren i overhovedet. Vi har jo også gjort mange andre ting for at sikre et Danmark i balance. Lad mig bare nævne 16-punktsplanen på landbrugsområdet, liberaliseringen af planloven, og så har vi jo afsat 19,5 mia. kr. til at investere i infrastruktur. Vi har allerede nu brugt penge på at investere i udvidelsen af den østjyske motorvej, udvidelsen af motorvejen hen over Fyn. Vi har 19,5 mia. kr. mere. Det er lige præcis 19,5 mia. kr. mere end Socialdemokratiet. Så jeg forestiller mig da ikke, at vi stopper nu. Men selvfølgelig skal vi også have et København i balance. Det ene udelukker ikke det andet.

Kl. 10:51

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Så er det fru Pernille Skipper. Værsgo.

Kl. 10:51

Pernille Skipper (EL):

Tak for det. Jeg vil gerne fortsætte lidt, hvor andre har sluppet, for diskussionen går jo meget på, hvorvidt Venstre er et grønt parti, og ikke mindst om Danmark stadig væk er i førertrøjen, når det kommer til den grønne omstilling. Det står fru Britt Bager meget skarpt på. Men der er også 301 forskere, der siger noget andet. 301 forskere – det er jo vel at mærke en slat mennesker, for sige det mildt, som på en gang har samlet sig om ét debatindlæg, hvor de påpeger, at Danmark i virkeligheden ikke har særlig meget at prale af. For Danmark er stadig væk også et af de lande i verden, der sætter det allerstørste CO₂-aftryk. Derfor synes jeg faktisk, det er lidt på sin plads at rette en fejl, som fru Britt Bager fik sagt før om, at Venstre eller regeringen skulle have fremlagt en klimaplan. Det er ikke en klimaplan, det er en energiplan. Der er nemlig ikke fastsat klimamål, og det er et kæmpe problem. For faktum er, at hvis resten af verden gjorde som Danmark, når det kom til vækst og forbrug, landbrug og transport, så ville vi være i endnu større problemer, end vi er lige nu – hvis man faktisk fulgte Danmarks eksempel.

Hovedpointen hos de her 301 forskere er nemlig, at vi bliver nødt til at tale om den der vækst. Vi bliver nødt til at sænke stigningen i forbruget, og vi bliver nødt til klart at prioritere, at væksten i forbrug kommer i anden række af hensyn til klimaet, hvis vi skal have en klode at give videre til vores børn og børnebørn. Så mit helt korte spørgsmål er: Er Venstre enig med de 301 forskere?

Kl. 10:53

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 10:53

Britt Bager (V):

Det kan jeg jo meget nemt svare på: Det er vi ikke. Jeg er da også helt sikker på, at hvis jeg havde vidst, at spørgsmålet var kommet, kunne jeg have siddet og gravet forskere frem, der mente det modsatte. Sådan er det jo ofte med forskere og eksperter. Der kommer ét udsagn fra den ene side og ét udsagn fra den anden.

Og så vil jeg gerne have lov til at rette: Ja, jeg kom til at sige klimaudspil i stedet for energiudspil, og fru Pernille Skipper ved jo også godt, at vi kommer med vores klimaudspil på de ikkekvotebelagte sektorer efter sommerferien.

Men når nu fru Pernille Skipper siger, at vi ikke interesserer os for klima, hvad tror fru Pernille Skipper så grunden er til, at vi i vo-

res energiuudspil laver Danmarks største havvindmøllepark? Har fru Pernille Skipper overvejet det? Og kan fru Pernille Skipper forklare mig, hvorfor Danmark er blevet kåret til at have verdens bedste energisystem; hvorfor Danmark er blevet kåret til at få en grøn iværksætterpris? Er det ikke, fordi vi er i førertrøjen?

Kl. 10:54

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Fru Pernille Skipper.

Kl. 10:54

Pernille Skipper (EL):

Det kan jeg forklare rigtig kort: Det har primært noget at gøre med, hvad det tidligere flertal vedtog, før I kom til magten.

Der er ikke nogen tvivl om, at det energiuudspil, I har fremlagt, sænker farten på udbygningen af den vedvarende energi. Og ja, I siger, I vil komme med et klimaudspil, men I vil ikke klart svare på, at I også kommer med et reelt klimamål.

Jeg synes, det, der er det fantastiske ved svaret på det egentlige spørgsmål – og spørgsmålet var, om Venstre er enig med 301 klimaforskere – er, at det er I ikke; forskning kan man bare afvise, det er bare lige meget. Konklusionen om, at kloden ikke kan holde til den voldsomme vækst, vil I slet ikke høre på. Altså, kan man bare vækst frit? Er der ingen begrænsning på forbruget i forhold til klimaet?

Kl. 10:55

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Ordføreren.

Kl. 10:55

Britt Bager (V):

Nu har jeg godt nok ikke været så lang tid i Folketinget, men jeg har dog været her længe nok, eller kan min historie godt nok til at vide, at vi har siddet i regering de sidste 13 ud af 17 år. Så når fru Pernille Skipper påstår, at vi ikke har aktier i den førerposition, vi har i Danmark, så er det simpelt hen faktisk forkert – *faktuelt forkert*. Det er simpelt hen ikke korrekt.

Vi er overopfylder alle de mål, som var den i tidligere aftale; vi overopfylder den aftale, som hr. Martin Lidegaard kaldte for historiens mest ambitiøse. Så jo, vi er et grønt parti.

Jeg kan godt gentage, hvad jeg sagde lige før: Jeg anerkender simpelt hen ikke det, Pernille Skipper siger, om de 309 forskere.

Kl. 10:56

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det fru Carolina Magdalene Maier. Værsgo.

Kl. 10:56

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. Jeg tror snart, vi har brug for at tage en debat i Folketinget, om Danmark stadig væk har den gule førertrøje i det grønne. Det tror jeg nemlig vi meget hurtigt kan påvise at vi ikke længere har. Men det var sådan set ikke det, jeg ville spørge om.

Først et varmt velkommen også fra mig til Venstres nye politiske ordfører – velkommen i klubben. Det er ikke nødvendigvis sjovt at stå deroppe for første gang, det mærkede jeg sidste år. Så tak for en fin tale.

Nu sagde ordføreren, at i rød blok skal man lede længe efter svar – det var det, ordføreren sagde. Så kom jeg til at sidde at tænke på, at man, ja, i blå blok skal lede længe efter liberalismen, for det er jo sådan, at vi har set en indskrænkning i vores frihedsrettigheder hen over det seneste år. Hjemløse må ikke længere tigge på gaden; nu skal børn, der bor i særlige boligområder, tvinges i vuggestue; der er kommet et beklædningsforbud, og nogle mennesker må ikke engang selv bestemme, hvor de skal bo.

Hvordan kan Venstre som Danmarks liberale parti forsvare sådan udvikling i forhold til danskernes frihedsrettigheder?

Kl. 10:57

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 10:57

Britt Bager (V):

Jamen tak for et rigtig godt spørgsmål. Jeg tror, vi ser forskelligt på det at være liberal – eller det kan jeg jo høre at vi gør – for hos mig handler det her ikke om, at vi tvinger børn i en daginstitution. Det handler om, at vi hjælper dem bedre på vej i livet; at vi hjælper dem til at tale det danske sprog ordentligt og tilstrækkeligt, når de skal starte i folkeskolen. Og det handler om, at kvinder – for jeg går ud fra, at det, som ordføreren taler om, er maskeringsforbudet – ikke skal tvinges til at gå iklædt en sort dragt fra top til tå, og at kvinder også kan komme ud på arbejdsmarkedet, for det vil ordføreren vel give mig ret i, nemlig at det trods alt er temmelig svært, hvis man er iklædt en burka eller en niqab.

Kl. 10:58

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Spørgeren.

Kl. 10:58

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Men hvem har givet os lov til at bestemme, hvad der er frihed for de familier, hvis børn nu skal gå i vuggestue, bare fordi vi tror, at det er det bedste for dem? Hvornår er det blevet sådan, at frihed handler om, at der er nogen, der skal bestemme, hvad andre skal gøre, og hvordan andre skal leve deres liv?

Jeg kan godt fortælle, hvad jeg forstår ved liberalisme – og så kan jeg spørge, hvad liberalisme er i forhold til ordføreren – og det er jo, at enhver har ret til den mest udstrakte grad af frihed, så længe den er forenelig med, at alle andre tildeles *den samme grad af frihed*. Det er jo lige præcis det, det handler om. Vi må gerne have frihed, så længe vi også giver den samme frihed til alle andre grupper i samfundet – og det gør vi jo ikke med de her nye regler og forbud, som netop går ud over nogle grupper i samfundet, mens vi andre har en større grad af frihed.

Er ordføreren ikke enig med mig i, at liberalismen handler om, at vi alle skal have den samme grad af frihed?

Kl. 10:59

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 10:59

Britt Bager (V):

Det, vi er oppe imod her, er jo, at frihedsrettighederne i visse områder af vores land er sat ud af spillet. Vi taler om parallelsamfund, og i statsministerens nytårstale sagde statsministeren: Vi skal gøre op med de sorte pletter i Danmark. Det er jo derfor, vi fremlagde den her parallelsamfundsstrategi, der favner så bredt. Det er jo derfor, at vi ønsker at gøre op med det, der sker i parallelsamfundsområderne.

Så jeg tror, vi tolker det her med frihed en smule forkert. Vi har en ambition om, at vi skal løfte de områder, og vi mener, at vejen til at gøre det er ved at hjælpe børnene i daginstitutionerne og ved hjælpe kvinderne ud på arbejdsmarkedet. Jeg er godt klar over, at der er en politisk forskel på Alternativet og Venstre – det er bare sådan, det er.

Kl. 11:00

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det Morten Østergaard. Værsgo.

Morten Østergaard (RV):

Jeg synes da helt i forlængelse af det, at et godt liberalt princip også er, at man er lige for loven, at de samme regler gælder for mennesker i den samme situation, uanset hvem de er og vel også hvor de bor. Er det ikke korrekt, at på den måde, som man nu griber ind i forhold til børnehaveklassebørn, kan vi have børn gående på den samme skole – ja, vel i den samme klasse – som har nøjagtig de samme udfordringer med det danske sprog, men hvor der gælder ét sæt regler for dem, der bor et bestemt sted, og et andet sæt regler for nogle andre børn? Er det liberalt? Er det lige for loven? Er det ligeværd?

Kl. 11:00

nye planer, nye metoder simpelt hen for, at de områder er Danmark fri af i 2030.

Kl. 11:03

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:01

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det fru Pia Olsen Dyhr. Værsgo.

Kl. 11:03

Britt Bager (V):

Jeg er optaget af at løse de problemer, der er ude i samfundet. Jeg er optaget af, at vi bliver bedre til at integrere. Og så bliver vi nødt til at reagere på, at der er sorte områder i Danmark, hvor integrationen ikke er lykkedes. Vi bliver nødt til at handle på det her, og det er jo også derfor, at vi faktisk nu har landet samtlige aftaler om parallel-samfund. Det er derfor, vi lagde sådan en ambitiøs plan frem, som gik på mange ben. Vi ønsker faktisk at gøre op med det her, og det troede jeg egentlig også hr. Morten Østergaard gjorde, efter at han havde haft to overnatninger ude i Gellerupparken.

Kl. 11:01

Pia Olsen Dyhr (SF):

Tak. Og velkommen til Venstres nye politiske ordfører. Jeg kan se, at vi deler kærligheden til grøn, og som Danmarks grønne parti vil jeg jo gerne spørge ind til det grønne – ikke klima, ikke energi, men hele naturområdet.

Nu nævnte ordføreren selv, at hun gerne så sin søn danse rundt i sandet og se naturen. Og når vi kigger på naturområdet, stikker regeringens landbrugspakke jo lidt i øjnene. Når ordføreren siger, at Venstre er meget grønne, bliver det lidt falsk markedsføring, når man kigger på landbrugspakken. For det, man reelt gør, er jo, at man tager 23.000 ha Natura 2000-områder ud og erstatter det med 5.000 ha. Og jeg tror, at selv ordførerens søn kan regne ud, at det bliver en mangel på 18.000 ha. Er det mere eller mindre natur? Er det mere eller mindre grønt?

Kl. 11:04

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:04

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Morten Østergaard.

Kl. 11:01

Britt Bager (V):

Altså nu er min søn 3 år, så jeg er faktisk ikke helt sikker på, at han vil kunne lave det regnestykke alligevel.

Altså, da vi kom til regeringsmagten, havde vi et landbrug, der blødte. Og det var jo derfor, vi besluttede os for at rette op på det. Det her skal jo være en balance mellem at sikre vores erhverv og samtidig sikre vores natur. Det er jo også derfor, vi har vedtaget en naturpakke, som sikrer bedre dyreliv, som sikrer bedre planteliv, og som investerer i friluftsliv i byerne.

Jeg har noteret mig, at SF ikke er helt tilfredse med den udbygning, der bliver lavet i forhold til Natura 2000. Jeg har noteret mig, at det er noget, fru Pia Olsen Dyhr går temmelig meget op i. Og jeg må også sige, at jeg er ret sikker på, at vores nye miljø- og fødevarerminister kigger på lige præcis det her. Men jeg må også bare sige, at når jeg ser på nogle af de områder, som hører til Natura 2000, kan jeg se, at det altså ikke er områder, som bør høre til der. Vi har områder, hvor der står en gylletank. Altså, vi kan vel for hulen blive enige om, at en gylletank ikke er natur. Der skal jo også være balance i det her. Vi kan jo heller ikke have en række områder under Natura 2000, som virkelig ikke er natur.

Kl. 11:06

Morten Østergaard (RV):

Jo, men spørgsmålet er jo, fru Britt Bager, om man skal opgive sine liberale grundprincipper. Er det betingelsen for at få integration, at man skal opgive alle de principper, vi siger vi kæmper for i det her land: at vi er lige for loven, at vi har ligeværd, at vi hjælper dem, der har behov for det, uanset hvor i landet de bor, og at vi straffer folk ens, uanset hvor i landet de bor?

Jeg synes, det er skævt, og jeg forstår ikke, at man efter en i øvrigt fin og kulørt tale med mange farver på paletten, kan komme frem til at sige: Vi forsvarer vores ideer ved at opgive den. For sandheden er jo, at virkeligheden bliver sådan, at der gælder særlige regler for beboere i særlige områder. Børn med de samme problemer i den samme klasse kan være underlagt helt forskellige vilkår afhængigt af deres forældres interesser, og det er så det, der skulle være den moderne blå liberalisme.

Kl. 11:02

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Kl. 11:06

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:02

Britt Bager (V):

Vi bliver nødt til at tage udgangspunkt i virkeligheden, og vi bliver nødt til at tage udgangspunkt i de problemer, der er, og vi bliver nødt til at finde nye løsninger på de problemer, vi ikke har løst, og det er det, vi gør her.

Så vil jeg bare spørge hr. Morten Østergaard: Hvad er det for nogen frihedsværdier, hr. Morten Østergaard synes lever i vores parallelsamfund? Er det ligeværd? Er det ligestilling? Er det tolerance? Jeg ser ikke de værdier gro, spire, blive respekteret i vores parallelsamfund. Det gør jeg bare ikke, og det er derfor, at vi sætter ind med

Pia Olsen Dyhr (SF):

Hvis vi nu kigger på de områder, der er tale om. Det er bl.a. Tøndermarsken. Det er nogle af de hektar, man har valgt at tage ud. Det er områder, hvor viben jo yngler. Og som ordføreren sikkert ved, yngler viben kun en gang om året, og viben yngler på jorden. Og det vil sige, at hvis der bliver pløjet på den jord, får viben ingen unger. Hvad er konsekvensen af det? Ja, vi kan allerede se den. Vi har mistet ca. 55 pct. af viberne i Danmark – en fugl, som vi faktisk forbindes med Danmark. Det er en tilbagegang for biodiversiteten, det er en tilbagegang for naturen.

Det er jo derfor, jeg synes, at det er meget fair, at ordføreren siger: Vi skal afbalancere landbrug og natur, og her har vi valgt landbruget, og det vil sige, at her er vi mindre grønne, men vi er sådan set villige til at kigge på erstatningsnatur. Jeg hører næsten, at regeringen åbner op for flere hektar end de 5.000, man har sagt tidligere. Er det 23.000? Er det det, ordføreren lover på talerstolen i dag?

Kl. 11:07

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:07

Britt Bager (V):

Bare lige for at korrigere fru Pia Olsen Dyhr: Jeg sagde ikke, at vi havde foretrukket landbruget – på ingen måder. Jeg siger, at det her er en balance mellem landbruget og naturen. Vi har jo også udlagt 13.300 ha skov til urørt skov for at sikre biodiversiteten, for at sikre et rigt planteliv, et rigt dyreliv, som jeg også kan høre fru Pia Olsen Dyhr går op i.

Jeg kan ikke stå her og garantere, hvad det ender med med Natura 2000-arealerne. Det kan jeg simpelt hen ikke. Men jeg kan love dig, at vores nye miljø- og fødevareminister har lovet at se på det, og han har lovet at finde en aftale, der er balanceret.

Kl. 11:07

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Benny Engelbrecht, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 11:08

Benny Engelbrecht (S):

Tak, og også fra min side velkommen til fru Britt Bager som ordfører.

Jeg vil godt vende tilbage til den del af det grønne, der handler om energi. Jeg fulgte selvfølgelig også nøje med i den næsten Pia Raugske gennemgang af palletens farver og regnbuens farver. Jeg kan måske bedre lide Pia Raugs sang. Men ikke desto mindre er det, jeg synes er interessant, at hvis man sådan den måde blander alle palletens farver sammen til én, bliver det jo desværre ikke grønt, men derimod brunt.

Når vi kommer til forhandlinger med regeringen – og vi møder jo altid op, når vi bliver inviteret – så er der næsten altid en skjult dagsorden, der handler om skattelettelser, et eller andet sted. Derfor kunne jeg egentlig godt tænke mig at vide: Kan ordføreren ikke lige sige, hvad der egentlig er vigtigst for Venstre i forbindelse med energitudspillet. Er det vigtigste den store del, der handler om at fjerne nogle af de forskellige energiafgifter, eller er det vigtigste den lille del, altså det, der handler om de grønne investeringer i fremtiden?

Kl. 11:09

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Jeg vil bare lige sige, at man normalt sagtens kan høre den side af salen, men det kniber lige lidt nu. Så man skal lige tale lidt højere, hvis man vil regne med at få svar, og så man kan høre det herfra. Tak.

Kl. 11:09

Britt Bager (V):

Jeg tror da, at vi bliver nødt til at lægge ud med et lille farvekursus, for det er faktisk sådan, vil jeg sige til hr. Benny Engelbrecht, at hvis man blander blå og grøn, får man den smukkeste turkis. Hvis man blander rød og grøn, får man en meget, meget mudret brun – meget mudret brun.

Hvis vi så lige skal gå videre med vores klima- og energitudspil, skal jeg indrømme, at jeg faktisk ikke hørte, præcis hvad det var, men jeg antager, at ordføreren spørger ind til finansieringen af vores

nye energitudspil. Nej? Men det er så det, jeg svarer på, for jeg hørte simpelt hen ikke, hvad ordføreren sagde. Vi har jo fremlagt et energitudspil, hvor vi afsætter 15 mia. kr. til nye initiativer. Jeg synes, det er et meget ambitiøst udspil.

Jeg så også, at Socialdemokratiet fremlagde et udspil. Det synes jeg også er ambitiøst. Jeg synes faktisk, det er et rigtig godt udspil. Derfor underer det mig også, at vi ikke kan sætte os ned og forhandle om en aftale på det her område. Det har vi tradition for i Danmark. Vi har tradition for store klimaaftaler, store aftaler, der sikrer, at vi også i fremtiden har et grønt Danmark. Det vil jeg bare opfordre Socialdemokratiet til: Kom nu ind til forhandlingsbordet, lad os nu endnu en gang vise, at vi står sammen om et grønt Danmark.

Kl. 11:10

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Kl. 11:10

Benny Engelbrecht (S):

Jeg lover formanden, at jeg nok skal være lidt mere rock 'n roll-agtig, sådan at det klart og tydeligt fremgår, også for fru Britt Bager, hvad det er, jeg spørger om. Det, jeg spurgte om – for vi ved jo, at Venstre og regeringen ofte har skjulte skattelettelser med ind til forhandlingsbordet, og vi kommer altid til forhandlingsbordet, når vi bliver inviteret – var: Hvad er det vigtigste for Venstre? Er det den store del af energitudspillet, som handler om lettelser af afgifter, eller er det den lille del af udspillet – den, der handler om de vigtige grønne ambitioner?

Der er ingen tvivl om, at for Socialdemokratiet handler det selvfølgelig om, at et energitudspil skal være ambitiøst på den grønne fremtid.

Kl. 11:11

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:11

Britt Bager (V):

Jamen jeg kan bare sige til hr. Benny Engelbrecht, at jeg da står ved, at vi sænker afgifterne i vores klima- og energitudspil. Det står jeg da fuldt og fast ved, for som jeg sagde i min tale, kan det her jo godt gå på to ben. Vi skal motivere flere til at bruge grøn energi, så det giver jo ganske god mening. Det giver ganske god mening at lempe de afgifter.

Det er jo i øvrigt også det, vismændene anbefaler. De anbefaler også, at vi lemper de afgifter. Men hvad er det, Socialdemokratiet vil? Hvad med Socialdemokratiets finansiering? Hvor vil I tage pengene fra til jeres store forkromede plan? Det mangler vi stadig væk svar på.

Kl. 11:12

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Vi bliver samme side af salen. Det er hr. Jesper Petersen. Værsgo.

Kl. 11:12

Jesper Petersen (S):

Tak. Jeg tror nu nok, at det er sagt mange gange, og Venstre burde jo selv vide det, at der er rigelige midler i den PSO-aftale, vi har lavet, til at lave et ambitiøst energiforlig, som faktisk vil bringe os meget længere end det, regeringen lægger op til. Fru Britt Bager måtte rette sig selv, i forhold til at det var et klimaudspil, regeringen havde fremlagt. Det var det nemlig ikke. Jeg kan godt hjælpe lidt på vej. Det er faktisk mest af alt et skatteudspil, man igen har fremlagt. Så det synes jeg at man skulle kalde det. Jeg formår at fremkalde lidt

munterhed på talerstolen, men fru Britt Bager må vel erkende, at faktisk en meget, meget stor del af det udspil, der er lagt frem, slet ikke handler om klima, men om at nedsætte elafgifter. 4,5 mio. kr. alene til at sænke den generelle elafgift. Det er vi enige i, kan jeg se, der bliver nikket. Vil fru Britt Bager så ikke bare også bekræfte, at formanden for Klimarådet faktisk siger, at det rent klimamæssigt ikke er nogen særlig god idé. Så er det dyrt – man vil tage det fra velfærdspengene – og formanden for Klimarådet siger, at det faktisk ikke er nogen særlig god idé rent klimamæssigt at gøre, som regeringen foreslår. Kan fru Britt Bager ikke bekræfte, at det er det, der er sagen her?

Kl. 11:13

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:13

Britt Bager (V):

Men nu bliver jeg bare sådan lige pludselig i tvivl, om Socialdemokratiet ikke er indstillet på, at vi i langt højere grad skal overgå til vedvarende energi. Er Socialdemokratiet ikke indstillet på, at i 2030 skal mindst 50 pct. af danskerne være overgået til vedvarende energi? Synes Socialdemokratiet ikke, at det er en god idé, at vi laver et teknologineutralt udbud, hvor vi sidestiller sol og vind? Synes Socialdemokratiet ikke, at det er en god idé, at vi udbygger, så vi har danmarkshistoriens største havvindmøllepark? Eller er det eneste, Socialdemokratiet er interesseret i, hvor pengene skal komme fra? Jeg hører simpelt hen ikke et ambitiøst Socialdemokrati på det her område. Jeg hører et Socialdemokrati, der vil æde af råderummet og slække på ambitionerne.

Kl. 11:14

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Kl. 11:14

Jesper Petersen (S):

Jeg ved næsten ikke, hvor jeg skal begynde med den besvarelse fra fru Britt Bager. Vi må få den skrevet ud bagefter, fordi der er utrolig mange fejlslutninger og mærkværdige kommentarer den besvarelse, som fru Britt Bager gav.

Lige før fik Socialdemokratiet ros for at være kommet med et meget ambitiøst udspil, der i øvrigt også indebærer tre havvindmølleparker, hvor regeringen foreslår en, som indebærer energispareindsats, hvor regeringen vil have den droppet, som indebærer væsentligt flere midler til energiforskning end der, hvor regeringen sætter ind, nemlig hvor man vil have færre midler. Så jo, det er et væsentlig mere ambitiøst udspil end det, regeringen lægger frem. Vi forhandler meget gerne, men vi vil forhandle klimapolitik. Vi vil ikke forhandle elafgiftslettelser, som er det, regeringen vil bruge penge på, ikke bare fra det, vi kan kalde det grønne råderum, men fra de penge, statsministeren selv har siddet ved en nytårstale, kigget danskerne ind i øjnene og lovet skulle gå til velfærd. Nu vil man bruge de penge på at sænke elafgiften i stedet for. Man har fremlagt et skatteudspil, man har færre ambitioner på nærmest samtlige punkter end det, vi har lagt frem. Og vi har styr på finansieringen på det grønne område. Fru Britt Bager har chancen nu for at rette op på de mange fejl, der blev givet i svaret for lidt siden.

Kl. 11:15

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Tak. Ordføreren.

Kl. 11:15

Britt Bager (V):

Jeg ved simpelt hen ikke, hvordan der kan være fejl, når jeg stillede et spørgsmål. Jeg sluttede jo ikke noget som helst. Jeg spurgte, om Socialdemokratiet ville være med. Så jeg sluttede ikke noget som helst. Jeg stillede et åbent spørgsmål, som hr. Jesper Petersen havde mulighed for at svare på, og det gjorde han ikke.

Det er jo fuldstændig korrekt, at vi i vores energiudspil vil have en havvindmøllepark. Det er også fuldstændig korrekt, at Socialdemokratiet vil have tre. Forskellen er bare, at vi har sagt en frem til 2022, og at vi der vil tage stilling til, om der skal udbygges endnu mere. Det synes jeg da er god fornuft. Afvent og se, hvad der sker. Vi har sagt en frem til 2022. Det betyder jo ikke, at der ikke kommer flere havvindmølleparker – tværtimod. Og så ved hr. Jesper Petersen godt, at når det angår det klimapolitiske udspil på de ikkekvotebelagte sektorer, kommer det efter sommerferien. Så det kan jeg selvfølgelig ikke stå og løfte sløret for her.

Kl. 11:16

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det fru Jette Gottlieb, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:16

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil skifte spor. Jeg vil gerne spørge Venstres ordfører om situationen på vores sygehuse. Ordføreren fremlagde en solstrålehistorie, men virkeligheden ude på sygehusene på afdelingerne er jo ganske anderledes, og vilkårene for de ansatte er jo ikke strålende. Vi ved alle sammen, at de ansatte efter årelange såkaldte effektiviseringer løber stærkere og stærkere. Jeg tror også, vi alle sammen ved, at når det handler om samspillet mellem mennesker og omsorg, er det at løbe stærkere ikke en kvalitet, nærmere det modsatte. Derfor er jeg dybt, dybt bekymret. Vi har lige været igennem et overenskomstforløb, hvor de offentligt ansatte var i en situation, der måtte vække til virkelig dyb eftertanke.

For nej, man kan nemlig ikke bruge den gyldne farve, når man beskriver situationen på sygehusene. Danske Regioner blev nødt til at undtage 292 hospitalsafdelinger fra nødberedskab, fordi det på mange afdelinger simpelt hen svarede til det normale fremmøde. For omkring en femtedel af dem var man slet ikke i stand til at stille det fornødne nødberedskab. Og ser man videre på hverdagen, er der også store problemer med overbelægning. På hver femte sygehusafdeling i marts, altså lige for nylig, var der alt for mange patienter til for få senge, og vi ved, det er veldokumenteret, at overbelægning ikke bare er ubehageligt, men det er også direkte livsfarligt. Jeg vil derfor spørge Venstres ordfører, om Venstre også ser nogle faresignaler her.

Kl. 11:18

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:18

Britt Bager (V):

Mange tak for spørgsmålet, og tak fordi vi skifter emne nu og taler om noget af det, der jo også er meget vigtigt for vores samfund, nemlig sundhedsvæsenet. Det er da væsentligt, at vi får det diskuteret, og det er også væsentligt, at vi får fremført, hvad der vil ske, både hvis Venstre beholder regeringsmagten, men så sandelig også hvis vi i Danmark skulle være så uheldige, at den skulle skifte.

Vi har i den tid, vi har haft regeringsmagten, styrket sundhedsvæsenet med 4,4 mia. kr. Vi har også som noget af det første, vi gjorde, da vi overtog regeringsmagten, lavet en akutpakke til 415 mio. kr. for netop at komme overbelægningen til livs, fordi man

selvfulgelig ikke som syg – ja, heller ikke som pårørende – kan være tjent med, at der ligger patienter på gangene. Det var jo også det, fru Helle Thorning-Schmidt gik til valg på, nemlig at afskaffe at have patienter liggende på gangene. Vi har så gjort noget ved det. Vi har investeret 415 mio. kr. for at komme det her problem til livs.

Jeg er godt klar over, at opgaven ikke er fuldendt. Jeg er godt klar over, at der stadig væk er udfordringer derude. Men jeg må også bare sige, at regionerne også må se til hinanden. De dårlige regioner må se, hvad det er, de gode gør. Vi har lagt det her ud til regionerne, og de bliver også nødt til at påtage sig den opgave at planlægge det her bedre.

Kl. 11:19

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Kl. 11:19

Jette Gottlieb (EL):

Jo, men det er jo sådan, at selv om der er bevilget ekstra penge, og det er der jo forsøgt ad mange omgange, så gælder det ikke pr. patient, og sagen er, at der bliver flere og flere patienter. Og det forekommer mig ikke, at der ligger nogen som helst forslag til løsning, når man kan se, at bare for et par måneder siden kunne man gøre op, at der stadig væk var alt, alt for mange på gangene, og når man stadig kan gøre op, at det ikke kan lade sig gøre at lave nødberedskab i en konfliktsituation, fordi de daglige bemandinger er så svage, som de er, fordi der simpelt hen ikke er personale nok. Og der mener jeg der må gøres en meget, meget større indsats, og det vil jeg spørge Venstre om hvad de så har tænkt sig at gøre ved. Efter at de har bevilget de mange penge, efter at de har løst alle problemerne, efter at de har bedt regionerne om at løse problemerne yderligere, hvad skal der så gøres? For problemerne er ikke løst.

Kl. 11:20

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:20

Britt Bager (V):

Jamen jeg synes faktisk, at den her diskussion bliver nødt til at omhandle regionernes ansvar. For det kan jo ikke nytte noget, at vi sidder her i Folketinget og siger, at vi vil bestemme alt i regionerne. Vi har regionerne; det er deres ansvar. De dårlige regioner må kigge til de gode. Fire ud af fem af regionerne er ledet af Socialdemokratiet. Vi investerer massivt i vores sundhedsvæsen. Vi vil gerne komme det her problem til livs, men der er altså også et ledelsesansvar derude; der er en ledelse, der må træde i karakter.

Kl. 11:21

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Tak. Så er det fru Karina Adsbøl. Værsgø.

Kl. 11:21

Karina Adsbøl (DF):

Tak for det. Og tak for talen. Jeg deltager gerne i jagten på guldet for enden af regnbuen. Men jeg vil gerne fortsætte lidt i samme spor, og jeg vil godt gå tilbage til 2015. Der var Venstre jo ude med et sundhedsudspil, og den nuværende statsminister sagde, at regionerne fik den her valgperiode til at bevise deres værd. Det er jo sådan i dag, at der flere steder i landet er lange ventelister, og bl.a. på høretabsbehandlingsområdet er der 123 ugers ventetid, altså over 2 år, på at få et høreapparat og få behandlet sit høretab. Et af Venstres syv mål var jo netop, at ventetiden på diagnose og behandling skulle nedbringes. Så jeg vil høre ordføreren, om ordføreren mener, at regionerne har

levet op til deres ansvar, og om, hvad der så skal ske med regionerne efter et valg.

Kl. 11:22

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:22

Britt Bager (V):

Det er jo en spændende diskussion, den her diskussion om regionerne, og den dukker op i tide og utide. Det er jo, fordi regionerne løfter så stort et ansvar, som de gør, så stort et område, som de gør, noget, der er vigtigt for os alle sammen. Altså, vi har i Venstre lige nu ingen aktuelle planer om at afskaffe regionerne, men jeg synes da, det er en spændende diskussion, og det er da også en, vi med jævne mellemrum skal sætte os ned og tage, og der vil jeg da også gerne indbyde Dansk Folkeparti til at komme ind i den diskussion og tage en snak om, hvad fremtiden er for regionerne. Men som det ser ud lige nu, har vi altså ingen planer om, at de skal afskaffes.

Kl. 11:22

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Kl. 11:22

Karina Adsbøl (DF):

Så jeg skal forstå ordføreren sådan, at ordføreren er tilfreds med det, som regionerne leverer. Det var netop det, man satte et mål for. Man satte bl.a. syv mål for regionerne, hvis Venstre kom til regeringsmagten i den her valgperiode, og det gjorde de jo. Men vi har ventelister, og her i sidste uge, den 25. maj, var sundhedsministeren ude at skælde regionerne ud for, at de netop også svigtede de psykisk syge. Så derfor er det jo vigtige spørgsmål at stille. Mener Venstre, at regionerne lever op til deres ansvar? Og hvad skal der ske med regionerne efter et valg? Altså, der er gået 3 år, siden Venstre var ude at sige, at så måtte regionerne nedlægges, hvis de ikke levede op til deres ansvar.

Kl. 11:23

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:23

Britt Bager (V):

Jamen altså, det her med behandlingstiden er jo et meget, meget relevant spørgsmål, og det er jo heldigvis noget, vi har leveret på. I 2001 var ventetiden på behandling 90 dage, i dag er den 43 dage. Altså, det er jo markant bedre, det må man bare sige. Dermed ikke sagt, at der ikke skal gøres mere, for selvfølgelig skal der gøres mere, men vi har jo også frataget regionerne produktivitetskravet. De skal jo også leve op til deres ansvar. Jeg synes da, der er mange ting, man kan gøre bedre derude – rigtig mange ting.

Men jeg må bare endnu en gang sige, at diskussionen om, hvorvidt regionerne skal nedlægges, synes jeg vi skal tage stille og roligt. Jeg kan ikke stå og sige her fra Folketingets talerstol, at det har Venstre tanker om.

Kl. 11:24

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Den sidste spørger til ordføreren for Venstre, fru Britt Bager, er hr. Christian Rabjerg Madsen. Værsgø.

Kl. 11:24

Christian Rabjerg Madsen (S):

Tak for det. At følge Venstre i debatten om det grønne er lidt som at se en utrolig lang udgave af 1980'er-klassikeren »Ud at køre med de

skøre«; det sejler fra den ene side til den anden. Først bruger man 3 år på at skære ned på alt det grønne, og fem minutter i lukketid bliver man så enig med sig selv om, at man hellere må prøve at levere noget på det her område, og så iklæder man sig pludselig grønne klæder. Jeg tror godt, danskerne kan gennemskue, at det ikke er troværdigt. Men det er fair nok.

Hvis det pludselig er vigtigt for Venstre med det grønne, skulle vi så ikke prøve sammen at løfte den grønne forskning og ikke bare udfylde det hul, som Venstre har skabt med de massive besparelser på den grønne forskning siden 2015?

Kl. 11:25

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:25

Britt Bager (V):

Tak for igen at bringe det grønne emne op. Altså, jeg synes jo også, forskning er vigtigt, og det synes vi helt generelt i Venstre. Vi lever jo også op til det krav, vi har procentuelt om, at skulle investere i forskning. Vi afsætter også med vores energiudspil, jeg mener faktisk, det er 580 mio. kr., til at investere i grøn forskning. Så selvfølgelig vil vi forskning, vil jeg sige til hr. Christian Rabjerg Madsen, og vi kan da godt stå her og konkurrere om, hvem der er mest grønne, og hvordan farverne bliver blandet. Men det, jeg er bekymret for, og det, jeg er optaget af, er, at vi får landet den her aftale, og at Danmark stadig væk efter næste folketingsvalg har lavet en bred aftale om det her. Det har vi gjort siden 1970'erne, og det skal vi selvfølgelig også gøre nu.

Kl. 11:26

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Kl. 11:26

Christian Rabjerg Madsen (S):

Jo, men det er bare ikke helt troværdigt, og det her er jo ikke nogen konkurrence. Der er jo en virkelighed, i forhold til om vi skaber fundamentet for de grønne arbejdspladser, som jeg tror vi deler ambitionen om at skabe. Regeringen vil afsætte 580 mio. kr. til den grønne forskning, og da vi forlod regeringsmagten i 2015, havde vi afsat over 800 mio. kr. til det samme område. Så man kan jo ikke prøve at overbevise danskerne om, at man på den ene side ønsker at være grøn og har ambitioner på det grønne område og på den anden side skære så massivt. Det hænger ganske enkelt ikke sammen.

Kl. 11:26

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:26

Britt Bager (V):

Vi kan jo godt stå her og hive enkelte parametre ud af aftaler; det er der jo ingen der bliver klogere af. Det her skal ses i en sammenhæng, og som jeg sagde lige før, lever vi op til alt det, den tidligere SR-regering satte af mål. Den aftale, hr. Martin Lidegaard kaldte den mest ambitiøse i historien, lever vi op til. Det er da ikke helt skidt. Så kom nu ind til bordet, og anvis, hvor I synes pengene skal komme fra.

Kl. 11:27

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak til Venstres politiske ordfører, fru Britt Bager. Så kan vi sige velkommen til fru Pernille Skipper, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:27

(Ordfører)

Pernille Skipper (EL):

Mange tak. For nylig fandt man en stor, flot hval inde ved vandkanten ved den norske kyst. Den var svømmet på grund, og kystvagten prøvede så flere gange at få den her hval til havs igen, men hvalen blev ved med at svømme ind igen af sig selv, og så lå den der i vandkanten og blev mere og mere afkræftet. Til sidst aflivede de hvalen, og da zoologerne så åbnede maven på den, fandt de ikke mindre end 30 plastikposer filtret sammen i maven på den her fine hval. Den havde bogstavelig talt sig ihjel i vores affald. Mængden af affald, forurening og CO₂-udledning, som vi mennesker står for, er godt i gang med at undergrave kloden, som vi kender den, fuldstændig, og hvis vi ikke i fællesskab får rettet kursen op, bliver den hvals mavesæk billedet på den arv, vi giver videre til vores børn og børnebørn. Det kan vi slet og ret ikke være bekendt.

Selv om regeringen her i dag frejdigt bliver ved med at påstå, at den er åh så grøn – jeg tror endda, man har kaldt sig den grønneste nogen sinde – og at vi også generelt i Danmark hele tiden bryster os af at være et foregangsland, så er det desværre ikke hele sandheden. For det første: Udbygningen af vedvarende energi er i praksis gået helt i stå. Regeringen blokerer for højere ambitioner i EU og har selv fremlagt et udspil, som sætter os bag i bussen, når det kommer til den grønne omstilling. For det andet: Der, hvor Danmark og den rige del af verden stadig væk sidder solidt i føresædet, er, når det kommer til aftrykket, vi sætter på kloden, og det er med vores forbrug, vores landbrug og vores transport.

Hvis alle andre i verden rent faktisk tog det bogstaveligt og gjorde, som vi gør, så ville vi have rigtig store problemer. Lige nu har vi også den varmeste maj nogen sinde, og forskerne er krystalklare: Vi skal inden for de næste ganske få år have vendt udviklingen, og de danske og internationale udledninger skal til at falde drastisk og ikke bare en lille smule. Det er nødvendigt, hvis det ikke skal have fatale konsekvenser for vores klode og for de kommende generationer, som skal bo her. Det betyder altså, at vi gør klogt i at blive ved med at diskutere den grønne omstilling, for det næste valg er det afgørende. Det er det næste valg, som skal være klimavalget.

Derfor er det også godt, at der er gået sådan en grøn konkurrence i gang herinde. Det handler stadig væk mest om at være dygtig til at genere mennesker på flugt fra krig og terror, men nu handler det så også om at være grønnest. Jeg vil sige, at særlig jeg og folk i min højde ikke rigtig har kunnet undgå at bemærke, hvor ivrige især Venstre har været efter at være en del af den her grønne konkurrence, for når man er ca. 1,65 m høj, har man klima- og energiministerens slips sådan lige i øjenhøjde, og det slips har været rigtig grønt på det seneste. Men han har ikke været den eneste. Jeg har bemærket, at lige deromkring, da udspillet kom, var alle sejl sat, og man havde simpelt hen slipsekoordineret i regeringen – og så ved vi, at man mener det, ikke? Jeg er lidt ked af, at det ikke har gentaget sig i dag. Det kommer, får jeg at vide af statsministeren. Der bliver slipsekoordineret igen senere med de grønne slips.

Men det kan jo ikke gøre det. Altså, det kan ikke gøre det at vifte med et slips og farve logoerne grønne. På sin vis minder statsministeren og holdet af ministre i virkeligheden om orkestret på Titanic. Båden tager vand ind, og hensynet til kortsigtede løsninger, skattelettelser og den her blinde økonomiske vækst betyder, at man snakker grønt – men man handler ikke grønt. Derfor er det også tydeligt, at vi har brug for en ny regering. Det er hos oppositionspartierne, man finder de rigtig høje ambitioner, og det er vi glade for. Som andre har bemærket, er det ikke altid, at vi er enige i blokken, men her har vi virkelig noget at stå sammen om. Det er også her, man finder de partier, der ligesom Enhedslisten, insisterer på, at det ikke skal

være underklassen, der skal betale gildet, mens de rigeste fortsætter med det høje forbrug og meget mere, end jorden kan holde til.

Kl. 11:32

Heldigvis kan og skal den grønne omstilling gå hånd i hånd med en mere retfærdig fordeling af ressourcerne. Nu er det på tide, at vi tager et ansvar herinde, det er der mange der gør uden for Christiansborg, det skal vi også. Men vi mangler også at løfte ansvaret for de udsatte boligområder, og det skal ikke mindst handle om de mennesker, der bor der. Vi tager et lille skift, for i det her forår har de mennesker, der bor i udsatte boligområder, igen måttet lægge ryg til mangt og meget for, at partier herinde har kunnet få sig selv forrest i overskrifterne og er kommet til at virke handlekraftige. Det har ført til aftaler om stopprøver i 0'te klasse, om tvangsmæssige læringsforløb om grundloven til børn, som knap har lært at gå og slet ikke kan sætte en sætning sammen endnu, og det har også ført til en aftale om, at udsatte familier skal trues med yderligere fattigdom i form af en fratrækt børnecheck, hvis børnene ikke møder i skole, samtidig med at de samme familier så kan læse i aviserne, at de skal være bekymrede for, om det er deres lejligheder, der skal rives ned eller sælges fra til private.

Egentlig går det faktisk fremad i de udsatte boligområder. Kriminaliteten rasler ned, uddannelsesniveautet stiger, og det er, fordi der er beboere, der engagerer sig, det er, fordi der er en stærk boligsocial indsats, heldigvis, og det skal vi fortsætte med. Men svaret fra regeringen, Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet og SF har været, at så har man ændret ghettokriterierne. Så er man helt sikre på, at man har noget at pege fingre af igen en anden gang, selv om udviklingen egentlig er positiv med hensyn til kriminalitet og uddannelse. Og det vidner egentlig kun om, hvor lidt det handler om beboerne i de udsatte områder, og hvor meget det handler om Christiansborgs medie lad os være hårdtest ved udlændinge-cirkus.

Der er problemer i de udsatte boligområder, men det er gennemgående for de aftaler, der er indgået, at problemer med arbejdsløshed, fattigdom og sprog ikke er det, man går i gang med egentlig at løse. Aftalerne opnår på en god dag at skubbe problemerne rundt og på en dårlig dag at forværre dem. De beboere, der har brug for hjælp, mødes af trusler og tvang. Hvis man gennemfører planerne om at rive lejligheder ned og sælge almene lejemål fra, så kan vi komme til at mangle op imod 11.000 familieboliger. Det er sådan set ministeriets egne tal. Men der er ikke et eneste af aftalepartierne, som har en plan for, hvor de mennesker, der i dag har deres hjem der, spiser deres aftensmad der, putter deres børn i de lejligheder, så skal bo henne. Og hvis man gennemfører forbuddet mod at lade mennesker på kontanthjælp flytte ind, ja, så er det endnu et angreb på mennesker, der er ramt af arbejdsløshed, sygdom, handicaps, som i årevis er blevet jagtet.

Men kære aftalepartier, Socialdemokrater, Dansk Folkeparti, Venstre, SF, Liberal Alliance og Konservative: Det er utroligt, men desværre nødvendigt, at vi påpeger det en gang til: Man rejser sig ikke fra sygesengen, man tryller ikke et handicap væk, fordi man bliver presset på pengepungen. Og mennesker ramt af arbejdsløshed, psykisk sygdom eller tunge sociale problemer for den sags skyld, forsvinder altså ikke fra Danmarks territorium, fordi I river deres boliger ned. De skal også have et sted at bo, de skal også være her. Det er vanvittigt, at der er et behov for at sige det, men det er der. De skal også have et sted at bo, de skal også have lov at være her.

Jeg vil bruge mit allersidste minut på at sige, at det desværre er lidt af en tendens, at der nærmest ikke går en dag, hvor statsministeren ikke ligesom bruger chancen til at minde os alle sammen om, hvor godt det går for dansk økonomi. Her i morges var det heller ikke rigtig nogen ny pointe, der kom fra statsministeren, om, at Danmark er tilbage i topform, må vi forstå. Men uanset om vi er i topform eller i krise, så er der nogle arbejdsløse mennesker, der skal jages. Beskæftigelsesministeren har også i dag fremlagt endnu en pose

med rigtig dårlige nyheder for arbejdsløse og især de arbejdsløse, som har en eller anden form for skavank, sygdom, et handicap, sociale problemer, der gør, at de ikke sådan bare lige kan tage et arbejde. Når der er krise, og tusindvis af mennesker mister deres job, så skal de arbejdsløse betale med en kortere dagpengeperiode. Når det går godt, som nu, så skal de arbejdsløse også jages. De skal piskes af sted, og man skal nægtes trygheden i at vide, at man faktisk godt kan sige op uden at miste hus og hjem, hvis man arbejder under dårlige forhold. Det er, som om man ikke rigtig kan lade være i regeringen. Det er en eller anden form for tvangstanke, man ikke kan slippe.

Men, skal jeg sige som min allersidste sætning, vi kan faktisk gøre det anderledes. Der er råd, det er muligt at vælge at sikre et velfærdssamfund for de mange med tryghed og med grøn omstilling.

Kl. 11:37

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Det er der en række der gerne vil spørge lidt ind til. Vi lægger ud med hr. Torsten Schack Pedersen. Værsgo.

Kl. 11:38

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det. Enhedslisten har jo vedtaget nye parlamentariske principper: at man ikke vil garantere støtten til en socialdemokratisk ledet regering. Hvis der er ting, som Enhedslisten synes er for meget, så er man klar til at trække tæppet. Derfor synes jeg sådan set, det kunne være rart at få et klart svar på spørgsmålet:

Hvis fru Mette Frederiksen's ord her i dag skal stå til troende, hvordan vil Enhedslisten så agere, hvis der måtte være et flertal, der peger på Mette Frederiksen efter næste valg, og en regering ledet af Mette Frederiksen fører en udlændingepolitik, som er i stik modsat retning end det, som Enhedslisten står for? Vil det være et af de elementer, som Enhedslisten vil kunne bruge til at trække tæppet under en eventuel socialdemokratisk ledet regering?

Kl. 11:38

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 11:38

Pernille Skipper (EL):

I Enhedslisten har vi rigtig nok, som det bliver sagt, vedtaget nogle nye parlamentariske værktøjer, og de ligger så trygt og godt dernede i værktøjsskassen helt uden at blive anvendt i hypotetiske situationer, men klar til at blive det i konkrete. Og så har jeg sådan set også svaret på det spørgsmål, som bliver stillet, og som der sikkert er flere, der har forberedt sig på at stille på andre kringledede måder.

Vi kommer til at vurdere i konkrete situationer, hvornår de bliver anvendelige. Det kommer vi ikke til at foretage en hypotetisk vurdering af. Betyder det, at når vi har lavet de her nye parlamentariske værktøjer, skal vi bestemme alting under en forhåbentlig ny regering? Nej, det gør det ikke, men det betyder i al stilfærdighed, at vi regner med, at alle de partier, som lægger stemmer til en ny regering, også bliver hørt, og det gælder selvfølgelig også på udlændingeområdet. Vi skal ikke bestemme det hele, men selvfølgelig skal vi også høres.

Kl. 11:39

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Spørgeren.

Kl. 11:40

Torsten Schack Pedersen (V):

Jo, men skal Enhedslisten mere end høres? Eller kræver Enhedslisten indflydelse? Og hvis Enhedslisten ikke får indflydelse, vil man så aktivere de nye parlamentariske principper?

Det er lidt interessant, når Socialdemokraternes formand taler om mandaternes logik og matematik, for det eneste, der har ændret sig siden folketingsvalget i 2011, hvor budskabet fra Socialdemokratiet var præcis det samme: at man ikke ville lempe ved udlændingepolitikken, og hvor mandaternes logik, som er det udtryk, den socialdemokratiske formand nu ynder at bruge, var præcis den samme, som den måtte være efter et valg, måtte flertallet skifte, er, at Enhedslisten har skiftet principper. Så hvor meget værdi tillægger Enhedslisten Socialdemokratiets formands udsagn om mandaternes logik, når det gælder udlændingepolitikken?

Kl. 11:40

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:40

Pernille Skipper (EL):

Enhedslisten har haft selvransagelse så vel som kritik at dele ud af efter den tidligere regering, og jeg tror ikke, at der er nogen, der er i tvivl om, hvad det var for en skattereform, der gjorde, at vi var meget oppe at skændes for at sige det, som det er. Der var lærerlockouten, hvor lærerne blev tromlet, og der var mange diskussionspunkter. Det gjorde, at vi vurderede, om vi skulle have nogen nye parlamentariske værktøjer klar i kassen. Ja, det skal vi.

Vi kan stille krav til en socialdemokratisk regering. Det kan også komme så langt ud og komme så langt væk, at vi vil trække tæppet. Betyder det, at Enhedslistens politik på udlændingeområdet, på uddannelse, på klima, på energi skal være fuldstændig gennemført en til anden? Nej, det gør det ikke. Hvornår de her værktøjer skal tages i anvendelse, vil ske efter en konkret vurdering i de konkrete situationer, men det er et signal om, at man kan komme så langt væk, at det kan blive nødvendigt, men samtidig, skal jeg huske at sige, er det et signal om, at vi selvfølgelig ikke forventer at få alting gennemført på alle punkter.

Kl. 11:42

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Tak. Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 11:42

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak. Jeg tror, det var salige Svend Auken, der engang sagde om Det Radikale Venstre, at det at få hold på radikal politik var lige så svært som at sømme budding op på en væg. Jeg kom bare til at tænke på det nu, hvor fru Pernille Skipper skulle redegøre for de her nye parlamentariske principper. Jeg ved ikke, om der er nogen her i salen, der er i stand til at redegøre for, hvad de gik ud på. Magen til væveri skal man da lede længe efter. Og er der noget, Enhedslisten altid er ude efter i forhold til os andre, er det klare svar – nu skal vi virkelig kunne stå til ansvar og fortælle, præcis hvad det er, vi mener om alt muligt mellem himmel og jord. Men når det så kommer til, hvad det egentlig er for nogle parlamentariske principper, Enhedslisten bygger sit fremtidige arbejde på, svæver det godt nok i det uvisse. Det er noget med: selvransagelse, vi har haft en kritik, og der var en skattereform engang, og vi vil ikke afvise, at vi måske på et tidspunkt kunne finde på, hvis vi har støttet en regering, at trække tæppet væk under den igen. Er det det klareste svar, fru Pernille Skipper er i stand til at give i dag på det spørgsmål?

Kl. 11:42

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:43

Pernille Skipper (EL):

Undskyld, jeg tror simpelt hen, at hr. Kristian Thulesen Dahl også brugte det der billede med buddingen, sidste gang vi havde en debat. Det kunne være, hr. Kristian Thulesen Dahl lige skulle få opdateret repertoire en lille smule. Svaret bliver det samme. Enhedslisten har meget klart sagt, at vi kan komme så langt væk, når vi lægger stemmer til et nyt flertal, at vi må spørge vælgerne igen. Gælder det på udlændingeområdet? Ja, det gør det også. Forventer vi at blive hørt på alle områder? Selvfølgelig gør vi det. Når vi lægger mandater til et flertal, forventer vi at blive hørt. Forventer vi, at der skal være total enighed om alle ting? Nej. Jeg tror, det er fuldstændig det samme som det forhold, der er ovre i den her side af salen. Fuldstændig.

Kl. 11:43

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Kl. 11:43

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg kan godt stille i udsigt, at jeg sandsynligvis vil komme til at bruge citatet igen. Det er et godt citat, og det bliver mere og mere rigtigt, efterhånden som jeg hører fru Pernille Skipper, for det er altså svært at finde hoved og hale i det her, og jeg tror, det er lige så svært, som hvis jeg skulle sømme budding op på en væg. Hvis vi nu tager udlændingeområdet som et eksempel. Det er jo et område, som rigtig mange danskere går op i, også i forbindelse med hvad der sker i fremtiden. Kan man forestille sig den situation, at Enhedslisten ikke får nogen lempelser igennem på udlændingeområdet og alligevel støtter en regering? For at tage det som et helt konkret eksempel: Kan man forestille sig, at der ikke kommer nogen lempelser – eller »forbedringer«, som De Radikales leder, hr. Morten Østergaard, plejer at sige – på udlændingeområdet, og så alligevel støtter man en regering?

Kl. 11:44

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:44

Pernille Skipper (EL):

Jeg har en anden vending, jeg har brugt før. Min farfar havde sådan en vending, hvor han sagde, at man kunne være vil-døv. Det kunne være, at hr. Kristian Thulesen Dahl skulle tænke en lille smule over det. Svaret er, at jeg ikke kommer til at tage stilling til hypotetiske situationer. Det bliver en konkret vurdering i den konkrete situation. Sådan er politik. Jeg tror i øvrigt, at hr. Kristian Thulesen Dahl ville svare præcis det samme. Hr. Kristian Thulesen Dahl har måske en liste hjemme i sin skuffe over de præcise steder, hvor statsministeren kan forvente at blive væltet, hvis han træder over dem, men hr. Kristian Thulesen Dahl lægger den jo ikke frem, vel.

Kl. 11:45

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det fru May-Britt Kattrup, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 11:45

May-Britt Kattrup (LA):

Tak for det. Jeg vil skifte spor. Det er jo ingen hemmelighed, at der er nogle områder, hvor Enhedslisten og Liberal Alliance ikke er enige, men der er også nogle områder, hvor vi er enige. Et af dem er faktisk legalisering af cannabis, og så ville jeg høre ordføreren nu, hvor der blæser nye vinde i Socialdemokratiet med Socialdemokratiets gruppeformand, Henrik Sass Larsen, som i sin nye bog plæderer for legalisering af cannabis, om ordføreren har haft tid til at tale med

Socialdemokratiets Mette Frederiksen om de her nye vinde, den her nye fornøft, der i hvert fald er i nogle dele af Socialdemokratiet.

Kl. 11:46

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:46

Pernille Skipper (EL):

Vi har sikkert haft tid til det, men vi har ikke vendt lige præcis det forslag konkret, altså jeg selv og formanden for Socialdemokraterne. Jeg har desværre haft tid til at se hr. Nicolai Wammen i fjernsynet reagere på det, og det var da lidt ærgerligt. Jeg vil så samtidig sige, at det er rigtigt, at Liberal Alliance og Enhedslisten faktisk har haft et samarbejde på det her i nogle år, en god sjat år, og jeg tror, at vi sammen skal se de udtalelser, som også er kommet fra dele af Socialdemokraterne, som et rigtig godt tegn på, at det blæser i den rigtige retning. Det gør det også internationalt, hvor man flere og flere steder er begyndt at lave kontrolleret hashsalg, så man kan få det væk fra de kriminelle bander. Flere stater i USA gør det, der er også lande i Europa, hvor man afkriminaliserer narkotika, og vi har herhjemme gode erfaringer med heroinordninger og fixerum. Altså, vi skal en anden vej på narkotikapolitikken, og det kommer vi også.

Jeg er faktisk tilbøjelig til at sige, hvis vi havde en hemmelig afstemning i Folketinget om det her, ville det blive indført. Det er bare et spørgsmål om tid.

Kl. 11:47

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det fru Carolina Magdalene Maier. Værsgo.

Kl. 11:47

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det, tak for en rigtig fin tale. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ind til noget af det grønne igen. Vi deler jo rigtig mange ambitioner på det grønne område. Nogle gange bliver det lidt stillet op, som at det enten kun er et politisk ansvar, eller også er det kun et personligt ansvar at bidrage til at begrænse klimaforandringerne, og et eller andet sted tror jeg bare ikke, vi kan se de to adskilt fra hinanden, for vi bliver nødt til på en eller anden måde at agere politisk og på en måde, sådan at man også som forbruger bliver hjulpet til at tage det ansvar. Og der kunne jeg godt tænke mig at spørge Enhedslisten, hvordan man ser på det, altså, om vi kan finde ud af at forene det her, og om vi kan komme omkring eller komme over det punkt, hvor vi bliver ved med at sige, at det kun er os politikere, der skal beslutte noget, og så kan forbrugerne ellers bare leve, som de plejer. Eller er det muligt, at vi på en eller anden måde får set det i et større helhedsperspektiv?

Kl. 11:48

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Ordføreren.

Kl. 11:48

Pernille Skipper (EL):

Det er rigtigt nok, at det er her, vi står med et af dilemmaerne på den grønne omstilling. På den ene side er der mange, som skubber ansvaret fra sig politisk og fortæller, at det handler om, at forbrugerne skal stemme med fødderne, og hvad ved jeg, men omvendt er der nogle, som siger, at det slet ikke har noget med individets forbrug at gøre. Sandheden ligger jo et sted midt imellem.

Jeg tror, det er rigtig vigtigt, at vi holder fast i, at Danmark er et af de rigeste lande i verden, og kloden er sådan set også rigtig, rigtig rig, men de goder, der er, er fordelt meget, meget ulige, og hvis man bliver ved med at insistere på, at især den øverste del af befolknings-

grupperne, både i Danmark og i resten af verden, skal blive rigere og rigere og ikke skal dele ud af det i højere grad, kan kloden ikke holde til det på sigt. Det er den ene ting. Så der er altså noget omfordeling i det her, som vi bliver nødt til at holde fast i det skal gå hånd i hånd med.

Samtidig skal vores forbrug omlægges, og vi kan gøre rigtig meget selv, som sådan set ikke mindsker vores levestandard, med genbrug og anderledes forbrug, og så skal vi altså også nudge herindfra, f.eks. fjerne momsen på økologiske fødevarer, for at komme i den retning og også give mennesker med ikke særlig mange penge en mulighed for at købe lidt sundere og grønnere.

Kl. 11:49

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Kl. 11:49

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak, og det er vi jo fuldstændig enige i. Jeg vil gerne bruge mit andet spørgsmål på noget andet. Det havde jeg ikke forberedt, men det var, fordi der i morges dukkede en mail op i min indbakke om, at Børnerådet har lavet en ny undersøgelse med overskriften: Samfundet nedbryder børn og unge med præstationspres og drukner dem i mistrivsel. Der er simpelt hen lavet en ny undersøgelse, der viser, at der i dag er rekordmange børn og unge, som simpelt hen mistrives. Der er så mange børn i skolealderen, der føler sig presset hver dag, og mange gør det også en gang imellem. Men der er 21 pct. af de unge i 8. klasse, der føler sig presset hver dag. Statsministeren sagde i sin tale i morges, at der også bliver afsat nogle flere penge til psykiatrien, og det er jo fint, men jeg tror bare, at det grundlæggende er nogle andre ting, der er galt med vores samfund, når der er så mange unge, der har det dårligt. Kan Enhedslisten ikke give sit bud på, hvad vi gør forkert her i Danmark, siden de her tal er noget, vi ser på en dag som i dag?

Kl. 11:50

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:50

Pernille Skipper (EL):

Jeg er jo sådan set enig i, at vi har store problemer i psykiatrien, men det er jo ikke forebyggelse. Altså, vi har et problem med stress og pres, især hos de unge piger, men vi må ikke glemme de unge drenge. Og jeg tror, at en stor del af roden til alt det her findes i vores uddannelsessystem. Det er fremdriftsreformer, det er karakterræs og regler om at gange karaktererne. Og jeg tror faktisk også, at det begynder at gå op for flere og flere, at man ikke kan blive ved med at presse unge mennesker til at have et evigt fokus på at være de bedste og løbe hurtigst og få det rigtige job og træffe de rigtige valg med det samme, uden at det også har en konsekvens for deres liv og deres sundhed og deres glæde. Så derfor tror jeg bare, jeg vil sende en venlig tanke til hr. Søren Pind, som har forladt Folketinget, men som sluttede af med at sende et lille svirp også til sit eget parti i den anledning.

Kl. 11:51

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det hr. Morten Østergaard. Værsgo.

Kl. 11:51

Morten Østergaard (RV):

Jeg vil gerne tale med fru Pernille Skipper om råderummet. Altså den økonomi, der er tilvejebragt gennem beslutninger over tid, og som gør, at vi kan se frem til muligheder for at prioritere ting som

øget velfærd og grøn omstilling, og hvad vi nu måtte finde ud af i de kommende år. Og det kan man jo forvisse sig om ved at kigge i de publikationer, der kommer fra regeringen, om, hvordan det nu ser ud. Og så har vi selvfølgelig den kendte politiske diskussion om, hvad der skal prioriteres højest.

Kl. 11:54

Jeg tror, at vi på nogle stræk er enige om, at uddannelse og grøn omstilling er prioriteret for lavt nu og her. Men det, der er fælles for alle de fremskrivninger, er jo, at de baserer sig på, at der er mange, der kommer til Danmark for at arbejde. Altså at der er en tilgængelighed til udenlandsk arbejdskraft. Hvis ikke den udenlandske arbejdskraft var her, ville der heller ikke være det råderum. Og derfor er mit spørgsmål til fru Pernille Skipper:

Når Enhedslisten medvirker til at gøre det sværere at tiltrække udenlandsk arbejdskraft og vel har en skepsis over for den frie bevægelighed, er man så også opmærksomme på, at hvis man kom igen med sin politik, ville det reducere adgangen til velfærd for danskerne, fordi råderummet så ville blive mindre?

Kl. 11:52

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:52

Pernille Skipper (EL):

Det mener jeg ikke er en korrekt konklusion. Det er fuldstændig rigtigt, at Enhedslisten har en vis skepsis over for, at man importerer udenlandsk arbejdskraft eller – lad mig sige det helt korrekt – lader virksomheder importere udenlandsk arbejdskraft uden om ordentlige, ordnede danske forhold. For det betyder løndumping og et pres på de løn- og arbejdsvilkår, de har i Danmark, hvis det ikke sker under ordnede forhold. Det betyder ikke, at man ikke er velkommen i Danmark som arbejder. Det betyder bestemt heller ikke, at vi ikke også har brug for udenlandsk arbejdskraft inden for specifikke fag – måske også hvis man kommer til at mangle hænder i fremtiden. Vi har brug for det, men det skal være under ordnede forhold. Og det er derfor vi er skeptiske over for den frie bevægelighed, som hr. Morten Østergaard siger, fordi den for frie bevægelighed i høj grad og i mange tilfælde forhindrer os i at stille krav til de virksomheder, som har brug for udenlandsk arbejdskraft.

Kl. 11:53

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Kl. 11:53

Morten Østergaard (RV):

Jeg sad ellers her lige på kanten af stolen parat til at ryge op og sige: Yes, vi er enige. Jeg synes, det var så fornuftigt lige indtil sidst, hvor fru Pernille Skipper så alligevel får skabt tvivl om, hvad Enhedslisten egentlig mener. Det, jeg har brug for at høre, er, om der er en forståelse for, at de mere end 250.000 udlændinge, der er i Danmark, skaber velfærd via deres arbejde og deres skattebetaling, og at det derfor er sådan, at hvis det lykkes et flertal i Folketinget at gennemføre en politik, der reducerer tilgangen af udenlandsk arbejdskraft i de kommende år, så vil der være mindre velfærd.

Jeg er enig i, at det skal være på ordnede vilkår, men hvis man skærer spørgsmålet ind til benet: Hvis vi kunne sikre, at det altid foregik på overenskomstmæssige vilkår, var fru Pernille Skipper så klar til at få endnu mere velfærd ved at invitere endnu flere dygtige udlændinge til Danmark, som kan betale vores høje skat og bidrage til vores sygehuse, vores uddannelser og alt det gode, vi gerne vil, med den grønne omstilling?

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:54

Pernille Skipper (EL):

Jeg vil gerne starte med at sige, at jeg vil have mig frabedt, at man insinuerer, at vi i Enhedslisten ikke respekterer eller værdsætter mennesker fra andre lande, der arbejder i Danmark og betaler deres skat og deltager i samfundet. Der er for mange i det her rum, som ikke respekterer mennesker fra andre lande på rigtig, rigtig mange måder – Enhedslisten er ikke en af dem.

Der, hvor vi har en stor disrespect, er for arbejdsgivere, som misbruger fattige mennesker i andre lande ved at importere dem til Danmark og få dem til at arbejde under ikkeordnede forhold her – og dermed ikke kun er til skade for de mennesker, der arbejder, men også for løn- og arbejdsvilkårene her i Danmark. Det har vi et problem med. Vores mål er at sikre ordnede forhold for alle, og så er vi faktisk fuldstændig ligeglad med, hvor de kommer fra.

Kl. 11:55

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Tak. Så er det SF og hr. Karsten Hønge. Værsgo.

Kl. 11:55

Karsten Hønge (SF):

Enhedslisten har jo gennem årene givet EU skylden for alverdens ulykker og ondskab. Det er lige fra triste finanslove med asociale nedskæringer til den beklagelige tilstand for ålegræs i det sydfynske øhav og til den vigende hårgrense blandt landets pensionister. Og når man nu tror på, at det er så rædselsfuldt, så er det jo klart, at man gerne vil ud af suppedasen, ud af EU. Det er jo ikke så mærkeligt.

Beruset og opstemt af, at englænderne vil forlade EU, foreslog Enhedslisten jo også, at vi skulle have en afstemning om forholdet til EU, og den skulle faktisk finde sted grundlovsdag i år, altså allerede i næste uge. Hvordan går det? Hvornår skal vi have den folkeafstemning efter Enhedslistens mening?

Kl. 11:56

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:56

Pernille Skipper (EL):

Forhåbentlig ikke i næste uge da. Enhedslisten vil gerne have en afstemning om det danske forhold til EU. Der er ikke i nærheden af at være et flertal for det lige nu, så det står jo ikke lige for. Og jeg er jo i øvrigt også glad for, at hr. Karsten Hønge meldte sig på banen, nu når jeg ikke kan se Holger K. i salen, for det plejer tit at være mig og ham, der har den her lille EU-dans.

Enhedslisten ønsker et stærkt internationalt samarbejde. Vi ønsker et internationalt samarbejde, der sætter hensynet til miljø, mennesker, evnen til at håndtere klimaudfordringer og miljøproblemer og flygtninge i fællesskab forrest og over hensynet til markedet og den frie bevægelighed for virksomheder. Det er vores grundlæggende håb.

Kan man få det ved at ændre traktatgrundlaget og EU indefra? Og kan man derigennem også få et mere demokratisk internationalt samarbejde, ja, så arbejder vi for det, og så er vi med på den vogn. Det tror vi ikke på, og det er også derfor, vi gerne vil prøve opbygge noget andet.

Jeg synes egentlig, at det ville klæde SF, at man ikke igen og igen snakker om, hvad Enhedslisten vil, men bruger tiden på at æn-

dre EU indefra, som SF altid siger, man kan, men ikke har lykkedes med.

Kl. 11:57

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Spørgeren.

Kl. 11:57

Karsten Hønge (SF):

Det er på mange måder måske et interessant svar, selv om jeg nu mest synes, at det var fyldt op med sniksnak. Måske kunne fru Pernille Skipper nu i anden omgang faktisk nærme sig at svare på det, jeg spørger om, nemlig hvornår vi skal have den her folkeafstemning. Jeg mener bare, at det jo kun er et år siden, man var meget opstemt over det, og at vi nu skulle have den her afstemning. Man havde oven i købet sat en dato på, og det skulle være i næste uge. Nu bliver til en gang snak om, at SF skal holde sig til sin egen politik.

Men det drejer sig altså om, at jeg stiller fru Pernille Skipper spørgsmål om, hvornår vi skal have afstemningen. Hvad er det, Enhedslisten vil? Det kan jo ikke nytte, at man annoncerer en afstemning og så bare trækker i land. Og den forklaring, som fru Pernille Skipper nu giver, nemlig at der ikke er flertal for det, afholder normalt ikke Enhedslisten fra at fremsætte beslutningsforslag, selv om man på forhånd ikke ved, om der er flertal for det. Det er ikke det, der er historien i Folketinget.

Så spørgsmålet er: Should we stay or should we go now?

Kl. 11:58

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):
Ordføreren.

Kl. 11:58

Pernille Skipper (EL):

Enhedslisten ønsker en afstemning om Danmarks forhold til EU. Det har vi sagt højt. Der er ikke flertal for det lige umiddelbart; det er ikke noget, der står lige for. Og svaret er jo, at sådan en afstemning kan man ikke som ét parti annoncere. Så så længe der ikke er flertal for det, kommer der ikke en afstemning. Hvornår skal vi have den? Når der er flertal for det.

Kl. 11:59

Fjerde næstformand (Leif Mikkelsen):

Med disse ord afbryder jeg mødet, for at vi kan afholde den efterhånden længe ventede frokost. Vi genoptager mødet kl. 13, og første spørger kl. 13 er hr. Orla Østerby. Fru Pernille Skipper skal selvfølgelig også være klar kl. 13. Mødet er udsat. (Kl. 11:59).

Kl. 13:00

Forhandling

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Mødet er åbnet. Vi går videre i forhandlingen af forespørgsel nr. F 37. Det er fru Christina Egelund, Liberal Alliance – eller hvordan er det? Nej, der er stadig spørgsmål til fru Pernille Skipper. Hr. Orla Østerby, Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:00

Orla Østerby (KF):

Tak for det. Enhedslisten præsenterede i april 2018 en plan for, hvad de ville ændre i Danmark de første 100 dage, hvis man fik agt, som man havde magt. I noget af planen står der, at man vil afskaffe kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen og integrationsydelsen. Der står i teksten, at kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen, integrationsydelsen og den særlige lave kontanthjælp for unge arbejdsløse afskaffes.

Nu kan jeg forstå på fru Pernille Skipper, at den nye parlamentariske værktøjskasse er opgraderet. Så skal jeg lige høre: Vil Enhedslistens støtte en rød regering, som ikke vil afskaffe kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen og integrationsydelsen, som Enhedslisten skriver i 100-dagesplanen?

Kl. 13:01

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Pernille Skipper.

Kl. 13:01

Pernille Skipper (EL):

Tak. Jeg tror, ordføreren kom til at bytte rundt og sige: hvis vi havde agt, som vi havde magt. Så ville Enhedslisten være et langt kedeligere parti, end vi er. Planen hedder »100 dage med Enhedslisten«, og den handler om, hvad vi ville gøre, hvis vi fik magt, som vi har agt, og så bliver det sjovt. Den viser nemlig, at vi kan komme rigtig, rigtig langt – at det er muligt og realiserbart at udbygge vores velfærds-samfund, være ordentlige ved mennesker på flugt og samtidig komme rigtig langt med den grønne omstilling og klimamålene.

Så er det rigtigt, at det, vi så har sagt vi ville gøre de første 100 dage, hvis vi havde magten, var at afskaffe nogle af de her urimelige fattigdomsydelser – nogle, som desværre er kommet til under den tidligere socialdemokratiske regering, nogle, som er kommet til under den her, og som primært handler om, ja, at jagte mennesker, som har mistet deres arbejde eller har en sygdom eller et handicap og dermed ikke fuldt kan stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Så bliver der igen spurgt til de her parlamentariske værktøjer, og som jeg sagde før: Hypotetiske situationer forholder de værktøjer sig ikke til. Det er nogle, vi kan bruge i konkrete situationer, hvis vi vurderer, at det er korrekt. Det er også fuldstændig rigtigt, at en ny regering, som støttet Enhedslisten ... jeg er løbet tør for tid.

Kl. 13:03

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Ja. Værsgo.

Kl. 13:03

Orla Østerby (KF):

Jeg prøver lige en gang mere. Hvis Enhedslisten får magt, og det ser jo ud til, at det kunne blive sådan efter et valg, hvis vi skulle være så uheldige at få en rød regering, så tænker jeg, om vi kunne stå over for en situation, hvor vi ser Enhedslisten, som vi så den under den sidste røde regering, hvor de var meget utilfredse med regeringen, men ikke tog konsekvensen, men alligevel var dem, som stemte for selv de allerværste tidsler. Og derfor spørger jeg bare endnu en gang: Vil Enhedslisten støtte en rød regering, som ikke vil afskaffe 225-timersreglen og integrationsydelsen? Vil man støtte en regering på de her områder, hvis det er sådan, at regeringen ikke afskaffer dem i overensstemmelse med jeres 100-dagesplan?

Kl. 13:04

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 13:04

Pernille Skipper (EL):

Jeg bliver simpelt hen nødt til at rette igen, og den her gang lidt mere alvorligt: Enhedslisten har ikke stemt for en eneste af de ting, som vi kritiserede den tidligere Thorningregering for. Ikke en af dem, som ordføreren kalder tidsler, blev gennemført med Enhedslistens stemmer. Alle de tidsler var noget, som højrefløjen i Folketingssalen lagde stemmer til. Det var skattereformer med topskattelettelser, det var lærerlockouten – alle de ting. Ikke én af de ting var med Enhedslistens stemmer. Og nej, jeg kan love dig for, at Enhedslisten heller

ikke i fremtiden kommer til at lægge stemmer til sådan nogle ting. Det er der ikke nogen tvivl om.

Får vi alt igennem under en ny regering? Nej, det gør vi ikke, men vi kommer aldrig til at lægge stemmer til sådan nogle ting.

Kl. 13:04

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Vi taler ikke direkte til hinanden. Værsgo, hr. Rasmus Jarlov, Konservativ Folkeparti.

Kl. 13:05

Rasmus Jarlov (KF):

Det var jo ikke helt det, spørgsmålet fra hr. Orla Østerby gik på. Spørgsmålet gik på, om Enhedslisten bare har tænkt sig at affinde sig med, at de bliver sat uden for indflydelse. Under den tidligere regering blev der lavet lettelse på lettelse på lettelse – altså den tidligere røde regering. Nu har vi fået en regering, hvor man, hvis man går ind på Udlændinge- og Integrationsministeriets hjemmeside, kan se sådan et strammometer, som måler, hvor mange gange vi har strammet udlændingepolitikken. Det har vi gjort 76 gange, og jeg kan afsløre, at vi ikke er færdige endnu. Vi har tænkt os at blive ved med at føre en meget stram udlændingepolitik.

Socialdemokraterne har i dag tilkendegivet, at det har de tænkt sig at støtte os i. Selv hvis de får magten, har de tænkt sig at føre udlændingepolitik uden om Enhedslisten sammen med os. Så det bliver ikke fru Pernille Skipper eller fru Zenia Stampe, der kommer til at føre udlændingepolitik. Det bliver Inger Støjberg, det bliver Marcus Knuth, Naser Khader, jeg selv og Martin Henriksen. Har Enhedslisten tænkt sig at acceptere det? Det synes jeg er vigtigt for vælgerne at vide.

Kl. 13:06

Formanden (Pia Kjærsgaard):

For sådan at være helt korrekt benævner man jo ministre med ministertitlen. Værsgo.

Kl. 13:06

Pernille Skipper (EL):

Det går godt. Om Enhedslisten har tænkt sig at finde sig i at blive sat uden for indflydelse: Når Enhedslisten har sagt, at vi bliver nødt til at lægge nogle nye parlamentariske værktøjer i værktøjskassen, er det jo, fordi man rigtig nok som ny regering siddende på Enhedslistens mandater kan komme så langt væk fra det, der burde være et fælles projekt, at vi bliver nødt til at sige, at så må vi spørge vælgerne. Hvornår det konkret er tilfældet, må man vurdere i den enkelte situation. Jeg tror, jeg har sagt i hvert fald en del gange fra talerstolen, også i dag: Hypoteserne kommer jeg ikke til at stå her og forholde mig til. Det bliver konkrete vurderinger i konkrete situationer.

Men det er klart, at det jo også er et budskab om, at alle, der lægger stemmer til et nyt flertal, skal høres, og det gælder også på udlændingeområdet. Betyder det, at en ny regering ikke må lave nogen aftaler med andre end os? Nej. Betyder det, at det bliver Enhedslistens 100-dagesplan, der bliver gennemført? Nej. Jeg ville ønske, det var sådan. Men det er jo altså desværre ikke virkeligheden.

Kl. 13:07

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 13:07

Rasmus Jarlov (KF):

Men når Enhedslisten ikke vil sætte nogen røde linjer op, er det jo også frikort til Socialdemokraterne til, at de kan lave udlændingepolitik sammen med os, lige så meget de vil. Det synes jeg er rigtig godt, for det er jo nødvendigt for Danmark, at vi fører en stram ud-

lændingepolitik. Men jeg synes, det er synd, hvis man går til valg og så foregøgler vælgerne, at man kommer til at få indflydelse på udlændingepolitikken, når det helt tydeligt ikke bliver tilfældet. Tilfældet bliver, at Enhedslisten bliver sat ud på et sidespor. Så kan man stå og være utilfreds, man kan brokke sig, man kan sige alle de ukvemsord, man vil, om Socialdemokraterne, men der kommer ikke til at være nogen indflydelse på udlændingepolitikken. Det synes jeg bare man skal være ærlig om over for vælgerne i stedet for at foregive, at man kommer til at gøre en hel masse. Hvis ikke man vil erkende det, må man sige nu, at der er nogle røde linjer. Så må man fortælle, hvad det er, man ikke vil finde sig i, i stedet for bare at åbne op for, at de gør, som de vil.

Kl. 13:08

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det fru Pernille Skipper.

Kl. 13:08

Pernille Skipper (EL):

Der er bestemt ikke tale om noget frikort. Lad mig sige det sådan her: Enhedslisten forventer, at en regering, vi støtter, er en regering, som har lyst til at føre politik sammen med os og sammen med de andre partier, der lægger stemmer til et flertal, og vi skal høres på alle områder, det er klart. Det betyder ikke, at vi kan bestemme alting eller forhindre dem i at lave aftaler med andre end os – desværre, havde jeg nær sagt, men sådan er virkeligheden. Og vi kommer til at kæmpe for at få en ordentlig og human udlændingepolitik gennemført tue for tue hele tiden, ingen tvivl om det. Det er sådan, det er.

Kan Socialdemokratiet og eventuelle regeringspartnere komme så langt ud også på udlændingeområdet, at vi siger, at de må finde sig et andet flertal, eller at man må spørge vælgerne igen? Ja, og det kan de også med hensyn til miljø og skattepolitik. Der er mange hypoteser, men jeg har simpelt hen ikke tænkt mig at forholde mig til dem, før de forhåbentlig *ikke* bliver til virkelighed.

Kl. 13:09

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Martin Geertsen, Venstre.

Kl. 13:09

Martin Geertsen (V):

Tak for det. Jeg vil prøve at slå endnu et søm i den nok så omtalte budding fra før frokostpausen med et spørgsmål på det udlændingepolitiske område. Andre har været andre veje omkring det her spørgsmål, så lad mig spørge helt specifikt: Har Enhedslisten indgået en aftale med Socialdemokratiet om, at Enhedslisten ikke få indflydelse på udlændingepolitikken under en regering ledet af fru Mette Frederiksen?

Kl. 13:09

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til fru Pernille Skipper.

Kl. 13:09

Pernille Skipper (EL):

Nej.

Kl. 13:10

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Martin Geertsen.

Kl. 13:10

Martin Geertsen (V):

Det er også derfor, at det bliver en lille smule interessant, hvad det så er, Enhedslisten egentlig havde tænkt sig at bruge de her mandater

til, som man vel potentielt også kan risikere at få efter næste folketingsvalg.

Lad mig spørge på en anden måde: Har Enhedslisten fået en opfattelse hos Socialdemokratiet af, at Socialdemokratiet, for nu at nævne to specifikke eksempler, vil eliminere integrationsydelsen og kontanthjælpsloftet?

Kl. 13:10

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 13:10

Pernille Skipper (EL):

Nej, desværre ikke. Altså, jeg er med på, at Socialdemokratiet stemte imod kontanthjælpsloftet sammen med Enhedslisten, men vi har jo adskillige gange råbt op om, at vi gerne vil have et løfte om, at det rent faktisk bliver fjernet, og vi har også været rigtig kede af, at man har lavet et forslag om at sætte en form for ydelseskommision sammen i stedet for at sørge for at løfte mennesker ud af fattigdom, for det har de gudhjælpemig da godt nok brug for. Der er tusindvis af mennesker, herunder børn, der er endt i fattigdom, uden at det har haft en nævneværdig effekt med hensyn til at få folk i arbejde.

Kl. 13:11

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Og herinde prøver vi at klare os uden Guds hjælp på en eller anden måde. Vi skal i hvert fald ikke påberåbe os de højere magter.

Så er det fru Christina Egelund, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 13:11

Christina Egelund (LA):

Mange tak, og tak til fru Pernille Skipper for en, synes jeg, rigtig god tale. Men jeg må indrømme, at der er noget i fru Pernille Skippers svar, som jeg simpelt hen ikke kan få til at passe med den fru Pernille Skipper, som jeg synes jeg kender, og den Enhedslisten, jeg kender, fordi i forhold til det her med, hvordan man vil søge indflydelse, hvor meget man vil søge indflydelse, skulle man komme i den situation, at man var parlamentarisk grundlag for en ny regering, virker det nærmest, som om at det er en selvstændig pointe for fru Pernille Skipper at understrege, at man søreme ikke har tænkt sig at kræve indflydelse på noget som helst. Det er bare ikke sådan, jeg rigtig kender Enhedslisten, så mit spørgsmål er: Kan det virkelig passe, at Enhedslisten her i dag ved Folketingets afslutningsdebat gør en dyd ud af, nærmest som var man på Valium, at sige, at de ikke kommer til at kræve noget som helst af fru Mette Frederiksen?

Kl. 13:11

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, ordføreren.

Kl. 13:12

Pernille Skipper (EL):

Jeg er rigtig ked af, at fru Christina Egelund har det på den måde, fordi pointen med overhovedet at tage den snak, vi har taget i vores parti, er jo netop at sige, at der var nogle erfaringer fra den tidligere regering, som vi ikke vil tilbage til. Jeg vil så også bare samtidig i al stilfærdighed sige, at vi ikke lever i en hule for os selv. Vi lærer også af andres fejl, og vi har set, hvad man kan rode sig ud i, hvis man f.eks. er parlamentarisk grundlag og hedder Liberal Alliance, og det lærer vi selvfølgelig også af.

Kl. 13:12

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Christina Egelund.

Christina Egelund (LA):

Jeg er glad for at høre, at man trods alt lægger valiumen på hylden og har tænkt sig at søge indflydelse. Lad os så lade processen ligge, for det næste og det interessante er jo så selvfølgelig den politiske substans, og hvilke områder Enhedslisten vil søge indflydelse på og med hvilken politik. Altså, hvor er det substantielt, Enhedslisten gerne vil have en socialdemokratisk ledet regering hen?

Kl. 13:13

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, fru Pernille Skipper.

Kl. 13:13

Pernille Skipper (EL):

Vi forventer, som jeg også har sagt et par gange, at når man lægger stemmer til et nyt flertal, bliver alle hørt svarende til de mandater, man kommer med. Det betyder selvfølgelig, at jo flere der stemmer på partier som Enhedslisten i en ny flertalskonstellation, jo mere kan vi trække i den retning. Substantielt er det jo primært klimaet. Vi ønsker en meget, meget ambitiøs klimapolitik, som faktisk formår at opfylde de målsætninger, der er, for at holde konsekvenserne for Jorden inden for det overskuelige. Dernæst er uligheden et enormt vigtigt emne for Enhedslisten, det at få velfærden og hensynet til de mange sat i højsædet. Og ja, vi skal også have indflydelse på udlændingepolitikken.

Kl. 13:13

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Mads Fuglede, Venstre.

Kl. 13:13

Mads Fuglede (V):

Jeg kan godt forstå, at man i Enhedslisten er ked af at tale om hypoteser. De er jo i sagens natur meget hypotetiske. Men så lad os gå til noget konkret. Denne regering har vedtaget 76 stramninger på udlændingeområdet. Er der en eneste af de stramninger, som Enhedslisten vil kæmpe for at bevare, hvis I skulle få den indflydelse, som I ønsker at få?

Kl. 13:14

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 13:14

Pernille Skipper (EL):

Altså bevare dem? Det er noget andet; den havde jeg ikke lige set komme. Jeg må sige det sådan, at det kan jeg faktisk ikke sådan lige svare på på stående fod. Det kan godt være, at der er noget i den der liste, som man i blå blok kalder for stramninger, og som så ligesom kommer ind i et kagefejningsøjemed, som har en eller anden positiv effekt på f.eks. løndumping. Men jeg må umiddelbart sige, at der ikke er noget som helst i den tilgang, at man fejrer at genere mennesker på flugt fra krig og terror, som jeg synes er specielt positivt. Så nej, der er ikke noget, jeg kan nævne.

Kl. 13:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Mads Fuglede.

Kl. 13:15

Mads Fuglede (V):

Er det rigtigt forstået, at Enhedslisten ikke ønsker at bevare nogen af de 76 stramninger, regeringen har fået indført på det udlændingepolitiske område? Er det den rigtige udlægning?

Kl. 13:15

Kl. 13:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 13:15

Pernille Skipper (EL):

Jamen undskyld, det er simpelt hen en liste, man selv har lavet. Jeg ved ikke, hvad de 76 stramninger dækker over. Det kan jeg simpelt hen ikke svare på. Hvad der bliver defineret som stramninger, om der en eller to, som vi vil bevare, ved jeg ikke. Det kan godt være, at jeg har misset noget, men den der liste med de 76 stramninger har jeg simpelt hen ikke siddet og gennemgået. Jeg vil meget gerne gøre det. Men min umiddelbare reaktion er, at det kan jeg ikke forestille mig, men jeg kan da heller ikke fuldstændig afvise det. Jeg ved ikke, hvad det er for en liste. Det er nogle andres liste.

Kl. 13:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Carl Holst, Venstre.

Kl. 13:15

Carl Holst (V):

Er der noget på den liste – i forlængelse af debatten med hr. Mads Fuglede – over stramninger, som fru Pernille Skipper tror at Socialdemokratiet vil kæmpe for at få fjernet? Og i forlængelse af det vil jeg høre, hvordan ordføreren for Enhedslisten har det med det faktum, at vi gang på gang i dag har oplevet fru Mette Frederiksen give udtryk for, at det i hvert fald ikke er på flygtninge- og udlændingepolitikken, at det røde parlamentariske grundlag – SF, Enhedslisten, Alternativet og ikke mindst Det Radikale Venstre – får indflydelse. Hvilke følelser vækker det hos det parlamentariske grundlag, som fru Pernille Skipper kommer fra?

Kl. 13:16

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 13:16

Pernille Skipper (EL):

Det kilder ikke så meget i maven, nej, det gør det ikke. Altså, jeg har simpelt hen ikke set den der omtalte liste. Det kan godt være, at jeg har misset noget, at jeg burde have set den, at den har været omdelt i udvalgene, at jeg ikke har lavet mine lektier. Jeg har simpelt hen ikke set den liste, så derfor kan jeg ikke forholde mig til den.

Dernæst vil jeg, med hensyn til hvilke følelser det vækker hos os, sige: Prøv at høre, det, at Enhedslisten og Socialdemokratiet er uenige i udlændingepolitikken, er der vel forhåbentlig ikke nogen herinde, der er ved at falde ned af stolen over; det er der ikke. Vi er hamrende uenige. I Enhedslisten synes vi, det er fuldstændig langt ude at begynde at tale om at sende mennesker, som er flygtet fra Islamisk Stat, krig og terror, ud i lejre og være ligeglade med dem. Vi synes, man skal have lov til, når man er kommet hertil og har søgt beskyttelse, på flugt fra krig, at få sine børn i sikkerhed. Ja, det gør vi. Der er vi ikke enige med Socialdemokratiet, og vi kommer til at kæmpe med næb og kløer.

Det eneste, jeg kan sige, er bare: Jeg håber, at der er rigtig mange, der stemmer på os og partier, som er enige med os i det, sådan at vi kan få mere indflydelse på det.

Kl. 13:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Carl Holst.

Carl Holst (V):

Tak for det. Omkring listen vil jeg sige: Lad nu være med at forholde dig til en liste, som du måske kender eller ikke kender, men forhold dig til det faktum, at der ikke er en eneste af de stramninger, der er vedtaget siden 2015, som I vil kæmpe for at bevare, og at der ikke er en eneste af de stramninger, som Socialdemokratiet vil kæmpe for at få afskaffet. God fornøjelse med det parlamentariske grundlag. Jeg anerkender, at I er hamrende uenige. Vi ønsker bare at få boret ud, hvem der skal danne det parlamentariske grundlag for en kommende regering ledet af fru Mette Frederiksen.

Derfor har jeg et stilfærdigt spørgsmål: Vurderer Pernille Skipper, at de røde partier i dag er mere enige her et lille år før valget, end de var på tilsvarende tidspunkt, forud for at fru Helle Thorning-Schmidt blev statsminister?

Kl. 13:19

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 13:19

Pernille Skipper (EL):

Der var mange spørgsmål i det der. Det ved jeg ikke. Altså, prøv at høre, jeg går ikke og laver lister, det lader jeg være op til jer andre at gøre. Jeg laver ikke lister over, hvor meget jeg enig med Socialdemokratiet, eller hvor meget jeg er uenig med Socialdemokratiet. Jeg kan også afsløre, at vi havde nogle såkaldte beefs med hr. Morten Østergaard under den tidligere regering og også med hans forgænger – det var heller ikke ligefrem kærlighed hele vejen igennem – og sådan vil det blive ved med at være.

Vi er uenige på mange punkter, og det går på kryds, og det går på tværs. Det, vi er enige om, er, at vi rigtig gerne vil have en anden statsminister, fordi vi gerne vil være grønnere og forhåbentlig også gerne være rødere. Og ja, i Enhedslisten kommer vi også til at kæmpe for, at vi bliver ordentligere ved mennesker, der kommer hertil på flugt fra krig og terror, for det synes vi ikke det nuværende flertal er.

Kl. 13:19

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det fru Louise Schack Elholm, Venstre.

Kl. 13:19

Louise Schack Elholm (V):

Tak. Jamen mange af spørgsmålene har jo kredset dels omkring udlændingepolitikken, dels omkring Enhedslistens parlamentariske principper. Og jeg har også prøvet på at kigge på de her parlamentariske principper. Det, jeg kan se, er, at man bruger eksemplet fra skattereformen som værende det, man ligesom ikke vil prøve at opleve igen.

Men grunden til, at mange jo her vælger at tage det op i forhold til udlændingepolitikken, er jo, at Socialdemokratiet så tydeligt prøver at signalere, at de har tænkt sig at køre udlændingepolitik uden om Enhedslisten. Så derfor synes jeg, det vil være rimeligt nok, at man forholder sig til, om man vil leve med at blive sat uden for indflydelse på et område, som jeg tror Enhedslisten vægter relativt højt, altså udlændingepolitikken. Kan man leve med helt at blive sat uden for indflydelse på et område, hvis man skal støtte en regering?

Kl. 13:20

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 13:20

Kl. 13:23

Pernille Skipper (EL):

Jeg siger bare igen, at Enhedslisten forventer, at alle partier, der lægger stemmer til et forhåbentlig nyt flertal, bliver hørt. Vi forventer at blive hørt på miljø, klima og natur, vi forventer at blive hørt på velfærd, vi forventer at blive hørt på sundhed, på daginstitutioner, på integration og på udlændingepolitik. Så vi forventer at blive hørt. Og vi forventer også, at de andre partier i blokken skal høres. Det er ligesom det, der er forudsætningen for, at man kan samarbejde.

Kan man forestille sig, at en ny regering kan komme så langt væk fra det, der burde være i hvert fald en fælles retning, selv om der ikke er enighed om alt, så vi er nødt til at sige, at man bliver nødt til at finde sig et andet parlamentarisk grundlag eller vi må spørge vælgerne igen? Ja, det kan man. Det kan man også i forhold til udlændingepolitikken. Men det er hypoteser. Og sker det i den konkrete situation, ved I hvad, så lover jeg, at I ikke bliver de første, der får det at vide, men at I nok skal opdage det. Undskyld, jeg må ikke tale direkte. Beklager, formand.

Kl. 13:21

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Louise Schack Elholm.

Kl. 13:21

Louise Schack Elholm (V):

Tak. Jamen altså, det lyder jo rigtig, rigtig fint. Men det bliver hele tiden pakket ind i de her vage formuleringer, altså sådan at så vil man gøre noget. Men det er jo ikke så konkret igen, hvad det så er, man vil gøre. Jeg ved godt, der bliver truet med forskellige ting, men det er ikke mere konkret end det. Og hvis man nu kigger tilbage på, hvad der skete dengang, skattereformen faktisk blev vedtaget under Helle Thorning-Schmidt, kan man se, at der også var mange trusler om alverdens ting, men der skete jo ikke rigtig noget. Så hvorfor er det, at vi skal tro mere på det denne gang? Er det fordi, det hedder noget andet, eller hvad ligger der i det?

Kl. 13:22

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 13:22

Pernille Skipper (EL):

Jeg er simpelt hen bange for, at jeg er begyndt at tale sådan et eller andet andet sprog. For det er jo det, der er min pointe, altså at det ikke er konkret. For vi tager ikke stilling til hypotetiske situationer, der ikke har fundet sted. Vi tager stilling i de konkrete situationer, når de bliver til virkelighed. Og så skal vi nok formulere det vældig konkret, det kan jeg love for.

Men Enhedslisten siger i al stilfærdighed, at i et nyt flertal skal alle høres. Og ja, man kan som regering siddende på Enhedslistens mandater komme så langt væk, at man så må finde sig et andet parlamentarisk grundlag. I virkeligheden er det ikke specielt opsigtsvækkende. Sådan er det. Det er et nyt værktøj, vi har lagt i værktøjsskassen. Og så forventer vi, at vi bliver hørt. Det er ikke konkret, og vi svarer ikke på hypotetiske spørgsmål.

Kl. 13:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Og så er tiden gået for Enhedslistens ordfører. Vi går videre til næste ordfører, som er fru Christina Egelund, Liberal Alliance. Værsgo.

(Ordfører)**Christina Egelund (LA):**

Tak for det. Jeg har en god kollega. Vi kender ham godt; han hedder Henrik Dahl. Og han er klog. Han har engang skrevet en bog, som hedder »Hvis din nabo var en bil«. Så bliver man inspireret, når man sådan står her og kigger ud på Folketingets medlemmer, på Folketingets partier: Hvad nu, hvis de var en bil?

Jeg kan i hvert fald få øje på en partybus med discokugle og høj musik, højt til loftet og nogle gange fuldstændig uden loft. Jeg kan også se en ellert, en danskproduceret original. Det var den i hvert fald, da den kom på gaden – altså original. Ellerten blev aldrig nogen succes, men det gjorde partiet. Siden er den blevet kopieret i mange versioner. Og så er der den gode gamle landbrugets ven, traktoren, som ikke længere rigtig har lyst til at være traktor, medmindre, selvfølgelig, at man kan være en grøn traktor.

Se, det er jo ikke nogen hemmelighed, at vi i Liberal Alliance er glade for, at bilerne er blevet billigere. Hele tre gange har vi været med til at sænke registreringsafgiften, til trods for at mange mente, vi var vanvittige, da vi foreslog det første gang for snart mange år siden. Men med tiden modnes meget, også politiske dagsordener. For billigere biler giver borgerne større frihed, når de skal have hverdagens helt banale logistik til at hænge sammen.

Det fortæller mig, at politiske kampe er værd at tage, at det nytter noget, og at politik faktisk flytter noget; at holdninger, planer og gode argumenter er værd at bruge sit liv på. Det handler egentlig ret banalt om at påvirke og udvikle samfundet og vores dejlige land med mere frihed, med mere selvbestemmelse og med mere af det, som vi betragter som værdi.

Jeg har også noteret mig, at flere af vores forslag i Liberal Alliance så småt er ved at finde opbakning andre steder; at vi som parti er med til at modne væsentlige samfundsdebatter; at vi med vores 13 mandater flytter noget. Når jeg f.eks. hører den socialdemokratiske hr. Henrik Sass Larsen pludselig tale om legalisering af cannabis, bliver jeg glad. Når jeg hører samme hr. Henrik Sass Larsen tale om, at der bruges for mange ressourcer på unødvendigt papirhalløj i den offentlige sektor, bliver jeg også glad. For så hører jeg faktisk et ekko af det, som vi i Liberal Alliance har sagt i snart et årti.

Når jeg åbner Børsen og læser, at den tidligere socialdemokratiske finansminister Bjarne Corydon plæderer for at sænke bilafgifterne yderligere, er det jo lige før, at man bliver rørt – jeg bliver i hvert fald glad. For han har jo ret, og at både han og hr. Henrik Sass Larsen offentlig skulle plædere for Liberal Alliances politik, havde jeg faktisk ikke helt regnet med ville komme til at ske. Alle tre eksempler handler om sund fornuft, og alle tre eksempler er dagsordener, som vi i LA har sat, og som andre nu også bakker op om. Og tak for det.

Jeg vil egentlig gerne dvæle lidt ved det der med cannabis, for her er der behov for at gøre noget nyt. Lad os sammen tage et opgør med den forbudspolitik, som helt åbenlyst ikke virker, og som har så ødelæggende konsekvenser. For uanset hvor forbudt cannabis er, er der et stort, lukrativt illegalt marked, som vi i dag har overladt til samfundets allermest forrådede kriminelle. Som magthavere må vi tage ansvar for, at det ikke er de kriminelle, som skal stå bag den handel, som åbenlyst eksisterer. Selv på Christiania har de tilsyneladende fået nok. Vi bør gøre noget her, som ikke bare er mere af det samme.

Nå, men jeg vil vende tilbage til det, som vi rent faktisk har gjort. For sidste skridt for den her regering og mit parti knyttede Danmark til en mere liberal retning. Vi gør det i debatten, men vi gør det også med klare politiske resultater. Og jeg er glad for, at vi i Liberal Alliance er en del af en regering, hvor vi kan sige, at vi rent faktisk gør en forskel. Vi giver danskerne større frihed, vi giver dem retten til

eget liv, vi giver dem mulighed for ikke bare at være et produktionsapparat for staten Danmark.

Kl. 13:32

Kl. 13:28

Vi har aftalt at få nedsat taksten over Storebælt; vi har givet de socialt udsatte en fremstrakt hånd til at få en fod inden for på arbejdsmarkedet med det sociale frikort; vi har øget tilskuddet til friskolerne, så forældrenes egenbetaling er blevet mindre; vi har taget et opgør med den rigide målstyring i folkeskolen; vi har gennemført en forsøgsordning med medicinsk cannabis; vi har nedsat forbrugsafgifter på øl, sodavand og vin; vi har fjernet nøddeafgiften; vi har afskaffet skatten på fri telefon og på internet; vi har afskaffet udligningsskatten på pensioner; og så har vi sænket skatten på helt almindelige danskere. Faktisk er skatter og afgifter blevet lettet med ca. 15 mia. kr.

Takket være arbejdsmarkedsreformer og skattereformer har vi sunde offentlige finanser. Beskæftigelsen er historisk høj, færre er på offentlig forsørgelse, og den private sektor vokser hurtigere end den offentlige sektor. Det er vigtigt, at vi tør fortsætte reformdagsordenen. Reformen er den bedste socialpolitik, når vi lykkes med at flytte mennesker fra et liv i lediggang til et liv i arbejde. Reformen skaber fremdrift, reformer flytter Danmark fremad, og reformer virker, punktum. Jeg vil gerne advare imod det, som vi hører fra nogle politiske kanter, altså at nu er behovet for reformer der ikke længere, vi kan sætte os i sofaen og betragte verden, væksten skal nok komme fuldstændig af sig selv; snip snap snude, så er de reformer ude-agtigt. Helt ærligt, det er jo ikke rigtigt, at vi bare kan læne os tilbage og vente på, at f.eks. arbejdsudbuddet fuldstændig stiger sig af selv, for det gør jo det ikke. Jeg savner faktisk Bjarne Corydon, når jeg hører den slags.

Man kan forestille sig to biler, som begge hedder Danmark. Den ene vil køre i garage, slukke lygterne og trække porten ned, tage en pause og gå i hi, mens de andre biler kører videre udenfor. Den anden bil kører lystigt fremad, den insisterer på at køre i reformsporet og følge med og helst overhale de andre biler. Det kan aldrig blive en farbar vej for et land at køre ind i garagen, og derfor er det vigtigt, at vi sammen holder reformsporet. Faktisk er det sådan, at skatetrykket er faldende. Det forventes i år at nærme sig det laveste niveau i 20 år, og det er også velfærd. Det er også velfærd, når borgere får lov til at beholde flere af deres egne penge.

Skatetrykket er stadig væk for højt. En høj skat hæmmer væksten og begrænser friheden. Sådan er det jo. Det er faktisk helt utroligt så kreative politikere i Danmark har været, når det handler om at beskatte alt muligt fra A til Z. Vi kunne begynde fra en ende: A for arveafgift, B for bundfradrag, C for CO₂-afgift, D for dødsbøkskat, E for ejendomsværdiskat, F for fondsskat, G for grundskyld, H for hensættelsesafgift, I for indkomstskat eller I for iskonsumafgift og J for jubilæumsgratialeskat. Alfabetet er langt som en ond liste over dumme skatter, der flot slutter med Å for den skat, ålefiskerne må slippe, når de skal have sig et fisketegn, og Å for »åh«. For åh, hvilken bil er Liberal Alliance så egentlig? Jeg ved godt, at vi nok vil blive skudt i skoene, hvis fordømmene sådan får frit løb, at vi er sådan en Porsche 911 Cabriolet, men det har vi slet ikke råd til. Det har Ekstra Bladet skrevet, men så må det jo være rigtigt. Så svaret må nærmere være, at vi er sådan en slags flot kassevogn. Den begynder så godt på vejen, og den kan godt komme op i høj fart, men når den er kommet op i høj fart, så er den ikke supergod til at skifte retning. Tak for ordet.

Kl. 13:32

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Der er en lang række kommentarer og spørgsmål. Først hr. Morten Bødskov, Socialdemokratiet. Værsgo.

Morten Bødskov (S):

Tak for det, formand. Det kan godt være, at jeg faldt lidt hen, men jeg må sige, at det vel var den af dagens taler, som indeholdt mindst om klimaet og de udfordringer, som alle andre ordførere har brugt hele dagen på at tale om. Det er vel meget rammende for Liberal Alliance, at når det handler om den grønne omstilling, kan det ligge på et meget, meget lille sted, og alt, som vi også kan høre – det var lige fra alfabetet til meget andet – handler om skatte- og afgiftslettelser. Så hvorfor ikke bare sige det? Når andre i regeringen påstår, at det er danmarkshistoriens mest grønne regering, vi har, er det i hvert fald ikke en hjælpende hånd, der kommer fra Liberal Alliance.

Kl. 13:33

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 13:33

Christina Egelund (LA):

Jeg er sikker på, at hr. Morten Bødskov har opdaget, at Liberal Alliance er en del af en regering, som har fremlagt historiens mest ambitiøse energiplan, og at vi har bebudet, at der kommer en klimaplan på den anden side af sommerferien – det er jeg helt sikker på hr. Morten Bødskov har opdaget – og den politik står vi selvfølgelig på mål for. Når jeg så talte om noget andet i min tale, var det ikke, fordi jeg ikke synes, at klima, den grønne omstilling og en fornuftig energipolitik er vigtigt. Så er det sådan set, fordi jeg også synes, det andet er vigtigt. Sådan er politik jo. Det er ikke et enten-eller, men et både-og.

Når det kommer til klimapolitikken, er vi jo fuldstændig på det rene med, at der er udfordringer. Vi skal lægge os i selen for at mindske CO₂-udledningen, og vi skal gøre det på en måde, hvor vi får mest mulig vedvarende og bæredygtig energi for pengene, fordi vi jo er, når det kommer til sådan nogle ting, et snusfornuftigt parti. Derfor er jeg egentlig glad for, at der i det udspil, som regeringen er kommet med, jo ud over ambitionsniveauet, som er højt, også er den del, som går ud på, at når vi skal investere i vedvarende teknologi og vedvarende energi, skal vi gøre det på en måde, hvor vi ikke i forvejen har udpeget, hvilken teknologi som er den rigtige – altså et teknologineutralt udbud. I alt for lang tid har vi i Folketinget bildt os ind, at det er os, der er eksperter på teknologi. Det er vi ikke, men det er os, der har ansvaret for at sætte rammerne for, at dem, der er eksperter, kan udfolde deres teknologier.

Kl. 13:34

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Er der en bemærkning til? Ja, værsgo.

Kl. 13:34

Morten Bødskov (S):

Tak for det, formand. Jeg tror, vi alle sammen kan høre, at det med klimaet er svært at få ud over rampen, når man er politisk ordfører for Liberal Alliance.

Det er jo rigtig nok, at der er masser af skatte- og afgiftslettelser i den energiplan, som regeringen har fremlagt. Problemet for Liberal Alliance er jo bare, at hvis man gerne vil gøre noget godt for klimaet, hvorfor giver man så skatte- og afgiftslettelser, som med formanden for Klimarådets egne ord, godt nok er skatte- og afgiftslettelser, men ikke noget, der gavner klimaet? Er det ikke bare sagens kerne, at når det handler om Liberal Alliance og klimaet, er det en meget, meget svær sag? Det handler om skatte- og afgiftslettelser, og man har sågar ordførere, som er til stede i salen her i dag, som har betvivlet, at hovedparten af klimaforandringerne overhovedet er menneskeskabte.

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 13:35 ens private data, og på den anden side jo hensynet til det også at have en effektiv offentlig sektor.

Kl. 13:38

Christina Egelund (LA):

Men jeg synes ikke, det her er svært, og jeg betvivler ikke, at klimaforandringerne er menneskeskabte – bare for at få det fuldstændig slået fast.

Så er det rigtigt, at der i det udspil, som regeringen er kommet med, også er indlagt elafgiftslettelser. Det handler helt banalt om rimelighed, og det handler også om, at det skal være attraktivt at købe den grønne strøm. Når danskerne modtager deres elregning derhjemme, kan de se, hvor mange kilowatt-timer de har brugt, og hvad det koster, og vi er det land i Europa, hvor den største andel af prisen, vi betaler pr. kilowatt-time, udgøres af afgifter. Det kan man selvfølgelig godt synes er rimeligt. Det rammer socialt skævt, fordi energi, el jo er noget, vi alle sammen bruger, og jo dyrere prisen er, jo flere afgifter vi lægger på den, desto hårdere rammer det sådan set dem, der sidst på måneden har færrest penge tilbage til sig selv at gøre godt med. Det er så åbentbart Socialdemokratiets politik. Det synes jeg vi skal tage et opgør med.

Kl. 13:35 **Formanden (Pia Kjærsgaard):**
Fru Rosa Lund.

Kl. 13:38

Rosa Lund (EL):

Så vil jeg bare gå lidt videre og spørge Liberal Alliance, hvor langt de er villige til at gå, for Liberal Alliance er jo sådan set en del af en regering, en del af en aftale, der handler om, at man for at beskytte eller kunne opspore socialt udsatte børn skal kunne dele data. Det, som vi i Enhedslisten endnu ikke har kunnet få svar på, er, hvad det er for nogle børnefamilier, det her drejer sig om, hvad det er for nogle børn, det her drejer sig om. Derfor vil jeg gerne høre Liberal Alliance: Hvor langt er I villige til at gå?

Kl. 13:39

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 13:39

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Så er det fru Rosa Lund, Enhedslisten.

Kl. 13:36 **Christina Egelund (LA):**

Når det kommer til spørgsmålet om datasikkerhed, og hvad vi kan tillade at offentlige myndigheder bruger vores data til – altså til hvilke formål – har vi i Liberal Alliance det fuldstændig principielle udgangspunkt, at de data og spor, vi hver især efterlader os, i takt med at vi lever vores liv mere og mere digitalt, i udgangspunktet er vores egne. Jeg vil gå så langt som til sige, at de er omfattet af den private ejendomsret. Det er vores. Det er så den ene side af det.

Så er der den anden side. Ved indsamling af data kan man f.eks. komme langt i forhold til forskning, og man kan også komme langt i det, som fru Rosa Lund spørger til, nemlig at hjælpe socialt udsatte familier. Så er det en politisk vurdering, hvad man så synes er et legitimt formål. Der synes jeg f.eks., at det er et legitimt formål at ville hjælpe udsatte børn. For hvis det system, vi har i dag, med indberetninger, altså så at sige manuelle indberetning, fungerede, ville vi ikke have så mange børn, som vokser op under de dårlige vilkår, som det jo så desværre er tilfældet i Danmark. Derfor synes jeg, at der er behov for en indsats over for de børn.

Kl. 13:40

Rosa Lund (EL):

Tak, og tak til fru Christina Egelund for talen. Jeg var især glad for den del, der handlede om legalisering af cannabis. Det er jo et sted, hvor vi i Enhedslisten og Liberal Alliance er enige. Et andet sted, hvor vi i hvert fald, kan man sige, plejede at være enige, er i spørgsmålet om retten til privatliv og retten til personlige oplysninger. Med den nye persondatalov er det blevet muligt for forvaltninger at dele oplysninger. Og regeringen har jo besluttet i sin såkaldte aftale om parallelsamfund, at det nu skal være muligt at dele oplysninger om borgere uden borgernes godkendelse – at dele oplysningerne og bruge dem til noget andet end det, de var indsamlet til. Der vil jeg bare gerne spørge fru Christina Egelund, om Liberal Alliance virkelig mener, at det kan være rigtigt, at staten på den måde skal lave et indgreb i borgernes privatliv.

Kl. 13:37

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Så er det fru Carolina Magdalene Maier, Alternativet.

Kl. 13:40

Kl. 13:37

Christina Egelund (LA):

Men spørgeren glemmer jo en væsentlig del af det, som spørgeren remser op, netop at vi jo lige før, altså nærmest 2 minutter i at den lov skulle vedtages, fik ført ind, at når der skal ske samkøring af registre til formål, som er uforenelige med det, som de oprindeligt var indsamlet til, så er det jo ikke noget, en regering eller en minister bare kan gøre efter sit forgodtbefindende, så er det faktisk noget, som der skal være et flertal for i Folketinget. På den måde er der demokratiske kontrol også med den proces, og sådan må det jo være.

Der er det da klart, at når vi så bliver stillet over for de spørgsmål i Retsudvalget eller i andre relevante fagudvalg og en minister kommer og beder om retten til at samkøre registre, tror jeg da egentlig, at Liberal Alliance og Enhedslisten ofte vil se ens på, hvor langt man skal gå, hvor meget man skal tillade i de modsatrettede hensyn, som der jo er imellem på den ene side retten til privatliv, beskyttelse af

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det, og tak til fru Christina Egelund for talen. Der var også elementer, jeg var glad for, nogle mere end andre. Noget af det, jeg var glad for, var, da fru Christina Egelund sagde, at vi skal have mere frihed, mere selvbestemmelse. Nogenlunde sammenfaldende med at Liberal Alliance havde siddet i regeringen i 1 år, nemlig i slutningen af 2017, udtalte Louise Holck, som er vicedirektør i Institut for Menneskerettigheder sådan her, og jeg citerer:

»Men jeg kan ikke huske, hvornår jeg sidst har oplevet så mange eksempler på, at grundlæggende frihedsrettigheder tilsidesættes, som det vi har set det seneste år.«

Citat slut. Og Louise Holck nævner så opholdsforbud, zoneforbud, lejrforbud, tildækningsforbud, og jeg kunne jo så supplere med de nye forbud, nemlig forbuddet mod at bo, hvor man vil, hvis man er på særlige overførselsindkomster, og nu også tvungen vuggestue til 1-årige i særlig udsatte boligområder. Hvordan kan Liberal Alliance stå på mål i forhold til at sidde i en regering, som i den grad indskrænker vores frihedsrettigheder?

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 13:41

ge, at det ikke er foreneligt med at være liberal, at man vil afskaffe den private ejendomsret og indføre tvungne kødfrie dage i den offentlige sektor osv. osv.

Kl. 13:44

Kl. 13:41

Christina Egelund (LA):

Som liberal vågner jeg ikke hver morgen med et hedt ønske om at indføre et nyt forbud eller en ny tvangsforanstaltning et eller andet sted. Nu opremsede fru Carolina Magdalene Maier en række eksempler. I forhold til det sidste eksempel om det her med institutioner ville jeg da ønske, at vi ikke stod i en situation, hvor det var nødvendigt at tage sådan nogle midler i brug. Helt ærligt, det ville jeg. Men det er jo bare det, tilfældet er, for når det kommer til integration og til at gøre op med de lommer af parallelsamfund, som vi har i Danmark, er det jo sådan noget, vi har talt ufattelig meget om. Vi har snakket og snakket og snakket om det i efterhånden flere årtier. Vi har faktisk talt så meget om det, at tonen i sig selv på et tidspunkt blev et politisk issue. Så nej, i den ideelle verden vil jeg da helst leve i et samfund, hvor det ikke var nødvendigt, men jeg savner bare svar, også fra spørgerens parti, på, hvad man så gør. For vi kan heller ikke bare blive ved med at snakke og snakke og snakke og sidde i rundkreds og tale om, at det godt nok også er synd for de her børn, uden at vise vilje til at gøre noget ved det.

Kl. 13:42

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo til fru Carolina Magdalene Maier.

Kl. 13:42

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Jeg kan garantere for, at vi er kommet med rigtig mange forslag til, hvad vi kunne gøre i stedet for, bl.a. jo Socialdemokratiets gode forslag om obligatorisk opskrivning, men ikke obligatorisk indskrivning, altså at alle danske børn og ikke kun dem i særlig udsatte områder skal opskrives til vuggestuer, når de bliver født. For vi har ikke prøvet alt muligt andet. Det er 500 børn om året, vi taler om, det er 500 familier om året, vi taler om. Vi har ikke prøvet at sætte os rundt om bordet i et forhandlingslokale og blive enige om at sige, at vi da skulle gå ud til de 500 familier med en virkelig målrettet opsøgende indsats og sige: Værsgo, her er der et tilbud til jer. Vi vil meget stærkt anbefale, at I tager det, for det er godt for jeres børn. Det ville jeg meget hellere gå med til. Så min pointe er bare, at vi ikke har prøvet alt muligt andet først. Man har grebet til tvang og forbud med det samme, og det er sådan set det, jeg anfægter.

Kl. 13:43

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 13:43

Christina Egelund (LA):

Men det er jo ikke rigtigt, at man ikke har prøvet andet først. Helt ærligt, hvis jeg kunne nummeret på, hvor mange forskellige integrationsprojekter, der har været forsøgt, både fra statens side, men også ud i kommunerne – altså, man har prøvet, og desværre er resultatet bare, at man ikke er lykkedes. Ville jeg ønske, vi stod i en anden situation, hvor det ikke var nødvendigt at tage de virkemidler i brug, som vi ved kommer til at virke? Ja, det ville jeg da ønske, men det er bare ikke der, vi er. Nogle gange må man også bare tage bestik af den virkelighed, som vi lever i.

Så vil jeg egentlig bare tilbage til det, som var spørgerens oprindelige pointe i forhold til det her med at være liberal. Jeg har noteret mig, at fru Carolina Magdalene Maier i de sidste par dage på Twitter har hævdet, at hun repræsenterer et liberalt parti. Der vil jeg bare si-

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Ja tak! Vi skal prøve at overholde taletiden – nu lyder jeg snart som Jacob Haugaard. Men vi skal prøve at overholde taletiden, for ellers bliver det en meget, meget lang dag. Det gør det nok alligevel, men lad os prøve.

Så er det hr. Morten Østergaard, Radikale Venstre.

Kl. 13:44

Morten Østergaard (RV):

Jeg ved ikke helt, hvordan man skulle tolke svaret til fru Carolina Magdalene Maier, for det blev sådan lidt, at i Liberal Alliance er man liberal, indtil man synes, at nu har man snakket nok, og så er værdierne ikke længere så vigtige – eller hvordan skulle det forstås? Altså, når det skal stå sin prøve i virkeligheden, er værdierne ikke så vigtige, at det gør noget. Så kan man godt lige indføre lidt tvang og lidt forbud hist og pist.

En af de problemstillinger, som jeg synes er åbenlyse på det område, men som er udeladt, er jo det med at få os til at mødes på kryds og tværs. Det lykkedes os at få en delaftale omkring daginstitutionerne, men hvad med skolerne, og hvad med gymnasierne, som endda var en del af regeringens udspil?

Altså, hvad er det, der gør, at vi fra undervisningsministerens side, som jo er fra Liberal Alliance, hele tiden møder en modstand eller en tøven over for det helt oplagte, nemlig at i stedet for at behandle folk forskelligt, afhængig af hvor de bor, så få folk til at mødes på kryds og tværs, sådan at vi ikke oplever, at dem, der ikke har dansk som modersmål, går på de samme skoler og de samme gymnasier – men at vi mødes, får tillid til hinanden, lærer af hinandens normer, sprog og kultur.

Det er da et godt liberalt synspunkt, at vi mødes som lige folk og behandles ligeværdigt, i stedet for at basere det på, hvad vores adresse er.

Kl. 13:45

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 13:45

Christina Egelund (LA):

Nogle gange er ord simpelt hen så taknemmelige. Det lyder jo fint, for det er da dejligt, at man så skal mødes på kryds og tværs med de forskelligheder, man har, og sætte sig sammen og sådan noget. Det er fuldstændig umuligt at være uenig i. Hvis man så dykker ned i det, der ligger bag det, hr. Morten Østergaard siger, så handler det jo om at ophæve det frie gymnasievalg, altså at gøre op med gymnasieelevernes rettighed til selv at bestemme, hvor de gerne vil gå i gymnasiet.

Så handler det om fordeling efter etnicitet. Altså prøv lige at smage på det: fordeling efter etnicitet. Helt ærligt: Det er ikke sådan et samfund, jeg har lyst til at leve i. Derfor skal vi jo have en tilgang, hvor vi går ind på de gymnasier, hvor der er konkrete problemer, fordi der er gymnasier, hvor der er problemer, i stedet for at vi så laver et generelt opgør med det frie gymnasievalg. Lad os da løse problemerne dér, hvor de er, i stedet for over en bred kam at fratage alle danske gymnasieelevers ret til selv at bestemme, hvor de går i skole.

Kl. 13:46

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Morten Østergaard.

Kl. 13:46 Vil ordføreren ikke sige lidt om det og fortælle, hvad planen er for at få rettet op på det?

Kl. 13:49

Morten Østergaard (RV):

Ja, det må løbe koldt ned ad ryggen, når man tænker på, hvad det er for en politik, regeringen har båret frem. Liberal Alliances boligminister har jo fået et forlig, hvor man udråber bestemte områder til at være ghettoer, alene baseret på et af de mange kriterier, nemlig det kriterie, der handler om, hvorvidt flertallet af naboer har ikkevestlig baggrund, altså deres oprindelse. Så har man lavet særlige regler, der kun gælder for de områder, hvor det kriterie gælder, altså præcis det, som ordføreren her står og siger at man ikke kunne drømme om.

Så har man sagt til kontanthjælpsmodtagere, at de ikke må bestemme, hvor de skal bo. Deres frie valg til selv at bestemme, hvor de skal bo, har man indskrænket. Men i forhold til gymnasieelever vil jeg bare sige: Det er jo en illusion. Gymnasieelever har ikke frit gymnasievalg, de kan ikke selv bestemme, hvad for et gymnasium de kan komme ind på. De kan søge, men de er ikke garanteret plads – der skal fordeles alligevel.

Kl. 13:47

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 13:47

Christina Egelund (LA):

Men de to ting, som hr. Morten Østergaard forsøger at sidestille, kan jo ikke sidestilles, fordi pointen er lige præcis, at når vi går ind og definerer, hvad det er for nogle boligområder, hvor vi sætter ind med ghettoplanen, så er det jo lige præcis for sætte ind der, hvor problemet er. Det, som Morten Østergaard plæderer for, er jo et generelt opgør med det frie gymnasievalg i hele Danmark.

Jeg har det sådan, og det kan man jo så se forskelligt på, at jeg synes, vi skal løse de problemer, der er, i stedet for at indskrænke friheden for alle danskere og i hele landet. Og på en eller anden måde er det jo lidt mærkeligt, at hr. Morten Østergaard, hvis vi skal tilbage til den der sidestilling, synes, at det er helt forfærdeligt, at vi går ind og kigger på beboersammensætningen i de boligområder, hvor vi vil løse nogle problemer, men at det er helt fint at lave elevfordeling på baggrund af etnicitet. Jeg troede simpelt hen aldrig, at Det Radikale Venstre ville komme derud.

Kl. 13:48

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Lisbeth Bech Poulsen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:48

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak. Tak til ordføreren for talen. Så kunne man jo sige, at hvis regeringen var en bil, var det måske en volkswagen, der ser noget grønere ud ved første øjekast, end den er, når den bliver testet igennem. Men det var faktisk ikke det spor, jeg ville forfølge, men det er sådan nogle spor, mine kollegaer også har været inde på, altså, Liberal Alliances rolle i regeringen og det, at regeringen skulle være blevet mere liberal, efter Liberal Alliance var kommet ind. Så vi har jo stadig væk en diskussion om nogle af ting, som mine kolleger også har spurgt ind til.

Vi har en regering, der helt tydeligt siger: Vi vil gerne dele borgernes data og oplysninger på kryds og tværs. Vi har en justitsminister, der efter 1½ år stadig væk ulovligt masseovervåger borgerne på trods af en EU-dom, der kom i december 2016, og som sagde, at det er ulovligt og strider imod grundlæggende frihedsrettigheder. Vi har flere folk, der er administrativt tilbageholdt, end vi havde under klimatopmødet i 2009. Der er altså en række områder, hvor vi plejede at være enige, indtil Liberal Alliance kom i regering, om, at der er nogle grundlæggende frihedsrettigheder, som bliver trådt under fode.

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og værsgo.

Kl. 13:49

Christina Egelund (LA):

Tak. Altså, nu kommer spørgeren jo ind på rigtig mange komplekse emner, og det er jo rigtigt, at på nogle af de her områder er Liberal Alliance altså, når det kommer til retssikkerhed, når det kommer til databeskyttelse og retten til privatliv og alt det her, fuldstændig enige med SF. Men jeg vil bare sige, at når man deler de synspunkter, som vi gør, på de her områder – det er, når det gælder logning, det er, når det gælder offentlighedsloven, og det er, når det gælder fundamentale retsprincipper – så er det da bedre at have Liberal Alliance siddende inden for i en regering, hvor vi faktisk kan øve indflydelse, end det er at have dem siddende udenfor og bare snakke om det.

Kl. 13:50

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 13:50

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jamen er det det? Altså, er det substantielt anderledes, at Liberal Alliance sidder i regering? Regeringen lavede en aftale med Socialdemokraterne, det var rigtig godt, om, at Folketinget skal spørges, før man sammenkører, men intentionen i databeskyttelsesloven er stadig væk, at det ønsker man – det ønsker man – at gøre. Og vi har stadig væk ulovlig masseovervågning af borgerne i det her land, 1 ½ år efter at dommen er faldet. Og jeg tror ikke på, at ordførerens projekt med at sidde i regering, det store liberale frihedsprojekt, er, at registreringsafgiften skal være en lille smule lavere. Altså, det er i hvert fald et rimeligt fattigt frihedsprojekt i min optik.

Kl. 13:50

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 13:51

Christina Egelund (LA):

Men så lad mig komme med et helt konkret eksempel. Lige præcis på det område, som ordføreren spørger ind til, har det gjort en forskel, at vi har siddet i regering, da det jo var op til national fortolkning, hvorvidt man ved brud på databeskyttelsesloven ville straffe offentlige myndigheder. Det har ligget mig og Liberal Alliance på sinde i årevis, at man selvfølgelig skal kunne det, fordi det er ekstremt krænkende for den enkelte borger, når det er offentlige myndigheder, som jo besidder nogle af de mest private og dermed også potentielt mest krænkende oplysninger om os. Det er jo op til national fortolkning, og det var et synspunkt, som vi bar ind i regeringen, og som blev skrevet ind i loven, og som jeg tror fru Lisbeth Bech Poulsen faktisk er glad for at vi gjorde. Og jeg vil vove den påstand, at havde vi ikke siddet i regering, var det ikke sket, at man nu kan komme efter offentlige myndigheder.

Kl. 13:51

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det fru Christine Antorini, Socialdemokratiet.

Kl. 13:51 milliard kroner, som man får cashet ind via den her såkaldte statslige nye pengemaskine, som Liberal Alliance vil indføre.

Kl. 13:54

Christine Antorini (S):

Tak. Jeg kan godt forstå, ordføreren synes, det er svært at balancere omkring det med at forklare, at man er liberal som i Liberal Alliance, for der sker jo ting, hvor man må tænke: Hold nu op, hvad sker der her? F.eks. synes Liberal Alliances økonomi- og indenrigsminister, at det er totalt i orden, at staten skal til at være en pengemaskine, der bare kan hive millioner ud af kommunerne på grund af parkeringsafgifter. Det rammer bl.a. Frederiksberg Kommune, som skal aflevere 130 mio. kr. til indenrigs- og økonomiministeren, som vi kan forstå, og der må vi sige, at der er vi meget liberale, for vi kan godt forstå, at et af Liberal Alliances folketingsmedlemmer, som så også er rådmænd i Frederiksberg Kommune, siger: Hvad i alverden er meningen, at staten skal gå ind og tage parkeringsafgifter, der skal bruges til en parkeringsindsats i Frederiksberg Kommune. Det rammer også en række andre kommuner. Så hvad består det liberale i, altså at ministeren nu skal sørge for at cashe ind for kommunerne på parkeringsafgifter? Er det det, man forstår ved at være liberal i Liberal Alliance?

Kl. 13:52

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 13:52

Christina Egelund (LA):

Et eller andet sted er det jo ret fedt at stå her, mens alle mulige partier har ambitioner om, at det liberale skal fylde mere. For at få mere af det må I jo stemme på det, hvis man virkelig mener det og det ikke bare er drilleri.

Til det konkrete vil jeg sige, at det, som økonomi- og indenrigsministeren siger, er, at det, der foregår ude i kommunerne med, at man tjener penge, altså tjener penge på, at borgere parkerer deres biler på kommunens parkeringsarealer, skal stoppe. Det er sådan, at hvis man er borger i det her land og har en bil – det er der jo nogle, der har behov for, specielt hvis man bor uden for Metroens rækkevidde – afleverer man faktisk temmelig mange penge til statskassen i forvejen, for vi har rigtig høje afgifter på benzin og diesel, og vi har stadig væk høje registreringsafgifter. De har fået et nyk nedad, men de er stadig væk alt for høje. Så som bilist i Danmark bliver man i forvejen brandbeskattet, og så er det bare, vi siger, at det ikke er rimeligt, at kommunen, fordi man skal parkere, skal tjene penge på det.

Kl. 13:53

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Fru Christine Antorini.

Kl. 13:53

Christine Antorini (S):

Det er jo rigtig interessant at høre, at ordføreren bekræfter, at det så er i orden, at staten så i stedet for bliver en pengemaskine, der casher ind fra kommunerne. Nu havde vi to en mulighed for at drøfte det med, at man godt måtte stemme anderledes, og Liberal Alliance hyl-der, at der ikke skal være partidisciplin, for vælgerne kan godt lide, når man virkelig stemmer by heart, altså med hjertet, og her er der faktisk et folketingsmedlem og en rådmænd fra Liberal Alliance, der har sagt, at det der ingen mening giver, for det betyder, at planlagte investeringer til gavn for trafikken og bilisterne i Frederiksberg ikke kan lade sig gøre.

Så vil jeg bare spørge, om det her frihedssyn, det her liberale syn, som Liberal Alliance også har her, som altså betyder, at fru Laura Lindahl kan stemme anderledes, gælder? Det betyder så i øvrigt, at vi andre får den gave, og så er flertallet væk for den omkring en halv

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 13:54

Christine Antorini (S):

Men der er ingen modstrid mellem det, som økonomi- og indenrigsministeren siger, og det, som jeg siger, og det, som fru Laura Lindahl siger. Vi er fuldstændig enige om, at kommunerne ikke skal være pengemaskiner på bilisternes bekostning. Punktum.

Kl. 13:54

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Så er det hr. Jens Joel, Socialdemokratiet.

Kl. 13:55

Jens Joel (S):

Tak for det. Jeg vil godt lidt tilbage til de grønne ambitioner, som der jo ikke er mange af hos Christina Egelund og Liberal Alliance. Og det ser man også i det energiudspil, hvor man kan sige, at de fleste af pengene bliver brugt til skatte- og afgiftslettelser, og så er der lidt tilbage til det grønne. Et af de områder, hvor der ifølge erhvervslivet ikke er nok, er energibesparelsesområdet. Og det betyder, at der fra en række danske virksomheder, Grundfos, Danfoss, Rockwool, Velux, men også bredere end det i dansk industri, har været kritik af regeringens udspil. Og direktøren for Danfoss, Kim Fausing, sagde faktisk, at hvis det lave ambitionsniveau bliver udmøntet i den endelige aftale, vil Danmark miste sin internationale grønne styrkeposition.

Gør det indtryk på Liberal Alliance med sådan en kritik fra erhvervslivet?

Kl. 13:55

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 13:55

Christina Egelund (LA):

Hvis man har grønne ambitioner, er det egentlig en fornøjelse at overvære debatten i dag, for det er jo nærmest en konkurrence i at insistere på: Jeg er mest grøn, de er mest grønne, der er rigtig mange af os, der har grønne bluser og kjoler på, jeg har selv taget grønne sko på. Det er, som om grøn sniger sig ind i alle partier. Og det er jo rigtig godt, og man må bare på den baggrund konstatere, at man bredt i Folketing er enige om at have høje ambitioner på det her område.

Så kan jeg forstå – siden i går aftes – at man fra Socialdemokratiets side problematiserer finansieringen af den plan, som regeringen har lagt frem, og at man synes, det er forfærdeligt, at danskerne skal få lov til at slippe lidt billigere for deres el. Og det er jo bare sådan en politisk uenighed. Jeg synes ikke, det er rimeligt, at danskerne skal straffes med Europas højeste elafgifter. Det er jo sådan en politisk uenighed, og det må vi tage i forhandlingslokalet.

Kl. 13:56

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Jens Joel.

Kl. 13:56

Jens Joel (S):

Ordføreren skulle måske svare på spørgsmålet i stedet for: Gør det indtryk på Liberal Alliance, når erhvervschefer i Danmark siger, at regeringens udspil ikke bevarer vores styrkeposition?

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 13:56 hvilken part i det, der er foregået, og så længe vi ikke ved det, har jeg svært ved at se, at det så skal være os, der skal konkludere på det der. Jeg tror, at det, vi *er* enige om, er, at det, der er sket, selvfølgelig er dybt ulukkeligt.

Kl. 13:56 Kl. 13:59

Christina Egelund (LA):

Men vi bevarer i Danmark vores styrkeposition. Jeg er simpelt hen ikke enig i den påstand. Vi har sat en målsætning om andelen af vedvarende energi, som er den højeste i Europa, altså over det, som vi er forpligtet til i vores europæiske fællesskab. Og jeg er fuldstændig enig i, at vi skal være ambitiøse på det her område. Så jeg er simpelt hen ikke enig i påstanden, og derfor gør det selvfølgelig heller ikke indtryk.

Kl. 13:57

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Så er det hr. Christian Juhl, Enhedslisten.

Kl. 13:57

Christian Juhl (EL):

Det her handler meget om Danmark og Danmark, og det er også fint; der er problemer nok at snakke om. Men forleden blev mere end 60 fredelige demonstranter dræbt og 200 såret. Hvis nu det havde været i Roskilde eller i Kruså, ville der have været politisk undtagelsestilstand, og måske ville justitsministeren og forsvarsministeren være blevet fyret. Men her var det i Gaza, og de, der blev dræbt, var palæstinensere. Kalder et så alvorligt overgreb på demokrati og menneskerettigheder ikke på en skarp reaktion fra den danske regering? Er tavshed i sådan en situation det rigtige svar?

Kl. 13:57

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 13:57

Christina Egelund (LA):

Men jeg oplever ikke, at vi har været tavse omkring det. Jeg tror, alle har været ude at tage afstand fra det, som er foregået, og som jeg forstår det, har man også opfordret til, at det bliver undersøgt, hvad det egentlig var, der skete, altså i hvilken grad Israel var involveret, og hvilken rolle Hamas spillede i det der. For selvfølgelig er det ikke i orden, at demonstranter bliver slået ihjel.

Kl. 13:58

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Christian Juhl.

Kl. 13:58

Christian Juhl (EL):

Den danske udenrigsminister har ikke fordømt det, der er sket. Han beklagede, at situationen var eskaleret, men ville jo ikke tage stilling. Han afviste vores forslag om, at vi ville have en uvildig undersøgelse; Israel måtte undersøge sig selv, hvis nogen skulle undersøges. Er det et rigtigt svar i så alvorlig en situation, hvor menneskerettigheder og demokrati groft bliver overtrådt?

Kl. 13:58

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 13:58

Christina Egelund (LA):

Jeg ved ikke, hvori uenigheden i virkeligheden består. Udenrigsministeren har sagt, at den udvikling er beklagelig. Han opfordrede til, at man undersøger, hvad der er foregået, og hvem der stiller som

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Uffe Elbæk, Alternativet.

Kl. 13:59

Uffe Elbæk (ALT):

Mit spørgsmål kobler sig lidt op på den debat, der var før med Enhedslistens ordfører, hvor der var en række medlemmer fra Konservative og Venstre, som stillede det samme spørgsmål, nærmest retorisk, fire gang i træk, som alle sammen handlede om, hvordan man som støtteparti agerer i forhold til en given regering, i det her tilfælde med Enhedslisten i forhold til en måske kommende socialdemokratisk regering. Og nu har Liberal Alliance om nogen arbejdet med den problemstilling, hvordan man tackler en regering, man er mere eller mindre enig med. Så mit spørgsmål går egentlig på: Har fru Christina Egelund et godt råd til fru Pernille Skipper, sådan at hun bliver klædt bedre på til den situation, hun måske kommer i efter et givet valg?

Kl. 14:00

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 14:00

Christina Egelund (LA):

Tak, og således går vi over i sådan noget, der minder om politisk pædagogik, og det er jo dejligt. Ja, vi har – og det synes jeg også vi har sagt meget åbent – fra Liberal Alliances side bestemt begået vores processuelle fejl i tiden siden sidste valg, og det kan da tjene til inspiration for mange, som måtte befinde sig i lignende situationer. Jeg tror, at det råd, jeg vil give til andre partier, som måtte befinde sig enten som støtteparti til en regering eller i en regering, er, at det, det i virkeligheden handler om, jo er at stå fast på de synspunkter, man har, og kæmpe for dem, og selvfølgelig også på et eller andet tidspunkt anerkende, at der er andre, som har andre holdninger, og jo også være villig til at gå på kompromis. For det er jo sådan set det, ansvar handler om.

Kl. 14:00

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Uffe Elbæk.

Kl. 14:00

Uffe Elbæk (ALT):

Grunden til, at jeg spørger, er selvfølgelig, at der i hvert fald var flere af os, som syntes, at Liberal Alliance var i stand til at ophæve den politiske tyngdelov, da man var støtteparti, altså inden man selv gik ind i regeringen – nemlig ved både at støtte og samtidig være dybt kritiske. Det, der egentlig er mit principielle spørgsmål, er: Ser vi for øjeblikket et opbrud i den måde, blokkene agerer på, og den måde, partierne agerer på herinde i Folketingssalen?

Kl. 14:01

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 14:01

Christina Egelund (LA):

Altså, det tror jeg sådan set spørgeren har ret i at vi ser. Jeg vil så for mit eget vedkommende sige, at jeg f.eks. har nægtet at anerkende den præmis, at man som regeringsparti pludselig bliver sådan en ide-

ologisk amputeret underlig størrelse, som ikke mener noget. Det synes jeg ikke man skal som regeringsparti, men så har andre andre temperamenter, og sådan må det jo være. Men det, at jeg f.eks. i min ordførertale i dag understregede behovet for en ny kurs for narkotikapolitikken, i forhold til legalisering af cannabis, synes jeg sådan set er et godt udtryk for en ny måde at være regeringsparti på – hvor man på den ene side tager ansvar og går på kompromis, men på den anden side jo også rejser nogle debatter.

Kl. 14:02

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Peter Skaarup, Dansk Folkeparti.

Kl. 14:02

Peter Skaarup (DF):

Tak til Liberal Alliances ordfører for en god tale. Noget af det, jeg har bemærket på det seneste, og som vi har noteret os i Dansk Folkeparti, er, at det ser ud, som om der er lidt ændrede toner – i hvert fald nogle steder i debatten – i forhold til EU-spørgsmålet. Og det kunne jeg da godt tænke mig høre hvad Liberal Alliance siger til.

Hvor står vi henne med Liberal Alliances holdning til EU-spørgsmålet? Nogle taler jo for mere EU; jeg har forstået det sådan, at det har Liberal Alliance ikke været specielt stor fortaler for; måske har partiet på nogle punkter været fortaler for mindre EU. Men det kunne da være interessant at høre, hvor Liberal Alliance som regeringsparti egentlig står.

Hvad kan vi forvente fra regeringen, hvor man jo også sidder på udenrigsministerposten, som det er i øjeblikket, i forhold til EU-spørgsmålet, som optager mange danskere?

Kl. 14:03

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 14:03

Christina Egelund (LA):

Tak for spørgsmålet. Og det mener jeg virkelig, fordi jeg synes, det er vigtigt, at vi diskuterer det europapolitiske. Jeg tror ikke, man kan gøre det op så enkelt som ved at sige, at det er enten mere eller mindre, og så er man på sådan en positiv-kritisk skala som parti.

Altså, vi er jo et liberalt parti, og det vil sige, at vi glæder os over den liberale politik, som man kan få igennem i Europa. Altså, når Europa trækker i liberal retning, klapper vi i hænderne og er rigtig glade og synes det er rigtig fint. Når man i EU bliver for reguleringsivrig, er vi skeptiske og synes ikke det er en god idé. På den måde er det jo ikke anderledes end det, der foregår her i parlamentet.

I forhold til sådan det mere brede spektrum er det klart, at man jo også i forhold til EU vil tage bestik af, hvordan det er, verden ser ud. Og jeg tror, at der i den tid, vi lever i, er behov for europæisk sammenhold, når der udenrigspolitisk er stærke kræfter, som ønsker at trække i en anden retning. Når USA sætter spørgsmålstegn ved frihandel, når Storbritannien melder sig ud af EU, når Putin og Rusland udfordrer europæisk sammenhold og jo forsøger at udfordre helt grundlæggende retsstatsprincipper, jamen så er der behov for, at vi i Europa kigger hinanden i øjnene og bliver enige om, at der faktisk er nogle europæiske værdier – noget omkring frihandel, noget omkring retssamfund og noget omkring menneskerettigheder – som er værd at stå sammen om.

På den måde er europapolitikken jo selvfølgelig også dynamisk. Men vi er ikke og vi bliver aldrig et parti, som bare klapper i hænderne og synes alt er fantastisk, fordi det kommer fra Bruxelles.

Kl. 14:04

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Peter Skaarup.

Kl. 14:04

Peter Skaarup (DF):

Det var et forsøg på at svare, men jeg synes, det var lidt udflydende. Kan vi komme lidt nærmere et svar på, hvad den nye linje hos regeringen – det har vi også hørt under debatten i dag – betyder i forhold til Liberal Alliances synspunkter, når det gælder EU?

Altså, det var jo sådan, at Liberal Alliance anbefalede et nej ved folkeafstemningen om retsforbeholdet den 3. december 2015. Man havde den opfattelse, at vi netop ikke skulle have mere EU – det var der ikke brug for – og nu står vi så i en situation, hvor regeringen, som Liberal Alliance er en del af, i virkeligheden arbejder for mere EU. Er det rigtigt forstået, eller har jeg misforstået noget?

Kl. 14:05

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 14:05

Christina Egelund (LA):

Jamen så lad mig være fuldstændig konkret i forhold til nogle af de ting, vi jo tit har debatteret. Liberal Alliance er stadig væk imod euroen, Liberal Alliance er stadig væk imod bankunionen, Liberal Alliance er stadig væk imod at ophæve retsforbeholdet – i hvert fald i den form, som vi fik det præsenteret under folkeafstemningen i 2015.

Liberal Alliance mener stadig væk, at man skal styrke forsvarssamarbejdet i Europa. Og så har vi jo den linje, som vi egentlig har haft hele tiden, nemlig at vi er tilhængere af det europæiske samarbejds skyld; man skal samarbejde der, hvor det giver mening.

Der er nogle konkrete og alvorlige problemstillinger, som vi bliver nødt til at løse i fællesskab. Jeg tror, vi kan være enige om, at f.eks. det at få styr på migranttilstrømningen til Europa er en alvorlig dagsorden, hvor vi jo også godt kunne tænke os et mere handlekraftigt EU.

Kl. 14:06

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det fru Kirsten Normann Andersen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 14:06

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det, og også tak til ordføreren for talen og for den pudsige indledning om billige biler – altså billigere biler gjorde mig bekendt i hvert fald ikke ellers bedre og bare billigere.

Ældreplejen bliver også billigere og billigere, i takt med at flere og flere ældre skal deles om de samme ressourcer – faktisk så få, at der ikke er nok fast personale til at tage sig af de livsnødvendige opgaver. Mener Liberal Alliance, at ældreplejen har fået det bedre, siden Liberal Alliance kom i regering, eller er den bare blevet billigere?

Kl. 14:06

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 14:06

Christina Egelund (LA):

I den forstand, at man kan gøre det til et spørgsmål om kroner og øre, må man sige, at det går den rigtige vej i forhold til det, som blev efterladt os af den daværende regering. Der er ikke noget velfærdsområde, som er prioriteret mere af den her regering, end ældreområdet – sidst med finansloven for det her år, hvor det blev prioriteret med 2,7 mia. kr.

Så har vi en ældreminister, som løbende løser de konkrete problemer, der er - helt konkret nu i forhold til, hvordan man sørger for at få flere sosu-assistenters, så der også er de varme hænder, som vi alle sammen taler om er så utrolig vigtige. Det problem har hun sammen med undervisningsministeren sat sig i spidsen for at få løst.

Og så er der på den lidt bredere og mere værdiprægede dagsorden spørgsmålet om at turde sætte en værdidebat, når vi taler om ældreområdet. Vi har en ældreminister, som har - i hvert fald af de mennesker, jeg kender - den længste erfaring på området, og som ved, hvad hun taler om. Hun har sat demens på dagsordenen. Hun har turdet sætte noget så tabubelagt som vores sidste tid i verden, altså hvordan vi får en værdig død, på dagsordenen. Så det er jo begge dele. Det er både de værdipolitiske kampe, og så er det at løse de konkrete problemer hen ad vejen.

Kl. 14:07

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 14:07

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Jeg vil gerne kvittere for, at ældreministeren sender nogle rigtig gode signaler i forhold til ældreplejen, men det er jo noget af en uriaspost, hvis det er sådan, at der ikke også følger penge med til rent faktisk at gøre noget ved et trængt ældreområde.

Ældre Sagen vurderer, at det er blevet meget sværere at få hjælp. De ansatte vurderer, at det er blevet sværere at få tid til at løse opgaven ordentligt, og forklarer, hvordan køreplaner i hjemmeplejen faktisk er dobbeltbookede for overhovedet at få enderne til at hænge sammen. Og finansministeren, ikke mindst, vurderer også, at der skal bruges dobbelt så mange penge, som man har afsat, hvis man alene skal sikre status quo.

Hvordan i alverden skal ældreministeren få mulighed for at leve op til nogen af de løfter, hvis det er sådan, at Liberal Alliance ikke også prioriterer indsatsområdet?

Kl. 14:08

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 14:08

Christina Egelund (LA):

Men det er jo ikke rigtigt, at der bare bliver sendt signaler og givet løfter, for der er handlet på en række bomkonkrete områder. Som jeg sagde før, er ældreområdet faktisk det velfærdsområde, som vi i penge har prioriteret allerlejlighedsvis i den her regering.

Jeg vil bare give nogle andre fuldstændig konkrete resultater: udvidelse af frit valg på ældreområdet. Der laves en plejehjemsoversigt. Der er afsat en pulje på 60 mio. kr. i forhold til bedre støtte til pårørende. Vi har mere fokus på en værdig afslutning på livet. Det er også bakket op af 60 mio. kr. Der oprettes et Videnscenter for værdig ældrepleje. Vi har en kortlægning af de rekrutteringsudfordringer, som vi er ude for. Vi går ind for en øget bemanning på ældreområdet. Der er der afsat 500 mio. kr. Så der er jo en lang række af fuldstændig konkrete initiativer, som er besluttet, og som er i gang med at blive implementeret af ældreministeren.

Kl. 14:09

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Rasmus Prehn, Socialdemokratiet.

Kl. 14:09

Rasmus Prehn (S):

Først og fremmest tak til Liberal Alliance og fru Christina Egelund for en, synes jeg, flot og velholdt tale. Jeg lyttede særlig efter, da

ordføreren startede med at rose sin meget kloge partifælle, hr. Henrik Dahl, og det var så i forhold til bogen »Hvis din nabo var en bil«, som ordføreren refererede til. Jeg troede lige kortvarigt, at det var hr. Henrik Dahls udtalelser fra dagbladet Børsen i går, hvor han jo udtalte, at han er parat til at droppe regeringens planer om at ændre, eller faktisk beskære ret voldsomt, Statens Uddannelsesstøtte. Hans begrundelse er ganske vist, at han tænker, det er for upopulært til at tage op i en valgkamp. Man kunne have håbet, at han var imod det, fordi det ville være skævt og asocialt og alverdens ting, men det er simpelt hen, fordi han er bange for at tabe valget på det. Men er det nu, Liberal Alliances politik, at man alligevel ikke vil have en voldsom beskæring af Statens Uddannelsesstøtte?

Kl. 14:10

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 14:10

Christina Egelund (LA):

Tak, og især tak for rosen, selvfølgelig. Men Liberal Alliance er jo aldrig gået til valg på at skære i SU'en. Så det er ikke rigtigt det der med, at vi skulle have droppet nogle SU-planer. Vi er aldrig gået til valg på at skære i SU'en. Vi har nogle gange rejst debatten, om det er klogt, at man inden for det beløb, som vi nu i Danmark bruger på uddannelse, bruger en så forholdsmeget stor andel af det beløb på forsørgelse kontra den andel, som man så kunne frigive til at investere i selve uddannelserne. Det synes jeg er en diskussion som er værd at tage, men Liberal Alliance er aldrig gået til valg på at skære i SU'en.

Kl. 14:11

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 14:11

Rasmus Prehn (S):

Men Liberal Alliance er jo gået med i en regering, bl.a. med partiet Venstre, som har finansministerposten, og som jo også i går var ude og sige, at man fastholder planen. Altså, det, som landets tusindvis af unge studerende kan se frem til, er, at hvis det står til finansministeren, hr. Christian Jensen, så vil han gå ud og skære meget voldsomt i statens uddannelsesstøtte, så det bliver meget sværere for de studerende at få tingene til at hænge sammen. Er Liberal Alliance på vej op i et nyt træ i den her sag? Altså at fordi der er valgkamp går I ud og siger: Arh, vi er ikke så meget for det alligevel? Hvad kan de studerende regne med. Bliver der skåret ned på SU'en, som finansministeren siger, eller bliver der ikke skåret ned på SU'en, som hr. Henrik Dahl var ude at love i Børsen i går?

Kl. 14:12

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 14:12

Christina Egelund (LA):

Liberal Alliance er ikke gået til valg på at skære i SU'en. Jeg ved ikke, hvor spørgeren har det fra. Det er vi ikke. Vi har aldrig fremsat konkrete forslag om at skære i SU'en. Det, som jeg synes, vi skal diskutere, er det, som jeg sagde før, altså det med, hvor stor en del af det, vi bruger på uddannelse, vi skal bruge på forsørgelse. Der tror jeg der er noget at komme efter, og det synes jeg vi skal have en åben og fordomsfri diskussion om. Er det virkelig fornuftigt at bruge over halvdelen af uddannelsesbudgettet på forsørgelse? Det synes jeg fortjener en debat.

Jeg synes også, at det er fuldstændig vanvittigt, at vi har et system, hvor det er sådan, at hvis du, mens du studerer, har et job og tjener penge ved siden af, så skal du straffes, altså modregnes i din SU, fordi du er flittig eller er så heldig at have fået et studierelevant job. Det er da fuldstændig forkert, så det loft mener vi i Liberal Alliance skal fjernes. Men jeg tror, at der, hvor spørgeren vil hen, er spørgsmålet om, om regeringen kommer til at fremlægge planer om at skære i SU'en. Og der er det bestemt ikke mit indtryk, at regeringen har nogen konkrete planer om det.

Kl. 14:13

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Orla Hav, Socialdemokratiet.

Kl. 14:13

Orla Hav (S):

Tak for det. Og tak til ordføreren for talen. Det var jo tydeligt, at ordføreren gik meget op i sin alfabetrække om alle de uhyrlige skatter, der er, og jeg har jo konstateret, at det seneste, man har sat på dagsordenen, er en interesse for at reducere arveafgiften, efter at man har været en tur rundt omkring de familieejede virksomheder og reduceret afgiften dér fra 15 til 5 pct. Det sker jo, på trods af at vismændene havde meldt ud, at det ville hæmme produktionen, fordi det skævvrider beskatningen af virksomhederne, hvilket efterfølgende er bekræftet af Finansministeriet, som siger, at det simpelt hen er uklogt.

Nå, nu ønsker LA så igen at pille ved arvebeskatningen. Og som minimum må borgerne jo have en forventning om, at Liberal Alliance så indvier borgerne i, hvordan det så er, man vil finansiere den lettelse af arveafgiften for de allermest velstående i det her samfund. Kunne ordføreren ikke afsløre det? Hvor er det, man vil hente pengene? Er det ældreplejen? Eller er det dagpengene eller SU'en, der skal finansiere en omgang mere til de allermest velhavende?

Kl. 14:14

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 14:14

Christina Egelund (LA):

Jeg vil gerne anfægte, når spørgeren siger, at vi vil sænke arveafgiften for de allermest velhavende. Det er simpelt hen en underlig myte, som har floreret i debatten i et stykke tid. Det bygger jo på den myte, at det kun er de velhavende mennesker, der dør i det her land. Det er simpelt hen ikke rigtigt – vi dør alle sammen, uanset hvor velhavende vi er.

Det er jo heller ikke rigtigt, at det kun er velhavende mennesker, som bliver ramt af afgiften. Det gør helt almindelige mennesker. De første 289.000 kr., man efterlader til sine børn, eller hvem det nu måtte være, er der en skattefritagelse for, men derudover bliver man ramt af en arveafgift. For mig at se er det her simpelt hen spørgsmål om rimelighed. Er det rimeligt, at fordi man dør og efterlader sine børn en mindre formue, så skal man flås i skat? Det er sådan en rimelighedsbetragtning.

Jeg savner et svar fra Socialdemokratiet, om de synes, det er rimeligt, at fordi en fuldstændig almindelig familie efterlader sig et hus, som måske er 800.000-900.000 kr. værd, så skal deres børn flås i skat.

Kl. 14:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Orla Hav.

Kl. 14:15

Orla Hav (S):

Jamen sandheden er jo, vil jeg sige til fru Christina Egelund, at i mere end halvdelen af de dødsboer, der er, er der ikke noget at beskatte. Så er det jo rigtigt, at man har lavet en progressiv ordning, for så vidt angår arveafgift. Er det et helt urimeligt princip i et samfund, hvor ganske store værdier bliver overdraget fra generation til generation, uden at den generation, der overtager det, i og for sig har rørt en finger – og med den ekstra krølle, at det oven i købet er ufornuftigt i forhold til produktionen. Er det et solidarisk princip? Og hvor er det, man vil hente pengene til at finansiere det, hvis man virkelig synes, det her er klogt?

Kl. 14:16

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 14:16

Christina Egelund (LA):

Altså, at det skulle være udtryk for et solidarisk princip. Jeg synes, at det modsatte er udtryk for sådan en politikergrådighed, som går ud på, at hver gang man kan se sit snit til at tage nogle penge fra mennesker, som har slidt og slæbt, og i virkeligheden har gjort det, vi har bedt dem om, nemlig opsparat penge, afdraget på deres hus, haft en sund privatøkonomi, spinket og sparet, vedligeholdt deres hus og sørget for, at det havde en fornuftig værdi, så gør man det.

Når de så dør, kommer skattefar, kommer vi rendende og indkræver nogle af de penge. Og det gør jo faktisk også arvesager vanskelige.

Jeg bekymrer mig sådan set ikke for dem, som hr. Orla Hav italesætter meget, altså at de allermest velhavende, for de kan godt overkomme den her skat. Der, hvor det rammer rigtig hårdt, er hos de familier, hvor der måske er et hus eller et sommerhus, som skal gå videre til næste generation, og hvor den her afgift nogle gange gør det rigtig vanskeligt for de efterladte at overtage arven. For mig er det et spørgsmål om helt grundlæggende rimelighed.

Kl. 14:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og så er der desværre ikke tid til flere spørgsmål til ordføreren. Den næste er fru Carolina Magdalene Maier.

Jeg skal igen bede om, at man overholder taletiden. Hvis man gør det, er der plads til flere, som gerne vil have ordet.

Kl. 14:17

(Ordfører)

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. Der er sikkert flere, der forventer, at jeg nu kommer til at bruge hele min taletid på at kritisere regeringen og regeringens politik, og det kan man bestemt heller ikke fortænke nogen i, for der er sandt at sige meget, som man med rette kunne vælge at kritisere. Derfor var det også i første omgang sådan en tale, jeg havde tænkt mig at holde her i dag – sådan en tale, hvor jeg kritiserede regeringen for at føre en politik, som øger uligheden, som tager fra dem, der i forvejen har mindst, og giver til dem, der i forvejen har mest; måske med henvisning til forslaget om at nedsætte arveafgiften eller med en reference til dengang, man indførte fattigdomsreformerne.

Jeg havde selvfølgelig også tænkt mig at bruge en hel del tid på den manglende indsats for klima og miljø og natur, og måske ville jeg nævne nogle af konsekvenserne ved brugen af sprøjtegifte og gerne med lidt slet skjult nationalromantik, sådan at vi var sikre på, at også højrefløjen lyttede med. Det kunne være noget med at sige, at sangen fra de danske lærker og viber så småt er forstummet, at summende bier i blomsterbedene så småt er forsvundet, eller at det højt

besugne danske grundvand efterhånden er fyldt med sprøjtegifte flere steder.

Det ville faktisk være noget nær en perfekt tale; måske var der endda blevet plads til nogle rosende toner til regeringen og Socialdemokratiet for de nye toner om havvindmølleparker, også selv om jeg selvfølgelig ville være nødsaget til at understrege, at der skam er brug for langt større ambitioner, hvis vi for alvor skal redde kloden og klimaet – men altså med en klar pointe om, at der godt kan komme store ting ud af små skridt, så længe de går i den rigtige retning.

Alt det havde jeg tænkt mig at sige i dag, men da jeg sad med den tale, fandt jeg ud af, hvor lidt jeg egentlig havde lyst til at holde den. For selv om kritikken rammer rigtigt, vil det stadig væk være den samme tale, som vi har holdt de sidste par år i Alternativet. Og mon ikke også resultatet ville være derefter, sådan at når jeg havde holdt min tale og kritiseret regeringen, ville jeg få de samme spørgsmål, som vi plejer at få. Nogle ville sikkert spørge til, hvem Alternativet peger på som næste statsminister. Andre ville måske udfritte mig om, hvor meget Alternativet mener at et par på kontanthjælp med to børn bør tjene om måneden – og hvor er hr. Jakob Ellemann-Jensen, når man taler om ham! Svarene ville sikkert være lige så forudsigelige som spørgsmålene, og ingen ville formentlig være blevet meget klogere, når vi var færdige, for vi har været der før.

Det fik mig til at tænke over, hvordan jeg kan holde en tale, som er en anderledes tale, som kan invitere til en anderledes samtale, en mere nysgerrig en af slagsen og en, hvor vi måske alle sammen kunne blive bare lidt klogere på hinanden. Derfor har jeg besluttet mig for at tale om noget, som jeg ved ligger os alle sammen rigtig meget på sinde, nemlig frihed – frihed for den enkelte, frihed for fællesskabet, frihed for vores kommende generationer, men også frihed for de liv og dyr og planter, som vi deler vores planet med.

Det er desværre sådan, at den dominerende forståelse af frihed i vores tid er frihed til forbrug, altså at frihed handler om retten til at forbruge, om retten til at eje, retten til at besidde. Du er, hvad du køber, fristes man næsten til at sige. Og dermed bliver økonomisk vækst og forbrug sådan en forudsætning for friheden. Problemet med den opfattelse er, at man antager, at vi alle sammen fødes lige og med lige muligheder. Det er en smuk tanke, men det er langt fra virkeligheden. Langt fra alle oplever, at de er frie til at forfølge deres drømme og leve det liv, de gerne vil. Mange føler sig ufri, låst – der, hvor de bor, der, hvor de arbejder, der, hvor de går i skole – af test og karakteres i skolerne, af leantavler og effektiviseringskrav på arbejdspladserne, af rigide krav om fremdrift på uddannelserne, af håbløse ressourcekrav i jobcentrene. Mange oplever, at de løber hurtigere og hurtigere rundt i et hamsterhjul, men uden at komme nogen vegne.

De systemer og strukturer, som vi har opbygget, er på den måde med til at begrænse vores frihed. Det samme er den ulige fordeling af velstanden. I Danmark ejer 10 pct. af de rigeste mennesker cirka halvdelen af vores værdier. Og det viser meget godt, hvor forskellige betingelser vi har allerede fra fødslen. Spørgsmålet er, om vi kan være tilfredse med det. Kan vi virkelig være tilfredse med, at vi kun er frie, så længe vi har penge til at forbruge, og så længe vi spiller hver vores lille rolle i det store hamsterhjul? Ikke, hvis I spørger mig. Og derfor har jeg faktisk lyst til at diskutere, hvad frihed er, men i et bredere perspektiv. For Danmark har brug for en ny frihedsfortælling. Selvfølgelig skal vi alle sammen have stillet vores basale behov – økonomi er ikke uden betydning. Frihed er bare så meget mere end det. For hvad med friheden til og retten til at leve et værdigt liv, et meningsfyldt liv, til at deltage i demokratiske og meningsfulde fællesskaber, til at være sammen med familien, til det autentiske nærvær? Hvordan sikrer vi den frihed? Den frihed, som vi jo kan se at jagten på vækst og øget produktivitet og præstation lige frem spænder ben for.

Kl. 14:22

Det kræver et opgør med vækstbesættelsen, med vanetænkningen og med de systemer, vi har skabt over tid, og som vi har lænket os selv fast til. Faktisk tror jeg, at vi først for alvor kan føle os frie den dag, hvor vi tør bryde med de lænker, for kun sådan skaber vi plads til, at man kan være et helt menneske i ordets egentlige forstand. Og det handler frihed også om, i hvert fald for mig – om at leve i balance med krop og sind, både i arbejdslivet og i familielivet, om ikke at føle sig ensom, om at føle, at livet er rigt på mening, og om at indgå i systemer og relationer, som ikke fratager os vores værdighed, men hjælper os til at skabe mening med os selv, med fællesskabet.

Frihed handler om, at enhver har ret til den mest udstrakte grad af frihed, som er forenelig med, at andre har den samme frihed. Det sidste er særlig vigtigt for mig, altså pointen om, at frihed også handler om balancen mellem individ og fællesskab. For hvis vi skal sikre den balance, skal vi sikre stærke fællesskaber – stærke fællesskaber, som giver alle muligheder for at påvirke deres egen verden, både i samfundet, på jobbet og i skolen, men også stærke fællesskaber, som sikrer den enkeltes frihed med afsæt i de universelle frihedsrettigheder. Og her er der sandt for dyden noget at arbejde med. Det er nu blevet sådan i Danmark, at folk på bestemte overførselsindkomster ikke længere selv må bestemme, hvor de vil bo. Vi må ikke længere selv bestemme, hvordan vi klæder os. Hjemløse må ikke længere tige på gaden, og personer, der bor bestemte steder, skal nu straffes hårdere end andre, og, som toppen af kranssekagen, skal deres børn tilmed tvinges i vuggestue. Den udvikling er stærkt bekymrende, for hver gang de mange forbryder sig mod de fås frihed, forbryder vi os mod alles frihed. For er det ikke netop det universelle ved frihedsrettighederne, det, at de gælder for alle, der gør dem så smukke?

Et andet problem ved at koble frihed så tæt til økonomi og forbrug er, at man meget let glemmer hensynet til de kommende generationer, og at der i øvrigt er helt naturlige grænser for vækst og forbrug. Klimakrisen minder os dagligt om, at der er klare grænser for, hvor meget vi kan presse vores jordklode, og dermed også for, hvor meget vi mennesker kan praktisere vores egen frihed, uden at det går ud over naturen og livsgrundlaget på planeten. Det sidste er faktisk et kæmpeproblem, for hvad med naturens frihed? Hvorfor er vi ikke bedre til at sikre den? Vi mennesker er jo forbundet til naturen, vi lever af den, vi lever sammen med den hver eneste dag. Derfor kan vi ikke skade naturen uden også at skade os selv. Jeg føler mig f.eks. ikke fri i en verden, hvor der ikke længere er bier i blomsterbedet ude i min kolonihave, eller hvor der ikke længere er sanglærker uden for mit soveværelsvindue, eller hvor mine børn ikke længere kan komme løbende fra haven og ind i køkkenet og stikke hovedet ind under vandhanen og drikke rent og frisk dansk grundvand. Men det er altså der, vi er på vej hen; det er der, vi risikerer at ende, hvis vi fortsætter som nu.

Den positive historie er, at vi måske står ved et vendepunkt. Flere partier er jo nemlig begyndt at spille ud med konkrete visioner for den grønne omstilling. Ved Naturmødet i sidste uge stod hele oppositionen f.eks. samlet om en indsats mod plastik. Det lover godt for fremtiden, for det viser, at verden *har* ændret sig, i hvert fald siden vi kom i Folketinget i 2015, for dengang, kan jeg love jer for, var der ikke særlig mange, der gad at snakke om natur og klima og miljø. Det er der nu, og de nye toner får mig faktisk til at tænke, om Folketinget måske endelig er klar til at tage de nødvendige skridt for at sikre livet på jorden.

I Alternativet mener vi faktisk, at vi i fremtidens Danmark én gang for alle bør slå fast, at naturens behov er vigtigere end ønsket om vækst, f.eks. ved at vi beslutter at lade olien blive i jorden. Eller hvad med, om vi gav naturen dens egne juridiske rettigheder? Det har man faktisk gjort andre steder i verden. Gangesfloden i Indien har fået sine egne rettigheder, i Ecuador anerkendes naturens rettigheder i landets forfatning, og i Pennsylvania i USA har man i flere

byer gjort noget lignende, hvilket bl.a. har forhindret fracking. Spørgsmålet er, om vi er parat til at tage de samme midler i brug i Danmark, både for naturens skyld, men også for vores børns og børnebørns skyld – dem, som ligesom os gerne skulle nyde glæde af at lege i den fri natur og have rent vand i vandhanen og frisk luft på legepladsen.

Jeg ved ikke, om vi er der endnu, men det håber jeg, for jeg tror faktisk, at vores egen frihed er fuldstændig afhængig af, at vi sikrer naturens frihed.

På vegne af Radikale Venstre og Alternativet skal jeg læse følgende forslag til vedtagelse op:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at regeringen har forsømt at skabe reelle løsninger på virkelighedens udfordringer, både når det handler om integration, klima og uddannelse i hele Danmark. I stedet har regeringen taget nye skridt væk fra de mest grundlæggende principper om lige ret og lige værd med det såkaldte »tildækningsforbud«, særlige regler i udvalgte områder, som ikke gælder i resten af Danmark, stopprøver i børnehaveklassen og forbud mod at bo, hvor du vil, hvis du er på kontanthjælp. Folketinget opfordrer regeringen til at - skabe blandede skoler og ungdomsuddannelser og styrke indsatsen for at få flere i job, - reducere CO2-udledningen med mindst 60 pct. i 2030 gennem flere havvindmølleparker, mere energiforskning, flere el-biler og ambitiøs energieffektivisering, - omlægge statsskov til urørt skov, bekæmpe plastikforurening og forurening i drikkevand samt skabe sammenhængende naturområder, der stopper tabet af biodiversitet, - bekæmpe fattigdom og diskrimination i offentlige ydelser og - investere i uddannelse.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 72).

Kl. 14:28

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Forslaget indgår i de videre forhandlinger. Så er der en lang række kommentarer og spørgsmål. Først er det fru Britt Bager, Venstre. Værsgo.

Kl. 14:28

Britt Bager (V):

Tak for en rigtig god tale. Vi har jo tidligere i dag haft lejlighed til at debattere frihed, og jeg bemærkede også, at ordføreren stillede et spørgsmål til Socialdemokratiets formand om det her med at indføre vegetarmad. Det, der sådan lige slår mig, er om – og det er simpelt hen helt åbent spurgt, for jeg bliver nødt til lige at vide det – Alternativet er der, hvor man ønsker at lovgive om, hvorvidt danskerne selv skal lov til at bestemme, have frihed til at bestemme, om de vil spise kød eller ej, men Alternativet ikke er villig til at lovgive, når det gælder børns ret til at være i et dagtilbud, børns ret til at lære dansk og børns ret til at blive integreret i Danmark.

Kl. 14:29

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:29

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Børns ret til at få del i dagtilbud fejler intet den dag i dag. Alle børn har den samme ret, nemlig retten til at blive optaget i et dagtilbud, hvis de vil. Man har som forældre også friheden til at vælge det fra. Man har frihed til faktisk bl.a. at undervise sit barn derhjemme, og man har også frihed til at vente med at sende sit barn i dagtilbud, hvis man vurderer, at det er det bedste, indtil barnet er ældre. Så det er jo ikke rigtigt, at børn ikke har ret til at komme i dagtilbud.

I forhold til det første spørgsmål: Nej, Alternativet vil ikke bestemme, hvad danskerne skal spise, og det er også en stråmand at formulere det på den måde. Men vi er ude at sige, at vi har et politisk ansvar for at sikre, at bl.a. kødproduktionen bliver mindsket, for vi ved, at kødproduktionen er noget, der bidrager rigtig, rigtig meget til klimaforandringerne. Så hvis vi som anstændige og ansvarlige politikere ikke greb fat dér, ville vi ikke være vores ansvar bevidst. Så vi bliver jo nødt til at gribe ind, hvor vi kan, og derfor foreslår vi, at man indfører grønne dage i offentlige institutioner. Det betyder ikke, at danskerne ikke selv må bestemme, hvad de vil spise rundt om middagsbordet.

Kl. 14:30

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Spørgeren, værsgo.

Kl. 14:30

Britt Bager (V):

Tak for det. Bare lige for at følge op på det før, vil jeg sige, at hvis vi nu tager udgangspunkt i det enkelte barn, så har et lillebarn jo ikke en reel mulighed for selv at have indflydelse på, om det skal i institution eller ej, hvis forældrene har besluttet noget andet.

Men nu vil jeg gerne spørge lidt ind til noget andet, og det er i forlængelse af fru Pernille Skippers erklæring om, at hun simpelt hen ikke har noget krav om at få indflydelse på udlændingepolitikken, hvis Socialdemokratiet skulle komme til magten efter et valg. Hvordan vil Alternativet bruge sin magt, sin indflydelse, som parlamentarisk grundlag? Har Alternativet planer om at stille krav i forhold til udlændingepolitikken?

Kl. 14:31

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 14:31

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Jeg kommer ikke til at stå heroppe i dag – det kan jeg lige så godt sige en gang for alle – og definere ultimative krav fra Alternativet side. Vi går til de kommende forhandlinger, hvis det viser sig, at vi bliver inddraget i dem, var jeg lige ved at sige. Det er afhængigt af, hvordan valget falder ud, det er jo et spændende valg, vi står over for næste gang. Vi går altid til opgaven med en ambition om at påvirke den kommende regering til at føre en så grøn og demokratisk politik, som man overhovedet kan. Vi vil gerne have Danmark i en grønnere retning, i en mere demokratisk retning og i en mere lige retning. Det er det, vi kommer til at gå til forhandlingsbordet med.

Kl. 14:32

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Den næste for en kort bemærkning er hr. Pelle Dragsted.

Kl. 14:32

Pelle Dragsted (EL):

Tak, og tak for en som sædvanlig inspirerende tale. Vi er jo på mange planer meget enige i Alternativets visioner for den grønne omstilling, men et af de steder, hvor vi nogle gange har lidt debat, er jo det her med, hvordan man i forbindelse med en grøn omstilling også sikrer en social balance. Snakker vi f.eks. grønne afgifter, er der jo det problem, at de ofte vender den tunge ende nedad og f.eks. muliggør, at mennesker med høje indkomster fortsat kan have et højt forbrug af produkter, som er miljøskadelige – biler, og hvad det kan være – mens den almindelige lønmodtagerfamilie, der måske bor langt væk fra kollektiv trafik, kommer i problemer. Det var også noget, vi debatterede, da Alternativet kom med sit finanslovsforslag sidste år, tror jeg det var. Hvor står Alternativet i dag i forhold til at finde den

balance, f.eks. i forbindelse med en afgiftsbelægning af forbrugsvarer af forskellig slags, som også almindelige mennesker har brug for og anvender?

Kl. 14:35

Kl. 14:33

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:33

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Vi står der, hvor vi allerhelst ser at enhver klimapolitik er socialt progressiv, altså at vi selvfølgelig tilgodeser de grupper i samfundet, som er på de laveste ydelser, i forhold til de nødvendige klimatiltag, og nu nævner hr. Pelle Dragsted vores finanslovsforslag fra sidste år. Der indførte vi bl.a. en fordobling af den grønne check, som, kan man sige, jo er et decideret højere fradrag til de laveste indkomster, netop for at kompensere for nogle af de klimatiltag, der er, og vi afskaffer kontanthjælpsloftet. Så vi har jo en del tiltag i forbindelse med finansloven, som samtidig giver et langt større råderum for de laveste indtægter. Så det er selvfølgelig noget, vi er meget bevidste om, og derfor går vi jo meget op i at sikre, når vi kommer med klimatiltag, som går ud over forbrugeren, at det bliver balanceret, så de ikke rammer socialt skævt.

Kl. 14:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 14:34

Pelle Dragsted (EL):

Tak for det. Men f.eks. i et helt konkret spørgsmål om sådan noget som afgifter på biler og brændstof og den slags ting er der jo stadig væk mange mennesker rundtomkring i landet, som simpelt hen ikke rigtig kan få hverdagen til at hænge sammen, og jeg synes i hvert fald, der er en udfordring, når man kigger på en afgiftsomlægning. Altså, hvis vi afgiftsfritager elbiler og alle biler er elbiler, så er der et provenu, der kommer til at mangle i statskassen. Så hvordan vil man på den ene side sikre en social balancering i den her omstilling, men på den anden side også, at man ikke, om jeg så må sige, eroderer grundlaget for vores velfærdssamfund?

Kl. 14:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:34

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Altså, i forhold til trafikområdet er det jo et spørgsmål om at sikre en trafikal ligestilling, når vi går ind og laver trafikpolitik. Vi har stor forståelse for, at bor man ude på landet og er afhængig af at skulle have en bil for at komme frem og tilbage, så er man ikke stillet på samme måde, som hvis man bor inde midt i København og kan tage metroen, og det skal vi tage højde for, når vi laver vores trafikale politik, også i forhold til energieffektiviseringer og bidrag til den grønne omstilling. Så det er helt rigtigt set, og det er også noget, vi er meget opmærksomme på. Vi vil bestemt ikke tage friheden – apropos – fra den enkelte i forhold til, hvordan man også kan have en fleksibilitet i sin hverdag, samtidig med at man gerne skal bidrage til den grønne omstilling.

Kl. 14:35

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Carsten Bach.

Carsten Bach (LA):

Tak for det. Og tak til ordføreren for at tale om frihed. Det er vi mange, der sætter stor pris på, tror jeg. Talen kunne også have handlet om drømmen om det næste Danmark – eller drømmene om det næste Danmark, som jeg måske ville have foretrukket det, for der er jo nok mange forskellige drømme om det næste Danmark. I hvert fald er Alternativets drøm om det næste Danmark noget anderledes end mine og Liberal Alliances drømme om det næste Danmark.

Alternativet drømmer nemlig om at afskaffe den grundlovssikrede private ejendomsret og skabe et samfund, hvor vi i fremtiden ikke længere kan eje jord, men kun leje jord. Alternativet har så også på det seneste kritiseret regeringen for at begrænse de liberale frihedsrettigheder, og derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge fru Carolina Magdalene Maier, om ikke hun er enig i, at den private ejendomsret, som den er beskrevet i grundloven, faktisk er en liberal frihedsrettighed, og at Alternativets drøm jo så også på den måde vil begrænse den frihedsrettighed.

Kl. 14:36

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 14:36

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Jeg skal først nuancere det og pointere, at vi sådan set ikke har foreslået at afskaffe ejendomsretten, men vi foreslår, at der bliver taget en debat om ejendomsretten. Så det er sådan set rigtigt nok.

Vi mener jo, at det, der er interessant ved det, er – og det hænger jo sammen med den forståelse af frihed, som jeg præsenterede – at friheden går dertil, hvor man begynder at træde på andres frihed, og det er f.eks. besiddelse af ejendomme jo et rigtig godt eksempel på. Og det er også et spørgsmål om, hvorvidt vi, når der f.eks. kommer store kapitalfonde til Danmark og alene for egen profit opkøber jord, som kunne bruges til fællesskabets bedste i Danmark, så ikke skal tage en nødvendig diskussion om, hvorvidt den måde, vi fordelar vores ejendom og jord på i Danmark, er retfærdig.

Det er sådan set det, vi lægger op til, men vi gør det meget i den optik, at der er nogle elementer på den her planet – ild, luft, jord og vand – som alle er fælles om, og som jo på en eller en måde er noget, som man ikke bare kan besidde, for så tager man det samtidig fra andre. Vi skal ikke længere væk end til Grønland, før man har en anden forståelse af ejendomsret. Så vi opfordrer bare til en nødvendig debat om, hvorvidt det er retfærdigt, at det er fordelt, som det er lige nu.

Kl. 14:38

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Carsten Bach.

Kl. 14:38

Carsten Bach (LA):

Tak. I det regnskab mener jeg faktisk at Alternativet måske lidt overser, at en ret stor del af den danske velstand jo er skabt på baggrund af netop den private ejendomsret og det, at man som privatejer af jord eller virksomhed også får lov til at beholde frugten af det arbejde, man nu engang udfører – dog, kan man sige, trods alt efter en beskatning.

Vi som politikere plejer jo, når vi skal bruge finansiering til forskellige tiltag, at holde os til beskatning og ikke konfiskation og ekspropriation. Jeg går ud fra, at Alternativet jo, hvis man vil fratage jord, så også vil kompensere, og hvor skal pengene til det så komme fra?

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 14:38

vi ikke vil øremærke noget af den her barsel eller give lige så mange rettigheder til mændene som til kvinderne, kommer vi til at have den her diskussion igen og igen. For frihed handler ikke kun om, at man skal forhandle sig til rette hjemme rundt om spisebordet. Det handler også om nogle strukturelle betingelser, som gør, at kvinder i dag ...

Kl. 14:41

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Altså, først vil jeg sige, at vi ikke har tænkt os at gå ud og begynde at fritage alle danskere deres jord. Men det, der jo er interessant, og som ordføreren også selv kommer ind på, er, at det jo efterhånden mere kan betale sig at eje, end det kan betale sig at arbejde, og den værdi, der ligger i at eje noget eller arve noget, apropos diskussionen om arveafgiften, er jo ikke noget, nogen har gjort sig fortjent til – det er noget, man er født til qua de livsbetingelser, man kommer ind i livet med. Derfor er det da nødvendigt at tage en debat om, hvorvidt det er retfærdigt, at det i dagens Danmark mere kan betale sig at eje, end det kan betale sig at arbejde.

Kl. 14:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Morten Østergaard.

Kl. 14:39

Morten Østergaard (RV):

Også en tak fra mig for en flot tale. Jeg deler mange af de intentioner, som Alternativet gav udtryk for. I går markerede vi jo en mærkedag i Folketinget, nemlig hundredåret for ibrugtagning af lokalerne, men det var også en mærkedag for ligestillingen i Danmark, for det var første gang, at man havde et valg, hvor kvinderne kunne stemme, og hvor der blev valgt kvinder til Folketinget. Jeg synes jo, at ligestilling er en af de grundlæggende frihedsværdier, som er opnået over tid i Danmark, som måske har haft den største betydning, og som vi sætter allermest pris på.

Det, jeg gerne vil frem til, er, at når vi taler om frihed, var det, at kvinder trådte ind på arbejdsmarkedet og den økonomiske uafhængighed, der fulgte af det, en landvinding for friheden og for ligestillingen og i øvrigt for vores samfund, fordi vi blev rigere og kunne skabe velfærden. Mit spørgsmål er: Er det ikke også afgørende, at man så møder folk med høje forventninger, at der altså ikke er friheden til at være i fred med sine egne udfordringer og få lov at gå derhjemme eller passe sig selv, og at vi i virkeligheden møder alle, der skal være i Danmark, med de samme forventninger om, at her er vi frie og lige, og at alle bidrager med det, de kan?

Kl. 14:40

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:40

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Det synes jeg er så fint formuleret, og det kan jeg jo kun være enig i. Når jeg siger det om friheden til at deltage i demokratiske fællesskaber, handler det jo også om, at frihed ikke nødvendigvis handler om, at vi tror, at folk gerne vil ligge hjemme på sofaen og nyde livet, men at der er en frihed i at være en del af et fællesskab, bl.a. et fællesskab, der kom med hele kvindebevægelsens demokratiske landvindinger. Frihed handler om at få lov til at være en del af et demokratisk fællesskab, at føle, at man har en værdi, og føle, at man er med til at bidrage til samfundet, men også at påvirke samfundet, i forhold til hvilken retning vi skal i.

Derfor synes jeg, det er et rigtig godt eksempel med ligestillingen. Vi er jo ikke i mål endnu. Jeg kunne nævne øremærket barsel som en af de ting, som vi i Alternativet peger på og vil komme til at gøre igen over de næste år, for det er et af de steder, hvor vi halter bagefter. Og så længe vi ikke tør sige, at kvinderne ikke er frie, når

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Morten Østergaard.

Kl. 14:41

Morten Østergaard (RV):

Jeg synes nemlig bare indimellem, at der er en tendens til, at vi kommer til at sænke forventningerne til måske særlig nye medborgere. Vi kan se det forskningsdokumenteret, at der i skolerne systematisk er lavere forventninger til elever, der har en tosprogsbaggrund. Der er også noget, der tyder på, at man på arbejdsmarkedet ikke møder folk med de samme forventninger eller måske de samme krav om at gøre, hvad de kan for at komme til at bidrage med det, de nu kan. Min pointe er egentlig bare, at jeg synes, at det næsten er det værste, man kan gøre ved folk. Det, der gør folk allermest ufrie, er, hvis man ikke har forventninger til dem, og hvis man ikke møder folk med de samme høje forventninger og dermed også krav til, at alle gør, hvad de kan.

Kl. 14:42

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 14:42

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Jamen jeg er fuldstændig enig. Det er jo bl.a. også derfor, at vi, når vi får nye danskere til Danmark, skal have et job til dem fra dag et, så de kan gå ud og bidrage til samfundet. Jeg tror også, det er sådan en helt mærkelig tankegang, vi har haft i Danmark. Og det er jo en kritik af alle fløje i dansk politik, at man måske har haft sådan en forståelse: Nu skal du også lige tage det roligt lidt, og så finder vi et job til dig, og her i Danmark kan man godt gå på offentlig forsørgelse.

Det er jo ikke, fordi man ikke skal kunne det. Men jeg tror, der er mange, som kommer til et land som vores, som er vant til, at man arbejder. Det er simpelt hen en del af eksistensberettigelsen. Det er også derfor, vi kritiserer det her med, at man siger, at vi kun arbejder for pengenes skyld. Det er ikke rigtigt, for vi arbejder også for værdiens skyld og for meningens skyld for os selv.

Kl. 14:43

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Jacob Mark.

Kl. 14:43

Jacob Mark (SF):

Tak for talen, og tak for visionerne – som altid. Jeg kunne godt tænke mig at spørge til den danske folkeskole, som Alternativet jo gerne vil ændre på. Det vil jeg også selv, så det er jo lidt interessant at snakke om, hvad det så er, man vil ændre.

Jeg så, at Alternativet var ude med et forslag om, at man skulle erstatte fagene, ikke afskaffe fagene, men erstatte fagene historie, samfundsfag, fysik – alle de fag, som eleverne har i den danske folkeskole – med sådan nogle temaer, som var medborgerskab, klima og bæredygtighed, kunst og kultur og erkendelse. Derudover skulle man så ikke have nogen eksamener til at vurdere det. Min bekymring – hvis man spørger mig – ved at gøre det er sådan en gammel, klassisk akademisk tankegang. Min bekymring ved det er, hvordan man nogen sinde vil sikre, at de fagligt svage elever kan finde rundt i

alt det her, når man lige pludselig afskaffer fagene og erstatter dem med det her andet. Og hvordan vil man sikre, at der bliver tid til fordybelse i de enkelte fag, når man skal have de her temaer?

Kl. 14:44

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Værsgo, ordfører.

Kl. 14:44

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak. Jeg tror, hr. Jacob Mark stillede det samme spørgsmål for et par år siden, så der findes svar på det skriftligt, tror jeg, et eller andet sted.

Det, som vi kom med i vores skoleudspil, var jo et spørgsmål om at lave nogle nye rammer for de eksisterende fag. Så det handler ikke om at erstatte fagene. Men vi lavede nogle nye rammer, som havde nogle nye overskrifter, bl.a. medborgerskab, hvorunder der var historie og samfundsfag, og vi havde klimafag, som har de naturvidenskabelige fag under sig. Så der er intet anderledes indholdsmæssigt i fagene i forhold til det, der findes allerede. Så har vi et forslag om et erkendelsesfag. Det er rigtig nok, det er lidt noget nyt, i forhold til at det er et specifikt dannelsesfag, som vi gerne ser indført i folkeskolen. Og så har vi opgraderet håndværksfagene og de kreative fag hele vejen op igennem folkeskolen. Så vi har i vores forslag lavet nogle ændringer, men sådan set ikke en erstatning. Det ikke sådan, at vi smider noget af det ud, der allerede er der.

I forhold til hvordan man skal praktisere det i hverdagen, har vi jo den helt grundlæggende holdning til det, at folkeskolerne i høj grad skal have meget mere selvstyre, i forhold til hvordan de underviser børnene inden for den overordnede rammelovgivning, som vi laver fra Folketingets side. Så lidt flere hænder væk fra politikernes side ude i folkeskolen.

Kl. 14:45

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Jacob Mark.

Kl. 14:45

Jacob Mark (SF):

Jeg synes, det er en rigtig god idé at give skolerne mere frihed. Men når man erstatter fag, hvor der er plads til faglig fordybelse, med sådan nogle temaer, er jeg simpelt hen bare bange for, at de svageste elever ikke længere kan finde rundt i det. Jeg er også bange for, at den faglighed, man er nødt til at have i de enkelte fag, forsvinder, hvis det hele bliver sådan noget med tema.

Så er jeg også bare nødt til at spørge – for Alternativet kæmper jo, ligesom vi gør, for en kortere skoledag, og jeg tror, I vil have en markant kortere skoledag: Hvordan skal man både kunne have de klassiske fag, have nye temaer og have et nyt erkendelsesfag og så samtidig have markant kortere skoledage?

Kl. 14:46

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:46

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Jamen vi erstatter ikke fag med temaer. Så har ordføreren misforstået det. Vi erstatter ikke med temaer. Vi har puttet nogle nye beskrivelser ind over de fag, der findes allerede. Det er fuldstændig det samme indhold, fordybelsen er fuldstændig lige så mulig, som den er i dag. Der er intet, der er anderledes, i forhold til hvordan skolerne vil arbejde med samfundsfag eller geografi eller engelsk, eller hvad ved jeg. Vi putter nogle nye overskrifter på det.

I forhold til længden er det rigtigt, at vi i vores forslag går tilbage til den gamle skoledag – altså længden på den gamle skoleuge. Der har det jo været nødvendigt at foretage nogle ændringer. For vi kan jo ikke bare putte mere på. Så vi har trukket nogle af de ekstra timer, der er lagt i dansk og matematik, tilbage igen, så vi er tilbage ved, sådan som det var før folkeskolereformen.

Kl. 14:47

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Mette Abildgaard.

Kl. 14:47

Mette Abildgaard (KF):

Tak for det, og tak til fru Carolina Magdalene Maier for en rigtig god ordførertale. Jeg tror generelt, at danskerne efterspørger, at vi bruger mere energi på at fortælle om, hvad vi vil hver især, end på at kritisere, hvad andre måtte gøre, man er uenig med.

Det blev til en tale, som handlede meget om frihed. Det fik mig også til at tænke på grænserne for frihed, og det ledte mig videre til en artikel, som jeg læste i Jyllands-Posten for 2 dage siden. Det var en artikel, som havde overskriften »Ind, ud, ind, ud: Hvorfor bliver politiet egentlig ikke bare stående på Pusher Street?« Det tror jeg var et meget oplagt spørgsmål, som mange har overvejet. Hvorfor bliver politiet ikke bare stående på Pusher Street? Det gør de ifølge Københavns Politi ikke, fordi der har været 53 sager om vold siden årets start, og fordi der er en usædvanlig stor voldsparathed på Christiania. Det har jeg meget svært ved at acceptere. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ordføreren, hvad ordføreren har af forslag til, hvordan vi løser det her, og jeg vil lægge en præmis ind i spørgsmålet, nemlig at svaret ikke må være, at vi bare skal legalisere hash. Hvordan løser vi det her med respekt for det flertal, der er i vores demokrati, som har besluttet, at hash ikke skal være legalt? Hvordan løser vi så udfordringerne på Christiania?

Kl. 14:48

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:48

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Men man kan jo ikke stille et spørgsmål og så samtidig sige, hvad ordføreren ikke må svare. Det er godt nok en svær præmis at blive underlagt set heroppefra. Faktisk bevæger jeg mig meget igennem Christiania, fordi jeg bor på Christianshavn og har en kolonihave ovre på den anden side af Christiania. Så jeg kommer der rigtig meget og ser jo også det uhensigtsmæssige i Christiania, som det er i dag. Jeg ser jo også, hvordan boderne kommer op, 2 dage efter at de er blevet ryddet. Der er ikke nogen, der synes, at det er særlig rart.

Men jeg bliver også bare nødt til at forfægte, at vi fra politisk side er til stede i forhold til at sige: Det kan ikke være rigtigt; det kan vi ikke finde os i. Nej, det er rigtigt. Det vil jeg også mene; det er helt rigtigt. Jeg synes heller ikke, det kan være rigtigt. Men når vi så skal finde på løsninger, kan det godt være, vi skal træde et skridt tilbage som politikere og sige: Lad os prøve nogle andre løsninger. Så kan det godt være, at vi taber ansigt, fordi det, vi prøver, f.eks. er at sige: Nu legaliserer vi det, sådan at vi tager ånden ud af det her marked.

Men vi ved jo, at det nok er den eneste potentielle løsning, som det ser ud lige nu. For vi har prøvet at bruge enorme ressourcer i Pusher Street. Vi bliver ved med at sende politiet derud, og der bliver ved med at være konfliktoptrapning. Vi kan ikke fortsætte i den samme rille, så vi bliver nødt til at turde prøve noget andet, også selv om det betyder, at vi skal gå tilbage til noget, som vi måske har besluttet tidligere.

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Fru Mette Abildgaard.

Kl. 14:49 kvoteflygtninge, altså dem, der har det allerværst, her i landet. Så vi kan lære af Sveriges humanisme, men vi skal ikke adoptere deres udlændingepolitik. Kl. 14:51

Mette Abildgaard (KF):

Jeg har bare grundlæggende meget svært ved at acceptere, at der kan være steder i Danmark, hvor politiet ikke kan færdes, og hvor de ikke kan være i døgn drift, fordi der er usædvanlig stor voldsparathed. Man får kastet flækkede fliser i hovedet, når man er der. Der er så mange voldstilfælde.

Vi har jo besluttet her i Folketinget, at hash ikke skal være legalt; det er en demokratisk valgt forsamling, der har besluttet det. Er der andre steder i samfundet, man så bare med voldsparathed skal kunne true sig til at ændre lovgivningen? Det kunne jeg bare godt tænke mig at vide helt principielt.

Kl. 14:49

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Mads Fuglede.

Kl. 14:51

Mads Fuglede (V):

Ja, i forhold de stramminger, der har været vedtaget her i Folketingsalen – 76 i alt – har I kun stemt for to af dem, så det må være en meget lille andel af dem. Så det er vel mere svenske tilstande, I ønsker i udlændingebatten end det, vi har nu. Det må vel være det, I går til forhandlinger med, hvis der skal være et regeringsgrundlag med jer som regeringsgrundlag.

Kl. 14:51

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:49

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:51

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Nej, jeg ser det ikke som en trussel til at ændre lovgivningen. Men det er jo også rigtigt nok, at selv om der i Folketinget lige nu ikke er et flertal for, at vi skal legalisere cannabis, så er der det jo i Københavns Kommune, som står med de daglige udfordringer. Så vi bliver måske også nødt til fra Folketingets side en gang imellem at kigge ud på den virkelighed, som ikke er vores, men som er kommunernes, hvis Københavns Kommune – og jo endda med Socialdemokratiet i spidsen – beder om, om de ikke godt kan få lov til at prøve et forsøg, hvor de legaliserer, for at komme det her til livs, og så sige: Okay, så får I lov til at prøve det. Det synes jeg egentlig vi fortjener som folketingspolitikere.

Kl. 14:49

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Vi sætter ikke Danmark over for Sverige. Det er jo en falsk præmis at stille det op, som om vi enten skal have danske tilstande, eller vi skal have svenske tilstande. Der findes nogle andre løsninger, som vi har peget på. Vi har peget på, og vi bliver ved med at pege på, at vi presser på EU for at lave en solidarisk fordelingsnøgle, hvor de andre EU-lande også bidrager, og hvor man bidrager efter både evne og kapacitet, men også velstand i det land, man bor i. Så det er jo ikke, fordi der ikke er andre løsninger, og man skal ikke kun sætte det op, som om vi enten gør som Sverige eller vi gør som Danmark. Vi skal have humanismen med i alt det, vi gør på udlændingeområdet.

Kl. 14:52

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Mads Fuglede.

Kl. 14:50

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Peter Skaarup.

Kl. 14:52

Mads Fuglede (V):

Tak for ordet. Tak til fru Carolina Magdalene Maier for en spændende tale og også tak for en god debat, vi havde for nylig i P1, hvor vi under en lidt dramatisk overskrift om, at Sverige er tabt, diskuterede, om man skulle have svenske tilstande i udlændingepolitikken eller ej, og hvor fru Carolina Magdalene Maier slog til lyd for, at vi kunne lære meget af Sverige, når det handlede om udlændingepolitik. Er det stadig væk en holdning, man har i Alternativet?

Kl. 14:50

Peter Skaarup (DF):

Tak for det. Jeg kunne godt tænke mig at følge op på det spørgsmål, som hr. Mads Fuglede lige stillede, men hvor det måske kneb lidt med et sådan ret konkret svar fra ordførerens side. Så jeg vil prøve at hjælpe ordføreren frem til måske at svare lidt mere konkret på det.

Det, som jeg forstår at ordføreren og Alternativet siger, er, at vi kan lære af den svenske udlændingepolitik, fordi vores udlændingepolitik i Danmark skal være mere human. Sådan forstår jeg det i overskrifter. Der må ordføreren så korrigere mig, hvis jeg har misforstået det. Hvis den skal være det, hvor er det så, vi skal ændre vores udlændingepolitik – altså, i lempeligere retning, må jeg forstå? Det var jo sådan under den tidligere regering, at hr. Morten Østergaard pralede med, at man fik lempet eller forbedret udlændingepolitikken på 45 områder. Er det sådan noget, Alternativet kunne tænke sig? For en række af de stramminger, der er blevet lavet under den her regering, har jo været et forsøg på at lukke nogle af de huller, der blev skabt under den tidligere regering. Så hvor er Alternativet egentlig henne, og hvad er det konkret, der ligger i, at vi skal lære af svenskerne?

Kl. 14:53

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:51

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Nu tror jeg, vi skal til at lytte det program igennem igen, for det var ikke det, jeg sagde. Det, jeg sagde, var, at det, vi kan lære af Sverige, er at holde fast i humanismen. Det betyder ikke, at vi skal adoptere Sveriges udlændingepolitik, for det synes jeg ikke. Men at man i Sverige har holdt fast i – kan man sige – den humanistiske moral, man har haft i forhold til at møde mennesker, som har det svært, kan vi godt lære noget af. For vi må jo altså sige, at vi i Danmark har haft nogle udlændingestramminger, hvoraf nogle givetvis er fornuftige nok, mens andre simpelt hen er gået over grænsen for, hvad vi anstændigvis kan tillade os som politikere, bl.a. at vi siger nej tak til

Kl. 14:53

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Vi skal passe på ikke at komme med stråmænd her i Folketingssalen. Jeg har ikke sagt, at vi skal lære af eller adoptere den svenske udlændingepolitik. Men jeg har sagt, at den humanisme og den etiske fornemmelse for andre mennesker, man traditionelt og historisk har i Sverige, kan vi godt lære noget af. Vi synes jo, at vi har givet slip på den i Danmark.

Jeg kan godt sige igen, at vi skal have et bedre fordelingsystem gennem EU, i forhold til hvordan vi modtager folk til Danmark. Så det, det handler om, er jo, at når vi har taget imod nogle mennesker her, skal vi behandle dem ordentligt. Det betyder, at de selvfølgelig skal have ret til familiesammenføring. Vi kan ikke skille familier fra hinanden. Selvfølgelig skal man have en ordentlig behandling, når man er her. Man skal ikke placeres på en eller en ø, var jeg ved at sige, så børnene f.eks. ikke må gå i skole med de danske børn, hvis man er afvist asylansøger. Det er uanstændigt. Der er noget menneskelighed, som vi bliver nødt til at have med ind i det, i forhold til hvordan vi behandler de mennesker, der bor i vores samfund og opholder sig i vores samfund. Vi ser historier om en mor, der bliver sendt ud af landet, og en 2 måneder gammel datter bliver efterladt herhjemme. Jeg har en historie fra Nordjylland, hvor Muhammed, som arbejder på slagteriet, bliver udsendt, fordi han lige præcis tjener lidt for lidt – og han bidrager til danske samfund, han er medlem af et dansk parti. Sådan noget er uværdigt for os.

Kl. 14:54

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Peter Skaarup.

Kl. 14:55

Peter Skaarup (DF):

Det er stadig væk lidt uklart for mig, hvad det så præcis er, vi skal ændre. Altså, vi skal tillade slagteriarbejderen at blive i Danmark – er det det, man skal forstå? Vi skal ikke placere nogen på en ø eller en øde ø, hvad vi jo ikke gør i dag. Hvor er det, vi ikke tager godt imod folk i dag, hjælper folk i nød i verden og også hjælper mange ude i verden med bistand lokalt? Hvor er det, vi gør det hele forkert? Jeg har svært ved at se det, og jeg kunne godt tænke mig at vide, hvori Alternativets politik består set i forhold til Det Radikale Venstre. Nogle gange kan det godt lyde, som om det er et ekko af Radikale Venstre, når man hører Alternativets politik fremlagt. Kan man fortælle lidt mere om, hvori Alternativets politik på udlændingområdet består? Og hvad er det for nogle konkrete krav, man vil stille på det område, for at støtte Mette Frederiksen som statsminister?

Kl. 14:55

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Det har ordføreren så 30 sekunder til. Værsgo.

Kl. 14:55

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Det var 30 sekunder til et langt spørgsmål. Vi kommer ikke til at stille konkrete krav eller krav heroppefra i dag. Men det handler jo om, at vi skal stille job til rådighed fra dag et. Det var noget af det, hr. Morten Østergaard var inde på tidligere. Det handler jo bl.a. også om, at når vi bliver ved med at sige, at vi gerne vil have, at udlændinge, der kommer til Danmark, skal kende de danske værdier, vores grundlov og vores demokratiske rettigheder, så kunne det være, vi skulle undervise dem på deres modersmål, så de forstår, hvad der bliver sagt. Der er en masse greb, som vi kan bruge for at sikre integrationen meget mere, også i forhold til den måde, vi i civilsamfundet håndterer det her på. Det handler om at blive en del af et fællesskab og føle, når man kommer herop til Danmark, at man er en del

af det danske fællesskab. Og det bidrager den danske politik ikke til lige nu og slet ikke tonen i den danske politik.

Kl. 14:56

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Louise Schack Elholm. Værsgo.

Kl. 14:56

Louise Schack Elholm (V):

Tak. Det er så den sidste afslutningsdebat inden næste folketingsvalg, og derfor er det jo naturligt nok også at kigge hen mod det næste folketingsvalg. Læser man Uffe Elbæks nyhedsbrev fra februar, kan man se, at der står, at Alternativet på ingen måde kan bakke op om Socialdemokratiets flygtningeudspil. Derfor er det jo rimeligt nok at stille det spørgsmål – nu var Alternativet heller ikke med i forslaget til vedtagelse sammen med Socialdemokraterne denne gang – om det er et punkt, der er så vigtigt for Alternativet, at det har betydning for, om man vil pege på Socialdemokratiet eller ej, altså om man kan se sig selv i den udlændingepolitik, der bliver ført.

Kl. 14:57

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:57

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Når vi kommer så langt, at vi skal til at forhandle, vil det selvfølgelig være vigtigt for Alternativet at kunne se sig selv i alle de overordnede politiske områder i Danmark. Derudover kan jeg sådan set ikke sige så meget mere i dag, for det vil komme an på en konkret forhandling, det vil komme an på en konkret situation, i forhold til hvor vi står. Men selvfølgelig går vi til bordet med nogle ønsker og med nogle helt overordnede principielle holdninger til, hvordan vi mener man skal føre udlændingepolitik i Danmark. Og det er jo ikke nogen hemmelighed, at der står vi måske ikke supertæt på Socialdemokratiet. Men derfor går vi jo ikke ud i dag og siger, at det i hvert fald aldrig nogen sinde kan lade sig gøre. Jeg vil simpelt hen ikke stå på talerstolen i dag og gisne om, at det kan gå den ene eller den anden vej.

Kl. 14:58

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Fru Louise Schack Elholm.

Kl. 14:58

Louise Schack Elholm (V):

Nej, jeg forstår godt, at man også skal have en videre dialog frem mod et folketingsvalg, men derfor er det nu stadig væk interessant, for er der for Alternativet overhovedet noget reelt alternativ til at pege på Mette Frederiksen som statsminister efter et valg? For én ting er, at man siger, at man vil stå fast, og at man vil have indflydelse på alle områder – og det forstår jeg godt at man gerne vil; det er jo politikernes ønske – men er der overhovedet noget alternativ for Alternativet, hvis man kan sige det sådan? Altså, er der overhovedet noget alternativ til at pege på Mette Frederiksen som statsminister? Kunne man måske finde på at pege på en helt tredje statsminister, for jeg tvivler selvfølgelig på, at Alternativet kunne finde på at pege på Venstre.

Kl. 14:58

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:58

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Det er da et interessant forslag. Men altså, det, vi allerallerhelst vil, er jo at snakke politik, når vi kommer til næste valg, og det samme håber jeg gælder for alle partier her i Folketinget. Lad os nu gå til det valg og tale politik og ikke personer. Og hvis vi kan komme ud over, at vi skal stå i sådan en præsidentvalgkamp, ligesom vi har gjort de sidste mange valg, så ville det da være en berigelse for dansk politik, altså at vi kan begynde at snakke politik og ikke så meget personer. Så vores helt klare tilgang til det er, at vi kommer ud og snakker politik, at vi kommer ud og peger på, hvad det er for et Danmark, Alternativet gerne vil, hvad det er for et næste Danmark, vi gerne vil, og derfra tager vi de videre forhandlinger.

Kl. 14:59

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Øjvind Vilsholm. Værsgo.

Øjvind Vilsholm (EL):

Tak. Både Enhedslisten og Alternativet er jo tilhængere af, at vi får gjort Øresund til et internationalt beskyttet havområde. Hvordan stiller Alternativet sig til, at vi kigger på flere steder i Danmark, hvor man kan implementere beskyttede naturområder – altså områder, hvor man bl.a. indfører forbud mod at benytte bundtrawl?

Kl. 14:59

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:59

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Jamen Øresund er jo en helt særlig perle. Det tror jeg vi alle sammen kan blive enige om. Vi svømmer i den, og jeg dykker i den. Og selvfølgelig skal vi sikre fuld og permanent beskyttelse af Øresund, så meget som vi overhovedet kan. Der ved jeg – det blev diskuteret tidligere i den her samling, ved jeg, ikke af mig, men af vores ordfører – at vi er meget enige med Enhedslisten i, at vi skal sikre fuld og permanent beskyttelse til nogle af de her områder i Øresund. Jeg tror, at Danmarks Naturfredningsforening faktisk har udpeget otte områder, som kan naturbeskyttes, og det vil helt klart være det – det står også i vores eget naturudspil fra sidste år – vi arbejder for.

Kl. 15:00

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Spørgeren.

Kl. 15:00

Øjvind Vilsholm (EL):

Det er jo i hvert fald rigtig godt. Og vi er måske også enige om – eller det regner jeg med vi er – at vi skal have mere beskyttet natur, både til havs og til lands. Men efter vores mening er det også vigtigt, at vi samtidig sikrer, at folk har adgang til naturen. Og Enhedslisten har jo tidligere foreslået, at man efter svensk forbillede indfører allemandsret i dansk natur, altså på land. Hvordan stiller Alternativet sig til det?

Kl. 15:00

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:00

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Vi synes, det kunne være meget interessant også at indføre sådan en model i Danmark, det vil vi bestemt ikke afvise. Jeg tror, at vi alle

sammen har været inspireret af den svenske model, ikke? Man kommer til Sverige, og så oplever man lige pludselig – apropos frihed: Gud, her kan jeg få lov til at slå mit telt op, hvor jeg vil. For der er jo ret stramme regler for, hvad man må i de danske skove. Det kan godt være, at alle ikke ved, at man må cykle og gå på stierne, men faktisk ikke må gå ud i skovbunden. Altså, det gør vi sikkert alle sammen en gang imellem, fordi vi ikke ved det, men der er faktisk ret stramme regler i Danmark.

Så vi er meget positivt indstillet over for at kigge på den svenske model, altså i forhold til allemandsretten i Sverige.

Kl. 15:01

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru May-Britt Kattrup.

Kl. 15:01

May-Britt Kattrup (LA):

Tak for det. Jeg synes, at fru Carolina Magdalene Maier siger nogle ting, som går i hver sin retning, og det kan være, at ordføreren kan hjælpe mig med at få lidt klarhed over det. For på den ene side får vi en lang og god tale om frihed – og det kan vi i Liberal Alliance kun tilslutte os, så det er jo dejligt – og på den anden side har man en meget varm drøm om at afskaffe den private ejendomsret. Hvordan hænger det sammen? Altså, er det frihed at tvinge folk til at skulle aflevere deres private ejendom? Det kan jeg ikke rigtig få til at hænge sammen.

Så svarede fru Carolina Magdalene Maier til hr. Carsten Bach tidligere: Nej, vi vil ikke tvinge folk til at afgive deres ejendom. Men hvordan skal det så foregå? Hvis man gerne vil afskaffe den private ejendomsret til jord og lade det hele overgå til staten og man ikke vil tvinge folk til at aflevere den, hvordan skal det så foregå? Altså, tror ordføreren, at danskerne står i kø for at aflevere deres ejendom, eller har Alternativet nogle hundrede milliarder kroner, som vi andre ikke kender til, eller hvad?

Kl. 15:02

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 15:02

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Nej, så mange penge har vi ikke i Alternativet. Når vi bringer det her forslag frem, er det, fordi vi gerne vil have muligheden for at drøfte, om det egentlig er rigtigt, at der er den ejendomsret, der er i Danmark. Er det ikke på tide, at vi får en samtale om, om det egentlig er retfærdigt, at så få ejer så meget jord, men også om, at jorden er noget, som vi egentlig burde dele i fællesskabet, men det gør vi ikke i Danmark. Dermed ikke sagt, at vi kommer til at fremsætte et beslutningsforslag i næste samling om at afskaffe ejendomsretten. Men det, vi sådan kunne starte med at diskutere, var jo det her med, at når der f.eks. kommer udenlandske kapitalfonde og opkøber store grunde i Danmark for at skabe profit på dem til egen vinding, som de så måske endda hiver hjem til deres eget land, er det så den måde, vi skal bruge den danske jord på? Altså, det kunne jeg godt tænke mig at spørge tilbage til Liberal Alliance. Er det okay, at vi bruger vores fælles danske jord til, at udenlandske investorer kommer og opkøber den for at bygge boliger, som de så selv tjener penge på, eller bygger andre ting, hvor de så hiver profitten med ud, i stedet for at den jord kommer Danmark og fællesskabet til gode?

Kl. 15:03

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru May-Britt Kattrup.

Kl. 15:03

May-Britt Kattrup (LA):

Jamen nu lyder det, som om ordføreren ikke kun har fremsat et beslutningsforslag, men også har fået det vedtaget, når hun taler om vores fælles danske jord, for ejendomsretten er jo ikke afskaffet. Så mennesker, som har arbejdet hårdt og længe for at få råd til at købe noget jord, ejer den; det er altså deres jord. Og jeg fik ikke helt svar på, hvordan det, at man skal bede dem om at aflevere den, passer sammen med den her tale om frihed. Det forstår jeg stadig væk ikke. Og kan fru Carolina Magdalene Maier give nogle eksempler på lande, hvor man har frihed og velstand og velfærd, og hvor man ikke har privat ejendomsret?

Kl. 15:04

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 15:04

Carolina Magdalene Maier (ALT):

I vores eget rigsfællesskab har man jo i Grønland ikke privat ejendomsret. Det kan godt være, at man så ikke har velfærd og velstand i så høj grad, som vi har i Danmark – men det synes jeg nu nok. Jeg har lige været deroppe sidste år, og det er faktisk et meget skønt land. Og princippet, som de hylder i Grønland, netop fordi den grønlandske jord er så værdifuld for grønlænderne, er jo rigtig interessant rent principielt.

Og nej, vi kommer ikke til at gå ud og sige, at alle danskere skal aflevere deres jord. Men i forhold til jorder, der er til salg f.eks., lad os bare sige det, og hele tanken om, hvad vi skal gøre med de nye grunde, der kommer til rådighed hen ad vejen, kan man spørge: Skal de sælges til en udenlandsk kapitalfond, eller skulle de komme fællesskabet til gode?

Kl. 15:05

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Brigitte Klintskov Jerkel. Værsgo.

Kl. 15:05

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Tak. Jeg vil godt spørge lidt ind til arveafgiften. Alternativet præsenterede her i maj 38 forslag og ideer til, hvordan det næste Danmark bør se ud, og der skriver Alternativet, at der bør indføres en ny og mere progressiv arveafgift. I dag udgør den effektive arveafgiftssats op til 36,25 pct. Synes Alternativet, det er rimeligt, at pårørende skal beskattes hårdere, når deres familiemedlemmer dør?

Kl. 15:05

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:05

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Man kan jo spørge sig selv, om det er rimeligt, at den måde, vi fordele velfærden på i Danmark, er ulige, afhængig af hvor meget man arver. Og det er jo sådan i Danmark, at de mest velstillede arver mest, og de mindst velstillede arver mindst, så derfor bidrager den arveafgift jo til den sociale ulighed.

Det, vi foreslår, er sådan set, at man hæver bunden, så det er jo ikke sådan, at vi bare gerne vil sætte fuld arveafgift på alle indkomstgrupper. Vi vil gerne hæve bunden helt op til 500.000 kr., så hvis man arver op til 500.000 kr., skal man ikke betale arveafgift. Hvis man arver fra 500.000 til 1 mio. kr., skal man betale den arveafgiftssats, vi kender i dag, og når man så kommer op over 1 mio. kr., skal man betale det dobbelte af den sats, der er i dag.

Så på den måde er det her jo ikke et spørgsmål om, at vi bare vil beskatte alle med en høj arveafgift, men at vi faktisk gerne vil gøre det progressivt, sådan at det kommer dem til gode, der faktisk arver mindst, og dem, der så arver rigtig meget – for de har næppe arbejdet sig til det; nogle af dem har, men der er også mange, der har arvet det, og hvor det er gået igennem flere generationer – skal så lige spytte lidt mere i fælleskassen.

Kl. 15:06

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Spørgeren.

Kl. 15:06

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Jeg kan se, at Alternativet også skriver: »Stiger uligheden fortsat, bør vi kontinuerligt justere afgiftssatsen.« Betyder det, at der så ikke er noget loft for, hvor høj arveafgiften skal være? Kan man i realiteten komme i en situation, hvor arveafgiften ifølge Alternativet vil være på 100 pct.?

Kl. 15:07

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:07

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Det kan jeg ikke sige hverken ja eller nej til i dag. Altså, jeg kan ikke stå her og gisne om, hvad der måtte være det fremtidige behov, men det, jeg kan sige, er jo, at når vi kommer ud med det her forslag, er det grundlæggende set, fordi der er så skæv en fordeling af kapital – også af indkomst, men jo i meget, meget højere grad af kapital. Og det er et problem for vores samfund, at vi har den ulighed, som vi har. Som jeg nævnte i talen, er det 10 pct. af danskerne, som ejer halvdelen af vores værdier. Det er da ikke retfærdigt. På globalt plan er det jo meget, meget værre. Så det er simpelt hen et spørgsmål om at sætte ind i forhold til uligheden der, hvor vi ved at den er størst, og det er den altså bl.a. i forhold til arv.

Kl. 15:08

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Erling Bonnesen.

Kl. 15:08

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. I Venstre er vi meget glade for og tilfredse med, at vi har fået strammet godt og grundigt op på udlændingepolitikken nu i den her regeringsperiode. Det er jo ingen hemmelighed, at Alternativet har gjort en stor dyd ud af at lægge afstand til det og har været imod det. Man har stort set ikke støttet noget af det. Nu kan jeg forstå på den del af debatten, der er foregået indtil nu, med Alternativets ordfører, at man stort set snakker sig væk fra at stille ultimative krav, hvis der skulle komme et flertal for et regeringsskifte.

Hvis man så kigger frem til en kommende finanslov og man så har den situation, at resten af partierne på venstrefløjen stiller krav om at få fjernet integrationsydelsen, så kommer Alternativet jo i en nøglerolle, hvor de ikke længere kan snakke udenom over for en formentlig socialdemokratisk finansminister. Vil Alternativet så sætte sin politiske kapital ind på at stille krav om, at integrationsydelsen skal fjernes, og sige, at ellers trækker man tæppet væk under, det bliver så ikke regeringen – men det vil man måske alligevel gøre – men så i hvert fald finansloven?

Kl. 15:09

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:09

Kl. 15:11

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Nej, for jeg står ikke her og svarer på konkrete forhandlingsspørgsmål, som ligger ude i fremtiden. Igen er det også hypotetiske spørgsmål. Men jeg vil gerne svare på, hvad vi synes om integrationsydelsen. For i den finanslov, vi fremlagde sidste år og sådan set også forrige år, og som er gennemfinansieret til sidste krone og endda med et råderum, har vi jo finansieret at fjerne integrationsydelsen. Så der er jo ikke nogen tvivl om, at Alternativet gerne vil fjerne integrationsydelsen. Vi hjælper ikke folk ved at gøre dem fattigere. Vi hjælper ikke folk til at blive integreret i det danske samfund ved at gøre dem fattige. Så det er bestemt en politisk mærkesag for os, men når vi sidder i en konkret forhandling, tager vi bestik af situationen, og jeg kommer ikke til at stå på talerstolen i dag og sige ja eller nej til forhandlingsspørgsmål.

Kl. 15:09

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Erling Bonnesen.

Kl. 15:09

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Så er det lige så uklart som alle de øvrige svar, vi har fået på det her område. Alternativet er sådan set imod den opstramning, der er foregået, men man lever med den, for man kan sådan set ikke komme igennem med noget andet. Så har man jo sådan set solgt sit politiske projekt.

Kl. 15:10

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:10

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Alternativet vil til enhver tid kæmpe for Alternativets politik. Alternativets politik er at finde i vores eget partiprogram, og vi har den her finanslov, vi har fremsat sidste år, hvor vi helt konkret har finansieret de politiske forslag, som vi ville sætte i værk, hvis vi havde 90 mandater. Det får vi næppe. Men det er det, der er vores politik. Det er det, vi kommer til at arbejde for og hen imod, og hvordan vi gør det, må jo komme an på situationen.

Kl. 15:10

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Vi når endnu to spørgsmål. Det er hr. Christian Juhl og hr. Carl Holst. Det er først hr. Christian Juhl. Værsgo.

Kl. 15:10

Christian Juhl (EL):

Tak for det. Ordføreren startede med meget flot at sige, at der, især efter at Alternativet er kommet ind, bliver diskuteret mere grøn politik i Folketinget. Jeg har det sådan, at jeg har stor respekt for Alternativets grønne politik, men som 23-årig var jeg med til min første demonstration sammen med NOAH. Dengang handlede det om at sortere affald af en anden slags, og vores studiekreds handlede bl.a. om en bæredygtig verden med udgangspunkt i den gamle rapport »Grænser for vækst«. Dengang var vi unge benovede mennesker, der så op til de store, gamle kloge folk, der forklarede, hvilken koalitionskurs vi var på på den her klode. Siden da har jeg tænkt, at det altså ikke går at sige, at jeg er den mest grønne, for jeg rejser jo på ryggen af nogle gamle bevægelser, som i den grad har knoklet. Vi er nu nået til et punkt, hvor alle gerne vil være med til at snakke om miljø, men jeg synes, at vi skal snakke om det som noget, som en bevægelse har bragt frem til der, hvor det er nu, hvor vi snakker om det.

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Ordføreren, værsgo.

Kl. 15:11

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. Nu kan jeg ikke lige finde min tale, men ellers ville jeg have læst op, hvad det var, jeg sagde, for der må ikke være nogen tvivl om, at Alternativet anerkender alle de andre partiers indsats i forhold til den grønne omstilling og til at tale om en grøn politik. Det, jeg sagde i min tale, var, at dengang vi kom i Folketinget i 2015, var der ikke særlig mange, der havde lyst til at tale om natur og miljø og klima. Dermed sagt, at det ikke var det, der var i hovedsædet for den politiske debat på det tidspunkt. Det er det så kommet siden. Det var bestemt ikke for at forsøge at tillægge os selv æren for at være dem, der har forandret det. Det var sådan set bare en konstatering af, at vi kan mærke en forskel i det politiske miljø og den politiske samtale.

Kl. 15:12

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Christian Juhl.

Kl. 15:12

Christian Juhl (EL):

Tak. Jeg vil også gå lidt videre. Jeg vil især sige tak til de bevægelser, der uden for parlamentet i årtier har båret den her debat, nogle gange uden at få gennemslagskraft, men nu er det sådan, at næsten ingen partier tør lade være med at tale om det. Det synes jeg vi skal sige tak til alle aktivisterne for.

Jeg vil i det lys gerne høre, hvad årsagen er til, at Alternativet ikke vil være med på det hidtil mest grønne forslag til vedtagelse, der er lavet, og især med Socialdemokratiet den her gang, for vi var meget tæt på at kunne lave en enig udtalelse. Hvad er årsagen til, at Alternativet vælger den fra, når den er så grønt, som den er, og vælger selv at have en udtalelse?

Kl. 15:13

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 15:13

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Der er intet i den vedtagelsestekst, den grønne vedtagelsestekst, hvis vi skal kalde den det, som Alternativet ikke er enig i, så det er bestemt ikke, fordi vi ikke er enige i den tekst, at vi ikke er med på den. Når vi har valgt at være med på en anden tekst sammen med Radikale, har det været, fordi der i den tekst – ud over et grønt fokus, som så fylder mindre – er en kritik af regeringens politiske satsninger særlig i forhold til det med at være lige og frie og ligeværdige mennesker. Det synes vi egentlig er ret relevant at kritisere ved afslutningen af et folketingsår, hvor vi har set en meget stor indskrænkning af frihedsrettighederne. Men hvis man kunne være med på to vedtagelsestekster, så var vi det.

Kl. 15:13

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Den sidste spørger er hr. Carl Holst. Værsgo.

Kl. 15:13

Carl Holst (V):

Tak for det, og tak til ordføreren for en velgennemtænkt tale. Jeg kan sige, at det er begrænset, hvilket fælles værdigrundlag vi hviler på i forhold til et politisk udgangspunkt. Men jeg synes, at jeg vil rose Alternativet for at være gode til at have nogle politiske debatoplæg.

Jeg tror, at I er et af de partier, der forsøger at gøre opmærksom på jeres eksistens og holdning og værdigrundlag i form af debatoplæg, og det synes jeg I fortjener ros for. Måske kunne man ligesom anmode om, at andre partier lod sig inspirere af det, altså at man lagde frem, hvad man mente.

I et af jeres debatoplæg, »Et Sammenhængende Danmark«, opererer man med 38 forskellige forslag. Jeg kunne godt tænke mig at høre ordføreren, om man har lavet nogen beregninger eller gjort sig nogen overvejelser om, hvad de økonomiske konsekvenser er af de 38 forslag. Hvad vil det egentlig koste?

Kl. 15:14

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:14

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Det er et visionspapir, og det befinder sig på et niveau, hvor det ikke er noget, vi kommer til at realisere i morgen eller om 14 dage eller om 2 år for den sags skyld. Det er et visionspapir, som fremlægger, hvad det egentlig er for et Danmark, vi gerne vil have. Vi skal jo kun kigge ud ad vinduet. Jeg nævnte tidligere i salen i dag Børnerådets undersøgelse af, hvor mange børn der har det dårligt. Der er rigtig mange mennesker, der går rundt og har ondt i livet. Der er frygtelig mange mennesker i vores samfund, som føler sig ensomme. Og vi har en galopperende klimakrise. Så vi har simpelt hen set os nødsaget til at adressere nogle helt grundlæggende udfordringer i vores samfund, som vi mener er løbet af sporet, i forhold til hvad vi mennesker egentlig er skabt til. Vi er ikke skabt til at leve i det samfund, vi har derude lige nu. Det kan vi jo se, når vi kigger ud ad vinduet og ser, hvor mange mennesker der har det dårligt. Så det er det, som det papir adresserer. Det er på et visionsniveau, og derfor er det ikke finansieret, som var det et politisk katalog over, hvad vi ville realisere fra f.eks. i morgen og frem. Det ligger i vores finanslovsudspil, som til gengæld er gennemfinansieret.

Kl. 15:15

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Spørgeren.

Kl. 15:15

Carl Holst (V):

Det er mange gode forslag, men et ekstremt dyrt forslag, hvis man tager alle 38 forslag sammen. Jeg siger det, fordi økonomisk bæredygtighed jo også er væsentligt, i forhold til hvad man hviler på for at kunne udfolde de visioner, man har.

Men så tager vi et andet emne. Alternativet mener, at man skal hæve ulandsbistanden til 5 pct. af bruttonationalproduktet. Mig bekendt vil det koste omkring 100 mia. kr. Hvor skal de penge komme fra?

Kl. 15:16

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:16

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Hvor er jeg glad for det spørgsmål, for nu får jeg endnu en gang lejlighed til at få sat nogle misforståelser på plads. De 5 pct. kommer fra en kronik eller et debatindlæg, som vores tidligere suppleant i Folketinget Anders Stjernholm skrev, hvori han retorisk spurgte: Kunne man forestille sig at hæve udviklingsbistanden f.eks. til 3 eller 5 pct., hvilket så er blevet fremlagt, som at nu synes Alternativet, at vi skulle hæve udviklingsbistanden til 5 pct.? Det gør vi ikke, men vi synes heller ikke, at det er nok med de 0,7 pct. I vores eget finans-

lovsforslag fra sidste år foreslog vi 1 pct. Det kan også godt være, at det er for lidt, men den dag, vi kommer med noget, skal vi nok sørge for at finansiere det. Men det er i hvert fald ikke nok, som det er nu, og slet ikke, fordi vi bruger så meget af det på dansk asylbehandling og ikke til hjælp i udlandet.

Kl. 15:17

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak til fru Carolina Magdalene Maier. Tiden med spørgsmål er overstået, og vi går videre til hr. Morten Østergaard, Det Radikale Venstre.

Kl. 15:17

(Ordfører)

Morten Østergaard (RV):

»Integration handler ikke om hudfarve, ikke om religion. Det handler om at vælge Danmark til.« Citat slut, for et citat er det. Ordene er rigtige, ordene er vigtige, og de er statsministerens fra åbningstalen i oktober. 48 timer senere efter en ophedet åbningsdebat gik både statsministeren og fru Mette Frederiksen ind for et burkaforbud, ikke da debatten startede, men inden dagen var omme. To holdningsskift fra en statsminister og en, der gerne vil være det. Med afsæt i virkeligheden? Næh, med afsæt i det efterhånden klassiske christiansborgske spil om magten, der igen og igen tager sit omdrejningspunkt i minoriteter, det anderledes, det, som vores grundlæggende frihedsrettigheder egentlig skulle sikre retten til, nemlig at dele et land og et fællesskab uden at skulle være ens. Det er under pres, og her var åbningsdebatten jo kun et varsel.

Siden kom parallelsamfundspakken, der gør op med noget af det dyrebareste, vi har, nemlig lighed for loven. Uanset om du vil Danmark eller ej, skal du nu udsættes for særlige regler, hvis du bor i et udsat boligområde. Dobbelt straf, tvangsvuggestuer, stopprøver i børnehaveklassen. Ét sæt regler for bestemte adresser, ét for alle os andre. Det er symbolskruen uden ende.

Imens står danskernes problemer jo uløste hen. Jeg ville gerne i dag have givet ordet til nogle af dem, men de har jo ikke taleret her i Tinget. Men de danskere, som findes, og som føler sig overhørt af mig, at jer, af os herinde, og som jeg har mødt på min tur rundt i Danmark, har jeg derfor inviteret til at være med her ved afslutningsdebatten i dag. Det er nogle af dem, der bor i de udsatte boligområder, hvis hjem statsministeren kalder for huller i danmarkskortet. I Gellerup f.eks. mødte jeg Shadi, som er på tilhørerpladserne. Han undrede sig over, at hans forældre, der kom hertil i 1985 som flygtninge, har fået lov til at sidde hjemme i lejligheden og modtage penge, uden at der for alvor blev stillet modkrav. Shadi er frustreret og forundret over, at vi som samfund ikke har højere forventninger til hans forældre og andres forældre og deres generation og er sikker på, at det er forklaringen på, hvorfor det for alt for mange ikke er gået godt nok.

Så spørger jeg: Kære Folketing, hvorfor er det ikke her over for de mange som Shadis forældre, vi sætter ind? Et flertal er i det forangne år enedes om, hvor kontanthjælpsmodtagere ikke må bo, men har ikke løftet en finger for at få dem i arbejde eller i uddannelse. I dag står jeg med Shadi, når jeg siger: Hold op med at lade mennesker gå alene hjemme med deres problemer i årevis. Det er der aldrig kommet noget godt ud af. Vi har brug for alle. Kan man ikke arbejde, kan man dygtiggøre sig, så man kommer tættere på det, hver dag, hele ugen, året rundt og aldrig på kontanthjælp i mere end 3 år. Hvorfor ikke?

Deroppe står også Brian. Brian er taget hertil fra Hanstholm, og han var engang enig med Dansk Folkeparti. Så ansatte han Ibrahim fra Aleppo. Brian er direktør på Famm Seafood, og Ibrahim er en af de første flygtninge, han ansatte til at skære fisk på helt almindelige vilkår uden en krone i støtte. På statsministerens opfordring tog Brian flygtningene i virksomhedspraktik. De, der kunne klare jobbet,

fik det. Alle vandt, og Brian fik den kommunale integrationspris, endda overrakt af integrationsministeren i egen høje person. Men nu følger Brian sig til grin og provokeret, fordi Ibrahims kollega fra Somalia som den første på Famm Seafood skal sendes tilbage. Sagen er udsat, men risikoen er der stadig. I dag står jeg med Brian, når jeg siger: Hold nu op med at ødelægge virksomhedernes integrationsarbejde. Stop med at genere folk, der bidrager og klarer sig selv. Kære Folketing, lad nu flygtninge komme i arbejde fra første dag, og lad dem, der klarer sig selv og bidrager og viser, at de vil, blive i Danmark. Hvorfor ikke?

Endelig har vi også besøg af Anders. En kold februaraften sad jeg i stuen hos Anders' mor og far. De bor i et almindeligt boligkvarter lige uden for et af Danmarks mest udsatte boligområder. Med tungsind fortalt de mig historien om deres søn, Anders' bror, som gik i en dansk folkeskole, hvor flere og flere tosprogede var kommet til, og hvor færre og færre børn med dansk baggrund til sidst gik. Pludselig var deres søn den sidste med etnisk dansk baggrund i klassen. Alle, der kender mig og Radikale Venstre, ved, at jeg kun ønsker det bedste for vores tosprogede medborgere, for deres børn og for integrationen. Men når vi over år, og her bærer vi vel alle en del af ansvaret, har tilladt, at skoler bliver så opdelte, at de ikke afspejler det samfund, vi lever i, og mange derfor slet ikke har lyst til at sende deres børn derhen, så mister vi noget af det dyrebareste, vi har. Derfor er det, at jeg i dag står med Anders og hans familie og en masse af de tosprogede forældre, jeg har mødt på min vej, når jeg siger: Lad os komme de opdelte skoler til livs. Kære Folketing, i stedet for at lave særlige regler for særlige mennesker i særlige områder, så lad os lytte til forældrene, både dem, der er tosprogede, og dem, der har dansk som modersmål, og som ønsker blandede børn i vuggestuer, børnehaver, skoler og gymnasier på tværs af sociale og kulturelle skel. Hvorfor ikke?

Et folketingsår er gået, men på Christiansborg har vi ikke løst de udfordringer, som Shadi og Brian og Anders og hans familie har pegt på, tværtimod. Og hvordan var det, at vi nåede hertil? Ja, det startede jo, da vores to statsministerkandidater gav op og forfaldt til magten, resignerende, og kæmpede om, hvem der tør gå længst i retning af Dansk Folkeparti. Fortsætter vi ud ad den vej, bliver det måske ikke kun udenrigs- eller forsvarsordførerne for Dansk Folkeparti, som hylder Orbáns Ungarn eller ikke ser en fjende i Putins Rusland og ønsker Danmarks medlemskab af EU til afstemning. Det kan være, at det bliver den næste regering. Hvis vi fortsætter ad den vej, bliver det måske med en regering, der ligesom Dansk Folkeparti mener, at klimakampen er kampen mod vindmøller og vel dårligt anerkender, at klimaforandringerne er menneskeskabte, og som svigter kampen mod virkelighedens klimaforandringer, som vi er den sidste generation, der kan nå at gøre noget ved.

Fortsætter vi ad den vej, bliver det måske en regering, som opgive målet om, at den næste generation skal uddannes bedre, end vi selv er, fordi pengene skal bruges på andre ting end vores børns opvækst, skole og uddannelse. Fortsætter vi ad den vej, bliver opsvinget næppe vekslet til nye muligheder for dem, der har mindst, men måske snarere en rodfæstet accept af fattigdom, når blot den primært rammer minoritetsgrupper, og en fortsat insisteren på at diktere, hvem der er dansk nok til at blive en del af vores fællesskab. For med Dansk Folkepartis vej får vi jo ledere, som graver grøfter, regerer med straf og tvang, og som elsker symbolpolitik designet til valgkamp frem for virkelighed, og det er jo lige nu den vej, alt for mange på Christiansborg løber.

Danskerne kan så vælge mellem to statsministerkandidater, der begge insisterer på, at staten skal bestemme, hvor du må bo, hvis du er kontanthjælpsmodtager; hvilket tøj, du må gå i; hvem du må forelske dig i, hvis dit familieliv skal være i Danmark. Stem på ham, der er statsminister, og hende, der vil være det. Forskellen er ens og i alt for høj grad Dansk Folkepartis vej.

Jeg synes, at danskerne fortjener et valg. Shadi, Brian, Anders og mange med hungre efter en ny vej for Danmark, hvor vi finder rigtige løsninger på de virkelige problemer, hvor vi løser problemer sammen med dem, der handler om, og hvor vi kæmper for noget frem for mod nogen. Og jeg er ukuelig optimist, for selvfølgelig kan et af verdens bedste og grønneste velfærdssamfund skabe den forandring, som så mange higer efter. Hvorfor skulle vi ikke kunne det? Det er jo sådan, vi er blevet dem, vi er – ved ikke at bøje nakken for fremtiden, men ved at se den lige i øjnene og forme den efter vores fælles ønsker. Sådan kan vi gøre en forskel for dem, der har det sværere end os, og for dem, der kommer efter os.

Det kommer til at kræve bunker af kompromiser, og dem er vi altid klar til at indgå. Men først og fremmest tror jeg, at det kræver en vilje til et nyt lederskab, som bekæmper det, der splitter os, og som ikke får os til at lukke os om os selv; som sætter kampen mod klimaforandringerne først og forrest. Frem for at nøjes med det, vi skal, så skal vi sætte os for at opnå alt det, vi kan. 100 pct. grøn strøm og varme, 60 pct.s reduktion af CO₂, 1.000.000 elbiler og et grønnere landbrug kunne nås inden 2030. Det skal være et lederskab, som insisterer på, at børns opvækst og uddannelse aldrig skal være offer for sparekniven; som skaber adgang til uddannelse i hele Danmark, og som vil dyrke børnenes forskellighed, kreativitet og kritiske tænkning frem for den ensrettende tvangstanke om test, trit og retning. Vi har brug for det fra første dag i vuggestuen til den sidste dag på skole eller uddannelse.

Det skal være et lederskab, som uforfalsket fastholder, at fælles problemer kræver fælles løsninger i Europa og globalt; som ikke svigter FN, men i stedet ønsker at opbygge kapaciteten til at afhjælpe katastrofer og skabe livsgrundlag der, hvorfra folk flygter i dag. Det skal være en solidarisk kamp mod klimaforandringerne på tværs af lande. Vi skal ikke beskytte os mod EU, men sætter retningen for samarbejdet, så det bliver grønnere, mere solidarisk og bedre til at løse de fælles problemer.

I bund og grund skal vi have et nyt lederskab for Danmark, som står fast ved, at vi er en nation af mennesker, som ikke er ens, men som fortjener samme rettigheder og samme muligheder. Kort sagt, ledere, der holder fast i dem, vi er, og aldrig sælger ud af de grundlæggende værdier.

Kl. 15:27

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Foreløbig tak til hr. Morten Østergaard. Der er en række korte bemærkninger, og den første er fra hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 15:27

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jo tak, hold da op! Jeg skal lige ... puha, hr. Morten Østergaard, det var noget af en tale. Vi sad faktisk her på rækken og blev enige om, at hr. Morten Østergaard måtte have været inspireret af præsident Trump, for præsident Trump har jo også gjorde det til en vane at holde taler, hvor han så beder folk om at rejse sig, når han sådan skal hylde nogen eller fremhæve nogen. Det må være der, hvor hr. Morten Østergaard måske har fundet sin inspiration.

Det, jeg kom til at tænke på, var, at hr. Morten Østergaard jo over tid har slået sig op på, at noget af det vigtigste, Det Radikale Venstre har stået for, hvis vi sådan kigger på den nyere tid, har været de her berømte 45 lempelser af udlændingepolitikken fra 2011 til 2015. Hr. Morten Østergaard har kaldt det 45 forbedringer, og det er jo næsten bare at løbe en åben dør ind, når jeg spørger hr. Morten Østergaard, om han stadig væk har det på den måde i forhold til lempelser af udlændingepolitikken, og om det er Det Radikale Venstres position – altså, når jeg siger åben dør, er det, fordi det kunne man næsten høre i talen – at det også er det, fremtiden skal bringe, når Det Radikale Venstre igen får storhed og magt, nemlig at man på tilsvarende vis får bragt lempelser ind i udlændingepolitikken.

Kl. 15:29

Kl. 15:31

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:29

Morten Østergaard (RV):

Mon ikke det var et spørgsmål, der var forberedt inden talen? Nej, det var det ikke – men okay, lad gå, det er ellers blevet stillet tidligere i dag og i andre debatter måske også, og på den måde kører tingene lidt i ring herinde, og vi hygger os med det. Men ude i virkeligheden er folk jo uanfægtede. Altså, jeg tror grundlæggende, de er trætte af debatten om stram eller slap og antal lovændringer og kagespiseri, som vi forstod på hr. Kristian Thulesen Dahl tidligere ligesom er målet: Pyt med, hvad politikken betyder, nu skal man bare op og nå 100, så man kan få lov at dele kage ud, fordi man har lavet et trecifret antal ændringer af udlændingelovgivningen.

Jeg tror ikke på, det er vejen frem, og jeg tror, det splitter os mere, end det samler os, og derfor er mit bud, at det, jeg er optaget af, selvfølgelig er at få en bedre integration og lytte til nogle af de udfordringer, der er her, få flere i arbejde, få blandede skoler. Og det kræver selvfølgelig handling, som hverken kan løses med den ene eller den anden ændring af udlændingeloven.

Kl. 15:30

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 15:30

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nej, det forholder sig stik modsat ude i virkeligheden. Folk er enormt optaget af, om vi taler om stramninger, eller vi taler om lempelser af udlændingepolitikken. Er der noget, der har defineret dansk politik og valgkampe osv. i årevis, er det da lige præcis det spørgsmål. Og jeg kunne da opfordre hr. Morten Østergaard til at komme lidt mere ud i virkeligheden, hvis han virkelig lever i den drøm, at danskerne derude er fuldstændig ligeglade med, om vi taler lempelser eller stramninger af udlændingepolitikken. Altså, om der kommer 14.000, 15.000 eller 20.000 til Danmark om året, eller der kommer 3.000, har jo kæmpestor betydning for, hvad det er for en integration, man kan lave for de mennesker, der kommer her til Danmark. Er hr. Morten Østergaard ikke enig i det?

Kl. 15:31

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 15:31

Morten Østergaard (RV):

Men det er jo et helt andet spørgsmål. Det er ikke et spørgsmål, der handler om antal ændringer i udlændingeloven, når vi tæller op eller tæller ned eller tæller til siden. Det er et spørgsmål, der handler om, om vi har styr på, hvor mange flygtninge vi modtager, og det skal vi da have. Det skal vi have, men den eneste måde at få det på er da ved at få styr på situationen ved Middelhavet i samarbejde med de andre europæiske lande, ved at samarbejde med landene og forpligte os. Vi ved godt, at over tid er det flygtningestrømmene til Europa, der definerer, hvor mange flygtninge der kommer, men det var jo i 2006, der var færrest asylansøgere til Danmark, så jeg kunne spørge hr. Kristian Thulesen Dahl: Skal vi rulle udlændingeloven tilbage til 2006?

Kl. 15:31

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Pelle Dragsted.

Pelle Dragsted (EL):

Tak. Det er noget, jeg også var inde på tidligere i et spørgsmål til Dansk Folkeparti. Regeringen kom jo i går med et udspil på dagpengeområdet, hvor regeringen forestiller sig at man skal straffes hårdere, altså at danskerne fremover skal have et hårdere slag, når man selv siger sit arbejde op, f.eks. fordi man har en urimelig chef eller urimelige arbejdsforhold eller andet. Så skal man altså i karantæne i dagpengesystemet, uanset om man måske har betalt til det i årtier, dvs. mindre frihed for den enkelte til at kunne vælge det her fra.

Så mit spørgsmål – med Radikales historie i forhold til dagpenge-spørgsmålet in mente – er egentlig bare: Hvor står Radikale her? Er man klar til at springe på det her nye angreb på danskernes sociale tryghed, eller synes man, nok er nok, og at nu skal vi ikke længere ned ad den vej i forhold til at kunne bevare bare resterne af det flexicuritysystem, som vi har været stolte af?

Kl. 15:32

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:32

Morten Østergaard (RV):

Jeg vil starte der, hvor hr. Pelle Dragsted sluttede, nemlig med at sige, at det er helt afgørende, at alle mennesker i Danmark har en klar interesse i at forsikre sig mod ledighed og være medlem af en a-kasse, også selv om de måske føler, at de ikke lige står over for at skulle miste deres job. For det giver nogle rettigheder. Det er en god ordning, det er godt, man betaler til det, og det skal også give en tryghed, som gør, at man er interesseret i at gøre det.

Vi er ikke en del af dagpengeforligskredsen, fordi Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og regeringen jo aftalte at indføre et uddannelsesloft som betaling for den aftale, man lavede sidst, og det er måske derfor, vi kun kender til forslaget i overskriftsform. Men helt grundlæggende vil jeg sige, at jeg synes, det er dybt bekymrende, at vi står over for en situation, hvor vi risikerer at mangle arbejdskraft. Jeg synes, det er vigtigt, at vi får alle til rådighed stående kræfter i arbejde, men jeg synes også, det er afgørende, at folk føler, det er værd at forsikre sig mod ledighed, fordi det giver nogle rettigheder, også hvis man vælger et jobskifte.

Kl. 15:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 15:34

Pelle Dragsted (EL):

Det synes jeg ikke var et helt klart svar, og det er selvfølgelig også i orden. Men det her udspil fra regeringen ligger på Beskæftigelsesministeriets hjemmeside, hvor man kan læse det. Der er i øvrigt også fornuftige ting i det, det skal da siges, men de ting, der vedrører angrebet på dagpengemodtageres rettigheder, dvs. alle lønmodtagere, der er medlem af en a-kasses rettigheder, er altså hård kost. Det betyder, at sanktioner, altså hvor længe man skal stå uden indkomst, f.eks. forlænges fra 3 til 6 uger, hvis man selv siger sit job op. Og der er også noget med ufaglærte og faglærte arbejdere, der skal tvinges til at tage endnu længere væk for at arbejde.

Men kunne jeg ikke få et lidt mere klart svar på spørgsmålet: Er Radikale parate til de her nye angreb på dagpengesystemet, som jo vil gøre, at der er en årsag mindre til at være medlem af en a-kasse?

Kl. 15:34

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Så er der svar på spørgsmålet.

Morten Østergaard (RV):

Jamen det var egentlig det, jeg synes jeg svarede på – med forbehold for at jeg ikke kender regeringens udspil og derfor heller ikke er blevet inviteret til drøftelser af det endnu, om det måtte komme – nemlig at jeg synes, det er vigtigt, at der er en kombination af rettigheder og pligter, og at det gøres på en måde i a-kassesystemet, hvor alle har en interesse i at være medlem af en a-kasse og også er trygge ved deres rettigheder i den situation, hvor de selv skulle vælge et andet job. Så jeg håber, det er svar nok til hr. Pelle Dragsted.

Men til gengæld vil jeg sige, at det også er et system, der er baseret på rettigheder og pligter, herunder rådighedsforpligtelse.

Kl. 15:34

vil Det Radikale Venstre tage af de udtalelser, som fru Mette Frederiksen er kommet med i dag?

Kl. 15:37

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Så er det hr. Torsten Schack Pedersen.

Kl. 15:35

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:37

Morten Østergaard (RV):

Nej, det, som ligger i det udsagn, er 1:1 det samme, som jeg selv har sagt igen og igen, nemlig at hvis man vælger os fra og nogle andre til, fordi man vil basere sin regering på deres politik, så skal man jo spørge dem, om de vil bringe den regering til verden. Man kan ikke både vælge os fra og tage os med.

Kl. 15:38

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Carsten Bach.

Kl. 15:38

Torsten Schack Pedersen (V):

Forud for valget i 2011, som var det seneste valg, der førte en rød regering med sig, var budskabet fra Socialdemokratiet og SF, at her var »En Fair Løsning« og »Fair Forandring«, at det var en rød regerings skattepolitik, hverken mere eller mindre, og at der ikke kunne ændres et komma. Sådan gik det som bekendt ikke med De Radikales mellemkomst, og når det samme budskab nu lyder fra Socialdemokratiet om udlændingepolitikken, nemlig at der ikke skal ændres, at man ikke vil slække på den, til trods for at man er afhængig – måtte der være et flertal – af Det Radikale Venstres opbakning, så er jeg lidt interesseret i høre Det Radikale Venstre, om de har denne tilgang til og forståelse af Det Radikale Venstres mandaters vægtning, hvis det skulle forholde sig sådan. Og vil Det Radikale Venstre så acceptere, at Socialdemokratiet som en del af en socialdemokratisk ledet regering fører udlændingepolitik uden om Det Radikale Venstre?

Kl. 15:36

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:36

Carsten Bach (LA):

Tak for det, og tak for en fin ordførelse. Den radikale leder har for et par dage siden, for en uge siden måske, foreslået, at en tredjedel af det danske landbrugsareal skal tages ud af drift og omlægges til natur. I Liberal Alliance vil vi meget gerne omlægge en større del af statens areal til fri og vild natur, og så vil vi i øvrigt lade private lodsejere selv bestemme, hvordan de vil drive deres jord. Det radikale forslag overbyder jo fuldstændig alle andre partiers naturpolitik, i hvert fald i forhold til antal hektar, der skal omlægges til natur. Man fristes til at sige, at det måske næsten er økonomisk uansvarligt, selv om det i hvert fald tidligere ellers har været en radikal dyd at være økonomisk ansvarlig. Jeg kan så forstå på hr. Morten Østergaard og De Radikale, at de frem mod 2030 vil bruge 1 mia. kr. på den her omlægning. Men hvis man ser på en tredjedel af landbrugsarealet, som er på 900.000 ha, så vil det svare til 90 mia. kr. i stedet for. Hvor er det, de penge skal komme fra?

Kl. 15:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:39

Morten Østergaard (RV):

Jamen der har jeg taget mit kom gratis ud af fængslet-kort med. Det var et, jeg fik tidligere af hr. Kristian Thulesen Dahl, da jeg stillede ham et spørgsmål om europapolitik under en kommende regering. Han sagde, og jeg citerer: Nu står jeg ikke her i Folketingssalen ved en afslutningsdebat og forhandler regeringsgrundlag. Det gør man efter et valg, og hvis vælgerne giver opbakning til det.

Men jeg kan da sige, som jeg har sagt før og gerne gentager i dag, at vi er kompromisets mestre, synes vi selv. Vi er altid villige til at søge kompromiser. Men det kræver, at man lytter til hinanden, og at man bøjer sig mod hinanden, og det vil vi jo forvente på alle områder fra en regering, vi skal støtte.

Kl. 15:37

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Torsten Schack Pedersen.

Kl. 15:37

Morten Østergaard (RV):

Målet med omlægningen er ikke at nå det i 2030. Det er en plan, der skal gennemføres over længere tid. Der, hvor jeg kunne have lyst til at række hånden ud til Liberal Alliance, er jo egentlig mere med hensyn til at forsøge på at skabe et både moderne, progressivt, højteknologisk og bæredygtigt landbrug i Danmark i enhver forstand – økonomisk og miljømæssigt. Det er der, hvor vi har vores øjne rettet mod de mest sårbare landbrugsjorde og synes, at det vil være fornuftigt for miljøet, for udsigten til rent drikkevand, for kommende generationer, men også for de landmænd, der har de jorde, hvis man fandt en ordning, hvor man omlagde de jorde til natur, enten vild natur eller mere ekstensiv drift, eller hvad vi nu kunne gøre for at komme i retning af at sørge for, at det ikke var miljøet, der holdt for, og at de fik en højere grad af rentabilitet. For det er jo velkendt, at de her sårbare jorde ikke er de mest blomstrende forretninger og heller ikke er dem, hvor værdien er højst.

Kl. 15:40

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Carsten Bach.

Torsten Schack Pedersen (V):

Så når det radikale folketingsmedlem fru Zenia Stampe skriver på Twitter: »Fair nok, at Mette F« – det må så være fru Mette Frederiksen – »vil basere sin udlændingepolitik på DF. Men så skulle hun måske spørge dem, om de vil være støtteparti for hende«; hvordan skal det så tolkes? Hvilken tyngde er der i det, hvilken konsekvens

Carsten Bach (LA):

Det er over en længere periode, siger hr. Morten Østergaard. Det kan man jo godt sige, hvis der er afsat 1 mia. kr. pr. årti sådan cirka. Sådan i hele træskolængder er vi med 90 mia. kr. ude i en 900-årsplan. Det er jo i hvert fald at have det lange lys på, kan man sige. Men har Det Radikale Venstre derudover tænkt på følgevirkningerne og omkostningerne for arbejdspladser i Danmark og følgeindustrien til den danske fødevareresektor?

Kl. 15:40

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:40

Morten Østergaard (RV):

Vores vision baserer sig jo ikke på, at der skal produceres færre fødevarer i Danmark. Tværtimod er målet jo at sikre, at den del af landbrugsjorden, som kan klare det, bliver dyrket højteknologisk og på en måde, som sikrer, at vi stadig væk er et land, der producerer fødevarer i højeste klasse, og at vores eksportindtægter ikke falder osv. Så det er slet ikke målet med det. Men det er jo lidt underligt, at hr. Carsten Bach ikke anerkender, at de her tanker udspringer direkte af Natur- og Landbrugskommissionens arbejde. Det har vi jo før diskuteret, når vi har diskuteret målrettet regulering, og det er i virkeligheden bare en videreførelse af de tanker, at man siger: Lad være at bruge den landbrugsjord, som er allermost sårbar for vores drikkevand. Og selvfølgelig skal man kompenseres for at holde op med det.

Kl. 15:40

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Jacob Mark.

Kl. 15:41

Jacob Mark (SF):

Tak for det. Jeg har simpelt hen lyst til at sige noget om udlændingepolitik. Jeg blev så glad, da jeg så den store radikale annonce om, at nu skulle der ikke længere graves grøfter. Jeg har faktisk følt, at De Radikale var nogle af dem, der gravede de største grøfter i udlændingebatten. Hver gang man prøvede at tale seriøst om problemerne, blev det blæst op, som om man enten brød menneskerettighederne, eller som om man var et ondt menneske. Så tænkte jeg, at nu kan vi endelig tage en seriøs debat, og hovsa, lige så snart man gik ind i en seriøs debat om udsatte boligområder, faldt De Radikale tilbage i grøften. Jeg har lyst til at spørge: Hvad er det, der er problemet i at sætte ekstra penge af til de udsatte boligområder, hvor vi kan se, at der er højere kriminalitet, færre, der er uddannet, færre, der er i job, og hvor der samler sig en stor mængde mennesker, der har ikkevestlig herkomst? Mener hr. Morten Østergaard ikke, at det er et signal om, at der er noget, vi som samfund skal tage os af, når så mange mennesker, der har brug for ekstra hjælp, samler sig på så få steder?

Kl. 15:41

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:42

Morten Østergaard (RV):

Jamen hr. Jacob Mark, Radikale Venstre var jo med til at bevilge Landsbyggefonden mulighed for at afsætte 10 mia. kr. til at gennemføre helhedsplaner, der kan gøre de områder attraktive for andre at bo i. Så det spørgsmål er da underligt, det vil vi gerne afsætte penge til. Jeg tror, at hr. Jacob Mark var ude og kalde noget af det, der er blevet gennemført, for DDR-politik. Jeg ved ikke, om det kvalifice-

rer til at være sådan et medierende synspunkt eller udsagn. For mig – og det var det, jeg prøvede at beskrive i min ordførertale i dag – er det billede, der tegner sig, at det, man kan mødes om herinde og enes om herinde, i stadig stigende grad bevæger sig væk fra det, der er de reelle problemer for folk, som bor i de udsatte områder. At de mangler et job, er der jo ikke nogen initiativer i forhold til, altså at skaffe folk, som går ledige, et job eller uddannelse. At vi gerne vil have, og det er vi jo enige om, blandede skoler og blandede gymnasier, er der ingen initiativer i forhold til. Det efterlader jo folk med en mærkelig fornemmelse af, at man på den ene side råber af dem, at de steder, de bor, er huller i danmarkskortet, og så på den anden side ikke vil tage problemerne alvorligt.

Kl. 15:43

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Jacob Mark.

Kl. 15:43

Jacob Mark (SF):

I min optik er det ordføreren, der er med til at bidrage til, at folk følger, at vi råber af dem. Man kunne også have sagt, at vi godt ved, at de her initiativer faktisk er til for at hjælpe nogle af de folk, der kommer fra områder, der er udsatte. Radikale Venstre er jo ikke med i boligaftalen, og efter vi lavede boligaftalen, gik De Radikale med hr. Morten Østergaard ud og sagde, at nu var værdierne i Danmark i frit fald, fordi man havde et kriterie, der hed over 50 pct. med ikke-vestlig herkomst. Det, som hr. Morten Østergaard glemte at fortælle, var, at da De Radikale var i regering, lavede man præcis det samme kriterie, var med i præcis den samme aftale. Så hvad er det, der gør, at da De Radikale var i regering, ville man gerne sætte ekstra midler af til de områder, men nu er det lige pludselig værdier i frit fald og nærmest antidemokratisk?

Kl. 15:44

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:44

Morten Østergaard (RV):

Jeg tror da virkelig, at hr. Jacob Mark skal tilbage og nærstudere de aftaler, som man har indgået. Den store forskel i den del af aftalen, som handlede om at definere lister, er, at ghettobegrebet nu er reserveret alene til områder, der lever op til kriteriet om, at et flertal af naboerne har ikkevestlig baggrund. De udsatte boligområder, altså dem, der har fået mulighed for at søge op til 10 mia. kr. i Landsbyggefonden til forbedringer, er en bred kreds af boligområder med en lang række kriterier, som på lange stræk minder om dem, vi havde, da vi selv sad i regering. Men SF har lavet en aftale, som reserverer ghettobegrebet alene til områder, som er udsatte, og hvor et flertal af naboerne har ikkevestlig baggrund, og ja, det synes jeg er et værdiskred.

Kl. 15:45

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Naser Khader.

Kl. 15:45

Naser Khader (KF):

Efter at hr. Morten Østergaard har været en tur forbi et par ghettoer, har hr. Morten Østergaard fået en del åbenbaringer, bl.a. omkring indfødsret og statsborgerskab. Hr. Morten Østergaard var ude at foreslå, at hvis man består folkeskolens afgangsprøve, skal man automatisk have statsborgerskab. Det ville betyde, at bandelederen Shuaib Khan ville have fået statsborgerskab – han klarede sig godt i

skolen tidligere. Er det det eneste kriterie, som Det Radikale Venstre kræver af de unge mennesker for at få statsborgerskab?

Kl. 15:46

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:46

Morten Østergaard (RV):

Jeg er glad for, at hr. Naser Khader er her. Jeg mødte ham tidligere på dagen med en træningstaske i hånden, hvor han truede med at gå op og træne, når jeg skulle holde tale. Så det er jo dejligt at se dig her i salen.

Men tilbage til spørgsmålet. Vores forslag baserer sig på en lang række unge mennesker, og jeg er sikker på, at hr. Naser Khader også har mødt mange af dem – jeg ved endda, at nogle af dem har været forbi kontoret, fordi de også har besøgt mig efterfølgende. Og det handler om, at hvis man er født og opvokset i Danmark og aldrig har boet andre steder, mener jeg – i lighed med den politik, vi førte, da vi sad i regering sidst – at så skal man, hvis man klarer folkeskolens afgangsprøve, have det statsborgerskab, hvilket er det mest naturlige. Og så siger hr. Naser Khader: Jamen der er jo en bandeleder, der så i givet fald ville have været dansk statsborger. Det synes jeg bare på en eller anden måde taler for sig selv. Det betyder jo så, at man siger: Alle jer, som ikke er danske statsborgere, men er født og opvokset i Danmark, I kan ikke få statsborgerskab, fordi der er en bandeleder, der i givet fald ville have fået det. Det er, som om de alle sammen er under mistanke for at blive bandeledere, og er det ikke lige præcis det modsatte signal, vi har brug for, nemlig at det lønner sig at passe sin skole og lade være med at blive kriminel? Og det var det, der var kriteriet bag forslaget.

Kl. 15:47

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Naser Khader.

Kl. 15:47

Naser Khader (KF):

Det at få statsborgerskab i Danmark er jo ikke et retskrav, det er noget, som et flertal i Folketinget giver folk, der bidrager til Danmark, folk, der opfylder en masse krav, så man kan se forskel på dem, der bidrager og vil Danmark, og dem, der ikke vil Danmark. Og derfor er der en masse krav, der skal opfyldes. Men konsekvensen af det, som Det Radikale Venstre foreslår, er, at alle medlemmer af Hizb ut-Tahrir kan få statsborgerskab. Vil Det Radikale Venstre gerne give kalifattilhængere og antidemokrater statsborgerskab, selv om de klarer sig godt uddannelsesmæssigt?

Kl. 15:47

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:47

Morten Østergaard (RV):

Jeg har godt bemærket, at hr. Naser Khader i stadig stigende omfang gerne vil have lov til at føre sindelagskontrol med, hvad folk mener, som betingelse for statsborgerskab. Det, jeg taler om, er unge mennesker, som aldrig har prøvet at bo et andet sted end i Danmark, som er født og opvokset her, men som hele tiden i den politiske debat primært bliver associeret med det land, som deres forældre eller måske deres bedsteforældre kommer fra, og som ikke kan rejse ud på lejrskoler, eller hvad de nu vil, frit i verden som alle andre børn, og som hele tiden bliver mindet om: Det kan godt være, at I aldrig har boet andre steder, men rigtig høje til gør I ikke. Og min tro er, at hvis

man førte den politik, vi foreslår, så ville færre af dem ende som kalifattilhængere, og det er en del af formålet.

Kl. 15:48

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Marcus Knuth.

Kl. 15:48

Marcus Knuth (V):

Mange tak. I 2010 udtalte Helle Thorning-Schmidt, og jeg er sikker på, at hr. Morten Østergaard husker det, at hvis hun kom til magten, kunne hun ikke drømme om at gå over mod en mere lempelig udlændingepolitik, og at hvis Socialdemokratiet kom til magten, ville det ikke blive De Radikale, som skulle bestemme udlændingepolitikken. Hvad der så skete, husker hr. Morten Østergaard bedre end jeg. Det blev til 45 lempelser, som hr. Morten Østergaard stolt har berettet om.

Nu hører vi så Mette Frederiksen sige: Jamen det skal ikke være De Radikale, det skal ikke være de andre røde partier, der bestemmer udlændingepolitikken, jeg vil fortsætte en stram udlændingepolitik. Det er jo fuldstændig et ekko af Helle Thorning-Schmidt i 2010. Hvad synes hr. Morten Østergaard selv om den troværdighed, der fremstår i Socialdemokratiet, når man siger A, men gør B? Og ville hr. Morten Østergaard stole på det, Mette Frederiksen siger, set i lyset af det, som Helle Thorning-Schmidt sagde?

Kl. 15:49

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:49

Morten Østergaard (RV):

Jeg lytter altid til, hvad fru Mette Frederiksen siger, og lægger altid til grund, at hun mener det, hun siger. Og det gjorde fru Helle Thorning-Schmidt jo angiveligt også dengang.

Altså, men igen er det, der optager mig, de virkelige problemer. Vi kunne jo tage problemerne om udenlandsk arbejdskraft, som jeg forudser vil tage til hen mod næste valg. De er jo talt med i de 45 lempelser, altså de ændringer, vi lavede for at skabe bedre adgang for udenlandsk arbejdskraft under den forrige regering. Og derfor er det jo, hr. Marcus Knuth, at så mange bliver trætte af den diskussion, tror jeg – 45 lempelser under den sidste regering og 75 stramninger under den næste. Og når det når 100, giver hr. Kristian Thulesen Dahl kage. Skulle vi ikke løse nogle problemer i stedet for?

Kl. 15:50

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Marcus Knuth.

Kl. 15:50

Marcus Knuth (V):

Jamen nu var det hverken udenlandsk arbejdskraft eller antallet af stramninger eller lempelser, jeg spurgte ind til. Det var troværdigheden ved Socialdemokratiet, og jeg håber, at vi kan holde os til det emne. Socialdemokratiet sagde i 2010: Vi går til valg på en stram udlændingepolitik, hvor vi holder De Radikale udenfor. Og det blev så til en lempelig udlændingepolitik anført af De Radikale. Hvad tror hr. Morten Østergaard at en helt almindelig dansker tænker, når han nu hører Mette Frederiksen sige præcis det samme, som Helle Thorning-Schmidt sagde i 2010?

Kl. 15:51

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:51

Morten Østergaard (RV):

Jamen jeg fascineres af den debat, og jeg kan også huske, at der under det seneste europaparlamentsvalg var en annonce fra Venstre, hvor man udelukkede nogen sinde at indføre grænsekontrol. Og det er vi da haft i noget tid nu. Er det den politiske diskussion, vi lige som kan svinge os op til?

Jeg synes, det handler om, hvad det er for nogle problemer, der skal løses. Der er integrationsproblemer. Jeg mener heller ikke, at vi er bedre rustet for alvor til den næste flygtningekrise, end vi var til den sidste, for vi luller os selv i søvn herhjemme uden at anerkende, at det kræver aftaler med alle andre lande. Og nej, SRSF-regeringens udlændingepolitik var ikke dikteret af Radikale Venstre; det var et udtryk for et kompromis, som kan findes igen, hvis der er vilje til det.

Kl. 15:51

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Martin Geertsen.

Kl. 15:51

Martin Geertsen (V):

Så vil jeg sådan set godt tage hr. Morten Østergaard lidt på ordet og tale om virkeligheden og de virkelige problemer. Hr. Morten Østergaard har jo været ude i virkeligheden lidt kortere tid, end jeg selv har været, op til nu, jeg har været der på fuld tid, og hr. Morten Østergaard har været der, ikke på lånt tid, men på lidt deltid ude i den virkelige virkelighed. Så lad os endelig diskutere de her virkelige problemer, der er derude. Når hr. Morten Østergaard nu – og det er jo for at tage hr. Morten Østergaard på ordet i forhold til det, han nævnte i et tidligere indlæg – skal til forhandlinger med fru Mette Frederiksen om et kommende regeringsgrundlag, kan hr. Morten Østergaard så give et bud på, hvad der vil være, lad os bare sige de to væsentligste politiske pointer, som hr. Morten Østergaard vil have med til de forhandlinger med fru Mette Frederiksen på udlændingområdet? Eller hvis jeg skulle sige det sådan lidt mere firkantet: Hvad er det for nogle lempelser, hr. Morten Østergaard kunne forestille sig at drøfte med fru Mette Frederiksen? Hvad vil hr. Morten Østergaard her forlange?

Kl. 15:53

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Ordføreren, værsgo.

Kl. 15:53

Morten Østergaard (RV):

Jeg tager lige mit Thulesen Dahl-kom ud af fængslet gratis-kort frem igen, for jeg citerer hr. Kristian Thulesen Dahl fra tidligere: Nu står jeg ikke her i Folketingssalen ved en afslutningsdebat og forhandler regeringsgrundlag; det gør man efter et valg, og kun hvis vælgerne giver opbakning til det.

Det, som jeg går til valg på – og det synes jeg jeg gjorde klart i talen her – er, at man kan lede Danmark på en anden måde end det, vi ser, når både Venstre og Socialdemokratiet rækker ud efter Dansk Folkepartis vej i stadig stigende omfang, og det er jo ikke kun et spørgsmål om udlændingepolitik. Det er meget bredere end det. Men jeg vil da gerne understrege, at man kan kalde det en stramning eller en lempelse, jeg er ligeglad, bare skolerne bliver blandet, bare nogle flere folk kommer i arbejde, og bare vi får lavet nogle forpligtende aftaler med andre lande, så vi næste gang, der er en flygtningekrise, får vores del af ansvaret, altså ikke alle de andres dele af ansvaret og vi heller ikke forsøger at tørre det af på andre lande, men at vi er bedre stillet. Så må hr. Martin Geertsen og Venstre kalde det, hvad

de vil, og tælle det på den måde, de vil, og fejre det på den måde, de vil, bare det virker ude i virkeligheden.

Kl. 15:54

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Martin Geertsen.

Kl. 15:54

Martin Geertsen (V):

Jo, men jeg prøvede sådan set at spille lidt på hr. Morten Østergaards banehalvdel, om hr. Morten Østergaard vil. For jeg er sådan set enig i, at det der med at forhandle regeringsgrundlag og sådan noget gør man efter et valg. Men det er vel rimeligt nok, at vælgerne får et eller andet bud på, hvad der så er den radikale position, ud over at vi alle sammen skal blive bedre til at samtale med hinanden og forhandle det bredere og den slags. Så jeg spørger bare til: Hvad er Det Radikale Venstres position på det helt konkrete politisk, når man skal mødes med fru Mette Frederiksen i et tårn, eller hvor det nu end måtte være henne?

Kl. 15:54

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 15:54

Morten Østergaard (RV):

Ja, vi har jo tidligere fremlagt et bud på, hvad vi mener man bør gøre for at håndtere den næste flygtningekrise bedre og mere kontrolleret end den sidste. Vi har her i foråret fremlagt et integrationsudspil med en lang række ting, bl.a. et oplæg til en fuldstændig reformering af den måde, man håndterer kontanthjælp for langtidsledige på, og det er jo de ting, vi møder op med. Men ja, vi synes da, at Danmark skal tage ansvar for sin del af verdens flygtninge og genoptage kvoterne. De var fine nok til Foghregeringerne, og de var fine nok til Thorningregeringerne. Mon ikke også de bliver fine nok til den næste regering, for bare at tage et enkelt eksempel?

Kl. 15:55

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru Rosa Lund.

Kl. 15:55

Rosa Lund (EL):

Tak, og tak til hr. Morten Østergaard for talen. Jeg kunne forstå ud fra hr. Morten Østergaards svar på hr. Jacob Marks spørgsmål, at der er nogle dele af den såkaldte aftale om parallelsamfund, som De Radikale er modstandere af. Jeg har også læst mig frem til, at De Radikale og hr. Morten Østergaard er modstandere af, at børn skal tvinges i vuggestue. Det er vi også i Enhedslisten, og derfor undrer det mig en lille smule, at hr. Morten Østergaard og De Radikale er med til at finansiere aftalen. Det kunne jeg egentlig godt tænke mig at hr. Morten Østergaard ville komme med en forklaring på.

Kl. 15:55

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:55

Morten Østergaard (RV):

Først og fremmest er hovedpointen i den aftale, vi er med i, der handler om økonomien, at man nu i de kommende år vil kunne investere 10 mia. kr. fra Landsbyggefonden i helhedsplaner i de udsatte boligområder. Det er det, der skal forvandle områder som Gellerup, Vollsmose og Mjølnerparken til steder, som ser helt anderledes ud, og som forhåbentlig er attraktive for langt flere, end tilfældet er i

dag. Det har været vigtigt for os, og vi har været med i alle boligaftaler i de sidste mange år af samme grund.

Så er det rigtigt, at der også var noget, der handlede om at forhindre, at det blev det samme sted, man fandt penge til de initiativer, der nu skulle gennemføres, nemlig i Landsbyggefonden via ydelsesstøtten, det er sådan lidt teknisk, og der var det, at vi sagde – for vi vil også gerne bruge penge på integration – at vi gerne vil medvirke til, at man tager penge fra eksempelvis uforbrugte puljer på beskæftigelsesområdet. Nogle af pengene er så blevet brugt på måder, som vi ikke bryder os om. Sådan er livet jo, når man ikke kan finde flertal, men det betyder jo i hvert fald, at der er frigivet nogle penge, som kan anvendes på integration, hvis vi får et andet flertal.

Kl. 15:57

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Fru Rosa Lund, værsgo.

Kl. 15:57

Rosa Lund (EL):

Skal jeg så forstå det sådan, at Det Radikale Venstre på en eller anden måde har købt noget, de ikke rigtig vidste hvad var? For det er jo ikke kun den del af det, der handler om dagtilbud, som hr. Morten Østergaard og Det Radikale Venstre har en kritik af, ligesom vi også har i Enhedslisten, men det er jo også den del, der handler om boliger og om alle mulige andre ting. Der står jo faktisk i finansieringsaftalen, at aftaleparterne skal søge satspuljekredsens opbakning til en finansiering af at indføre obligatoriske dagtilbud. Så det, jeg i virkeligheden beder om, er, at hr. Morten Østergaard kommer med en klar holdning til: Skal vi bruge penge på det her, eller skal vi ikke bruge penge på det her?

Kl. 15:57

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:57

Morten Østergaard (RV):

Det er jo rigtigt, at Radikale Venstre har en lang tradition for, at vi er villige til at være med til at øge råderummet, sådan at man kan investere i ting, som vi synes er vigtige – alt fra uddannelse til grøn omstilling – og indimellem, som f.eks. med de seneste par finanslove, er der jo nogle, der prioriterer på en måde, som vi synes er uheldig, selv om vi egentlig har været med til at skabe råderummet. I forhold til det konkrete her synes vi, det er en forkert måde at bruge penge på, og vi glæder os til forhandlingerne om satspuljen. For forudsætningen er jo som altid, at man skal være enige, ikke fordi nogen har veto, men fordi man skal være enige rundt om bordet, og det er jo så et bord, hvor Enhedslisten ikke sidder med. Så den kamp må man så fra Enhedslistens side kæmpe udefra.

Kl. 15:58

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Orla Østerby.

Kl. 15:58

Orla Østerby (KF):

Tak for det. Hvis vi skulle gå hen og få en socialdemokratisk mindretalsregering efter næste valg, vil jeg godt høre hr. Morten Østergaard, om Det Radikale Venstre vil være parlamentarisk grundlag, selv om Socialdemokratiet vil fortsætte det parløb, man har med DF i dag.

Kl. 15:58

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Morten Østergaard (RV):

Det synes jeg egentlig jeg har svaret meget klart på. Det, vi ønsker, og det, jeg har forsøgt at tegne op i dag, er, at jeg mener, at danskerne fortjener et valg. Og når det kommer til en lang række afgørende punkter i dag, tror jeg, der er mange, der har svært ved at se forskellen. Så ja, vi vil gerne være parlamentarisk grundlag og medvirke til at bringe en regering til magten og tage del i regeringssamarbejdet, hvis vi kan blive enige om, at det ikke bare er en ny regering og en ny statsminister, men også en ny politik. Det er jo det, der bliver det springende punkt, og det handler ikke kun om udlændingepolitik.

Kl. 15:58

Kl. 15:59

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 15:59

Orla Østerby (KF):

Så vil jeg vende den rundt med de problemer, der også er ovre i røde blok: Kunne man forestille sig, at Radikale efter næste valg vil gå ind og bakke op om en borgerlig regering?

Kl. 15:59

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 15:59

Morten Østergaard (RV):

Vi har en regering, vi er i opposition til, som i et og alt baserer sig på Dansk Folkeparti, så jeg vil sige, at vi altid har haft tradition for at samarbejde med dem, der vil. Men der er jo en grund til, at vi er i opposition, og det er, at vi synes, at der trænger til en ny politisk kurs for Danmark. Skulle den tanke indfinde sig i Venstre og Konservative, så er det jo bare om at give besked om det.

Kl. 16:00

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Jacob Jensen, Venstre.

Kl. 16:00

Jacob Jensen (V):

I direkte forlængelse af det sidste spørgsmål: Nu lyttede jeg mig til i ordførertalen og også i svarene, at der ligesom var to statsministerkandidater. Den ene er den nuværende, og den anden er hende, der gerne vil være det, men at der var brug for en ny ledelse, og der var i øvrigt ikke så meget godt at sige om hverken den nuværende statsminister eller hende, der gerne vil være det. Kan man derudaf tolke, at der er en tredje statsministerkandidat – eventuelt den Radikale ordfører?

Kl. 16:00

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:00

Morten Østergaard (RV):

Nej, det skal man ikke tolke. Det, man skal tolke, er, at vi går til valg på at få ikke bare en ny regering og en ny statsminister, men også en ny politik, og at vi er bekymrede over, at det, som danskerne mødes med, i stadig stigende grad på en lang række afgørende områder er noget, der minder om hinanden og spejler sig i det, som Dansk Folkeparti ønsker. Og det er det vi synes at danskerne fortjener et valg imellem, og så må vi jo se, hvor stemmerne falder.

Kl. 16:01

Kl. 16:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:01

Kl. 16:03

Jacob Jensen (V):

Det sidste er altid et godt udgangspunkt. Men der er brug for en ny ledelse, må man forstå, og af to onder vælger De Radikale så fru Mette Frederiksen. Så synes jeg, at det ville være rimeligt nok at spørge, at når man vælger fru Mette Frederiksen, hvad er det så, man forventer af fru Mette Frederiksen, når man nu kan lægge sine stemmer i hendes vægtskål som statsminister? Nu har vi talt meget om udlændingeproblematikken. Der må dog være bare et punkt, hvortil hr. Morten Østergaard siger: Det er det vigtigste punkt i udlændingspørgsmålet, hvor vi vil sige til fru Mette Frederiksen: Skal vi lægge vores lod i din vægtskål som statsminister af de to onder, vi nu kan vælge imellem, så er det det her punkt, vi vil gå til forhandlingsbordet med som vores vigtigste krav.

Kl. 16:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:01

Morten Østergaard (RV):

Ja, nu kunne jeg jo citere hr. Kristian Thulesen Dahl en gang til, men det bliver næsten for træls. Derfor vil jeg i stedet for bare sige ganske klart, at det, jeg ønsker med det, jeg sagde i dag, og det, jeg kommer til at sige fremover, er, at jeg ønsker at sikre, at danskerne kan se, at der er et valg mellem retninger. Selv om de i stadig stigende grad har svært ved at se forskel på Venstre og Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti, så er der et valg at træffe, og der er en mulighed. Det kræver bare, at man flytter sig efter den, og så må vi jo se, hvor det bærer hen.

Kl. 16:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Kirsten Normann Andersen.

Kl. 16:02

Kirsten Normann Andersen (SF):

Tak for det. Når nu ordføreren siger, at ordføreren har været med i de sidste mange boligaftaler i ganske mange år, så undrer jeg mig over, om ordføreren også mener, at det faktisk går fantastisk. Ordføreren og jeg kommer begge to fra Aarhus og kender begge to til Gellerupområdet og har begge to fulgt processen, som jo i virkeligheden har været model for den boligaftale, der også er indgået nu. Jeg synes, det er vigtigt at understrege, at det ikke er mennesker, der er problemet, men at det måske i virkeligheden er et strukturelt problem, vi tænker på lige nu.

Jeg tænker på, om ordføreren gerne selv vil flytte ud i Gellerup, som Gellerup fungerer i dag, med familier og med børn, eller om ordføreren ville foretrække en af de andre lejligheder oppe i Trøjborg, som i øvrigt også er billigere, men ganske vist en lille smule ældre. Jeg tænker, at lige præcis området Gellerup jo netop har brug for ressourcerstærke borgere. Vi har nemlig bare det problem, at i takt med at den socialpolitiske indsats lykkes, flytter folk derfra igen.

Så hvordan skaber man et attraktivt område, hvor mennesker faktisk har lyst til at bo, også ordføreren, også jeg. Det er jo i virkeligheden den udfordring, som vi står over for, og det kræver altså rigtige løsninger.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Morten Østergaard (RV):

Jeg synes, det virkelig er et rigtig godt spørgsmål, som jeg er utrolig glad for at få, for det er lige det, det gør; det kræver rigtige løsninger. Den helhedsplan, der er for Gellerupområdet synes jeg er en sådan rigtig løsning, og som jo ligesom andre kan få penge fra Landsbyggefonden til at blive gennemført. Der skal jo ikke bo færre mennesker i Gellerup, når man er færdig med at gennemføre helhedsplanen, jeg tror faktisk, at der skal bo væsentlig flere, men det vil blive i blandede boliger: ejerboliger, andelsboliger og almene boliger. Det tror jeg da er den lære, som alle har gjort, altså at det rent boligpolitisk var en fejl at lave de der meget store koncentrationer af almene boliger på samme sted i stedet for at lave den mangfoldighed, der kunne gøre, at det også var interessant for folk som mig, der gerne vil bo i f.eks. et rækkehus, jeg selv ejer. Derfor mener jeg da, at man er godt på vej.

Det, der byder mig imod, og det, som jeg kan mærke rammer både boligorganisationer og beboere hårdt, er, når området så samtidig skal udråbes til at være ghetto, fordi et flertal af beboerne har ikkevestlig baggrund. Jeg er faktisk ret sikker på, at det ikke virker hensigtsmæssigt i forhold til at få flere mennesker til at flytte til – særlig ikke, når man laver regler, der kun gælder for de områder.

Kl. 16:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:05

Kirsten Normann Andersen (SF):

Men boligaftalen handler jo netop om at løse de problemer, som ordføreren så også er enig i skal løses. Og så er det rigtigt, at overskriften i folkemunde er blevet »ghetto«. Jeg ville også gerne have haft et andet udtryk, men jeg er bare ikke så optaget af overskriften, jeg er optaget af indholdet. Men jeg synes, ordføreren stikker folk blå i øjnene, hvis det er sådan, at ordføreren bliver ved med at fastholde, at det alene handler om ikkevestlig baggrund, når det jo rent faktisk er sådan, at man ikke bliver udråbt til at bo i et ghettoområde, fordi man har ikkevestlig baggrund, f.eks. mangler uddannelse eller f.eks. mangler arbejde eller f.eks. har en lav indtægt, eller hvis der f.eks. er meget kriminalitet. Der skal andre kriterier til også. Er ordføreren ikke enig i det?

Kl. 16:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:05

Morten Østergaard (RV):

Der er tale om to aftaler. Det drejer sig om en, som vi er med i, som handler om økonomien i forbindelse med Landsbyggefonden, og som kan gøre, at helhedsplanerne kan blive til virkelighed, og det drejer sig om en anden, som vi ikke er med i, fordi vi synes, det er gået fra ondt til værre. Jeg tror, vi har haft en fælles kritik af, at man brugte det der ghettobegreb i alle årene, men det har man så gjort alligevel, hvor man skulle opfylde en række kriterier for at komme på den liste, som så betød, at der var nogle særlige vilkår, herunder adgang til nogle særlige ressourcer.

Nu fungerer det på den måde, at der er de udsatte boligområder i bred forstand, som minder om den definition, vi havde tidligere, og så er der en liste, som er kun ghettoer, og for at komme på den liste

skal boligområdet være udsat, hvor et flertal af beboerne har ikke-vestlig baggrund. Det er det, der er vilkåret. Et boligområde kan ikke blive en ghetto, medmindre et flertal af beboerne har ikkevestlig baggrund.

Kl. 16:06

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det. Så tror jeg, vi skal give vores sønderjyske kollega en chance for at få ordet, nemlig hr. Carl Holst.

Kl. 16:07

Carl Holst (V):

Tak for det. De Radikale har ved tidligere lejligheder været fortalere for, at indførelsen af integrationsydelsen var en fejl. Hvor står De Radikale henne i dag? Ordføreren lagde fint op til i sin udmærkede tale, at han var blevet klogere, og det har vi også oplevet. Studieture i ghettoer og andre ting har været et godt input, ved at man har fået lidt input fra den virkelige verden udenfor. Mit spørgsmål til hr. Morten Østergaard er: Er man stadig væk imod integrationsydelsen? Og i givet fald, hvor meget vil man hæve den, for at man synes, at den er i overensstemmelse med radikale værdier?

Kl. 16:07

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:08

Morten Østergaard (RV):

Det forslag til vedtagelse, som vi har præsenteret i dag, siger jo bl.a., at vi synes, at man skal gøre op med at diskriminere i ydelsessystemet. Jeg synes altid, at man skal diskutere, hvordan vi indretter vores kontanthjælpsystem, sådan at det på den ene side sikrer et stærkt socialt sikkerhedsnet og gode muligheder og på den anden side også sørger for, at der er et reelt incitament til dygtiggøre sig og søge i arbejde.

Det, jeg ikke bryder mig om, og det er et princip, er, at mennesker i samme situation ikke behandles ens. Der er ikke forskellige priser i supermarkedet, afhængigt af hvor længe man har været i Danmark. Man får heller ikke rabat på sin lejlighed eller noget andet, og derfor synes jeg, at forsørgelsesgrundlaget, det eksistensminimum, må være det samme, uanset hvem man er.

Derfor er det, vi har foreslået i stedet for, og som jeg undrer mig over, at regeringen ikke har grebet fat i, når man nu har været i gang med den her problemstilling, jo indsatsen. Som jeg også sagde i talen i dag, er forventningen, hvis man er på kontanthjælp i Danmark, at man skal være i gang med noget, og det er derfor, at vi siger, at ingen skal kunne være på kontanthjælp i mere end 3 år i Danmark, så skal der ske noget andet, for ellers sker det år ud og år ind. Har man ikke folkeskolens afgangsprøve, som er tilfældet for mange kontanthjælpsmodtagere i de udsatte boligområder, kunne man jo være aktiveret med det hver eneste dag, hver uge, hele året rundt, og det er der, jeg synes vi skal sætte ind, frem for at ramme folk på pengepungen.

Kl. 16:09

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 16:09

Carl Holst (V):

Tak for ordførerens venlige forsøg på at svare uden at give mig og andre en fornemmelse af, hvad det så er, det skal være på. Men omkring det at differentiere ydelsesniveau er det vel lidt i overensstemmelse med det, man gjorde, da man i sin tid indførte ungeydelsen gældende for alle under en vis alder, men hvor man siger, at der lige

pludselig er forskel på, om man har det ene årstal eller den andet årstal, selv om man er født lige efter hinanden. Lad det ligge.

Tror hr. Morten Østergaard, at en forøgelse af integrationsydelsen eller en afskaffelse af den, altså at forsørgelsesgrundlaget stiger for dem, der kommer til landet, vil hæmme eller fremme tilstrømningen af flygtninge til landet?

Kl. 16:10

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:10

Morten Østergaard (RV):

Så tak, der kom vi langt rundt. Ungeydelsen gælder for alle unge, uanset hvor længe de har været her, og det er derfor, at den ikke efter min opfattelse er diskriminerende. Det, der gør en forskel, tror jeg, for at folk kommer i gang, er, hvis de mødes med forventninger om det, og at vi lader ret og pligt følges ad, og det har vi gjort i for ringe grad. Hvis integrationsydelsen var løsningen, skulle starthjælpen jo har løst alle de problemer, vi har diskuteret til hudløshed i dag, i de år den havde været der. Spiller det en rolle, hvad det er for et velfærdssamfund, man kommer til? Ja, det gør det givetvis. Derfor er nok klogt at forpligte sig med andre lande på, hvordan man fordeler flygtninge, så det ikke bliver afgjort af tilfældigheder eller rygter om, hvilke velfærdssystemer der er.

Kl. 16:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Jan E. Jørgensen.

Kl. 16:11

Jan E. Jørgensen (V):

Tak. Jeg har tidligere på dagen spurgt fru Mette Frederiksen, der er statsministerkandidat, om Det Radikale Venstre får nogen indflydelse på udlændingepolitikken, hvis fru Mette Frederiksen måtte danne en regering, og jeg fik nærmest det indtryk, at det skal Det Radikale Venstre ikke regne med. Derfor vil jeg nu spørge hr. Morten Østergaard, om man er indforstået med at pege på en statsminister fra Socialdemokratiet, så man altså ikke kan få indflydelse på et så væsentligt område, som udlændingepolitikken jo er.

Kl. 16:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:11

Morten Østergaard (RV):

Jeg har siddet og smilet lidt for mig selv hernede på stolen, for jeg synes, at der er så mange, der har givet vidnesbyrd om, at sådan forholder det sig nok ikke. Der er næsten ingen grænser for, hvor stor indflydelse vi vil få, og hvor stor indflydelse vi havde på det, som jeg opfattede som et kompromis mellem Socialdemokratiet, SF og Radikale Venstre i sin tid, da den seneste regering blev dannet. Det må vi forstå nærmest har ført til den største humanitære katastrofe siden anden verdenskrig og dermed de store flygtningekontingenter, vi har set siden da.

Det bliver en fjollet måde at diskutere på, og jeg tror ærlig talt, at vi var bedre hjulpet, hvis vi diskuterede, hvilken politik der kan føres, som bringer os et bedre sted hen, og hvor vi ikke behøver at give køb på vores grundlæggende værdier. Hvis vi forpligter os i forhold til andre lande, handler det ikke om at tørre ansvaret for de flygtninge, der kommer til Europa, af på vores naboer, men heller ikke at få ansvaret for mere end det, der tilkommer os. Det kunne vi gøre, hvis vi forpligtede os med andre lande. Så havde vi styr på, hvor mange flygtninge der kom. Jeg har ikke noget ønske om, at der skal komme

mange flygtninge til Danmark. Jeg har et ønske om, at der er styr på situationen, og at vi samarbejder med andre lande om det.

Kl. 16:12

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:12

Jan E. Jørgensen (V):

Jeg hørte i hvert fald ikke noget svar på det spørgsmål, jeg stillede. Vil Det Radikale Venstre stille sig tilfreds med en regering, som man ikke kan påvirke på det udlændingepolitiske område, hvor jeg forstår, at der er vise nuancer – kan vi vist roligt kalde det – mellem Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet?

Kl. 16:13

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:13

Morten Østergaard (RV):

Som jeg nu har svaret igen og igen og også sagde i min tale, er det, vi sigter på, jo at give danskerne det valg, de fortjener, at man godt kan få løst de problemer, der er med flygtninge og integration, uden at give køb på værdierne, og det er jo det, som vi vil møde danskerne med ved det valg, der kommer, inden vi har afslutningsdebat igen. Så vil vi jo søge de kompromiser, der skal til, for at vi kan få en anden regering, som ikke bare har en ny statsminister, men også en ny retning, også en ny politisk retning for Danmark, hvor vi rent faktisk kommer tættere på at give folk den tryghed ved, at der er styr på alt fra flygtninge til integration. Og ja, det vil vi da have indflydelse på, ligesom vi vil have indflydelse på alle andre politiske områder. Det siger da sig selv, og sådan tror jeg også at man har det i Venstre.

Kl. 16:13

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hvis fru Karina Adsbøl er hurtig og kvik, kan hun lige nå at komme med det sidste spørgsmål (*Morten Østergaard* (RV): Det er hun altid).

Kl. 16:14

Karina Adsbøl (DF):

Tak. Jeg skal nok gøre det hurtigt. Ordføreren siger, at danskerne fortjener et valg. Det kan jeg love ordføreren at der også kommer på et eller andet tidspunkt, så man kan tage det helt roligt. Så siger ordføreren også, at der er gennemført for mange udlændingestramninger, og det får mig til at stille et spørgsmål. For det er lidt svært at finde ud af, hvad ordføreren mener i sin tale. Anerkender ordføreren, at vi i dag har parallelsamfund? Anerkender ordføreren også, at der er mange, som må flygte fra negativ social kontrol? Vi har i dag to safehouses, hvor vi beskytter minoritetsunge, som netop flygter fra æreskonflikter, og mange af dem bliver sendt på genopdragelsesrejser. Det har vi også set i en række udsendelser i fjernsynet, og vi har også set »Moskeerne bag sløret«. Så når ordføreren står og siger alle de her ting fra talerstolen og står og skoser Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Venstre for alt det, de har gjort på udlændingeområdet, hvad er det så, De Radikale vil?

Kl. 16:15

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:15

Morten Østergaard (RV):

Der er ikke et eneste af de problemer, som fru Karina Adsbøl nævner her, som jeg ikke anerkender eksistensen af. Det, der bare er mit

indtryk efter at have talt med mange af dem, som lever med konsekvensen af de problemer, er, at de ikke føler, at det er Dansk Folkeparti, der kæmper deres sag. Det gør de ikke. Man kan jo også spørge sig selv: Hvis det var den medicin med løbende ændringer af udlændingelovgivningen, der skulle til, hvorfor er problemerne så ikke løst endnu? Det har da været Dansk Folkepartis eneste eller i hvert fald væsentligste mærkesag siden 2001. Man har kunnet få det stort set, som man vil have det, og har mødt op til hver eneste finanslov med undtagelse af de få år, hvor der var en socialdemokratisk ledet regering. Så har man sovet i timen, eller har Dansk Folkeparti overset problemerne? Hvad er der sket? Jeg tror, problemet er, at man jo ikke er optaget af at løse de menneskers problemer, for så var det nogle andre ting, der skulle til, og så skulle man komme dem i møde og prøve at lytte til dem. Det er det, jeg har gjort, og det har ført til nogle af de forslag, jeg har præsenteret i dag, om bl.a. blandede skoler, blandede daginstitutioner og blandede gymnasier – noget, som Dansk Folkeparti jo overhovedet ikke vil røre ved.

Kl. 16:16

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:16

Karina Adsbøl (DF):

Nej, Dansk Folkeparti har ikke sovet i timen, bestemt ikke, og det kunne jeg også høre på ordføreren tale. For ordføreren tale var jo meget depressiv, og det lød meget, som om ordføreren var meget trist over, hvor meget Dansk Folkeparti har haft at skulle have sagt i forhold til udlændingestramninger. Så vi har bestemt ikke sovet i timen. Men det er bare lidt uklart, når De Radikale gerne vil noget andet. Vi vil jo gerne have en grænsekontrol, det vil De Radikale ikke. Jeg er sikker på, at de gerne vil have, at den ikke skal være der. Så derfor er det sådan lidt svært at finde ud af, hvad det er, De Radikale vil. Ordføreren sagde også, at De Radikale heller ikke har et stort ønske om, at der skulle komme mange flygtninge til Danmark. Men De Radikale står og snakker om en masse ting fra talerstolen, bl.a. om, at man skal have et valg i forhold til statsministerposten. Så er det, fordi den radikale ordfører selv vil have statsministerposten?

Kl. 16:17

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:17

Morten Østergaard (RV):

Nej, det er ikke det, det handler om. Det, det handler om, er jo præcis det, jeg talte om, nemlig de problemer, der står uløste hen, og som hverken grænsekontrol eller alle de andre ting, som igennem to årtier har kendetegnet den politik, som Dansk Folkeparti har lagt stemmer til, har kunnet løse. Vi forstår, at her efter to årtier har vi stadig væk en enighed om, at Danmark er blevet mere og mere opdelt. Det har Dansk Folkeparti jo så ikke kunnet gøre noget ved i de 12-14 af de sidste 16 år, hvor man har haft magten. Min pointe er, at der skal noget andet og mere til end bare de der evindelige ændringer i udlændingelovgivningen. Det løser ikke problemerne med social kontrol, det giver hverken blandede boligområder eller skoler og institutioner, og derfor skal der nok noget andet og måske også nogle andre til.

Kl. 16:18

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tusind tak til hr. Morten Østergaard for indsatsen. Hjertelig velkommen til fru Pia Olsen Dyhr fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 16:18

(Ordfører)

Pia Olsen Dyhr (SF):

SF er Danmarks grønne parti. Sådan har det været længe, men for nylig vågnede jeg op til en udfordring, nemlig udsigt til konkurrence fra helt uventet kant. Nu var det Venstre, der var de grønne. Hold da op, tænkte jeg. Efter at have halveret midlerne til energiforskning, forsøgt at sabotere udviklingen af havvind, indført en miljøskadelig landbrugspakke, ja, så var Venstre blevet grønne. Men det er jo en dejlig nyhed, og som socialist har jeg ikke noget imod at dele det at være grøn.

Desværre havde statsministeren ladet sig inspirere mere af komiske Ali end af salig hr. Svend Auken eller hr. Steen Gade. Han kunne lige så godt have sagt, at månen var lavet af grøn ost. For med det grønne Venstre i spidsen fremlagde regeringen fluks et energiudspil, hvor man lægger op til at bruge langt flere penge på at sætte afgifter og tariffer ned end på at udbygge vedvarende energi og fortsætte bestræbelserne på at spare på energien. Der er ikke engang garanti for, at vi når regeringens eget beskudne mål om 50 pct. vedvarende energi i 2030, når pengene prioriteres på den måde. Mere komisk Ali her end grønt Venstre, desværre.

Da der skulle gives mandat til, hvor meget vedvarende energi, regeringen skulle arbejde for i EU, var resultatet på lige vis tilsvarende nedslående, nemlig blot 27 pct., mens Sverige og en række andre lande arbejder for 34-35 pct. Det sidste er faktisk samfundsøkonomisk fornuftigt, godt for klimaet og rigtig godt for dansk erhvervsliv. Ved festlige lejligheder kan statsministeren ellers godt underholde erhvervslivet og andre med vigtigheden af at presse på internationalt. Men der, hvor det virkelig sner, hvor det virkelig kunne gøre en forskel, sker der ingenting.

Vi kan altså gøre det meget bedre i Danmark, og vi kan gøre det for de penge, regeringen allerede har afsat i energiudspillet. Det drejer sig om at bruge dem rigtigt og kloget, og det er jeg sikker på vi kan. Og vi skal nedbringe vores klimaforurening dramatisk uden at kaste os ud i spekulationer om økonomisk nulvækst, som om det skulle hjælpe. Der er langt bedre løsninger, de er klar til brug, og det er ganske enkelt et spørgsmål om politisk vilje, om man er ægte grøn, for pengene er der jo.

Så kunne det være, at regeringen var blevet grøn på andre områder, for en anden stor grøn udfordring er jo, hvordan vi sikrer mere natur i Danmark. Mange partier spiller ud med grønne forslag. SF har lavet et naturudspil med Socialdemokratiet, og både De Radikale, Alternativet og Enhedslisten har stærke naturudspil. Jeg glæder mig over, at vi er rigtig mange om budet. Men regeringen halter bagefter. Faktisk vil regeringen reducere de særlige beskyttelsesområder, Natura 2000-områder, med hele 23.000 ha, selv om Danmark i forvejen er det land i Europa, der har den mindste andel af de områder. Jeg forventer ikke, at den nye miljø- og fødevareminister – og velkommen til ham – i dag kan love, at Danmark selvfølgelig skal fastholde beskyttelsen af de sårbare naturområder. Men det kunne da være en god måde at sætte handling bag ministerens ord om at være mere miljø- end fødevareminister. Jeg håber vitterlig ikke, at miljø- og fødevareministeren bare har valgt en rolle som komisk Alis lillebror.

Så nej, Venstre er ikke for alvor blevet et grønt parti, og det er faktisk en stor skam, for vi har mere end før brug for grønne visioner, grønt håb. Det finder man stadig væk kun for alvor til venstre for midten. Vi har brug for en ny grøn kurs og en mere socialt ansvarlig politik. Og ja, jeg forventer jo ikke ligefrem, at Venstre udskifter deres logo til en rød farve.

De fattigdomsydelser, som Venstreregeringen genindførte, efter at den regering, SF havde været med i, fik dem afskaffet, betyder omkring en fordobling af antallet af fattige børn i Danmark. Børnefattigdom er rent ud sagt synd for børnene, og hvad værre er, så ska-

der det dem resten af livet. Derfor er det helt afgørende for SF, at vi får afskaffet det kontanthjælpsloft, der skaber masser af fattigdom og meget, meget få jobs. I det hele taget vil vi give alle børn en god start i livet. Det drejer sig om flere besøg fra jordemoderen og sundhedsplejersker, så problemet fanges helt fra starten. Det drejer sig om bedre normeringer i vuggestuen og børnehaven, så pædagogerne har bedre tid til børnene, ikke mindst til at hjælpe de børn, der har en eller anden slags sociale problemer.

Alt det ville have rigtig stor betydning for vores fælles offentlige økonomi. Her ligger der store muligheder for reelt at øge arbejdsudbuddet og beskæftigelsen, men vel at mærke ved at give mange et godt liv, ikke et dårligere. Der er også positive afledte virkninger af en styrket indsats for arbejdsmiljøet, erhvervsuddannelser til flere, tilbud om gratis psykologhjælp og ikke mindst bedre skattekontrol. Det er de berømte dynamiske effekter, hvor Finansministeriet endnu tygger på den redegørelse, som SF sidste år tvang dem til, meget modvillige godt nok, men de blev tvunget til at love det.

For mig at se er det bare om at komme i gang. Det er dyrt, når vi ikke investerer i mennesker og velfærd. Men velfærd er selvfølgelig ikke bare et spørgsmål om, hvad der kan betale sig. Det er også en del af et godt liv, en del af det på mange måder gode samfund, som vi har. Derfor skal vi også sikre velfærden og det gode liv, også der, hvor det koster, simpelt hen fordi det er solidarisk, rimeligt og godt. Det gælder socialt udsatte, det gælder syge og ikke mindst de ældre. For frem til 2025 – der afslører jeg ingen hemmeligheder, for jeg ved, at vi alle sammen ved det – kommer der jo 150.000 flere ældre over 65 år. Det er dejligt, at vi lever længere, og mange vil også kunne klare sig selv, men andre får brug for mere hjælp. Vi skal sørge for, at de får en ordentlig hjemmepleje og gode plejehjem, og det er ikke gratis. Derfor har SF foreslået, at kommunerne skal tilføres ekstra penge i takt med, at antallet af ældre i kommunerne stiger, og det håber vi sådan set på at kunne samle bred opbakning til i Folketinget.

Det andet problem er, at udgangspunktet bare er for skrabet. Alt for mange ældre oplever, at der hele tiden kommer nye ansigter i deres hjem. Det skyldes pressede kommunale budgetter. SF ønsker, at der afsættes penge til, at alle kommuner kan udvikle det, man kalder faste teams i ældreplejen, så man kender den, der kommer ind ad døren.

Fra regeringen hører vi andre toner. Den store ulighed i formue blandt danskerne skal forstærkes ved at afskaffe arveafgiften. Berlingske kører kampagner og kalder arveafgift en straf. Undskyld mig, men det er altså patetisk. Skatter og afgifter er ikke straffe. Det er nødvendige bidrag for at finansiere vores fælles velfærd. Man kan mene, at de er for store eller for små, men straf er det altså ikke. Arveafgiften er sådan et bidrag. Den bidrager med cirka 4 mia. kr. om året, og det svarer til 10.000 ekstra hjemmehjælpere. Er det så et rimeligt bidrag? Ja, det synes jeg.

Tænk på to personer: Lucky og Not. Lucky arver måske 5 mio. kr., Not arver ingenting. De 5 mio. kr. svarer cirka til 20 års indtægt. Er det så ikke rimeligt, at Lucky bidrager med lidt ekstra til vores fælles velfærd? Fra den nuværende boafgift er bidraget på cirka 700.000 kr. Der er altså 4,3 mio. kr. tilbage. Det svarer måske til 17 års indtægter. Er det urimeligt og uretfærdigt, at Lucky bidrager lidt til fællesskassen? Nej, det synes jeg ikke, og især ikke, fordi dem, der arver store beløb, meget ofte er dem, der er velstillede i forvejen.

Det er klart, at hvis man stadig vil uddele et par milliarder kroner ekstra i skattelettelser hvert eneste år, så er der jo ikke penge nok til styrket velfærd. Det er faktisk det, regeringen indrømmer, når den lægger op til vækst i velfærdsudgifterne på kun ca. 0,3 pct. om året. Det er under det halve af, hvad der er brug for, hvis vi skal levere den samme service til vores børn og ældre. Det ser ud, som om der er et flertal i Folketinget, der mener, at de 0,3 pct. er lidt for lidt, men tingene skal hænge sammen økonomisk. Så vi kommer til at

vælge mellem velfærd og flere skattelettelser. Det er let. Det valg er let for SF.

Det er også ønsket om flere penge til skattelettelser, der får regeringen til at foreslå at fjerne statens bidrag til huslejestøtten i den almene sektor. Det fik vi heldigvis forpurret. Vi endte med en lang række initiativer, som jeg synes giver god mening. Jeg nægter at lukke øjnene for de problemer, der er i en lang række boligområder, problemer, der hænger sammen med arbejdsløshed, sociale problemer, en fejlslagen boligpolitik, ringe sprogkunderskaber og dårlig uddannelse, men også etnisk tilhørsforhold. Kan man tillade sig at sige det? Ja, det kan man altså. Ikke i form af generelle, fordomsfulde, hadefulde angreb på alle, der har en familiebaggrund i et ikkevestligt land, men en anerkendelse af, at der stadig er alt for mange steder, hvor der er uacceptabel social kontrol og vold og kvindeundertrykkelse. Det vil jeg ikke finde mig i. Der skal vi stå på de undertrykte side.

Lad mig afslutte med at slå fast, at jeg faktisk er optimistisk, i hvert fald i den forstand, at jeg tror på, problemerne kan løses, både når det gælder klima og miljø, når det gælder velfærd, og når det gælder bedre integration. Dansk økonomi er stærk, og der er råd til både det grønne og det røde, hvis vi vil. For mig at se er der masser af håb. Det passer mig godt, for som sagt er SF Danmarks grønne parti, og håbets farve er grøn.

Kl. 16:29

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det. Så går vi over til spørgsmålene, og den første, der får ordet, er hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 16:29

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for det. Og tak for talen. Det er jo altid dejligt at være optimistisk sådan en majdag med solskin og det hele, og jeg vil også give en kompliment for påklædningen, for der har jo her på det seneste været noget af et kapløb, en strid om at være grønnest, og jeg kan se, at finansministeren har taget et grønt slips på, og Venstres ordfører har også en del grønt på, men fru Pia Olsen Dyhr slår dem jo fuldstændig med en grøn heldragt. Hvis der var nogle andre, der havde gjort sig de samme overvejelser, er det måske meget godt, at det er fru Pia Olsen Dyhr, der holder sig til det.

Men når vi så er ved det der grønne, er det, jeg godt kunne tænke mig at høre i forhold til SF's optimistiske livssyn: Er fremtiden så ikke vedvarende energi ved hjælp af vindmøller på havet? Altså, skulle man ikke have det perspektiv nu, at det er der, fremtidens el skal produceres, og ikke ved, som man har gjort indtil nu, at stresser folk med store vindmøller i deres baghave? Vi hører jo en masse triste historier om, at man føler sig rigtig meget generet af de her store vindmøller, og hvis nu perspektivet er, at vi rent faktisk kan få den vedvarende energi, men få den fra vindmøller ude på havet, er det så ikke der, vi skal satse fremover?

Kl. 16:30

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:30

Pia Olsen Dyhr (SF):

Som sagt er jeg socialist, så jeg har ikke noget imod at dele med andre, men at iklæde sig grønt er ikke nok til at være grøn. Men hr. Kristian Thulesen Dahl er selvfølgelig velkommen til at iklæde sig et grønt jakkesæt, hvis det så betyder, at vi kan lave en energiaftale, der sikrer store ambitioner for havvind – der er jeg helt enig med Dansk Folkeparti. Og det er jo også sådan, at vi allerede nu kan se, at der er nulbud på havvind, hvilket betyder, at det højst sandsynligt ender

med at blive en god forretning for den danske stat at lave havvindmølleparker.

Så er der spørgsmålet om sol og landvind, og der vil jeg da sige, at jeg ikke er døv over for de mange mennesker, der synes, det er udfordrende med en landvindmølle i deres baghave, men jeg mener fortsat at vi skal udbygge med landvind. Jeg synes, at det, vi kan have med i vores overvejelser, er at bruge nogle af de steder, som jo ikke ligger direkte op til beboelse – det kan være langs motorveje, og det kan i virkeligheden også være i nogle af de korridorer, vi har lagt rundtomkring, altså at vi tænker en smule begavet, når vi udbygger med landvind. Men her er det jo også afgørende, at vi involverer kommunerne, så de i deres lokalplaner kan tænke landvind ind.

Kl. 16:31

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 16:32

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak. Altså, i forhold til det med korridorer og den slags ting har jeg bare forstået, at i forhold til vindmøller, der tidligere måske var 50 m, og som nu er 150 m, taler SF nu om vindmøller på op til 250 m, som skal have lov til at stå på land – 250 m høje møller. Og så taler man om korridorer og motorveje. Altså, i mit pastorat er der kommet en motorvej, hvor der nu er kommet ti møller, som er 150 m høje, og jeg kan love fru Pia Olsen Dyhr for, at de mennesker – det er ikke mig selv – i mit nabolag, der må leve med genen fra de møller i deres haver, ind i deres stuer osv., synes, at de møller er rigtig høje, og de har ikke grund til at tænke, at møllerne ligger ved en motorvej, og at de ikke generer dem, for det gør de.

Er det ikke på tide, at vi tager skridtet og siger: Vedvarende energi ja tak, vindmøllestrøm ja tak? Fremtiden er offshore – ude på havet med de her meget, meget høje vindmøller – og så at have et kæmpe perspektiv på det, store visioner for det, men at friholde folk fra den gene det er, når man stiller de her store vindmøller op på land.

Kl. 16:33

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:33

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det er helt afgørende, hvis vi skal nå vores mål med at være fossilfri i 2050, at vi også investerer i landvind. Det interessante med landvind er jo, at det er forudsætningen for, at vi kan udbygge på havet, for det er der, man udvikler vindmølleindustrien. Jeg må jo sige, at hvis vi ikke havde landvindmøller, tror jeg, vi ville komme til at opleve en fordyrelse af den vedvarende energi, hvilket jeg synes ville være ærgerligt, for vi er nødt til at sørge for, at den er totalt grøn. For det her skal gå hånd i hånd. Ud over at vi udbygger den vedvarende energi, skal vi jo samtidig også sørge for, at danskerne leverer på energibesparelser, for at vi når vores mål. Hvis vi ikke udbygger den vedvarende energi massivt nok, skal vi levere endnu mere på energibesparelser, og så kan vi i hvert fald slet ikke gøre det, regeringen lægger op til, med at sænke elafgiften, for så har vi jo ikke nok grøn strøm at levere, hvis vi også vil sikre klimaregnskabet.

Kl. 16:33

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Britt Bager.

Britt Bager (V):

Tak for talen. Det er jo ofte sådan, at når man føler, man har patent på noget – i det her tilfælde det grønne – så er konkurrence skræmmende, og jeg ved ikke, om det er det, der har ramt fru Pia Olsen Dyhr, siden hun bruger så meget af sin taletid på at udlægge Venstres politik i stedet for at fortælle om, hvad det er, SF vil. Men nok om det.

Det, jeg egentlig gerne vil vide noget om, er det fordelingspolitiske. Jeg skal bare helt konkret høre SF's ordfører: Vil SF stille krav til en muligt kommende S-ledet regering om at afskaffe kontanthjælpsloftet?

Kl. 16:33

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Værsgo.

Kl. 16:34

Pia Olsen Dyhr (SF):

SF er altid frisk på konkurrence på det grønne, egentlig ville jeg blive glad, hvis I alle sammen overgik os, for så ville Danmark jo være et grønt land, så ville vi blive et foregangsland igen, og så ville vi være en stormagt, tror jeg, der så er et andet parti her i Folketinget, der kalder det. Det er jeg kun frisk på. Jeg er faktisk lidt frisk på det her med konkurrencen, så bare kom an!

Omkring det her med at stille krav til en kommende socialdemokratisk ledet regering skal der ikke være nogen tvivl om, at SF ønsker kontanthjælpsloftet afskaffet.

Kl. 16:34

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 16:35

Britt Bager (V):

Det var da et dejlig klart svar, og det vil jeg gerne rose ordføreren for. Det er nok det mest klare svar, vi har fået fra den talerstol i dag. Så mange, mange tak for det.

Hvad så, når vi kommer til integrationsydelsen? Er det også noget, SF vil have afskaffet? Og er det noget, SF vil stille krav om kommer til at ske?

Kl. 16:35

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:35

Pia Olsen Dyhr (SF):

SF synes, at alle fattigdomsydelserne har det meget, meget triste element i sig, at det jo gør folk fattige. Det får ikke folk i arbejde. Derfor er vi sådan set optaget af, at folk har en ordentlig ydelse og noget, de kan leve af. Så vi så egentlig gerne, at vi kiggede alle ydelserne igennem og sørgede for, at folk havde et ordentligt levegrundlag. Men vores krav er det, det har været hele tiden, og det har jeg sagt meget klart, nemlig at kontanthjælpsloftet skal væk.

Kl. 16:35

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Henning Hyllested.

Kl. 16:36

Henning Hyllested (EL):

SF har jo været med til at indgå en række aftaler om de såkaldte parallelsamfund. En af dem er bl.a., at man vil fjerne 11.000 almene familieboliger, og samtidig vil man også forbyde folk med de aller-

laveste ydelser – kontanthjælp, integrationsydelse, uddannelseshjælp osv. – at flytte ind i nogle af de mest udsatte boligområder, vi har. Det kan man undre sig over. Det her er jo netop de boliger, som er billige familieboliger, som de her mennesker har råd til at bo i, og man må spørge helt åbent: Altså, hvor skal de mennesker så egentlig bo, hvis de ikke skal bo der, og hvis boligerne fjernes og de i øvrigt ikke må flytte ind? Hvor skal de mennesker så bo?

Jeg synes da, at et venstreorienteret parti, der mener, at sociale problemer i boligområderne skal løses med forbud mod indflytning og ved at fjerne billige boliger, må give anledning til undren.

Kl. 16:37

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:37

Pia Olsen Dyhr (SF):

For det første siger vi jo meget klart, at det er et strukturelt problem, vi har skabt her. Vi er simpelt hen nødt til at løse det. Jeg synes ikke, det er i orden, at vi i Danmark siger: Nå, men de fattige må bare klare sig selv; vi putter dem ud i nogle områder, de må bare leve for sig selv. Vi tror egentlig på, at det bedste for Danmark og for de mennesker, der i forvejen er socialt udsatte, er, at vi bor sammen, at vi bor blandet, at vi mødes i en fælles daginstitution, at vi mødes i folkeskolen, og det gør vi kun, hvis vi bor sammen. Det er vores grund til overhovedet at indgå i de her forhandlinger, nemlig at sikre sammenhængskraften i Danmark. Det mener jeg egentlig burde være enhver socialists opgave.

Når vi så kigger på det her helt konkret, tænker jeg lidt, om hr. Henning Hyllested kender til Aarhus. For det vil jo være sådan, at en kontanthjælpsmodtager i fremtiden ikke vil blive henvist til Gellerupparken, det er helt rigtigt, men måske vil blive henvist til Trøjborg, hvor boligerne er bedre, men hvor der også er en mere blandet boligmasse. Har vi ikke en interesse i det? Jo, det har vi da. Vi synes da ikke, at det kun er dem, der er socialt udsatte, der skal løfte de sociale problemer. Vi mener, at nogle af de mennesker i det her land, der er velstående, også skal være med til at løfte dem.

Kl. 16:38

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 16:38

Henning Hyllested (EL):

Nu har boligselskaberne jo altså gjort opmærksom på, at de ikke kan løse problemet. De har ikke de billige boliger, som de her mennesker har råd til at betale. Så det, man gør, er, at man kaster aben over til kommunerne, som i øvrigt giver udtryk for det samme, nemlig at de ikke har de boliger.

Hvad angår mange af vores boligområder, vil jeg gerne spørge: Er det overhovedet muligt at placere sådan nogle mennesker, som man snakker om, her, altså de mest udsatte mennesker? Jeg synes, det er mærkeligt, at et socialistisk parti udser sig en målgruppe af de allersvageste mennesker i det her land, de mest udsatte mennesker, og af de mest udsatte boligområder, hvor de bor, og kaster sig over dem og siger: Der må I ikke flytte ind, og vi fjerner i øvrigt de billige boliger, som I har råd til at bo i. Og så forlader man så på, at det kan kommunerne løse, selv om kommunerne og boligselskaberne siger, at det kan de ikke løse.

Kl. 16:39

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:39

og noget udenlandsk arbejdskraft? Kunne det være nogle initiativer, som SF kunne tilslutte sig?

Kl. 16:42

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg er selv født og opvokset i et socialt boligbyggeri. Jeg var rigtig heldig, kan man sige, fordi jeg boede i Vallengbæk i et rødt murstensbyggeri, hvor der boede folk fra alle mulige blandede sociale lag. Vi mødtes i folkeskolen, og det gjorde, at jeg havde nogle forbilleder, der var vigtige at se op til. Det, som hr. Henning Hyllested snakker om, er noget med at tro på, at de der mennesker er nogle særlige mennesker. Jo, jeg var en af dem, og jeg havde ikke lyst til at blive isoleret. Jeg havde ikke lyst til at være sådan væk fra de andre, være sådan gemt væk, som vi jo oplever folk bliver, når de er ude i de socialt udsatte områder.

Der siger vi meget klart, at vi ønsker, de skal bo et andet sted. Vi ønsker at være med til at bygge boliger andre steder, og en del af boligaftalen er også meget klart, at de penge, vi kommer til at tjene ved at sælge boliger fra, bruger vi til at nedbryde nogle af boligerne og til at bygge nye almene boliger. Jeg er da opmærksom på, at det her bliver en udfordring for nogle kommuner, og jeg forventer, når der skal forhandles KL-aftale, at de vil kræve, at der findes yderligere midler.

Kl. 16:40

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru May-Britt Kattrup.

Kl. 16:40

May-Britt Kattrup (LA):

Tak for det. Alle de her mange skattekrone, som SF gerne vil have til omfordeling, skal jo komme et eller andet sted fra, og det sted er det private erhvervsliv. Derfor har SF brug for vækst i det private erhvervsliv. Men det er sådan, at vi ser en stærkt stigende mangel på arbejdskraft: 25 pct. af virksomhederne inden for byggebranchen har oplevet produktionsbegrænsninger på grund af mangel på arbejdskraft, og 40 pct. af dansk industris medlemsvirksomheder har oplevet at måtte opgive at finde en kvalificeret medarbejder. Alligevel har S og SF sammen med DF sat beløbsgrænsen i beløbsordningen op og dermed gjort det sværere for rimelig højt betalte udlændinge at arbejde og betale skat i Danmark.

Ser SF ikke et behov for, at arbejdsgiverne kan have adgang til den arbejdskraft, de har brug for, og hvilke initiativer vil SF sætte i gang for det?

Kl. 16:41

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:41

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jo, der er ingen tvivl om, at erhvervslivet har brug for kvalificeret arbejdskraft og derfor synes jeg også, det er grotesk, at regeringen har valgt at spare på erhvervsuddannelserne. For er der noget, vi brug for, så er det 1) faglært arbejdskraft, at de unge får muligheden for at blive faglærte, og 2) at vi får ufaglærte gjort til faglærte, så de kan klare sig på fremtidens arbejdsmarked, og så erhvervslivet faktisk har kvalificeret arbejdskraft.

Kl. 16:41

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 16:41

May-Britt Kattrup (LA):

Jamen der er da ingen tvivl om, at uddannelse er vigtigt, det er vi helt enige om, men det kan absolut ikke løse problemet alene, så hvad med at få nogle skattereformer, nogle arbejdsmarkedsreformer

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:42

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg synes for det første, det er interessant, at Liberal Alliance på den måde næsten negligerer, at uddannelse er vigtigt: Nå jo, det er vigtigt, men ... . Min pointe er, at det vil være altafgørende, at vi får gjort ufaglærte til faglærte. Vi har 60.000-70.000 ufaglærte, som kommer til at stå uden job i 2020. Hvorfor ikke opkvalificere dem til faglærte? Så vil de passe ind i de her job, og så er der ikke brug for at hente udenlandsk arbejdskraft. For det andet er det absurd at høre Liberal Alliance tale om, at uddannelse er vigtigt, samtidig med man sparer på erhvervsuddannelserne. Der kunne man jo starte.

Kl. 16:42

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Carolina Magdalene Maier.

Kl. 16:42

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. Tak til ordføreren for den grønne tale, og tak til Danmarks grønne parti, som vi i dag har hørt at SF kalder sig. Det er godt, der er kamp om den plads. Det er kun positivt. Men når SF nu er så grøn, kunne jeg godt tænke mig at spørge: Er det så ikke på tide, at vi stopper produktionen af alt fossilt brændsel i Danmark, herunder jo også den olie, vi hiver op af Nordsøen?

Kl. 16:43

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:43

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg håber bestemt, vi kan indføre et forbud i Danmark mod kul inden 2030, som Alternativet, SF, Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Enhedslisten har skrevet en fælles kronik om at vi ønsker. For man må sige, at kul jo er en af de største bidragsydere til vores CO₂-udslip, og vi skal da erstatte det med vedvarende energi. Når det gælder udvinding af olie og gas i Nordsøen, må man sige, at selve udvindingen der er langt mere klimavenlig, end hvis vi i stedet for var nødt til at importere gas fra Rusland eller olie fra Mellemøsten. Der har man simpelt hen en meget mere effektiv produktion i Nordsøen. Dermed ikke sagt, at jeg synes, vi skal fortsætte og udvinde endnu mere, men det Tyrafelt, vi har, giver faktisk også penge i statskassen, så vi kan lave andre grønne ting.

Jeg synes, det er ærgerligt, at Alternativet ikke er med, for så kunne vi måske bruge endnu flere penge på grønne investeringer. Men jeg har noteret mig, at Alternativet generelt vælger positionen med ikke at være med, og at vi så tager det grønne slæb.

Kl. 16:44

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 16:44

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Jamen der er jo en helt klar grund til, at Alternativet ikke er med i Nordsøaftalen, og det er, at vi helt grundlæggende mener, at vi ikke skal hive olie op af jorden, hverken til lands eller til vands. Det er simpelt hen et helt ultimativt krav fra os eller en position, som vi står

på, at vi ikke skal udvinde olie. Hvis vi vil den grønne omstilling, skal vi lade olien blive i jorden.

Men kan jeg forstå det sådan, at SF på et eller andet tidspunkt i fremtiden kan blive enige med os andre om, at vi skal lade olien blive i jorden? For det, der ligger i det, er jo, at så snart man sætter vækst forud for natur, nemlig ved at sige, at det er vigtigt, at vi får pengene i statskassen, så trumfer hensynet til væksten jo hensynet til naturen. Så kan vi få tippet den balance?

Kl. 16:45

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:45

Pia Olsen Dyhr (SF):

Ja, det kan vi, hvis vi sammen kan presse igennem, at i fremtiden kører vi ikke i benzinbiler eller i dieslbiler, for det er jo det, der er udfordringen. Hvis vi alene gjorde det, Alternativet foreslår, nemlig stopper for olien i morgen, vil jeg gætte på, at der også gælder: ingen olieimport i morgen og ingen benzinimport, og så vil vi have nogle udfordringer sådan rent mobilitetsmæssigt. For det er jo hykleri at sige, at vi ikke selv må producere olie, men at vi godt kan importere olie andre steder fra. Så jeg gætter på, at Alternativet vil den rå vare, nemlig ingen olie. Og hvis man vil det, er vi simpelt hen nødt til at få udbygget infrastrukturen til el – det mener jeg vi skal satse på – og desuden også få udviklet både el og andre former for ikkefossile biler, for det bliver sådan set det helt afgørende, hvis vi skal kunne levere på: ingen olie.

Kl. 16:45

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Morten Østergaard.

Kl. 16:45

Morten Østergaard (RV):

Jeg vil godt lige følge op på det der med, at der ligesom skulle være et valg, at enten ønsker man udenlandsk arbejdskraft, eller også ønsker man at prioritere uddannelse. Lige nu er vi jo i en situation, hvor der desværre bliver skåret ned på al uddannelse i Danmark med omprioriteringsbidraget. Vi er også i en situation, hvor der en lang række steder begynder at vise sig mangel på arbejdskraft. Virkeligheden er, at det hænger sammen modsat. Hvis man kan få folk til at komme til Danmark, fordi der er et job, så betaler de skat, så øger det vores velfærd og vores mulighed for at investere i de ting, vi gerne vil, uddannelse, grøn omstilling osv. Vi har en jobkortordning og andre ordninger, og hvis alle dem, der er her i dag, tog hjem, hvis den frie bevægelighed blev afskaffet og folk tog hjem, så ville vi ikke have noget råderum at prioritere velfærd ud fra. Derfor synes jeg, at det er en modstilling at lave, når det faktisk er sådan, at dem, der kommer hertil og bidrager med deres skat, bidrager til vores velfærd, og derfor burde vi jo ikke være bange for at invitere flere, så længe der er et job til dem.

Kl. 16:46

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:46

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg synes også, at hr. Morten Østergaard har lidt mere sådan pondus bag det, hr. Morten Østergaard siger, for jeg ved, at Det Radikale Venstre jo ikke ønsker at skære på uddannelserne, men derimod omprioriterer dem. Men jeg bliver nødt til at sige, at det jo allerede i dag er muligt for virksomhederne at få udenlandsk arbejdskraft. Det er jo ikke sådan, at man ikke kan få udenlandsk arbejdskraft. Man

kan jo bl.a. se, at der arbejder masser af polakker på vores byggepladser, der arbejder masser af tyskere og franskmænd osv. Så det der med at sige, at der slet ikke er udenlandsk arbejdskraft i Danmark, er jo simpelt hen ikke korrekt.

Det, vi taler om, er arbejdskraft fra tredjelande, og der tror jeg, at min bekymring og mit partis bekymring bl.a. handler om, at vi oplever ukrainere gå på f.eks. landbrugsbedrifter eller gartnerier eller i vores skove til en ufattelig lav løn. Det er det, vi ikke synes er rimeligt. Man skal simpelt hen ikke underbetale folk, sådan at andre mennesker i virkeligheden ikke kan få et arbejde, for så bliver der konkurrence på løn.

Kl. 16:47

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 16:47

Morten Østergaard (RV):

Så har jeg en fantastisk idé, som vi kan afhandle på de 30 sekunder, det tager at lave det opfølgende spørgsmål. Altså: Vi siger, at vi lempere reglerne for, at man kan få lov at hente folk ind på jobkort under forudsætning af, at man betaler overenskomstsmæssig løn, og at man tager lærlinge ind og giver praktikpladser til folk, der er i en erhvervsuddannelse. Hvis man gør de to ting, så får vi penge ind, og de penge investerer vi i uddannelse. Så er den hjemme!

Kl. 16:48

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:48

Pia Olsen Dyhr (SF):

Uh, det er dejligt at opleve hr. Morten Østergaard så optimistisk! Men pointen er jo, at vi har en beløbsgrænse. Og grunden til, at vi har den her beløbsgrænse, er jo, at vi snakker om, at der er nogle job, hvor vi allerede i dag har folk, der ikke har arbejde. Hvorfor ikke bruge kræfterne på at uddanne dem, opkvalificere dem og andet, fra ufaglært til faglært? De vil kunne komme ind i de jobs. Og så er der jo beløbsgrænsen. Over den kan vi sagtens få dine smarte datateknikere et eller andet sted fra eller dine smarte medicinske forskere eller et eller andet. Det er jo sådan set muligt med den beløbsgrænse, der ligger. For os handler det jo om, at vi er bange for, at fokus forsvinder fra nogle af de mange mennesker, der er arbejdsløse i Danmark, at vi bruger kræfterne på, at de kan komme i arbejde.

Kl. 16:49

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Naser Khader.

Kl. 16:49

Naser Khader (KF):

Tak. Vi er i øjeblikket i gang med at forhandle en medieaftale. Jeg hører igen og igen, at SF er imod, at vi igangsætter en proces i retning af at sælge TV 2. Hvad er argumenterne imod at sælge TV 2? Det er jo sådan i dag, at Danmark nærmest er land nr. 2 efter Nordkorea, i forhold til at staten ejer så meget medievirksomhed, hvis man tager Danmarks Radio og TV 2 tilsammen. Hvad er argumenterne imod at starte en proces for at sælge TV 2?

Kl. 16:49

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 16:49 at de bliver godt integreret her i landet og lærer sproget. Hvad var årsagen til, at SF ikke ville være med?

Kl. 16:53

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det er meget interessant, at et regeringsparti kalder det, der sker i Danmark, Nordkorea, det er alligevel sådan lidt voldsomt. Det mener jeg sådan set ikke det er. Jeg mener, det er vigtigt, at vi har public service i Danmark. Jeg synes, det er vigtigt, at vi har to danske kanaler, som faktisk leverer noget for os danskere. Det skaber et nationalt fællesskab, og jeg har jo noteret mig, at hr. Naser Khader er meget optaget af det her med danskheden. Jeg er meget optaget af, at vi f.eks. har et fælles sprog, at vi udvikler programmer, som netop er på dansk, at vi har en national forståelsesramme. Så forstår jeg ikke hr. Naser Khaders begejstring for at sælge et af de virkemidler, vi har i public service. Det er jo i virkeligheden at give slip på noget af det og måske risikere, at vi får en meget trist udvikling på vores mediemarked.

Kl. 16:50

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 16:50

Naser Khader (KF):

Nu sammenligner jeg ikke Danmark med Nordkorea. Det, jeg siger er i forhold til at eje så meget medievirksomhed, altså Danmark er et land, hvor staten ejer næsten tre fjerdedele af medievirksomheden, og en af grundene til, at vi gerne vil igangsætte en proces for at sælge TV 2, er, at private også kan levere public service. Der er ingen, der siger, at når vi sælger TV 2, bliver TV 2 anderledes, end TV 2 er i dag. TV 2 Norge blev jo solgt til Egmont og blev ved med at levere public service. Jeg vil gerne have mere public service, meget mere. Det er godt for Danmark, at der bliver leveret public service, men det behøver ikke leveres af staten.

Kl. 16:51

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:51

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det er lidt tankevækkende, at et af regeringens partier siger, at man gerne vil have mere public service, når det, man har lagt op til i medieforhandlingerne, er, at vi skal have mindre public service. Så håber jeg, at De Konservative i den grad vil lægge deres lod i den vægtskål sammen med SF, som siger, at det er vigtigt med public service. Det er vigtigt, at vi har gode børneprogrammer, det er vigtigt, vi har gode ungdomsprogrammer, for vi ved, at de unges medieforbrug er blevet voldsomt fragmenteret, og hvis vi gerne vil have dem til at have sådan en eller anden fælles forståelsesramme, skal vi sørge for god public service. Så der håber jeg da egentlig vi kan have en lille alliance, i forhold til at De Konservative og SF kan gå over og sige: Niksen biksen, ikke de besvarelser, der ligger på bordet.

Kl. 16:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Anni Matthiesen.

Kl. 16:52

Anni Matthiesen (V):

Tak, og tak for ordførertalen. Venstre har jo inden for de seneste uger indgået en række aftaler med en række partier om at bekæmpe parallelsamfundene og også sikre bedre integration. På børneområdet indgik vi jo to aftaler i mandags. SF var med i den ene, og det vil jeg gerne takke for, kvittere for, men jeg forstod ikke helt, hvorfor SF ikke ville være med i den anden aftale, som går ud på netop at give et obligatorisk læringstilbud til de 1-årige og på den måde sikre,

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:53

Pia Olsen Dyhr (SF):

Fordi det var et dårligt forslag. Helt ærligt, det var et dårligt forslag. Vi er med på at lave tvungne dagtilbud. Vi mener faktisk, at børn bør gå i både vuggestue og daginstitution, for det er dér, man mødes på tværs, og får en bedre forståelse af hinanden og får udviklet sproget. Der var vi faktisk villige til at gå langt. Men dér, hvor vi står af, er, når lovforslaget bliver dumt. Det er, når det handler om, at børn skal være der fra kl. 12.00-17.00, og at børn ikke må sove i det tidsrum, fordi børn skal lære om demokratiet. Nu har jeg selv prøvet at have et 1-årigt barn, og hun kunne ikke holde sig vågen fra kl. 12.00-17.00. Så skal forældrene også betale for bleer og for mad. Hvis man gerne vil gøre det her til et tilbud, som virkelig bliver forstået og grebet og bliver en del af deres virkelighed, så kræver det nok også, at vi tør gøre det til et gratis tilbud. Det var det, SF foreslog, men det kunne regeringen desværre ikke gå med til, og derfor er vi ikke med i aftalen.

Kl. 16:54

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 16:54

Anni Matthiesen (V):

Jeg synes, det er vigtigt, at man holder sig til sandheden, når man taler her i salen. Det er jo ikke sådan, at de her 1-årige børn ikke må få lov til at sove i den tid, de er der. Men det er vel også helt naturligt, at når man gør en indsats og for den sags skyld putter 14 mio. kr. i det, så vil man også gerne sikre, at de børn får noget ud af det. Jeg synes, der er noget modstridende i, at SF på den ene side gerne vil indføre obligatoriske dagtilbud for alle her i landet, men på den anden side ikke vil være med til at indføre obligatoriske læringstilbud, for at netop de børn, som SF's ordfører også omtalte i ordførertalen, skal få et godt liv. Så ordføreren er nødt til at forklare mig det en gang mere. Jeg synes, at der er modstrid mellem de ting, som ordføreren sagde i talen, og så det, at man ikke vil være med til at gennemføre det her.

Kl. 16:54

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:55

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg vil gerne prøve igen over for fru Anni Matthiesen. For os handler det jo om at sikre en god integration. Det skal der ikke være nogen tvivl om. Der tror jeg faktisk vi er meget enige om, at det egentlig er vores ønske. Det, vi mener der skal til, for at det er en god integration, er jo, at det bliver et dagtilbud, at man er der fra kl. 7.00, 8.00, 9.00 om morgenen, alt efter hvad der passer, til om eftermiddagen, altså at man er en del af det sammen med alle de andre børn. Her vælger man til gengæld at lave et særligt tilbud fra kl. 12.00-17.00, hvor børnene skal være til stede hele tiden. Så kan man sige til det her lille barn: Okay, du må godt blunde lidt indimellem, men du skal i hvert fald være åndeligt til stede nærmest hele tiden. Vi taler om børn, der er 1 år gamle. Jeg mener simpelt hen, at det er helt afgørende, at der er tid til, at børn skal være børn og være sammen med andre børn, men det kræver altså også, at man ikke har det

der ensidige fokus på en bestemt løsning. Det synes jeg er rigtig ærgerligt.

Kl. 16:55

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Vi klemmer lige en liberalist mere ind. Hr. Marcus Knuth.

Kl. 16:55

Marcus Knuth (V):

Tak, det er altid skønt at høre. Britt Bager spurgte tidligere lidt ind til både kontanthjælpsloftet og integrationsydelsen, og jeg synes ikke rigtig, at Pia Olsen Dyhr svarede vedrørende integrationsydelsen. For integrationsydelsen er jo en hjørnesten i vores udlændingepolitik. Jeg mener, at den har bidraget til, at vi har fået markant flere flygtninge ud på arbejdsmarkedet – som statsministeren nævnte, er vi gået fra cirka en ud af fem til over en ud af tre, der er kommet i arbejde efter 3 år i Danmark. Jeg mener også, at den har været helt central med hensyn til at bremse asyltilstrømningen til Danmark. Vi er på 3 år gået fra at være en af de mest populære destinationer for flygtninge og migranter til nu at være nede på nr. 16, tror jeg, i EU over de mest populære destinationer i Europa.

Anerkender fru Pia Olsen Dyhr, at integrationsydelsen bidrager til at få flere i arbejde og færre til Danmark?

Kl. 16:56

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:56

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg har faktisk ikke set tal, der decideret dokumenterer, at integrationsydelsen er det, der får folk i arbejde. Jeg har til gengæld set tal fra Finansministeriet, der tydeligt viser, at på grund af at vi har en højkonjunktur, så er der kommet 13.000 flere i arbejde – men ikke på grund af at man har gjort ydelserne lavere. Så jeg vil i hvert fald gerne se tallene på det, for det er i hvert fald ikke det, Finansministeriet hidtil har sendt over til Folketinget.

For det andet har vi sagt – og vi mener det jo oprigtigt – at når man fattiggør folk, gør man det også meget, meget sværere for dem at blive en del af det her samfund, og det er, ligegyldigt hvor du kommer fra, eller hvem du er. Når vi fattiggør børn, så de ikke kan deltage i fødselsdage på lige fod med andre – for vi ved jo godt, at man skal have en gave med, når man skal til fødselsdag, og det har de ikke råd til, og så bliver de væk – så bliver de mere og mere ekskluderet fra samfundet, og det er ikke godt for nogen, slet ikke hvis vi vil øge integrationen. Så vi vil sådan set gerne kigge på, at ydelserne kommer tilbage. Men det, vi har sagt meget klart, er, at kontanthjælpsloftet skal væk; det er et krav.

Kl. 16:58

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 16:58

Marcus Knuth (V):

Tak. Jeg kan bare sige, at der er vi langt fra enige. Så lad mig stille et spørgsmål i en anden retning, som er det, jeg også spurgte hr. Morten Østergaard om – han valgte så ikke rigtig at svare på det – nemlig i forhold til Socialdemokratiets troværdighed, når det kommer til udlændingepolitikken. Helle Thorning-Schmidt sagde i 2010, at hun ikke kunne drømme om at gå over mod en lempeligere udlændingepolitik, og at det ikke ville være De Radikale, som skulle bestemme udlændingepolitikken. Fru Pia Olsen Dyhr kender selv til, hvad der skete i de ca. 3½ år, hvor der var en rød statsminister.

Hvad mener fru Pia Olsen Dyhr om troværdigheden hos Socialdemokratiet, når man nu hører Mette Frederiksen sige næsten præcis det samme, som Helle Thorning-Schmidt sagde dengang, hvorefter Helle Thorning-Schmidt dengang gjorde præcis det modsatte af det, hun sagde?

Kl. 16:58

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 16:58

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det skal nok ikke være mig, der giver fru Helle Thorning-Schmidt karakterer i Folketingssalen. Jeg tror ikke, at der er tvivl for nogen om, at SF og fru Helle Thorning-Schmidt nogle gange har haft nogle indbyrdes slagsmål, men hvis jeg skal vurdere fru Mette Frederiksen, så er der ingen tvivl om hendes troværdighed. Jeg mener, at fru Mette Frederiksen siger det, hun mener, og at hun også kommer til at levere på det.

Kl. 16:59

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så går vi til fru Rosa Lund fra Enhedslisten.

Kl. 16:59

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg vil gerne samle op på hr. Henning Hyllestedes spørgsmål, som jeg ikke synes der kom et helt klart svar på. Det handler nemlig om den boligaftale, som SF er en del af. Det er jo en aftale, som forbyder mennesker på overførselsindkomster at flytte ind i nogle bestemte boligområder, som lige tilfældigvis er de boligområder, hvor man har råd til at bo, hvis man ikke har så mange penge. Så der vil jeg bare gerne høre SF: Hvad er jeres svar til de mennesker? Hvor skal de her mennesker så bo henne?

Kl. 16:59

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:00

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det er korrekt, at kontanthjælpsmodtagere ikke må flytte til de 16 områder, der er på ghettolisten. Det er helt korrekt. Det har fru Rosa Lund ret i. Men der er jo andre områder med almene boliger i Danmark, og som jeg nævnte før, er Gellerup godt nok på den her liste, og der kan en kontanthjælpsmodtager ikke flytte ud, men det er Trøjborg ikke, og der kan kontanthjælpsmodtageren flytte ud.

Jeg mener helt alvorligt, at kontanthjælpsmodtagerens børn vil få det langt bedre ved at bo på Trøjborg end i Gellerup. Jeg tror, det er langt bedre, at man bor i områder, hvor man er blandet med hinanden. Jeg kan ikke forstå Enhedslistens begejstring for, at de socialt udsatte skal bo sammen med de socialt udsatte, helst lidt isoleret fra os andre. Jeg tror på blandede boligområder, for det er der, vi lærer hinanden at kende; det er det, der styrker sammenhængskraften; det er det, der gør, at vi forstår hinandens problemer.

Kl. 17:00

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 17:00

Rosa Lund (EL):

Jeg er da fuldstændig enig i, at blandede boligområder er en rigtig god ting. Jeg snakker ikke om, at nogen skal isoleres her; det snakker vi sådan set aldrig om i Enhedslisten. Jeg spørger bare SF's ordfører om, hvor de her mennesker, som nu ikke kommer til at have

råd til at bruge nogle steder, fordi der bliver forbud mod, at de kan bo i bestemte boligområder, skal bo. Boligforeningerne siger, at der kommer til at mangle 11.000 familieboliger. Det betyder jo unægteligt, at der er nogle mennesker, som kommer til at mangle et sted at bo. Og jeg vil bare gerne høre fra SF: Hvor skal de her mennesker bo?

Kl. 17:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:01

Pia Olsen Dyhr (SF):

For det første nævnte jeg jo selv to eksempler før, som fru Rosa Lund sikkert hørte. Gellerupparken er faktisk dyrere end Trøjborg. Det vil være bedre, at man kommer ind i Trøjborg, men der er bare meget, meget lange ventelister. Der vil det da være langt bedre at de kommer foran på ventelisten. For det, jeg er optaget af, er nogle af de der sociale boligområders ventelister. Jeg er f.eks. selv vokset op i et i Vallensbæk, hvor der er 20 års venteliste. Der mener jeg det vil være godt for kontanthjælpsmodtagerens børn at vokse op, for så bor man blandet.

Der er en udfordring med at få flere boliger, og det skal vi jo være med til at skaffe. For det første vil pengene, når man sælger boliger, kunne bruges til at bygge nye boliger. Jeg tror også, at vi sammen med Enhedslisten faktisk kunne finde nogle løsninger i København på, hvor det er, vi skal bygge næste gang. Jeg håber jo, at vi kan blive enige om, at vi skal bygge ude i Nordhavn – dér, hvor jeg godt nok ved at der er nogle i Hellerup der er lidt sure over at de får ødelagt en udsigt, men det vil være et oplagt område at bygge i – og at vi reserverer et område dér til altid at være til almene boliger. Problemet er jo lidt, at når der bliver bygget, er det ofte private boliger, og det skubber jo så folk sammen i nogle andre områder.

Jeg tror, det her kan tvinge boligpolitikken op på det næste niveau ved at sørge for, at vi kommer til at opleve nogle andre almene boliger. Men jeg siger ikke, at det her er løsningen på det hele. Det siger jeg ikke. Jeg ved godt, der er udfordringer i det, men jeg tror, at hvis vi ikke tager hul på det, misser vi en chance.

Kl. 17:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Fru Christina Egelund.

Kl. 17:03

Christina Egelund (LA):

Tak for det. Jeg ville egentlig gerne vende tilbage til den her dagsorden omkring udenlandsk arbejdskraft, fordi der simpelt hen er noget i ordførerens svar til hr. Morten Østergaard, som jeg ikke kan få til at stemme med det billede, som jeg normalvis har af SF, nemlig som et parti, der har et internationalt udsyn, og som også har et fordomsfrit syn på mennesker. Det er egentlig sådan, jeg opfatter SF, og sådan tror jeg også at SF gerne vil opfatte sig selv.

Det harmonerer bare utrolig dårligt med, at når det så kommer til f.eks. beløbsgrænsen, som fru Pia Olsen Dyhr jo også fremhævede, insisterer man på, døren kun skal være åben for særlig veluddannede, højtlojnnede udlændinge, som efter SF's indstilling skal tjene mindst de her 418.000 kr. om året. Mit spørgsmål er egentlig ret banalt: Hvad er der egentlig galt med en udlænding, som kan opretholde en løn på, lad os sige 375.000 kr.? Hvad er der egentlig galt med ham?

Kl. 17:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Pia Olsen Dyhr (SF):

Der er ikke noget galt med ham.

Kl. 17:03

Kl. 17:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 17:04

Christina Egelund (LA):

Men han er ikke god nok til, at han må komme ind i det Danmark, hvor SF bestemmer.

Kl. 17:04

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:04

Pia Olsen Dyhr (SF):

Det afhænger jo lidt af, hvilket land han kommer fra. Hvis han kommer fra et EU-land, kan han jo faktisk godt søge arbejde i Danmark. Vi har fri bevægelighed, og jeg tror, at der er rigtig mange danskere, der har noteret sig, at der er folk af anden europæisk herkomst, der arbejder i Danmark.

Det er bare lige for at sætte det på plads, for jeg har noteret mig, at Liberal Alliance og De Radikale får det her til at lyde, som om vi holder udlændinge ude. Det gør vi sådan set ikke. Det, vi er optagede af, er, når vi snakker om tredjelande. Når jeg hører fra vores borgmester på Langeland, Tonni Hansen, fortælle mig om folk, der er kommet ned i fagforeningen med en lønseddel, hvor de får 12 kr. i timen for at arbejde på et gartneri i Danmark, så har vi et problem. Det er jo derfor, vi er gået ind i en seriøs diskussion om at sætte en beløbsgrænse.

Kl. 17:04

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Jeg er ked af at skulle sige det, men uanset hvor kort et svar, man får, så får man kun to omgange.

Så tager vi en slutspurt nu med hr. Carl Holst. Værsgo.

Kl. 17:05

Carl Holst (V):

Tak for det, og tak til fru Pia Olsen Dyhr for talen. Hvad angår antallet af stramninger, der har fundet sted, siden regeringsskiftet i 2015, har SF som parti stået bag en halv snes af dem – 12-13 stykker, tror jeg, ud af de 76. Mit spørgsmål til SF's ordfører er: Hvor mange af dem, man ikke har været en del af, vil man tilbagerulle? Eller jeg kan spørge på en anden måde: Kan fru Pia Olsen Dyhr give mig tre eksempler på stramninger, som man ved et regeringsskifte ønsker at tilbagerulle?

Kl. 17:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:05

Pia Olsen Dyhr (SF):

Altså, jeg synes jo, at hr. Kristian Thulesen Dahl jo har sådan en meget god sætning, som han har brugt flere gange heroppe: Man forhandler egentlig ikke regeringsgrundlag i Folketingssalen, slet ikke, når vi ikke har haft et valg. Vi har slet ikke haft muligheden for at få en ny statsminister, og det vil jeg sådan set gerne afvente, før jeg står og forhandler med hr. Carl Holst om, hvad der skal stå i det. Men jeg vil da sige så meget, som at vi forholder os til politik sådan forslag

for forslag. Vi kigger på, om det er godt eller dårligt i forhold til at få et mere socialt retfærdigt Danmark.

Kl. 17:06

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 17:06

Carl Holst (V):

Nu tror jeg, at man skal passe lidt på med at gøre hr. Kristian Thulesen Dahls sætning til noget, man bare kan bruge, hver gang man ikke ønsker at forholde sig til det. Jeg tror, hr. Morten Østergaard henviser til den tre gange og kaldte det: Her er billetten ud af fængslet. Ud af fængslet i forhold til at sige sin mening? Jeg spørger af hensyn til en politisk debat og for at få en fornemmelse af, hvad synspunkterne er, så man kan dele sig efter anskuelse. Hvilke – bare tre – af de nogle og halvfjerds stramminger, der har fundet sted, vil SF prioritere? I folkeoplysningens tjeneste synes jeg vi skal have det at vide. At få det tilbagerullet har ikke noget med regeringsgrundlag at gøre, det har noget at gøre med SF's holdning.

Kl. 17:07

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Værsgo.

Kl. 17:07

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg vil give ordføreren to. Der må være en vis form for kompromis, i forhold til hvad vi taler om. Først og fremmest synes jeg, at det her forslag om tvungne læringstilbud er en rigtig dårlig idé. Jeg synes, vi skal lave tvungne daginstitutioner, man skal være i daginstitution hele dagen, det er godt for integrationen. Det ville være et forslag, som jeg ville arbejde for, så tingene bliver ændret; det skal der ikke være nogen tvivl om.

Derudover er SF meget optaget af, at Danmark igen kommer til at tage kvoteflygtninge, vi mener, det er helt afgørende, når man beder andre lande rundtomkring i verden om at løfte deres internationale ansvar, at Danmark selvfølgelig også skal gøre det. Jeg synes faktisk, det er en lille smule skamfuldt, at vi ikke tager imod kvoteflygtninge i en verden, hvor vi har så store udfordringer.

Men som sagt kommer vi da til at forhandle med en fremtidig regering, og det tror jeg Venstre har stor forståelse for, det er jo en lignende situation, de måske igen kommer til at stå i en dag.

Kl. 17:08

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tusind tak til fru Pia Olsen Dyhr, og hjertelig velkommen til fru Mette Abildgaard fra Konservative Folkeparti, der endda har fået tilhørere fra vores nordiske samarbejde til at lytte til sig i dag. Velkommen til dem også.

Kl. 17:08

(Ordfører)

Mette Abildgaard (KF):

Tak for ordet. Nu har vi jo siddet her i Folketingssalen de sidste sådan ca. 9 timer, men jeg har fornemmet ved at kigge ud ad vinduet, at det er bragende godt vejr udenfor i dag, og sommeren er jo virkelig over Danmark. Jeg tror, at danskerne glæder sig til ferie, til bade-ture i Vesterhavet, til en is på havnen og måske en cykeltur i det danske land. Andre holder sig til at se cykling i fjernsynet, det gør jeg personligt. Jeg elsker at blunde på sofaen til lyden af Jørgen Leths stemme, der beskriver bjerglandskaber i Tour de France. Det er det bedste, jeg ved.

Jeg ved, at statsministeren også er vild med Tour de France. Han var sidste år på charmeoffensiv hos præsident Macron for at overbe-

vise ham om, at vi skal have en turstart til Danmark. Mens vi venter på, at det lykkes, vil jeg tage jer med på en lille tour de Danmark.

Vi starter i Nordjylland. Hvis man som cykelrytter må ned og bide i asfalten, skal der være hjælp at hente fra sundhedsvæsenet. Derfor har regeringen på finansloven afsat 800 mio. kr. til det nære sundhedsvæsen. Det er noget, der betyder noget lokalt, eksempelvis i Frederikshavn, hvor man har fået 6 mio. kr. til et lægehus.

En punktering rammer desværre cykelholdet, da vi passerer gennem den naturskønne område ved Hammer Bakker i Nordjylland. Skidt, pyt med det. Mens cyklen bliver lappet, nyder vi det skønne naturområde. Her starter snart et af danmarkshistoriens allerstørste naturgenopretningsprojekter. Det har kunnet lade sig gøre på grund af en masse private fonde, men også på grund af de penge, vi Konservative fik afsat på finansloven i forbindelse med vores sidste aftale. Det er et grønt fingeraftryk, som vi Konservative er rigtig, rigtig stolte af.

Vi ankommer nu til Midtjylland, selvfølgelig igennem min parti-formands hjemstavn, Viborg. Viborg betyder faktisk helligt bjerg. Når cykelrytterne kører op ad de stejle bjerge, ser vi en gang imellem, at de smider deres vandflasker, begejstrede børn samler dem op og gemmer dem som souvenirs. Det er også det eneste tilfælde, hvor jeg kan acceptere, at man smider plastik i naturen. Feltet stopper derfor ind hos Færch Plast i Holstebro. Engang pralede de af, at al deres materiale blev lavet på jomfruelig plast, helt ny plast. I dag praler de af det stik modsatte, at de genanvender plastik fra vores pantsystem og bruger det til at lave fødevareemballage i stedet. Den type succes-historier skal vi have endnu flere af i fremtiden. Jeg vil gerne rose oppositionen, som har fremlagt et rigtig fint udspil til en ny plastik-handlingsplan. Snart kommer vi også med vores fra regeringens side med endnu flere gode initiativer.

I Aarhus kører feltet gennem Gellerupparken. Her har justitsministeren været på besøg for nylig for at tale med både beboerne og politiet om, hvordan man kan skabe mere tryghed i området. Aarhus Vest har været hårdt ramt af bandekrig. Ligesom dopingryttere bliver straffet hårdt, når de ikke følger reglerne, skal vi også straffe dem, som skaber utryghed i gaderne. Derfor styrker vi politiet med 1,3 mia. kr. frem mod 2021. Vi øger optaget på politiskolen med 300 studerende både i år og næste år. Det er heldigvis tydeligt, at regeringens bandepakke virker. Banderne er presset. På 40 dage har ni bandemedlemmer fået mere end 75 års fængsel. Antallet af skyderier i det offentlige rum falder – heldigvis – og på et år er der sat 40 pct. flere bandemedlemmer i fængsel end året før. Det er rekordhøjt, og hvor var det en fornøjelse at kunne læse på forsiden af Berlingske Tidende den anden dag, at banden Loyal to Familia smuldrer.

Turen byder naturligvis også på en enkeltstart. Den foregår i den grønne energihovedstad, Esbjerg. Her vil man kunne skimte fra cyklen, at byggeriet af Horns Rev 3 er i fuld gang. Vi er også i fuld gang med forhandlingerne om et nyt energiforlig her i Folketinget. Fra konservativ side håber vi på et bredt forlig og på et ambitiøst forlig, hvor vi i fællesskab tager ansvar for de kommende generationer. Jeg kan næsten ikke holde ud at tænke på, hvor meget debatten i dag er blevet brugt på at tale os væk fra hinanden i stedet for at tale os tættere på hinanden. Hvis det betyder, at vi mister vores mulighed for at handle, vil vi aldrig blive tilgivet af de kommende generationer.

Kl. 17:13

Ingen tour de Danmark uden en drikkepause, og feltet gør stop ved den dansk-tyske grænse. Vi vil gerne nedbringe mængden af grænsehandel. Derfor lavede vi i efteråret en stor erhvervs- og vækstpakke til næsten 15 mia. kr., hvor vi bl.a. kommer til at fjerne afgifter, som gør det mere attraktivt i dag at handle i Tyskland end at handle i Danmark.

Vi hopper på jernhesten igen og kører 177 km videre til Nyborg. Her finder vi Skovbrynets Børnehus. De har stor succes med at imødekomme den moderne børnefamilie. De vil gerne have fleksible åb-

ningstider, muligheden for at kombinere pasning i hjemmet med en institutionsplads. Den model ønsker vores børne- og socialminister, Mai Mercado, at få udbredt til resten af landet. Derfor er vi glade for den aftale, der er blevet lavet om dagtilbud, og jeg vil også gerne benytte lejligheden til at takke Folketingets partier for den aftale, som det lykkedes at få alle med på, om et nyt familieretsystem.

I Det Konservative Folkeparti vil vi gerne en stærkere indsats for vores børn. Vi ved fra bl.a. amerikansk forskning, at de første 1.000 dage i et barns liv er afgørende for, hvordan det går dem videre hen. Det er også derfor, at vi har sat børneopdragelse til debat. De fleste forældre klarer det jo heldigvis godt, men det er et problem, når der er et mindretal, som ikke lærer deres børn de fundamentale værdier, vi har i vores samfund, og derfor kan det også være nødvendigt med obligatoriske dagtilbud i de udsatte boligområder.

Feltet krydser nu Storebæltsbroen, som i dagens anledning er lukket for trafik. Vi har måttet give transportministeren et løfte om, at vi kommer til at til at sænke taksten for Storebælt endnu mere som tak for hjælpen i dagens anledning.

Et godt cykelhold skal både være i stand til at angribe, men også til at beskytte og forsvare hinanden i feltet. I årtier har et politisk flertal skåret ned på vores forsvar i det ene forlig efter det andet. Det har for os Konservative følt som en stigning uden for kategori at skulle overbevise de fleste andre partier om, at vi har brug for et stærkt forsvar. Men nu er det lykkedes. Forsvaret får et substantielt løft i de kommende år, så bevillingen i 2023, vil være styrket med næsten 5 mia. kr.

Derfor vil jeg også lade touren gå en tur forbi Korsør. Der er den lukningstruede flådestation nu blevet moderniseret, har fået over 60 nye arbejdspladser. Det er et direkte resultat af forsvarsforliget.

Som lovgivere skal vi være hjælperyttere for vores mange dygtige virksomheder i Danmark. Derfor sender vi feltet gennem en konservativ kommune, Høje Taastrup, så rytterne kan opleve i Sjællands mest erhvervsvenlige kommune. Skal dansk erhvervsliv have medvind på cykelstien i fremtiden, skal vi fortsætte kampen mod generationsskiftebeskatningen. I de kommende år vil op imod 23.000 danske virksomheder skulle foretage et generationsskifte. Hvis vi ikke vil risikere, at det kan føre til fyringer blandt de mere end 300.000 ansatte, skal vi fortsætte med at sænke skatten på generationsskifter. Vi er allerede kommet et godt stykke på etappen. Vi har fået sænket fra 15 til 5 pct., men hvis vi skal nå helt i mål og hjælpe de danske virksomheder, som skaber vækst og velfærd i Danmark, skal vi fortsætte.

Lad mig så lige kort komme ind på en anden tåbelig skat, nemlig skatten på at ende sine dage, eller som vi kalder den i Det Konservative Folkeparti lidt hårdt, men det er det, der er tilfældet, dødsstaten. For når vores felt kører fra Høje Taastrup og har kurs mod Rådhuspladsen, passere vi Vanløse. Her møder vi Rasmus Drews. Han fortalte for nylig om i Berlingske Tidende, at han ønsker, den dag han ikke kan være på jorden mere, at hans søster skal arve ham, men fordi en søster ikke bliver regnet som nærmeste familie, betyder vores lovgivning, at han skal beskattes af mere end en tredjedel af de værdier, han efterlader, værdier, som vel at mærke er beskattet allerede en gang. Det forstår vi ikke i Det Konservative Folkeparti.

Nu er vi nået til målstregen i København. Vores chance for en tourstart afhænger i høj grad af, at vi har en stærk og velfungerende hovedstad. Etappen er slut, men før I går helt sukkerkolde, vil jeg lige uddele dagens trøjer.

Den hvide ungdomstrøje vil jeg give til Dansk Folkepartis unge politiske talent, hr. Peter Kofod Poulsen. Han har markeret sig som en stærk rytter, og jeg ved, at han og vores justitsminister har haft et godt samarbejde i det forgangne år.

Den grønne pointtrøje vil jeg give til fru Britt Bager, der på kort tid har spurt sig til at være Venstres nye politiske ordfører, og som på flot vis har repræsenteret sit parti i dag.

Så er der den prikkede bjergtrøje til en, der altid søger mod højderne. Det må være hr. Uffe Elbæk og Alternativet. Der er ikke nogen overligger, når det gælder den grønne politik. Vi er ikke altid enige, men det er dejligt med en bjergrytter i Folketinget.

Så skal vi naturligvis slutte af med den gule trøje. I år har vi slået danmarkrekord i beskæftigelse. Der er færre på offentlig forsørgelse, end der har været i 11 år, og væksten er højere i Danmark, end den har været i 10 år. Kort sagt, dansk økonomi er i topform. Det går godt i Danmark. Derfor synes jeg, at statsministeren skal stå øverst på podiet i den gule trøje. Nogle undrer sig måske over, hvorfor jeg ikke giver den til min partiformand, justitsministeren, men jeg tror helt ærligt generelt, at statsministeren befinder sig bedre i stramt cykeltøj, end min partiformand gør. Selv om jeg nok også bliver nødt til at give vores både kloge og meget charmerende kronprinsesse fuldstændig ret: Den slags klæder sjældent mænd over 40. Tak for ordet.

Kl. 17:20

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tusind tak for det forrygende tempo. Nu går vi over til spørgsmålene, og den første spørger er hr. Simon Kollerup fra Socialdemokratiet.

Kl. 17:20

Simon Kollerup (S):

Tak for det. Hvis regeringen har været så meget rundt på cykel, kan jeg godt forstå, at den virker metaltræt her ved målstregen med under et år til valg og fuldstændig har tabt pusten. Så nu kan man så samle luft, mens det første spørgsmål kommer her.

Det drejer sig selvfølgelig om energiudspillet. Jeg kender jo ofte Det Konservative Folkeparti som erhvervslivets parti, og derfor har det undret mig utrolig meget at læse i energiudspillet, at der ikke er nogen som helst tiltag i forhold til energieffektiviseringer i bygninger. Det er jo lige præcis et forhold, som erhvervslivet har fremhævet som mangel på ambition, mangel på konkrete tiltag, som de savner. Derfor er det mit spørgsmål: Hvorfor har ordførerens parti ikke sikret det i energiudspillet?

Kl. 17:21

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 17:21

Mette Abildgaard (KF):

Tak for spørgsmålet. Jeg skal beklage, hvis jeg kom til at lyde lidt forpustet undervejs i cykelturen. Det kan også hænge sammen med, at jeg har en lille baby, der presser på mine indre organer, men det er selvfølgelig ikke nogen undskyldning.

Jeg synes, regeringen har fremlagt et ambitiøst udspil, som understikker en god grøn retning for Danmark. I forhold til energieffektivisering har vi valgt at prioritere midlerne der, hvor vi ved afkastet er størst, og det er i industrien. Der har været meget kritik af den nuværende energispareordning, bl.a. fra Rigsrevisionen, bl.a. af at vi har betalt en del af skatteborgernes penge for nogle energirenoveringer, som ville være kommet alligevel.

Når det så er sagt, skal boliger naturligvis også spille en rolle, og derfor har regeringen også lagt op til, at der skal laves en strategi for hele boligsektoren med konkrete mål for 2030, 2040 og 2050. Men vi drøfter det gerne videre i forhandlingerne.

Kl. 17:22

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Simon Kollerup (S):

Nu siger ordføreren, at det er et ambitiøst udspil, men jeg er bare nødt til at citere Kim Fausning, som er Danfoss' direktør, og han har sagt, at det er en dårlig idé, at man ikke har de her energieffektiviseringer af bygninger med, og han har videre sagt: Hvis det lave ambitionsniveau bliver udmøntet i den endelige aftale, vil Danmark miste sin internationale grønne styrkeposition.

Derfor får jeg da lyst til at spørge ordføreren fra lige præcis Det Konservative Folkeparti, hvorfor man er på vej derhen, hvor man vil miste den grønne førerposition og lægge sig ud med et erhvervsliv, som egentlig savner konkrete tiltag på energieffektiviseringer af bygninger. Jeg forstår ikke helt, hvorfor man ikke har fulgt erhvervslivet her.

Kl. 17:22

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:23

Mette Abildgaard (KF):

Vi lytter altid gerne til det grønne erhvervsliv. Selvfølgelig skal man også være en smule kildekritisk, forstået på den måde, at det jo er klart, at der er nogle danske virksomheder, som lever af at sælge energieffektiviseringsløsninger, og som altid vil ønske sig mere. For os er det afgørende, at vi ikke betaler for noget, som kommer alligevel, og det er jo bl.a. det, som Rigsrevisionen har peget på i deres kritik.

Vi har faktisk fra konservativ side været meget optaget af energirenoveringer af bygninger, vi har bl.a. haft vores dygtige europaparlamentariker, Bendt Bendtsen, som ordfører på et direktiv i Europa-Parlamentet, som virkelig har rykket nogle hegnspele på det her område.

Kl. 17:23

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Jeppe Jakobsen.

Kl. 17:23

Jeppe Jakobsen (DF):

Tak for det, og tak for Danmarksturneen. Jeg noterede mig, at ordføreren var en tur i Korsør nede ved den fine flådestation, som vi også er rigtig glade for nu består. Et andet sted i Korsør ligger det meget belastede boligområde Motalavej, og lige ved siden af det ligger der en daginstitution, hvor der er over 60 pct. børn, som kommer inde fra det her belastede boligområde. Den konservative børne- og socialminister har nu foranlediget, at det tal skal ned på 30 pct., og det kan man jo kun komme, ved at der så skal optages nogle andre børn end dem, der bor på Motalavej. Så vil jeg bare høre: Hvordan er det god konservativ politik, at børn, som er vokset op i villakvarteret lidt længere væk eller i den anden ende af byen, nu skal køres ind til den her daginstitution for at få den der procentsats ned, i stedet for at de børn blev meldt ind i den daginstitution, der ligger lige rundt om hjørnet, hvor deres forældre egentlig gerne ville have at de skulle gå? Hvorfor er det, at de børn skal agere integrationskonsulenter i regeringens ghettoplan?

Kl. 17:24

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:24

Mette Abildgaard (KF):

Tak for spørgsmålet. Jeg har godt noteret mig, at der blev indgået en aftale om det her den anden dag, som Dansk Folkeparti ikke var en

del af, og det er jo også helt fair, at vi ser forskelligt på det her punkt. For mig handler det meget om sammenhængskraft, om, at vi har et ansvar for at sikre, at Danmark hænger sammen. Det kontrollerer vi bl.a. ved at sikre, at der ikke kommer for mange til Danmark, at vi kan håndtere dem, der kommer hertil, men vi sikrer altså også sammenhængskraften ved at sikre, at vi bor blandet, at vi lever blandet, og at vi går i skole blandet. Og en måde at opnå det på er altså også ved at sikre, at der i daginstitutionerne er en fornuftig fordeling. Jeg er selv vokset op på en rigtig landsbyskole, og jeg tror, jeg kom i 4. eller 5. klasse, før der kom den første på min skole, der ikke var født og opvokset i Danmark. Det tror jeg heller ikke gør noget godt for de danske børn, der bor der. Jeg tror, det er godt for os, at vi møder forskellige kulturer, og at vi lærer hinanden at kende, og det mener jeg også gælder på det her punkt.

Kl. 17:25

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 17:25

Jeppe Jakobsen (DF):

Jamen er det ikke sådan god konservativ politik, at det er dem, der skaber problemerne, der også skal betale regningen? De her børn er jo børn af forældre, der har slået sig ned på en eller anden villavej et sted i Korsør by, med det håb, at de bl.a. kunne komme ned i den daginstitution, der ligger lige rundt om hjørnet. Problemerne på Motalavej er jo skabt af, at der er nogle hovedsagelig indvandrere, der har klumpet sig sammen der og har skabt et parallelsamfund der og dermed har affødt det problem, at der nu er en daginstitution lige ved siden af, som er blevet det, man vel kan kalde en ghettobørnehave. Det problem er skabt af forældrene på Motalavej og ikke af forældrene nede på villavejen. Hvorfor er det, at børnene nede på villavejen skal betale for, at der er andre mennesker, der har skabt en ghetto?

Kl. 17:26

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 17:26

Mette Abildgaard (KF):

Jeg mener ikke, at børnene på villavejen betaler nogen pris, og jeg synes ikke, det er en fair sprogbrug at have at sige, at det er børnene, der kommer fra socialt belastede boligområder, som har skabt problemerne. Vi snakker om 2-3-årige, som skal lære at begå sig, og som har hele livet foran sig. Jeg tror på, at det er i alle børns interesse, at vi blander os, at vi ikke opbygger ghettoer, at vi ikke laver parallelsamfund, og det undrer mig faktisk lidt, at Dansk Folkeparti, som netop er så optaget af det danske og af at give danske traditioner og kultur videre, ikke også kan se, at hvis det skal lykkes, så kan vi ikke have parallelsamfund i Danmark. Og det her er en effektiv måde at bekæmpe parallelsamfund på.

Kl. 17:27

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 17:27

Søren Egge Rasmussen (EL):

Nu er der jo en stor interesse for de energiforhandlinger, der kører, og der er bl.a. en interesseorganisation – Synergi – som har været ude med nogle udmeldinger omkring energieffektiviseringer. Tilsyneladende trykkes nye besparelser frem ved at bruge en ny regnemåde ved at medtage effekten af eksisterende energiafgifter i langt større udstrækning end før, hvis man vil leve op til EU's energispare-

krav frem mod 2030. Det er jo sådan, at vi i EU har et krav om, at vi skal have energibesparelser på 1,5 pct. om året. Enhedslisten så gerne, at det var 2 pct., og nu lægges der i regeringens udspil op til, at man vil finde på en ny regnemetode, sådan at det tæller med, at det måske har haft en effekt, at vi har haft nogle høje energifgifter fra 2012 til 2020. Det skal så tælles med i en ny opgørelsesmetode.

På den baggrund vil jeg godt høre ordføreren, om vi skal gå efter, at det her EU-mål nås med nogle reelle gennemførte energibesparelser fra 2020 til 2030, eller om det skal nås ved at lave noget ny kreativ bogføring og tage nogle effekter fra 2012 til 2020 med.

Kl. 17:28

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 17:28

Mette Abildgaard (KF):

Jeg kan berolige hr. Søren Egge Rasmussen med, at vi i regeringen ikke bruger nogen kreative regnemetoder, hverken på det her punkt eller nogen andre punkter. Det er klart, at når vi skal opfylde et EU-mål på 1,5 procents energieffektivisering på slutforbruget, så gør vi det med udgangspunkt i de tilladte metoder, der er fra EU-systemet, og det holder vi os naturligvis inden for.

Hr. Søren Egge Rasmussen efterlyser, at de 1,5 pct. i virkeligheden godt kunne være højere. Det måtte de også gerne set med mine konservative briller. Det batter noget, når vi sætter europæiske mål, og når vi presser det europæiske ambitionsniveau op. Så det ville jeg kun synes var udmærket.

Kl. 17:29

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 17:29

Søren Egge Rasmussen (EL):

Altså, der er udsigt til, at den der førerposition på cykel bliver til et eller andet med, at man ligger på slæb henne bag i feltet. Jeg har set, at De Konservative har meldt noget ud, en uge før regeringen kom med sit udspil til energiforhandlingerne, hvor der bl.a. stod: »Hvis det står til De Konservative, skal der i alt etableres tre nye havvindmølleparker frem mod 2030«.

Nu nævnte ordføreren, at De Konservative går ind for et bredt og ambitiøst forlig. Jeg vil gerne høre, om ordføreren stadig mener, at der skal landes en ambitiøs energiaftale med tre store havvindmølleparker.

Kl. 17:29

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 17:29

Mette Abildgaard (KF):

Den melding, vi kom med i Det Konservative Folkeparti, kom faktisk samme dag, som regeringen præsenterede sine planer om at bygge en af verdens største havvindmølleparker, som vil kunne forsyne, hvad der svarer til Danmarks syv største byer, med grøn energi. Det, der ligger i regeringens udspil, er, at vi melder klart ud allerede nu med den ene park på de 800 MW, men at vi også siger helt klart, at det ikke er et spørgsmål om, om der skal komme mere energi fra havvind, men at det er et spørgsmål om, hvor meget mere der skal komme fra havvind. Derfor synes jeg, det er ærgerligt, når man forsøger at få det til at se ud, som om regeringen kun ønsker én havvindmøllepark. For det er ikke et muligt scenarie i det, regeringen har fremlagt.

Kl. 17:30

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Den næste spørger er fru Carolina Magdalene Maier, Alternativet.
Værsgo.

Kl. 17:30

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. Jeg kunne godt tænke mig at spørge lidt ind til vores drikkevand, vores grundvand, som jo ikke har det så godt for tiden. Vi har jo en historisk forurening i vores drikkevand. I hver tiende drikkevandsboring ligger niveauet over det tilladte i forhold til sprøjterester, altså pesticidrester, og hver fjerde drikkevandsboring er forurenat. Hvad skal vi gøre ved det?

Kl. 17:30

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 17:31

Mette Abildgaard (KF):

Jeg er rigtig glad for, at fru Carolina Magdalene Maier spørger ind til det her. For jeg blev faktisk selv en lille smule provokeret over en formulering, ordføreren brugte tidligere i forhold til drikkevandet. For det kom til at lyde, som om man nærmest ikke kan drikke vandet af vandhanen i Danmark, så forurenat er det. Jeg har også meget svært ved at genkende de tal, som ordføreren fremlægger. De seneste tal, jeg har fået oplyst fra ministeriet, er, at der er gjort fund i 26 pct. af boringerne, men kun i 3,5 pct. af boringerne er det over grænseværdien, og det er altså nogle lidt andre tal. Det, vi især kan se, er, at de fund, der bliver gjort, er i det øvre lag fra terræn og 30 m ned. Det er særlig der, man ser at det er blevet rent. Det vidner om, at det er fortiden synder, vi betaler prisen for, altså pesticider, som har været tilladt i Danmark tidligere, men som ikke er det længere. Men vi skal ikke hvile på laurbærrene, og derfor har vi også lavet en pesticid-handlingsplan, som Alternativet, så vidt jeg husker, desværre ikke er med i, men hvor vi bl.a. går ind og beskytter det, der hedder de boringsnære beskyttelsesområder, altså området omkring grundvandsboringen, bedre, end vi har gjort hidtil.

Kl. 17:32

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 17:32

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Jamen det handler jo om, at det er en frivilligt beskyttelse, og vi mener i Alternativet jo helt klart, at vi skal være meget mere ambitiøse. Jeg kan sige i forhold til de tal om drikkevandet, at det sådan set er GEUS, der står bag dem, som jeg kender, nemlig at det er 10 pct. af boringerne, hvor man har fundet drikkevand, som ligger over grænseværdien i forurening. Men den debat, i forhold til hvilke tal der er de rigtige, kan vi jo tage bagefter.

Jeg vil gerne stille et andet spørgsmål. For én ting er drikkevandet, som vi kan være rigtig bekymret for – og vi skal nemlig slet ikke hvile på laurbærrene – men en anden ting er selvfølgelig vores landbrugsjord. Danmark er jo et af de mest opdyrkede lande i hele verden, og sammen med Bangladesh er vi det mest opdyrkede land i hele verden. Vi har 60 pct. landbrugsjord, og 80 pct. bliver brugt til foder. Skal vi ikke gøre noget mere for at skaffe noget mere natur i stedet for så meget landbrugsjord i Danmark?

Kl. 17:32

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 17:32

behov for justeringer. Det ved vi så, når vi har fået de opdaterede tal fra laboratoriet.

Kl. 17:35

Mette Abildgaard (KF):

De tal, jeg refererer til, er fra 2016. Jeg kender ikke årstallet på spørgers tal, men det kan være, det er deri, der ligger en forskel. Jeg synes nu, det virker vildt, hvis der skulle være så meget forskel. Det her med de boringsnære beskyttelsesområder er ikke frivilligt i forhold til de her vaskepladser, som jeg husker aftalen.

I forhold til landbrugsjorden – det bliver lidt hurtigt med ikke så lang tid tilbage – har vi jo bl.a. lavet den her aftale om målrettet regulering, der gør, at man i højere grad dyrker de jorder, som kan holde til det, men ellers er jeg sådan set enig i ønsket om at udlægge mere til rent naturareal og få mere vild natur i Danmark. Der synes jeg Alternativet har præsenteret nogle rigtig spændende ideer i det naturudspil, som partiet kom med for noget tid siden.

Kl. 17:33

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Næste spørger er hr. Morten Østergaard, Det Radikale Venstre.

Kl. 17:33

Morten Østergaard (RV):

Også jeg vil som total sportsidiot glæde mig over en fremragende tale med masser af cykelmetaforer og dermed også lige tage et sprint igennem nogle af de ting, der har været berørt tidligere. Tak for svaret også til Dansk Folkepartis ordfører. Jeg synes, det er så vigtigt, at vi anerkender, at børn, der bliver født i Danmark, bare er børn, uanset hvem de er, og at hvis de får lov at mødes på kryds og tværs og møder hinanden på kryds og tværs, har vi faktisk fat i noget af det mest grundlæggende i vores samfund, nemlig det, der skaber tillid. Så tak også for den del af talen.

Det, jeg vil spørge om, er lidt i forlængelse af det, fru Carolina Magdalene Maier talte om, nemlig det der med fortidens synder i drikkevandet. Det vil der formentlig altid være. Hvis vi finder noget i vores drikkevand, så er der ikke nogen, der står og hælder det direkte i sig. Det er fortidens synder, der nedsiver. Derfor skal man jo være meget forsigtig, når man giver lov til at udlede mere. Det var jo sådan set noget af det, der var i spil i forbindelse med den landbrugs-pakke, som Konservative, før man blev regeringsparti, var meget kritiske over for. Jeg vil bare spørge fru Mette Abildgaard: Er det ikke sådan, at man i dag formentlig står og er mere skeptisk over for det grundlag, som det blev lavet på dengang, fordi det jo er kommet frem, at også de forskere, der stod bag, erkender, at tidspresset gjorde, at de ikke har gennemført ordentlige risikoberegninger osv., og at vi dermed risikerer igen på et eller andet tidspunkt at skulle stå og sige: Nå, men det er fortidens synder, det er der desværre ikke noget at gøre ved. Vi gav los dengang i 2015-16-17 stykker?

Kl. 17:35

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:35

Mette Abildgaard (KF):

I forhold til drikkevandet så lad mig lige præcisere. Jeg fik rodet lidt rundt i det før. Der, hvor vi ser faldet i målinger af pesticidrester, er i det nydannede grundvand, de øverste 30 m fra terræn og ned. I forhold til landbrugspakken må jeg nok sige, at det er ved at være et par år siden, at vi afsluttede den og kom videre. Det, vi fra konservativ side kritiserede, var anvendelsen af nogle beregninger. Men det er klart, at det, der er kommet frem i forhold til laboratoriefejl, ikke er noget, man kan klandre vores regering for at have ansvaret for, fordi det sådan set er nogle beregninger, hvis oprindelse ligger længere tilbage i tiden. Det er jo klart, at det får os til at overveje, om der er

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 17:35

Morten Østergaard (RV):

Men vi kan vel godt være enige om, for nu at tage det tema, jeg egentlig ville frem til, op, at det måske har været lidt så som så med åbenheden i den proces, der har været, åbenheden om datagrundlaget, åbenheden om den myndighedsbaserede forskning og de vilkår, den er lavet under. Det fører mig frem til det udestående, vi har omkring offentlighedsloven, hvor vi jo stadig væk forhandler, selv om det står i regeringsgrundlaget, at man vil lempe. Jeg vil bare stadig væk gerne kræve et svar fra Det Konservative Folkeparti: Står det ved magt, hvad man sagde, før man kom i regering, at man ønsker at rulle tilbage eller i hvert fald markant at lempe, og kan vi regne med, at der bliver en reel forhandling, hvor man kommer ud over det målfoto, der skal afgøre, om den lempelse, der er præsenteret, reelt vil gøre en forskel i virkelighedens verden?

Kl. 17:36

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:36

Mette Abildgaard (KF):

Det var noget af en overgang, det må jeg give hr. Morten Østergaard, fra landbrugspakke til offentlighedslov. Det Konservative Folkeparti har ikke ændret holdning til offentlighedsloven. Vi mener fortsat det samme, som vi har gjort hidtil. Jeg var personlig en af dem, der stod og demonstrerede nede på Slotspladsen – den eneste demonstration i mit liv – da man vedtog den gamle offentlighedslov, fordi der var nogle elementer i en, der ikke var gode. Nu er der forhandlinger i gang. Det er et udtryk for kompromis mellem både store partier i blå blok, men så sandelig også i rød blok, som har meget stærke holdninger, også til offentlighedsloven. Hvordan de forhandlinger ender, ja, det tror jeg i virkeligheden at spørgeren ved bedre end jeg, men det må tiden vise.

Kl. 17:37

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Så er det hr. Thomas Jensen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 17:37

Thomas Jensen (S):

Tak. Jeg vil følge op der, hvor min kollega hr. Simon Kollerup sluttede, nemlig når det handler om energieffektiviseringer. Vi fik jo slået fast, at en industrimastodont som Danfoss ved direktør Kim Fau-sing synes, at regeringens udspil er uambitiøst, og at det kan få konsekvenser for vores styrkeposition. Nu er jeg så glad for, at ordføreren netop nævner hr. Bendt Bendtsen, som ved noget om det her område, og som har været ordfører på et forslag om det her i Europa-Parlamentet. Hr. Bendt Bendtsen har også udtalt sig om energiudspillet, og jeg citerer:

»... et energiudspil bør gå på to ben – og det ene hedder energibesparelser. Desværre er det nærmest klippet ud i det fremlagte udspil.« Han fortsætter: »Hvorfor i alverden reflekteres disse prioriteter ikke i et nyt energiudspil, som skal række ud i fremtiden?«

Der vil jeg så spørge ordføreren, når ordføreren nu har erkendt, at hr. Bendt Bendtsen har stor indsigt på området og har udtalt det her: Er ordføreren her i dag så enig eller uenig med hr. Bendt Bendtsen?

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 17:38

tikken. Vi har en meget presset og fragmenteret natur, og det går mildest talt ikke godt med at beskytte de truede dyre- og plantearter. Vi er langt bagud i forhold til at leve op til de europæiske aftaler, vi har indgået på naturområdet. I 13 ud af de seneste 17 år har vi haft en Venstreledet regering med konservativ støtte, og i de år er bl.a. haren kommet på rødlisten, og flere fuglearter kan vi ikke længere høre. Så nu har Konservative de seneste år været støtteparti for en Venstre-regering og også siddet med ved regeringsbordet. Hvordan synes Konservative det går med at vende udviklingen i forhold til natur- og biodiversitet? Er det ambitiøst nok set med konservative briller? Og hvordan vil Konservative sørge for, at vi ikke overlader en fattigere natur til vores børn og børnebørn?

Kl. 17:38

Kl. 17:41

Mette Abildgaard (KF):

Jamen det udgangspunkt, hr. Bendt Bendtsen har i sin udtalelse, er, at han har arbejdet med energirenovering af bygninger i Bruxelles. Det har han meget stor indsigt i.

I regeringens udspil har vi spillet ud med at bruge 400 mio. kr. på energieffektiviseringer. Det er ganske mange penge. Vi har lyttet til den kritik, der er kommet fra Rigsrevisionen, i forhold til hvor man bør sætte ind, hvor man bør have sit primære fokus. Der viser alle tal, at additionaliteten, altså tilbagekastet, er væsentligt større i industrien, end det er i de private husholdninger. Det betyder ikke, at vi ikke nødvendigvis skal gøre noget i de private husholdninger, men der er bare meget at gøre i industrien, hvor det samfundsøkonomisk giver et højere afkast, før vi kommer til de private husholdninger.

Kl. 17:39

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 17:39

Thomas Jensen (S):

Jeg lyttede jo til ordførerens ordførertale, og den var ganske underholdende som sådan et grønt cykelridt i Danmark, men jeg er desværre bange for, at dele af den der cykeltur kan ende i et sort hul, hvis det er sådan, man ikke har nogle målsætninger for, hvor man vil hen med sin energipolitik. Så når nu hele det her energibesparelses-område ligesom er skrevet ud af udspillet, vil jeg bare spørge ordføreren: Har regeringen overhovedet en målsætning for, hvor meget man skal nedbringe energiforbruget i bygninger på et eller andet tænkt tidspunkt ude i fremtiden? For uden mål når man heller ikke særlig langt. Så er der et konkret mål? Lad os høre om det i dag.

Kl. 17:39

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 17:39

Mette Abildgaard (KF):

Det er jo ganske enkelt ikke rigtigt, at regeringen har skrevet energieffektiviseringer ud af udspillet, for det bliver adresseret. Det bliver adresseret med 400 mio. kr., og det gør det der, hvor det samfundsøkonomisk giver den største gevinst.

Så lægger vi i øvrigt op til at lave en plan for boligsektoren i 2030, 2040 og 2050 for, hvordan vi får den energirenoveret. Der kommer vi til at sætte flere konkrete mål, end man faktisk gjorde i den boligstrategi, der var fra den tidligere regering.

Kl. 17:40

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Så er det fru Trine Torp, SF. Værsgo.

Kl. 17:40

Trine Torp (SF):

Tak for det. Først og fremmest tak for en begejstret ordførertale. Jeg må sige i forhold til den tour de Danmark, at jeg sådan set ikke tror, Jørgen Leth kunne have gjort det meget bedre. Den eneste skuffelse var, at turen slet ikke nåede til Nordsjælland, men det gør den måske næste gang.

Nu har Konservative jo haft den grønne borgerlige trøje på, lang tid før den blev moderne i Venstre, og det forpligter at være en grøn borgerlig profil, så derfor vil jeg gerne spørge lidt ind til naturpoli-

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 17:41

Mette Abildgaard (KF):

Tak for spørgsmålet. Folketingssalen fyldte 100 år den anden dag, og der kom jeg til at tænke tilbage på en af mine mest stolte debatter her i Folketingssalen, og det var engang, hvor vi diskuterede biodiversitet indtil klokken halv fem om natten her i Folketingssalen – biodiversitet på heder og på overdrev og alle mulige andre steder. Entusiasmen var stor, og det var den, fordi vi er enige om, at vi har kæmpe udfordringer med mangfoldigheden i forhold til dyrearter og plantearter. Hvis jeg skal være helt ærlig, tror jeg ikke, det er noget, der er kommet inden for de seneste 3 år, men enhver regering har et ansvar for at handle. Derfor har vi også lavet en naturpakke for 365 mio. kr. Vi Konservative har fået skrevet ind i regeringsgrundlaget, at der skal laves naturmål for Danmark, noget, som bl.a. Danmarks Naturfredningsforening har efterlyst i mange år. Vi skal da have mål for, hvordan vores overdrev skal have det i 2020, i 2030; hvordan vores heder skal have det osv. Vi har indtil videre afsat 80 mio. kr. til det, og det erkender jeg blankt ikke er nok, men det er penge til, at vi kan komme i gang og få startet en indsats.

Kl. 17:42

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 17:42

Trine Torp (SF):

Jamen jeg håber, at vi så er enige om, at regeringens naturpakke sådan set er plaster på et åbent sår, når det drejer sig om at få vendt tilbagegang til fremgang. Så nu spørger jeg sådan lidt mere fremadrettet: Er De Konservative enige i, at kommunerne spiller og skal spille en vigtig rolle i naturbeskyttelsen, og er De Konservative parat til at give kommunerne nogle flere muskler, så det grønne danmarkskort kan få mere substans, ved f.eks. at give kommunerne mulighed for at foreslå relevante og truede naturtyper til Natura 2000-beskyttelse? Og er De Konservative også med på forslaget om at lave nogle handlingsplaner for samtlige relevante naturtyper, så vi også når i mål med opgaven at få vendt artstilbagegangen?

Kl. 17:43

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 17:43

Mette Abildgaard (KF):

Ja, Det Konservative Folkeparti er i den grad klar til at lave handleplaner for naturtyper. Det er netop det, vi har lagt op til at gøre med de her naturmål. Og ja, Det Konservative Folkeparti er villig til at diskutere, hvordan vi sikrer, at det grønne danmarkskort bliver end-

nu bedre implementeret ude i kommunerne. Nu er det jo stadig væk relativt nyt, at de i det hele taget har fået arbejdsredskabet, så vi skal nok også prøve at se på, hvordan kommunerne har fået det implementeret.

I forhold til Natura 2000-områderne havde vi en rigtig god debat om det i Folketingssalen for nylig, og nej, der ser vi ikke fra konservativ side at kommunerne skal have muligheden for at udpege. Der sætter vi pris på en statslig ensartethed i naturkvaliteten.

Kl. 17:44

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Så er det fru Pernille Bendixen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 17:44

Pernille Bendixen (DF):

Jeg kunne godt tænke mig at høre, om ordføreren synes, det er fair, at der nu i fremtiden er danske forældre, hvis børn ikke længere kan få lov at gå i den lokale børnehave, men som i stedet for skal tvangs-flyttes til en ghettobørnehave. Hvad vil ordføreren sige til de forældre, hvis børn nu har mistet den ret, de før havde, til at gå i den lokale børnehave?

Kl. 17:44

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:44

Mette Abildgaard (KF):

Jeg tror egentlig aldrig, at det har været en rettighed at gå i lige præcis den ene børnehave frem for den anden børnehave. Det tror jeg er vidt forskelligt fra kommune til kommune, hvordan politikken er i forhold til det. Jeg har hørt et tal i forbindelse med den her aftale, som går på, at det svarer til, at ca. 2 pct. af de børn, som skal starte i en ny institution, skal starte et andet sted, end hvor det ellers ville have været intentionen. Det synes jeg ikke er mange børn. For mig er det afgørende, at vi sikrer sammenhængskraften i Danmark; at vi sikrer, at vi ikke har parallelsamfund, hvor der er børnehaver, hvor der måske er de der 60 pct., som ordførerens kollega nævnte tidligere, i en daginstitution. Det giver ikke noget godt grundlag for at lære om danske værdier, lære om dansk kultur. Det skal vi komme til livs, og derfor er vi glade for den aftale, der er indgået.

Kl. 17:45

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 17:45

Pernille Bendixen (DF):

Så man må bare konkludere, at det bare er fuldstændig ligegyldigt med de 2 pct. børn, og det er jo da en ærgerlig holdning have. Jeg kunne godt tænke mig at høre, om ordføreren, hvis ordføreren selv kunne vælge, så ville vælge den lokale børnehave til sit barn eller en ghettobørnehave.

Kl. 17:45

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:45

Mette Abildgaard (KF):

Jamen det, jeg argumenterer for, er jo netop, at der ikke skal findes ghettobørnehaver, og jeg mener ikke, at man kan kalde en børnehave, hvor der er 30 pct. af børnene, der kommer fra et socialt belastet boligområde, en ghettobørnehave. Så hele formålet er jo netop, at vi ikke skal have de her parallelbørnehaver i fremtiden, men at vi skal have blandede daginstitutioner. Og jeg vil til enhver tid ønske, at mit

kommende barn kommer til at gå i en daginstitution, hvor det også møder et barn, der hedder Muhammed eller Elisabeth.

Kl. 17:46

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Der er generelt for højt et støjniveau i Folketingssalen. Man må gerne konferere og samtale, men gør det udenfor. Den næste spørger er fru Julie Skovsby, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 17:46

Julie Skovsby (S):

Tak for det. Jeg vil gerne spørge ind til det her med regeringens manglende ambitioner omkring havvindmøller. Hvis vi ser mod Holland, kan vi se, at de netop har foreslået mere end otte gange så meget i forhold til havvindmøller frem mod 2030. Burde Danmark ikke som en grøn førearnation have højere ambitioner?

Kl. 17:46

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:46

Mette Abildgaard (KF):

Danmark skal naturligvis have høje ambitioner. Det er også derfor, vi har foreslået at bygge en af verdenshistoriens største havvindmølleparker på 800 MW. Det er ikke nok, det kommer ikke til at gøre det alene. Det er det, vi har besluttet allerede frem mod 2022. Så kommer vi til at udbygge med mere derefter. Men havvindmøller er jo heller ikke det eneste i den her verden, der fungerer. Det er, som om vi er blevet ekstremt fokuseret på det. Man skal lige huske på, at vi også afsætter rigtig mange milliarder til at lave en pulje til teknologineutrale udbud på 215 MW hver evig eneste år. Så på den måde kan du ikke alene se på den enkelte teknologiform. Men vi skal have mere end 800 MW, og det er der i regeringens udspil ingen tvivl om.

Kl. 17:47

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Spørgeren.

Kl. 17:47

Julie Skovsby (S):

Vi socialdemokrater er jo ikke de eneste, der ikke synes, at det her ikke er ambitiøst nok. Også erhvervslivet taler om det. F.eks. siger vindmølleindustrien om regeringens udspil i forhold til havvind:

»Hvis energitaften resulterer i, at Danmark tøver med at træffe konkrete beslutninger, ... så gambles der med Danmarks styrkeposition som grøn vindnation.«

Gør det indtryk på den konservative ordfører?

Kl. 17:48

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Ordføreren.

Kl. 17:48

Mette Abildgaard (KF):

Jamen jeg lytter altid til vindmølleindustrien og har også et godt samarbejde med dem i det daglige. Men det er også klart, at vindmølleindustrien ønsker så mange vindmøller som overhovedet muligt. Det gør vi også i Det Konservative Folkeparti, men vi skal gøre det på en samfundsøkonomisk klog måde, hvor vi bruger pengene på de tidspunkter, hvor vi får mest grøn energi for pengene. Lige nu er der meget, der tyder på, at vi kommer til at betale for meget ved at beslutte alting nu, hvorimod vi kan få mere for vores skatteborgerpenge ved at vente til 2022.

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Så er det hr. Jacob Mark fra SF. Værsgo.

Kl. 17:48

er nødt til på et eller andet tidspunkt at arbejde med at give gratis psykologhjælp generelt. Man kunne jo så starte med unge.

Kunne Det Konservative Folkeparti se sig selv i en aftale en dag, hvor man simpelt hen gør op med det her og siger, at nu skal der være gratis psykologhjælp, hvis man har brug for det?

Kl. 17:51

Jacob Mark (SF):

Tak for det, og tak for talen. Jeg er lidt optaget af, at der er mange unge mennesker i det her land, som har ondt i livet. Og jeg var egentlig ret glad for, at vores statsminister adresserede det i sin tale. Jeg tror, det er noget, vi er nødt til at gøre noget ved. Vi kan se, at der er flere unge mennesker, der får angstdiagnoser; jeg tror faktisk, det er tredoblet på ganske få år. Der er flere unge, der får depression, og i det hele taget er der flere unge, der mistrives. Det er der også en stor undersøgelse fra Politiken i dag, der viser.

Man kan jo gøre to ting for at afhjælpe det her problem. Man kan forebygge, og jeg tror, det er en større debat, hvordan man forebygger, at unge får det skidt. Men man kan i hvert fald også helbrede og sørge for, at de får den hjælp, de har brug for. Men for rigtig mange unge mennesker er det rigtig dyrt, og det er ikke sikkert, at deres forældre har råd til at betale den hjælp, de skal have. Hvis det f.eks. er sådan, at de skal gå til psykolog over en længere periode, kan de få tilskud, hvis de er heldige. Og tilskud dækker ikke hele beløbet.

Hvorfor mener ordføreren egentlig, at det er rimeligt – hvis ordføreren mener det – at hvis man brækker benet som ung menneske, kan man få lægehjælp, men hvis man får angst og psyken knækker, kan man ikke få hjælp?

Kl. 17:49

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 17:49

Mette Abildgaard (KF):

Jamen jeg synes, det er rigtig fint, at hr. Jacob Mark har sat fokus på den her problemstilling, bl.a. i samarbejde, havde jeg nær sagt, med statsministeren, som også adresserede det i dag. Og det er noget, vi som politikere er nødt til at tage alvorligt. Unge mennesker med ar på sjælen giver ikke de bedste forudsætninger for en lys fremtid, hvor man kan blive hele danske medborgere.

Jeg er rigtig glad for, at man i forbindelse med den satspuljeaftale, der blev lavet senest, afsatte 400 mio. kr. målrettet psykiatrien til bl.a. børn og unge. Det er penge, som er godt givet ud. Men det gør ikke, at vi er i mål, og derfor kommer regeringen også til at komme med et udspil i forhold til psykiatrien. Vi kommer til at tale meget mere om det. Sundhedsministeren har nedsat det her ungeudvalg, ungepanel, som bl.a. også skal prøve at blive klogere på, hvad årsagerne egentlig er til, at de her unge mennesker har sår på sjælen.

Men nej, principielt kan jeg ikke retfærdiggøre, hvorfor man skal betale, hvis man har ondt i hjertet, frem for hvis man har ondt i nakken.

Kl. 17:50

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 17:50

Jacob Mark (SF):

Tak for det gode svar. Der er nogle kommuner, der har indført en eller anden form for gratis psykologhjælp til unge, og så er der mange forskellige ordninger. Vi har indført det i Køge, hvor jeg kommer fra. Det, man har lavet i satspuljen for de unge, er jo en meget afgrænset målgruppe. Det er også rigtig vigtigt, at man giver gratis psykologhjælp fra 18 til 20 år nu, men der er jo flere unge end det. Jeg noterede mig, at Stephanie Lose fra Venstre var ude at sige, at vi

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 17:51

Mette Abildgaard (KF):

Jamen Det Konservative Folkeparti kunne sagtens forestille sig, at vi får et langt bedre sundhedstilbud til unge, som kæmper med angst og depression og har ondt i sjælen. Det er selvfølgelig et spørgsmål om, om vi kan finde pengene til det. Jeg er ikke klar over, hvad det koster i kroner og øre, men jeg kunne godt forestille mig, at det alligevel er lidt, der skal findes. Men såfremt vi kan finde en måde at finansiere det her på, som kan forsvares, så vi mener, det er pengene værd, så er der ikke noget principielt ønske på nogen måde fra Det Konservative Folkeparti om, at det skal koste at få psykologhjælp.

Kl. 17:52

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Så er det hr. Per Husted, Socialdemokratiet.

Kl. 17:52

Per Husted (S):

Tak for ordet. Det var en god cykeltur, vi var rundt på. Jeg savnede måske lidt Nordjylland i den sammenhæng.

Det, jeg vil spørge om, er noget, som de fleste børnefamilier og også kommende fædre og mødre, går jeg ud fra, går meget op i, og det er ftalater. Jeg vil gerne spørge ordføreren, hvordan hun ser på fjernelse af afgifter på ftalater. Miljøstyrelsen har beskrevet, hvordan en række af de her problematiske ftalater er dokumenteret eller mistænkt for at være hormonforstyrrende og skadelige for vores forplantningsevne. Hænger en fjernelse af de her afgifter sammen med den grønne profil og den forbrugerprofil, som De Konservative gerne vil vise os?

Kl. 17:52

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 17:52

Mette Abildgaard (KF):

Jeg hørte ikke helt, om spørgeren sagde Nordjylland eller Nordsjælland, men jeg tror næsten, det var Nordjylland. Der vil jeg bare have lov til at sige, at vi altså stoppede både i Frederikshavn og i Hammer Bakker. Så der var vi altså også forbi.

I forhold til det her spørgsmål om ftalater er det klart, at der ikke skal være tilladt noget, som udgør en sundhedsfare for mennesker, og det er der heller ikke i Danmark. Vi har EU-grænseværdier, der skal overholdes. Det her er jo i meget høj grad et EU-reguleret område, og det er jeg glad for, for vi er et stort europæisk marked, hvor vi handler med hinanden, og hvor vi skal kunne være sikre på, at også de sutter eller den sutteflaske, vi køber fra Tyskland eller fra Holland, ikke er skadelig for vores børn. Så det er vi meget glade for er reguleret på europæisk plan. Jeg tror ikke på, at en dansk afgift har den store effekt i forhold til det.

Kl. 17:53

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 17:53

Kl. 17:56

Per Husted (S):

Det er rigtigt. Ordføreren var i Nordjylland. Jeg savnede Himmerland, skulle jeg nok have sagt.

Men er der stadig ikke en symbolværdi eller signalværdi i, at vi går forrest lige præcis på sådan et område, der er så vigtigt for især vores børn – og så selvfølgelig påvirker alt, hvad vi kan, i EU? Når ordføreren mener, det er i EU, det ligger, hvordan ser Konservative så på at gøre en ekstra indsats i EU på det her område?

Kl. 17:54

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 17:54

Mette Abildgaard (KF):

Jamen det her er noget, der bliver reguleret af EU. Derfor er jeg også ufattelig glad for, at Danmark spiller en virkelig stærk rolle i forhold til at presse på på europæisk plan på det her område. Derfor er jeg også stolt over, at det lykkedes den tidligere miljøminister at samle alle Folketingets partier om en ny kemihandlingsplan, som bl.a. har som et af fokusområderne, at der skal være en stærk stemme i Bruxelles; at der skal være et dansk lobbyarbejde for, at det langt hurtigere bliver afklaret, om de stoffer, vi også bare har mistænkt for at kunne være hormonforstyrrende, udgør en skade eller ikke gør.

Kl. 17:54

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Så er det hr. Øjvind Vilsholm, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 17:54

Øjvind Vilsholm (EL):

Tak for en glimrende ordførertale med cykelsportsmetaforer. Det holder jeg også selv af og forstår mig på. Så jeg vil gerne spørge til en af de store bjergetaper, vi kan se frem til her efter sommeren, ikke i Tour de France, men her på Tinge, nemlig klimaforhandlingerne. Der vil jeg høre, om Konservative vil love, at klimaforhandlingerne rent faktisk kommer til at fastsætte klimamål, så Danmark kan gå foran i forhold til at leve op til Parisaftalen og holde den globale temperaturstigning på under 1½ grad.

Kl. 17:55

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 17:55

Mette Abildgaard (KF):

Jeg frygtede lige kortvarigt, at jeg skulle ud og kloge mig i cykelsport, for min viden rækker nok nogenlunde til de metaforer, jeg har fyret af her.

Men ordføreren spørger ind til de forhandlinger, vi skal have efter sommerferien, om en ny klimaplan. Jeg kan ikke stå her og love, at der kommer et klimamål. Det har vi sådan set ikke noget problem med i Det Konservative Folkeparti. Vi bakkede som det eneste borgerlige parti op om den tidligere regerings målsætning for 2020 og 40 pct.s-reduktionsmålet der. Det betyder også, at der er en lang række andre borgerlige partier, som ikke ønsker klimamål, men som i langt højere grad sætter andre målsætninger på det grønne område, eksempelvis for andel af vedvarende energi. Selvfølgelig vil der komme et klimaudspil, som også har målsætninger. Men at det bliver et decideret CO₂-reduktionsmål, tror jeg ikke at spørgeren skal sætte næsen op efter. Men der er heldigvis også mange andre typer målsætninger, som kan have værdi – bl.a. for transportsektoren.

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 17:56

Øjvind Vilsholm (EL):

Parisaftalen betyder jo, at Danmark skal optage lige så meget CO₂, som vi udleder, og det skal ske allersnarest i 2050. Enhedslisten har ambitioner om at gøre det før. Men senest 2050 er i hvert fald det, vi har lovet. Med regeringens nuværende ambitionsniveau er vi ikke i nærheden af at kunne nå det, så jeg kunne godt tænke mig at vide, hvad De Konservative så vil gøre, når jeg ikke kan få et løfte om, at klimaforhandlingerne vil munde ud i noget, der gør noget på CO₂-området, i hvert fald i det omfang, det er nødvendigt. Hvad vil De Konservative så gøre for, at vi kommer i mål i forhold til klimaaftalen?

Kl. 17:57

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 17:57

Mette Abildgaard (KF):

Naturligvis skal en klimaplan reducere CO₂ – det skal der ikke være nogen tvivl om. Jeg blev specifikt spurgt ind til et klimamål, og der var mit svar mere afvisende. Men naturligvis skal der eksempelvis reduceres i transportsektoren, og derfor var vi fra konservativ side den anden dag ude og gentage det forslag, vi også er kommet med tidligere, om en grøn firmabilbeskatning. Vi ved, at firmabilene er nogle af dem, der kører allerflest kilometer på landevejene, og vi ved, at incitamentet for at gøre grønne indkøb ikke er til stede i dag, så det vil være et oplagt sted at sætte ind sammen med indsatsen i forhold til den øvrige bilpark.

Kl. 17:57

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Så er det hr. Jan Johansen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 17:57

Jan Johansen (S):

Tak. Og tak til ordføreren for talen, og tak for en hurtig, hæsblesende uddeling af trøjer. Men jeg er sikker på, at der sidder et parti i regeringen, der synes, de havde fortjent bjergetrøjen for en hurtig opstigning, også selv om de hurtigt faldt pladask ned igen.

I lovede fra regeringens side i jeres energiudspil, i I ville bygge en havvindmøllepark på 800 MW. Ordføreren ved, at vi synes, at det er uambitiøst. Derfor blev jeg også rigtig glad, da jeg så, at ordføreren den 22. april på Twitter skrev, at Konservative ønskede tre vindmølleparker inden 2030. Kan ordføreren her i dag love, at det vil ske?

Kl. 17:58

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 17:58

Mette Abildgaard (KF):

Jamen der er overhovedet ikke nogen modsætning mellem det, jeg skrev på Twitter at Det Konservative Folkeparti mener, og det, der er regeringens position. Regeringen har allerede meldt ud, at der kommer én stor havvindmøllepark, og at vi så i 2022 skal tage stilling til, hvor meget ekstra der skal udbygges i forhold til havvindmøller – ikke om der skal udbygges, men hvor meget.

Det giver heller ikke mening at sammenligne Socialdemokratiets og regeringens udspil i forhold til havvindmøller, for Socialdemokratiet sigter mod 2030, og regeringen sigter mod 2022, hvor der skal træffes yderlige beslutninger. Så det hænger på alle mulige måder fuldstændig sammen.

Kl. 17:59

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 17:59

Jan Johansen (S):

Jamen jeg er jo rigtig glad for, at Konservatives ordfører nu står og lover, at det kommer i en hurtigere takt end det, ordføreren har skrevet. Så vi glæder os til at støtte det, når nu man får det igennem i regeringen.

Kl. 17:59

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 17:59

Mette Abildgaard (KF):

Jamen vi skal vurdere i år 2022, hvor meget mere havvind der skal komme. Det kan også være, at der sker noget fuldstændig banebrydende i forhold til landvind, som gør, at det lige pludselig giver bedre mening, at vi udbygger med mere landvind end ellers; det ved jeg så der er andre partier i Folketinget der ikke har noget ønske om, partier, som bl.a. Socialdemokraterne ellers plejer at have et tæt samarbejde med, men det skal jeg love for der ikke er på det grønne område, når det kommer til det her spørgsmål.

Kl. 18:00

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Den sidste spørger i denne runde er hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 18:00

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jeg sidder og får lidt et billede af, at De Konservative var grønnere, inden de kom i regering. Jeg kan godt savne den borgerlige grønne stemme, som De Konservative havde, inden de kom i regering, jeg kan godt savne, at der også lige havde været en elcykel med i talen, som kunne pege lidt mere ind i fremtiden, og jeg synes, at det er ærgerligt, at vi ser ud til at forpilde nogle chancer.

Man vægter kortsigtet økonomi så højt i regeringen, at jeg synes, der er nogle grønne muligheder, der svigtes. Ordføreren roser f.eks. det her teknologineutrale udbud, og jeg må sige, at vi jo har haft en lang proces, hvor vi sådan set har klarlagt, at man kunne få mere for pengene, hvis man valgte en anden udbudsform, hvor der så ville være en lille risiko for, at finansministeren så ikke sov så godt om natten, men det synes jeg man skal leve med. Man kunne sådan set lande på en løsning, hvor man får mere grøn energi for pengene, hvis man havde valgt en anden type udbud end det, der er landet. Kan ordføreren ikke godt se, at der mange ting i det her udspil til aftale, som kunne være langt bedre, og som kunne være langt grønnere?

Kl. 18:01

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 18:01

Mette Abildgaard (KF):

Jeg tror ikke, at der var kommet et langt bedre og langt mere ambitiøst udspil fra regeringen, hvis ikke Det Konservative Folkeparti havde været en del af det. Jeg er sådan set ret stolt over de grønne

resultater, vi har leveret i løbet af det år, vi har været en del af regeringen.

Vi får et stop for efterforskning af olie og gas på land og i de indre farvande; et mål om, at i 2030 skal al kulproduktion være udfaset til brug for el; et mål om, at mindst 50 pct. af Danmarks energibehov i 2030 skal være dækket af vedvarende energi; og et mål om, at i 2050 skal Danmark være et lavemissionssamfund. Det er alt sammen resultater, vi har været med til at skaffe, fordi vi er gået ind i det arbejdsrum, som en regering er.

Nu har vi fremlagt et energiudspil, som på mange, mange måder rækker langt ind i fremtiden, og som giver grønne resultater, grønne løsninger, men naturligvis er der også rum til forhandling, det ville da være mærkeligt andet, og det ville være kedeligt andet. Og så er jeg helt med på, at den økonomiske risikovillighed er større hos Enhedslisten, end den er i regeringen, men jeg glæder mig over, at bl.a. de økonomiske vismænd har været ude og bakke op om de valg, regeringen har truffet.

Kl. 18:02

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 18:02

Søren Egge Rasmussen (EL):

Ja, det er jo en gratis omgang, hvis man vil stoppe for jagten på fossile brændsler på land, efter at man har konstateret, at man ikke kan finde noget i undergrunden.

Jeg synes, at det sådan efter hele debatten her i dag tegner til, at rød blok går efter et klimavalg og blå blok går efter at få et flygtningevalg, og det synes jeg er rigtig ærgerligt, hvis det ender med, at De Konservative er med til at bakke op om, at det bliver et flygtningevalg og ikke et klimavalg.

Jeg vil gøre ordføreren, nu da der blev refereret til, hvem man lytter til, om ikke det vil være godt, hvis regeringen i højere grad lyttede til de anbefalinger, der kommer fra Klimarådet, som jo bl.a. har anbefalet, at der skulle være en CO₂-afgift; som bl.a. har anbefalet, hvor mange elbiler vi skulle have i 2030. Kan ordføreren ikke se, at der er mere mening i at lytte til Klimarådet?

Kl. 18:03

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Ordføreren.

Kl. 18:03

Mette Abildgaard (KF):

Jamen vi sætter meget pris på de input, der kommer fra Klimarådet. Det var også noget, Konservative i sin tid var med til at bakke op om blev etableret som en del af klimaloven under den tidligere regering, og vi lytter også gerne til dem, når vi skal lave vores klimaplan – det skal der ikke være nogen tvivl om – den kommer efter sommerferien, og der vil vi adressere en lang række spørgsmål bl.a. i forhold til transportsektoren.

Kl. 18:03

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Tak til den konservative ordfører.

Nu har der været debatteret godt og bravt i mange timer, så nu har alle brug for en spisepause, og den kommer nu. Mødet genoptages kl. 19.00.

Mødet er udsat. (Kl. 18:03).

Meddelelser fra formanden

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Mødet er genoptaget.

Fra medlem af Folketinget Finn Sørensen, Enhedslisten, har jeg modtaget meddelelse om, at han alligevel ikke, som meddelt tidligere i dag, vil kunne genindtræde som medlem.

Jette Gottliebs (EL) hverv som midlertidigt medlem af Folketinget fortsætter derfor.

Det eneste punkt på dagsordenen er:

1) Forespørgsel nr. F 37:

Forespørgsel til statsministeren:

Hvad kan statsministeren oplyse om den indenrigs- og udenrigs-politiske situation?

Af Mette Frederiksen (S), Kristian Thulesen Dahl (DF), Britt Bager (V), Pernille Skipper (EL), Christina Egelund (LA), Carolina Magdalene Maier (ALT), Morten Østergaard (RV), Pia Olsen Dyhr (SF), Mette Abildgaard (KF), Aaja Chemnitz Larsen (IA), Aleqa Hammond (NQ), Magni Arge (T) og Sjúður Skaale (JF).
(Anmeldelse 15.05.2018. Fremme 17.05.2018).

Kl. 19:02

Forhandling

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så går vi videre med forespørgsel nr. F 37. Og jeg kan forstå, at det er fru Aaja Chemnitz Larsen. Værsgo.

Kl. 19:02

(Ordfører)

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. I dag afslutter vi det sidste hele folketingsår i denne valgperiode. Derfor vil jeg også benytte anledningen til at komme med en række personlige betragtninger, som ikke kun skuer tilbage på det her folketingsår, men på hele valgperioden.

Allerførst vil jeg sige, at jeg har rigtig stor respekt for demokratiet, og at jeg også har rigtig stor respekt for mine folketingskollegaer. Mange seere ser måske en halvtom eller næsten helt tom Folketings-sal, men det er også vigtigt at huske på, at en stor del af bearbejdet foregår ude i udvalgene, i partierne og ikke mindst uden for Christiansborgs mure. Min pointe er, at det ikke kun er, når kameraet er på, at vi arbejder; det er i mine øjne sådan set den mindste indsats, som de rullende kameraer fanger. Man kan sige, at den samlede politiske indsats er med til at skabe nogle politiske resultater og gøre en forskel for de mennesker, som vi repræsenterer, og det er jo sådan set det, som det hele handler om. Vores politik skal kunne mærkes i hverdagen ude i virkeligheden.

Da jeg som nyt folketingsmedlem blev valgt ind i 2015 for at repræsentere Inuit Ataqatigiit og Grønland, var det enormt overvældende, og det er, fordi der ligger en stor forpligtigelse i at repræsentere sit land ud fra de evner, man nu engang har. Med tiden medførte det dog også en vis undren, og min undren er relateret til rollen som grønlandsk folketingsmedlem, for i 2015 var de nordatlantiske medlemmer ikke med i centrale forhandlinger, i forlig, i vigtige politiske aftaler, og jeg oplevede, at vi ofte blive mødt af en mur.

Derfor synes jeg også, det er vigtigt at huske på, at der i valgperioden er sket historiske forbedringer for den politiske repræsentation af Grønland. Vi deltager i centrale forhandlinger, vi deltager til dels i forlig, og vi deltager i vigtige politiske aftaler. Det sker ikke altid direkte, men alt i alt har det en rigtig stor betydning for den grønlandske befolkning. Dette er også blevet en ny virkelighed, kan man sige, og det synes jeg er vigtigt at anerkende. Derfor vil jeg også gerne sende en stor tak til regeringen, til statsministeren og til Folketingets partier, fordi der lyttes, når vi taler Grønlands sag.

Siden 2013 er antallet af grønlændere, der er bosiddende i Danmark, steget markant. Gennemsnitligt er der pr. år flyttet knap 300 grønlændere til Danmark, og i en dansk kontekst kan det godt være, at det ikke lyder af særlig meget, men det sidste årti er 3.000 grønlændere flyttet fra Grønland til Danmark. Det betyder også, at det er en fjerdedel af alle dem, der er født i Grønland, som i dag bor uden for landets grænser. Det bør særlig fra Grønlands side give anledning til bekymring. Jeg forudser, at gruppen af grønlændere i Danmark i de kommende år ikke bliver mindre, men større, og det skyldes, at vi i Grønland ikke har løst de grundlæggende udfordringer såsom behovet for øget vækst og erhvervsudvikling, at vi ikke har fået styrket folkeskolen, hvilket vi har stort behov for, og ikke mindst, at vi ikke har gjort op med en politisk debattone, hvor alle, som ikke vurderes grønlandske nok, bliver dømt ude.

For Inuit Ataqatigiit er det helt centrale politikområder at få løst i det grønlandske samfund, men desværre ser vi ikke nogen tiltag, som gør, at det her bliver løst i tilstrækkelig grad de kommende 4 år. Så kan man jo sige, at flere grønlændere i Danmark sådan set om muligt gør vores arbejde i Folketinget og ikke mindst i de grønlandske huse endnu vigtigere. Grønlændere i Danmark efterlyser en stærkere repræsentation, og det er ikke kun de socialt udsatte, men også de mange velfungerende grønlændere, der er i Danmark. Jeg så gerne, at vi arbejdede for, at der blev endnu flere velfungerende grønlændere i Danmark, og derfor anbefaler Inuit Ataqatigiit, at vi skærper vores indsats i forhold til at få flere grønlændere igennem uddannelse i Danmark, at få dem, der har valgt at bosætte sig her i Danmark, ud på arbejdsmarkedet og sikre, at de har de rette redskaber til at kunne gøre det.

Kl. 19:07

Ud over de mange frivillige kræfter, de mange gode kræfter, der er rundtomkring i landet, bl.a. i de grønlandske huse, så jeg også gerne, at repræsentationen af grønlændere blev styrket, både i frivillige fora, men også i politiske fora. Jeg håber sådan set, at flere grønlændere, der har valgt at bosætte sig i Danmark, vil stille op til kommunalvalg, til regionsvalg og til lokal repræsentation. Og på samme måde mener vi fra Inuit Ataqatigiits side, at det er på sin plads at undersøge muligheden for, at grønlændere i Danmark får mulighed for at stemme, når der er valg i Grønland. Det gælder både, når der er valg til Inatsisartut, men det er også rigtig relevant, når der er valg til Folketinget.

Noget, der har stået meget klart for mig i min tid i Folketinget, er, at Grønland kæmper om en plads på den politiske dagsorden. Grønlandske folketingsmedlemmer kan være med til at styrke repræsentationen af Grønland og sætte Grønland på dagsordenen, men vi ved også, at det i et demokrati er flertallet, der gælder. Mange af mine kollegaer, som sidder herinde, har måske selv grønlandske vælgere rundtomkring i Danmark, men hvor meget fylder denne dagsorden i deres dagligdag?

Med hensyn til rigsfællesskabet vil jeg sige, at rigsfællesskabet skal udvikles for at bevares. Det tror jeg er en kendsgerning, som vi her i Folketinget må forholde os til. Fra Inuit Ataqatigiits side ser vi gerne et rigsfællesskab udviklet i retning af mere ligestilling og en fælles forståelse mellem hinanden – ikke kun på et politisk niveau, men også på et socialt og et kulturelt niveau. Vi mener, det er

vigtigt, at vi herinde i Folketinget arbejder side om side på politisk niveau for at løse de fælles udfordringer, som vi har.

Med andre ord kan man sige, at der er behov for endnu mere inddragelse, og vi arbejder os hen imod en mere ligeværdig beslutningskompetence, også mellem Grønland og Danmark, på de her 32 områder. For at det kan ske, er det en forudsætning, at danske og grønlandske borgere i rigsfællesskabet lever med hinanden i respekt. Det er også vigtigt, at alle borgere i riget kender til vores fælles historie, vores fælles nutid og vores fælles kultur. Vi ser gerne, at der er et tættere samarbejde på erhvervsområdet – der, hvor det giver mening for begge lande. Grønland har behov for et øget udsyn, også når vi kigger ud over rigsfællesskabet. Derfor er det vigtigt at understrege, at Grønlands udenrigspolitiske interesser også er at være med til at øge handelsindsatsen. Fra Inuit Ataqatigiit side vil vi til efteråret komme med et udspil i forhold til et moderne rigsfællesskab i udvikling, et rigsfællesskab til gavn for alle.

Med disse ord vil jeg takke for folketingsåret. Jeg vil takke statsministeren, og jeg vil takke regeringen, Folketingets partier og mine gode kollegaer for det folketingsår, der er gået. Mange tak.

Kl. 19:10

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er der nogle korte bemærkninger. Fru Annette Lind, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 19:10

Annette Lind (S):

Tak for det. Ordføreren snakkede meget om, at man skulle igennem et succesfuldt undervisningsforløb i Danmark. Det er jeg meget enig i, og som undervisningsordfører taler jeg tit med Efterskoleforeningen. Det er jo sådan, at vi i Danmark har mange grønlandske børn, som kommer til Danmark for at få et efterskoleophold. Det gør de, fordi de skal lære dansk, eller fordi de skal have en afgangseksamen, så de kan få videreuddannelse, eller fordi de bor i en bygd, hvor de ikke kan gå i overbygningen.

Så er der jo stærke kræfter i Grønland, der siger, at engelsk skal være første andetsprog. Hvordan ser ordføreren på muligheden for de her børn, som kommer til Danmark, hvis de ikke på noget tidspunkt har haft dansk, men kun har haft grønlandsk og engelsk som det første andetsprog? Hvordan ser det ud, i forhold til at man ellers kan få en succesfuld hverdag og uddannelse i Danmark?

Kl. 19:11

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:11

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for spørgsmålet. Vi havde også mulighed for at drøfte det, da vi havde rigsfællesskabsdebat her for nogle få dage siden. Jeg synes, det er vigtigt, at man også har mulighed for at lære dansk i Grønland. Jeg vil prøve at sige det så klart som overhovedet muligt, for jeg forstår godt behovet for at lære engelsk og for at styrke indsatsen i forhold til at lære engelsk for grønlandske skolebørn, det er der ingen tvivl om. Vi er bare nødt til at være opmærksom på de muligheder, som der er i dag, hvor man kan tage sig en uddannelse i Danmark. Der er der nogle muligheder, som jeg har svært ved at se de kan få andre steder på samme vilkår. Derfor synes jeg, at man må have en interesse i, at vi også har danskundervisning i Grønland og også prioriterer det.

Kl. 19:12

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Annette Lind.

Annette Lind (S):

Tak for det svar. Jeg er helt enig med ordføreren. Jeg synes, det er vigtigt, at man også lærer dansk i Grønland. Det er sådan, at mange af de her værtsfamilier, som der jo er, også når man har et efterskoleophold i Danmark, foretrækker elever, som i hvert fald har noget dansk sprog, når de kommer til landet. Tror ordføreren ikke, at det kan være et problem i fremtiden at finde værtsfamilier nok, hvis det er sådan, at man ikke kan dansk overhovedet, når man kommer?

Kl. 19:13

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:13

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Jeg ved, at der er flere, der har udtrykt bekymring i forhold til den her omprioritering, og jeg ved også, at der er en ekspertgruppe, som har udtalt sig, og hvor man har ignoreret nogle af de anbefalinger, som der er. Jeg synes, at man skal se på det samlede billede og tage debatten i Grønland. En del af processen er jo at komme til en familie og så lære dansk. Og én ting er det, man kan lære i en skole, noget andet er det at være en del af en familie og på den måde lære sproget. Jeg tror, at det er enormt vigtigt, også fremadrettet. Jeg ved jo fra mange af de her efterskolebørn, at det er rigtig vigtigt, at de har en familie, og at der ligesom er nogle trygge rammer, kan man sige, omkring det, for man er meget på udebane bogstaveligt talt, når man kommer som studerende grønlander her i Danmark.

Kl. 19:13

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Alex Ahrendtsen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 19:14

Alex Ahrendtsen (DF):

Jeg vil fortsætte lidt i samme spor som min ærede kollega fru Annette Lind, nemlig om det danske sprog. Cirka en fjerdedel af alle borgerne på Grønland er af dansk oprindelse og taler næsten kun dansk, og så er der en lang række blandede ægteskaber. De fleste grønlandere er på en eller anden måde blandet op med danske borgere. Derfor kan det godt undre, når man ser det fra Danmark, at man vælger at prioritere engelsk så højt, når dansk på en måde jo er forudsætningen for, at Grønland fungerer, at samarbejdet mellem Grønland og Danmark fungerer, og at man ikke mindst fra Grønlands side har mulighed for at nyde gavn af de mange gode ting, som Danmark kan tilbyde.

Så jeg kunne egentlig godt tænke mig, at ordføreren var lidt mere præcis: Er ordføreren enig i den grønlandske regerings prioriteringer, når det drejer sig om dansk, engelsk og grønlandsk?

Kl. 19:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:15

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Nu er det sådan, at Inuit Ataqatigiit sidder i opposition efter valget. Det er en meget smal regering, eller – hvad skal man sige – det er en regering med et meget smalt flertal, som vi har i Grønland, og der er behov for en debat om det her i Grønland. Jeg synes ikke, det er noget, vi skal tage for meget hul på her, men jeg har givet udtryk for min egen holdning, og jeg synes, man er nødt til at sikre, at der er nogle uddannelsesmuligheder. Noget af det, jeg hører, er, at man også kan tage en uddannelse på engelsk i Danmark, og noget af det, jeg påpegede, dengang vi havde rigsfællesskabsdebat-

ten for nogle få dage siden, var, at man ikke kan læse medicin, at man ikke kan læse jura, at man ikke kan læse psykologi f.eks., og det er jo også nogle kompetencer, vi kommer til at få brug for i det grønlandske samfund fremadrettet.

Kl. 19:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 19:15

Alex Ahrendtsen (DF):

Men er løsningen så ikke, at man fra den grønlandske regerings og det nye flertals side satser målrettet på at forbedre danskundervisningen, når den halter gevaldigt, og når danskundervisningen og det danske sprog er indgangen til at forbedre forholdene i Grønland? Det er engelsk ikke. Engelsk skal selvfølgelig være et sekundært fremmedsprog, som det på mange måder også er i Danmark. Så hvorfor er det, at ordføreren er lidt spag og ikke vil gå til angreb på den grønlandske regerings prioriteter? Det forstår jeg simpelt hen ikke helt, man svigter jo de grønlandske borgere.

Kl. 19:16

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 19:16

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Jeg synes sådan set ikke, at jeg er vag i min formulering. Jeg synes, jeg er gået ret langt i at sige, hvad min personlige holdning er, nemlig at jeg er bekymret for, hvis dansk bliver nedprioriteret. Min erfaring med grønlandsk politik er også, at der går rigtig, rigtig lang tid, før de her ting kommer rigtig i spil, og jeg synes, det er vigtigt, at der kommer en diskussion i Grønland om, hvad det egentlig er, man gerne vil. Og der håber jeg bestemt at nogle af de ting, der også er blevet nævnt i dag, bliver tænkt ind i den diskussion.

Kl. 19:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Marcus Knuth, Venstre. Værsgo.

Kl. 19:17

Marcus Knuth (V):

Tak. Det kommer måske som en overraskelse for ordføreren, men jeg kunne godt tænke mig at fortsætte i samme dur, nemlig vigtigheden af det danske sprog i Grønland. Men inden jeg gør det, vil jeg gerne takke ordføreren for vores rigtig, rigtig gode og produktive samarbejde. Jeg var også glad for at høre ordførerens kommentar om, at rigsfællesskabet skal udvikles for at bevares. Det mener jeg sådan set er det rigtige synspunkt, uanset om man er for eller imod selvstændighed, for et styrket rigsfællesskab er til gavn for alle.

Jeg ved, at ordføreren har kæmpet en brav kamp for styrkelse af justitsområdet, og det har vi jo rent faktisk også gjort i den her regeringsperiode, og jeg kender ordførerens indsats for herboende grønlandere. Og jeg var glad for, at Undervisningsministeriet i går kunne melde ud, at vi kommer med en pulje på 2½ mio. kr. til ekstra danskundervisning til herboende grønlandere for at sikre, at det ikke er noget, som vil blive svækket.

Så kommer jeg til det, jeg gerne vil spørge ind til, nemlig dansk i Grønland. For jeg mener, at lige så vel som at herboende grønlandere – grønlandere, der flytter hertil – har udfordringer med dansk og det er noget, som svækker deres muligheder for udvikling i Danmark, så er det et problem for unge grønlandere at gå fra grundskolen til gymnasiet, hvor sproget er dansk. Lad mig opsummere ved at spørge: Er ordføreren enig i, at det er vigtigere at prioritere dansk

som sprog i Grønland, end det er at promovere nedprioriteringen af dansk i Grønland på grund af den her populistiske selvstændighedsbevægelse?

Kl. 19:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Taletiden er overskredet. Værsgo.

Kl. 19:18

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. For ikke at risikere at få lagt nogle ord i munden vil jeg formulere det på min egen måde i stedet for bare at sige ja eller nej. For jeg synes, det er vigtigt, at man prioriterer grønlandsk i Grønland. Det giver sig selv, at det er et vigtigt sprog at kunne i sit eget samfund. Jeg er rigtig ked af, at jeg ikke kan det fuldt ud. Jeg synes også, det er rigtig vigtigt at prioritere dansk fremadrettet, det er der slet, slet ikke nogen tvivl om. Det er jo sådan, at når man går på universitetet eller på uddannelser sådan generelt, er det selvfølgelig vigtigt at kunne dansk, men også at kunne engelsk. Jeg så gerne, at man styrkede sprogområdet generelt i Grønland, og det er jo sådan, at vi stiller krav om, at vores unge skal kunne tre sprog, og det er en rigtig stor udfordring i praksis. Men jeg vil sige, at jeg stadig væk synes, man skal holde fast i det her med dansk.

Til sidst vil jeg også gerne sige tusind tak for samarbejdet. Det er rigtig, rigtig vigtigt, at vi kan være med til at skabe nogle konkrete resultater, for det er jo sådan set det, det hele handler om.

Kl. 19:19

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Marcus Knuth.

Kl. 19:19

Marcus Knuth (V):

For lige først og fremmest at klargøre: Det var på ingen måde for at sige, at man skulle nedprioritere det grønlandske sprog. Jeg tror, grønlandsk som modersmålet og det primære sprog taler for sig selv, og det mener jeg at vores færøske kollegaer faktisk er et rigtig godt eksempel på, for der har man rigtig god erfaring med selvfølgelig at bevare færøsk som modersmålet, men samtidig at have dansk på et så højt niveau, at rigtig mange unge færinger går videre til gymnasiet og derefter videre til en videregående uddannelse i Danmark – og selvfølgelig ved siden af det lærer engelsk.

Burde det ikke være målsætningen i Grønland, at man har grønlandsk som det primære modersmål, dansk som noget, man bruger på et så højt niveau, at man kan gå videre og uddanne sig, og så engelsk ved siden af det som et tredje sprog?

Kl. 19:20

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 19:20

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Jo, det er jeg personligt enig i. Hvad mit parti som helhed mener, skal jeg ikke kunne sige, for det har jeg ikke haft mulighed for at drøfte med dem.

Det, jeg kan se, er, at de grønlandske huse melder tilbage, at der er rigtig mange grønlandske studerende, som har svært ved det, fordi de ikke er gode nok til dansk, når de studerer i Danmark. Derfor har jeg også indkaldt til et samråd, netop for at se, hvad vi kan gøre, og så her fra Folketingets side, for at understøtte dem. Og så er der ingen tvivl om, at Grønland har et rigtig stort ansvar i forhold til at sikre, at vores unge har nogle grundlæggende kompetencer. Vi ved, at der er udfordringer i forhold til matematik, i forhold til dansk og i forhold til engelsk for en ret stor gruppe af dem, der går ud af folke-

skolen. Og det er derfor, vi siger, det er vigtigt, at vi får styrket folkeskolen helt generelt.

Kl. 19:21

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Christian Juhl, Enhedslisten.

Kl. 19:21

Christian Juhl (EL):

Tak for det. Og også tak for et frugtbart samarbejde. Jeg synes, det er en rigtig god periode, vi har været igennem i det sidste år. Interessen for Grønland og Færøerne er steget voldsomt. Alle deltager meget mere aktivt i debatterne om rigsfællesskabet og den slags ting, og det synes jeg er positivt. Inden for 1 uge har vi nu haft en mere end 5 timer langt debat om rigsfællesskabet, det var jo rekord. Ud over det havde vi i går en ret omfattende og meget grundig debat om Camp Century og amerikanernes forurening. Så jeg synes, vi er inde i en rigtig god gænge.

Et af de problemer, som jeg synes må være størst, hvis man bor i Grønland, er økonomien, nemlig at selvstændighedssnakken også baserer sig på en reel selvstændig økonomi. Jeg vil gerne høre ordføreren, om hun og hendes parti har mulighed for at komme med nogle visioner om, hvilken vej Grønland skal, hvis man på et tidspunkt skal have en økonomi, der kan bære selvstændighed.

Kl. 19:22

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:22

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak til spørgeren, og selv tak for det gode samarbejde. Det viser jo også, at vi netop er Grønlands frie stemmer, at vi samarbejder bredt med flere forskellige partier her i Folketinget. Men det er en vigtig forudsætning for at kunne skabe nogle resultater.

Jeg vil gerne lige knytte nogle få ord til det her med rigsfællesskabet og udviklingen af rigsfællesskabet, for det er sådan set det, som jeg synes er interessant på den korte bane. Vi ser jo ofte de her historiske sager, som også har et sådan lidt negativt skær over sig: Camp Century, Pituffik, mange af de her udenrigspolitiske sager, hvor der er noget hemmelighedskræmmeri og noget usikkerhed om, hvad det egentlig er, der er sket. Jeg kunne rigtig godt tænke mig, at vi fik erstattet det med noget positivt og nogle nye historier om, at vi godt kan finde ud af at samarbejde. Og det kræver, at vi giver og tager hver især, så det håber jeg, vi kan se frem til.

I forhold til selvstændighed synes jeg jo, det handler om erhvervsudvikling. Det handler om at øge væksten i Grønland, og noget, vi har arbejdet for, er en arktisk investeringsfond, som man så i første omgang har afvist, men som vi vil arbejde videre på i Grønland.

Kl. 19:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Christian Juhl.

Kl. 19:23

Christian Juhl (EL):

Investeringsfonden havde jeg på fornemmelsen at rigtig mange ville melde ind på, men man har ikke noget konkret. Kunne det ikke lade sig gøre, at de grønlandske politikere her i Folketinget sammen med grønlandere fra regeringen i Grønland satte sig sammen med den her regering og sagde: Nu skal der være konkret snak – sådan at man faktisk kom videre med den? For jeg mener, at selvfølgelig skal der være en fond, man kan bruge, hvis man skal have realistiske investeringer i Grønland og skal videre, ikke kun til lufthavne, men også til

f.eks. at udvikle fiskeriet og udvikle turismen. Så skal der jo et grundlag til for at komme videre. Jeg synes, vi alle skylder hinanden, at det ikke bare skal være snak. Nu har vi snakket om de fonde i 2 år, nu skal der snart være realiteter.

Kl. 19:24

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak, og værsgo.

Kl. 19:24

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Det kræver en politisk velvilje fra Grønlands side, kan man sige, så det er noget af det, jeg vil prøve at arbejde på. For erhvervsområdet er jo hjemtaget. Men jeg synes stadig væk, at vi ikke skal give op. Der var jo et samarbejde på tværs af Grønland og Danmark for nogle år tilbage, hvor man netop kiggede på, hvordan vi kunne fjerne nogle af de barrierer, der er for at øge eksporten fra Grønland og øge handelen. Det synes jeg man skulle tage op igen, det er mange år siden efterhånden. Det kunne være interessant at se på, om man kunne lave en ny kommission eller rapport med nogle anbefalinger til, hvordan vi kunne være med til at øge erhvervssamarbejdet på tværs.

Kl. 19:25

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Carsten Bach, Liberal Alliance.

Kl. 19:25

Carsten Bach (LA):

Tak. Også tak herfra for talen til ordføreren. Jeg vil godt kredse lidt mere om det der med sproget, også selv om vi i fredags måske havde en lidt lang forespørgselsdebat, hvor sprog også fyldte rigtig meget. Ordføreren sagde i sit indlæg her til aften, at i et demokrati er det flertallet, der tæller. Grunden til, at jeg lige hæfter mig ved det, er, at jeg godt kunne tænke mig at høre ordføreren, om det måske kunne være et mere lokalt flertal, der kunne være afgørende for, hvilket sprog der var andetsprog, og om man kunne forestille sig, at den enkelte kommune i Grønland, hvis et flertal der ønskede dansk som første fremmedsprog i Grønland, så kunne lade sig gøre, eller måske at den enkelte skolebestyrelse faktisk skulle have lov til selv at bestemme, hvilket sprog der skulle komme efter det grønlandske.

Kl. 19:26

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:26

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Jeg vil sige, at i så fald skulle det være op til Inatsisartut at beslutte, præcis hvordan beslutningskompetencen skulle være. Vi har en rigtig stærk opposition i Grønland med Inuit Ataqatigiit og med Demokraterne, og jeg ved, at der sidder rigtig mange fornuftige mennesker der, som også rigtig gerne vil være med til at kæmpe for en fornuftig løsning. Der er jo ingen tvivl om, at der er behov for at styrke sprogundervisningen generelt i Grønland, det viser resultaterne, det gælder også, når vi snakker dansk, og det er blevet en større og større udfordring de sidste par år for de grønlandske studerende, som vælger at tage hertil. Så det er en udfordring i sig selv, synes jeg. Og så er der jo rigtig langt til, at vi kan sige, at vi kan opprioritere det engelske sprog rent praktisk. Det er jo noget af det, som IMAK, lærerforeningen, har peget på. Så der må jo være først en politisk diskussion i Grønland om, hvordan man vil prioritere det. Jeg ved, der vil være en rigtig stærk opposition, som vil forsøge at kæmpe for nogle fornuftige løsninger.

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo til hr. Carsten Bach.

Carsten Bach (LA):

Tak. Jeg skal lige om lidt lade sproget hvile, om jeg så må sige. Ordføreren nævnte i sin tale det her med rigsfællesskabets fælles nutid og fælles historie, og der synes jeg jo, at sproget fylder rigtig meget. Men ordføreren glemte efter min mening måske også at tale lidt om fremtiden, for der kunne sproget også være ret afgørende. Men jeg vil godt give ordføreren lejlighed til at knytte et par ord på økonomien og den fremtidige økonomiske situation for Grønland og det grønlandske folk i tilfælde af en øget selvstændighed.

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Jeg har jo i rigsfællesskabsdebatten peget på det her med, at vi sådan set bruger 3 mia. kr. på socialområdet, og 3 mia. kr. i et samfund med 56.000 mennesker til socialområdet er rigtig, rigtig mange penge. Jeg synes egentlig, det kunne være interessant at have en diskussion i Grønland om, hvorvidt vi har overtaget et velfærdssystem, som vi ikke har været gode nok til at forvalte, altså, vi er i virkeligheden kommet til at klientgøre rigtig mange af vores borgere. Det er en diskussion, som jeg synes er interessant, fordi jeg i diskussionen også har et fagligt udgangspunkt at tage afsæt i. Det er jo interessant at se det op imod et bloktilskud på 3,8 mia. kr. om året, for hvordan kan det være, at vi bruger så meget på socialområdet, uden at vi sådan set ser de resultater, vi har behov for at se. For det vil jo bone positivt ud i forhold til uddannelse og socialområdet, justitsområdet også for den sags skyld, hvis vi fik løst nogle af de sociale problemer.

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Hr. Rasmus Nordqvist, Alternativet.

Rasmus Nordqvist (ALT):

Mange tak. Tak for talen selvfølgelig, men også tak for det samarbejde, som vi har her i Folketinget, og som jeg sætter stor, stor pris på, for det giver mig nogle andre dimensioner på rigsfællesskabet, end jeg nødvendigvis har i mit daglige arbejde herinde. Jeg synes, det har været interessant at følge debatten om sprog i dag herinde, og jeg tænker lidt, at det jo ikke kun er sprog som det praktiske, for jeg tror også, det handler meget om sprog som det kulturelle. Derfor er jeg lidt nysgerrig efter, når ordføreren taler om fremtiden for rigsfællesskabet og et mere ligeværdigt rigsfællesskab, om ordføreren ser grønlandsk og færøsk kultur spille en større rolle i rigsfællesskabet, bl.a. også her i Danmark.

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Jeg tænker i virkeligheden, at Grønland og grønlændere, som er i Danmark, er med til at gøre Danmark større, gøre rigsfællesskabet større. Det er med til at skabe et mere rigt samfund, et kulturelt mere rigt samfund og også et mere mangfoldigt samfund. Så vi

Kl. 19:26 bidrager også til det samlede billede af Danmark, og på den måde er vi med til at bidrage til det danske samfund og til rigsfællesskabet. Så jeg synes, at der på et konkret plan er et behov for at sikre det. Der er nogle af os, der ønsker at samle trådene, fordi vi er et rigsfællesskab, og det kommer vi også til at være i en årrække fremover, så lad os da have det godt i den tid, vi er sammen.

Kl. 19:27

Jeg har oplevet under selvstændighedsdebatten i Grønland, at jo mere skinger den blev, jo mere lignede det et parforhold, hvor den ene part, og det var så Grønland, nærmest havde et ben på vej ud af døren, og det gør, at den anden part måske er lidt mere uengageret og har svært ved at se, hvorfor søren der så skal bruges en masse tid på, at de her 32 områder skal løftes og vi skal have et rigsfællesskab, som er velfungerende.

Kl. 19:30

Kl. 19:27

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Rasmus Nordqvist.

Kl. 19:30

Kl. 19:27

Rasmus Nordqvist (ALT):

Noget, jeg har talt med ordføreren om flere gange, har været hele kunsten og kulturen mere som område, og hvordan der kunne blive et tættere samarbejde der. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre noget mere, for jeg synes bare, det er symptomatisk for den debat, vi har her, at vi lige pludselig går meget højt op i en intern grønlandsk debat om fremmedsprog – hvad det er, man lærer. Lige pludselig tager vi det meget på os, som om det er det vigtigste område.

Jeg er lidt nysgerrig på netop det her med ligeværdigheden – hvordan vi kan være i et rigsfællesskab sammen, og hvilke initiativer der også er vedrørende den her mangfoldighed i den danske kunst- og kulturverden med hensyn til den grønlandske kunst og kultur, som jo står stærkere og stærkere år for år.

Kl. 19:31

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 19:31

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Jeg ved, der er et meget ambitiøst projekt undervejs, som handler om at synliggøre grønlandsk kunst på Louisiana, fordi det er med til at sparke døre ind andre steder – i New York og andre steder rundt omkring i verden. Jeg synes egentlig, at jeg ser en fordel i det, at hvis vi samarbejder, kan vi også være med til at skabe nogle muligheder i fællesskab. Jeg ser det samme på filmområdet. Jeg synes, det er rigtig interessant, fordi jeg tror, at film kan brande Grønland i langt højere grad end en eller en brochure om, hvor spændende Grønland er som turistdestination. Så jeg synes, det her med netop at bruge kultur som en løftestang til at skabe nogle muligheder også på erhvervsområdet og se det som en del af noget udenrigspolitik, noget handelspolitik, er nogle rigtig interessante og inspirerende tanker.

Kl. 19:32

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Hr. Morten Østergaard, Radikale Venstre.

Kl. 19:32

Morten Østergaard (RV):

Vi var mange, der fulgte det grønlandske valg med interesse – og den grønlandske valgkamp og også, som fru Aaja Chemnitz Larsen har været inde på flere gange, diskussionen om selvstændighed. På et tidspunkt slog det mig, at det jo på sin egen måde egentlig var en kopi af valgkampe, som de føres over hele kloden, nemlig det der med, at det ligesom var tilliden til fremtiden eller tilliden til, at man selv var herre over sin skæbne, som på en eller anden måde lå bag-

Kl. 19:29

ved. Og i diskussion med hr. Christian Juhl før, hvor det kom til at handle om økonomien i fremtiden for rigsfællesskabet, svarede fru Aaja Chemnitz Larsen, at det var vigtigt at få en modfortælling, så det ikke altid blev de der negative sager, der prægede det.

Det kunne jeg måske godt have lyst til at spørge lidt mere åbent: Hvad er det for nogle steder, man måske – uanfægtet diskussionen om, hvad der skal ske på lang sigt – kunne gøre noget, så man fik en fornemmelse af, uanset hvad man mener om selvstændighed i Grønland, at vi faktisk er herre over vores egen skæbne?

Kl. 19:33

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 19:33

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Det er et superinteressant spørgsmål, og mange tak for det. Det handler jo både om udenrigspolitik og om at føle, at man bliver inddraget, og det handler om at øge inddragelsen i forhold til beslutningskompetencen, altså måske få Grønland lidt mere ind over nogle af de beslutninger, som der lægges op til fra Danmarks side.

Jeg synes også, det er vigtigt at få sagt, at der sådan set er rigtig mange positive historier, som måske ikke altid når hjem til Grønland. Hvis man kigger på redegørelsen, som kom fra Statsministeriet, er der jo sådan set rigtig, rigtig mange ting – måske små, mindre ting – vi opnår her i Folketinget, som er positive historier på den korte bane. Men jeg oplever ofte, at det bliver sådan meget det historiske, der kommer til at fylde. Jeg kunne rigtig godt tænke mig, at vi var bedre til at trække en streg i sandet og sige: Okay, hvordan kan vi videreudvikle det også fremad? For det er egentlig noget mere sådan konstruktivt og positivt, og der er en bedre energi i det, end der er i hele tiden at kigge bagud og sige, at der i 1950'erne eller 1960'erne måske var nogle negative historier. Men vi vil gerne være med til at skabe en bedre fremtid, et bedre rigsfællesskab.

Kl. 19:34

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo, hr. Morten Østergaard.

Kl. 19:34

Morten Østergaard (RV):

Når jeg har den her diskussion i sådan en mere bred kontekst – hvad er det, der gør, at folk reagerer, som de gør, rundt omkring? – så vender jeg ofte tilbage til folkeskoleloven, som jo i sin formålsparagraf siger, at folkeskolen bl.a. skal sikre, at alle elever får tillid til deres egne muligheder i det samfund, de skal leve i. Jeg tænker, at det måske også kan være noget af det, som det handler om, altså hvor det ikke alene er udenrigspolitikken og de ting, man på en eller en måde jo alligevel hører om via andre, men at det i høj grad også handler om de ting, der er nært og tæt på. Hvad er mine muligheder? Kan jeg se en vej frem i det her samfund, hvor det er mig, der afgør, hvad det skal handle om, og hvor jeg skal hen?

Kl. 19:35

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 19:35

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Jeg vil dele mit svar op i to. Det ene handler om en tillid hos grønlændere til at kunne se muligheder i deres eget samfund, og der tror jeg det er vigtigt huske på, at der er rigtig mange, som har gennemført folkeskolen eller måske har gennemført uden at have fået en afgangsksamen, men som oplever, at der ikke er særlig mange muligheder i deres eget samfund, fordi det er svært for dem at få en ud-

dannelse. Her er sprog og faglige kompetencer en af de udfordringer, som rigtig mange støder på. Så det synes jeg er en særskilt problemstilling, som Grønland skal være meget optaget af, altså at skabe nogle muligheder for deres egne i deres eget samfund.

Det andet handler om rigsfællesskabet, og det handler sådan set også om at have en tillid til, at man har en plads i Danmark, hvis det er her, man vælger at bosætte sig – eller i hvert fald i rigsfællesskabet, også selv om man bor i Grønland. Og der mener jeg der en stor opgave stadig væk.

Kl. 19:36

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Så er det hr. Karsten Hønge, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 19:36

Karsten Hønge (SF):

Også herfra først en tak til fru Aaja Chemnitz Larsen for sådan det daglige samarbejde. Så kunne jeg, som andre også har bemærket, bruge en meget smuk formulering fra fru Aaja Chemnitz Larsen, der siger, at rigsfællesskabet skal udvikles for at bevares. Jeg lagde også mærke til nu her i svaret til hr. Morten Østergaard, at netop viljen til at sige, at nu sætter vi en streg for nogle ting, hvor begge parter har lavet fejl med gennem årene.

Jeg oplever, at fru Aaja Chemnitz Larsen i den grad har været optaget af at få en positiv definition af fremtidens fællesskab og ikke det der bebrejdende på begge sider. Men kunne fru Aaja Chemnitz Larsen prøve at sætte nogle flere pejlemærker op, som vil definere rigsfællesskabet i positive termer?

Kl. 19:36

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 19:36

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Det er jo en større diskussion, og det er måske svært at svare på det hele på 1 minut, men jeg vil forsøge at komme med nogle bud.

Jeg synes jo stadig væk, at den her arktiske investeringsfond er et bud; det kunne også godt være, man kunne indgå i en dialog om, at en del af bloktilskuddet indgik i en investeringsfond eller i noget, der i hvert fald er en investering i fremtiden i Grønland, for det er noget af det, som jeg tænker har nogle interessante perspektiver.

Grønland er nødt til at skabe noget vækst og få styr på de få udfordringer, der er på uddannelsesområdet og på socialområdet. Der er jo blevet afsat de her 10 mio. kr. til at styrke forholdene for børn og unge i Grønland, og det er jo interessant at se, hvordan det skal se ud fremadrettet. Er det ligesom det, Folketinget har valgt at bidrage med? Det er et hjemtaget område, og så må Grønland klare resten. Jeg tror i hvert fald, at der er rigtig mange herinde, som stadig væk er optaget af, hvad det er for nogle forhold, som børn og unge leve under.

Jeg synes, det kunne være interessant at sikre stemmeret til grønlændere, som stadig væk har en tilknytning til Grønland, men som har valgt at bosætte sig i en kortere eller længere periode i Danmark. Jeg tror, vi er nødt til at se lidt mere på nogle fleksible ordninger – det kunne være at stemme på et grønlandsk folketingsmedlem til næste folketingsvalg.

Kl. 19:38

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Karsten Hønge.

Karsten Hønge (SF):

Vejen mod selvstændighed for Grønland må jo være flere og flere skridt, hvor man bliver mere og mere selvstændig. Siden selvstyreloven i 2009 er der ikke blevet hjemtaget yderligere områder, og der henstår stadig væk 32 områder, som håndteres fra Danmark. Hvordan ser fru Aaja Chemnitz Larsen på muligheden for at hjemtage flere af de 32 områder – hvilke af dem skulle det være?.

Kl. 19:38

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:38

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for spørgsmålet. Jeg tror i virkeligheden, at når jeg er hjemme i Grønland, oplever jeg, at der er 20 definitioner på, hvad selvstændighed egentlig er. Jeg talte med en kandidat til Inatsisartutvalget og spurgte personen, om man egentlig bare kan erstatte selvstyre med free association og så sige, at vi er selvstændige. Er det tilfredsstillende? Og så sagde han: Ja, for så sker der noget.

Det var en person fra et andet parti, og jeg var en lille smule forundret, for man kan sige, at det jo sådan set ikke betyder særlig meget, for vi er ikke mere selvstændige som udgangspunkt. Vi har ikke hjemtaget nogle flere områder; vi har ikke fået styr på økonomien; vi har ikke fået styr på nogle af de grundlæggende ting, som der også er behov for.

Så jeg tror, der er behov for at finde ud af, hvad vi egentlig mener, når vi taler om selvstændighed i Grønland. Det vil jeg i hvert fald gerne følge fremadrettet.

Kl. 19:38

Kl. 19:39

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Rasmus Jarlov, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 19:39

Rasmus Jarlov (KF):

Tak. Jeg vil faktisk også gerne starte med at give en stor ros til fru Aaja Chemnitz Larsen og håber, at hun kan kapere så meget ros, der kommer fra alle partierne her. Men det vil jeg, for jeg synes faktisk, det er usædvanligt, at vi har et folketingsmedlem fra Grønland, som er så engageret i så mange sager her i Folketinget og virkelig forsøger at få sat så mange aftryk som muligt på de områder, som er vigtige for Grønland. Rosen gælder også her fra den borgerlige lejr, og vi sætter meget stor pris på det, selv om jeg sikkert ikke burde sige det, fordi vi selvfølgelig håber på et blåt mandat fra Grønland på et tidspunkt. Men jeg synes alligevel, at ret skal være ret, og vil give den ros.

Jeg synes, det er lidt urimeligt at angribe fru Aaja Chemnitz Larsen for sprogpolitikken, som hun ikke støtter, så er det vil jeg vente med at gøre til det næste grønlandske folketingsmedlem. Men jeg vil spørge, om der på forsvarsområdet er flere ting, vi kan gøre. Vi fik mange ting med på fru Aaja Chemnitz Larsens initiativ i forsvarsforliget. Er der flere initiativer, som man fra Grønlands side godt kunne tænke sig kom med til gavn for Grønland?

Kl. 19:40

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:40

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak til spørgeren, og tak i lige måde for det gode samarbejde. Jeg hører indimellem, at folk også nogle gange er bekymret for, hvordan jeg håndterer det, når jeg får de her negative kommentarer,

men heldigvis får jeg rigtig, rigtig mange gode kommentarer, og nogle af de bedste, jeg kan få, er, når jeg hører, at jeg er den bedste repræsentant, som Grønland har haft i Folketinget. Det er jo helt fantastisk at få sådan en opbakning hjemmefra. Men det er i hvert fald også rart at have opbakning herfra.

I forhold til forsvaret er der indgået et forsvarsforlig, som også er med til at sikre en styrkelse af forsvaret i Grønland med, hvad der svarer til ca. 1 mia. kr., og det er jo et kæmpestort beløb. Civilsamfundsuddannelser tænker jeg er rigtig interessante. Nu har vi fået afsat nogle penge til en beredskabsuddannelse i Grønland. Jeg tror, det er vigtigt, at vi netop arbejder strategisk og langsigtet på at sikre en større inddragelse af grønlændere i forsvarets opgaver. Vi ser det inden for politiet og inden for retsområdet og andre områder, og jeg synes, det er den helt rigtige vej at gå at sikre en større inddragelse af grønlændere i opgaverne.

Kl. 19:41

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det fru Jette Gottlieb, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 19:41

Jette Gottlieb (EL):

Tak. Jeg har bemærket, at det meget ofte er de negative historier, der finder vej til de danske medier, når man får meddelelser om, hvad der foregår i Grønland, og sjældent de positive historier. En af de historier, der har fyldt meget i den forløbne periode, har været historien om svigt af børn, misbrugte børn, børn, der går for lud og koldt vand. Og så vil jeg simpelt hen spørge, om Inuit Ataqatigiit har en plan for, en holdning til, en idé om, hvordan det problem skal håndteres. For det er meget vigtigt for den tillid, man i Danmark kan få til, at Grønland kan selv, og at grønlænderne kan selv. Så det er rigtig vigtigt at kende de initiativer, der vil blive taget for at løse den type problemer. Det er noget, der påvirker meget i den almindelige danske bevidsthed, tror jeg.

Kl. 19:42

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:42

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for spørgsmålet. Jeg holdt et oplæg for Foreningen Grønlandske Børn i går og svarede præcis på det samme spørgsmål. Jeg tror, det handler rigtig meget om at vende den indsats, som vi har i Grønland. På mange måder er det bygget op omkring et nordisk velfærdssystem. Vores lovgivning, som vi selv har valgt at lave, og som vi selv har haft ansvaret for næsten i 40 år, ligner meget dansk lovgivning og nordisk lovgivning på socialområdet. Jeg tror, der er behov for at have fokus på tidlig indsats, på de 0-2-årige, på forebyggelse. Jeg tror, det er der, vi kan gøre en rigtig, rigtig stor forskel. Jeg tror, det kræver, at vi virkelig vender det her område, for det er enormt uoverskueligt indimellem, når man står med det. Jeg har selv siddet som ansvarlig for det her område i Kommuneqarfik Sermersoq, som Tasiilaq er en del af. Det var en af de byer, der blev nævnt i artiklen i Weekendavisen, og det er desværre et meget genkendeligt billede. Det er en rigtig stor udfordring i det grønlandske samfund. Jeg tror, man er nødt til at bruge de penge, man bruger, på en hel anden måde, hvis du spørger mig.

Kl. 19:43

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Karin Gaardsted, Socialdemokratiet.

Kl. 19:44

Karin Gaardsted (S):

Tak for det. Jeg vil også gerne rose ordføreren for det samarbejde, som ordføreren er en stor del af her i Folketinget.

Nu er det sådan, at Grønland har en enorm geografi, og der er jo både byer og bygder, båd i øst og vest og nord og syd. For de unge i bygderne kan det jo være svært at have kontakt ud i verden, og det kan jo være noget af det, der gør, at det også kan være svært at være ung i bygderne. Derfor vil jeg gerne spørge ordføreren, hvordan det er med internettet i Grønland. Hvor udbredt er det? Hvor godt fungerer det? Og er der nogen ting, som der burde ændres på i den sammenhæng?

Kl. 19:44

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:44

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for spørgsmålet. Det er jo et grønlandsk anliggende, og for at svare meget kort: Det er meget dyrt med internet. Der er også rigtig mange, som ikke har råd til det, som måske lige går på og så er nødt til at logge af. Nogle steder har man 3 G, andre steder har man 4 G, så det er meget forskelligt, hvilken adgang der er til god og tilgængelig internet rundt omkring i Grønland.

Jeg har sagt mange gange, at jeg synes, digital infrastruktur næsten er lige så vigtig som fysisk infrastruktur, og på mange måder er mange i Grønland lige så afhængige af at være på nettet og have de muligheder. Jeg ved, at det rundt omkring i Danmark er en udfordring også for kommuner at få helt almindelig dagligdags forvaltning til at hænge sammen, fordi internetadgangen ikke er lige god.

Kl. 19:45

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Karin Gaardsted.

Kl. 19:45

Karin Gaardsted (S):

Ordføreren sagde i sin ordførertale, at det var bekymrende, at der er så mange grønlændere, der vælger at flytte væk fra Grønland og hovedsagelig flytte til Danmark. Hvad er det konkret, ordføreren mener der skal til for, at den trafik måske kan begynde at gå den anden vej igen, altså at grønlænderne kommer hjem til Grønland?

Kl. 19:46

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:46

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Personligt tror jeg, det handler rigtig meget om en politisk debattone. Jeg synes, det er vigtigt, at der er plads til alle i det grønlandske samfund, også til dem, som er danske og kommer andre steder fra. Jeg tror, det betyder rigtig meget.

Så tror jeg også, at det her med folkeskolen betyder rigtig meget. Når ens børn bliver store, er man optaget af, at folkeskolen er god og giver nogle gode muligheder for uddannelse for ens børn. Der var en leder fra Socialrådgiverne, som på et tidspunkt sagde, at det netop var svært at få socialrådgivere til Tasiilaq, og en af de bekymringer, der var, var jo, at man rigtig gerne ville have et job til ens mand eller kvinde, hvis det var det, og at man rigtig gerne ville have, at folkeskolen var god til ens børn. Det er jo sådan, vi tænker som mennesker.

Det handler om helt grundlæggende ting. Det handler også om at skabe jobs i Grønland. Det handler også om at øge væksten i Grønland. Det er der ingen tvivl om.

Kl. 19:47

Josephine Fock (ALT):

Tak, og tak for ordførertalen – og også tusind tak for samarbejdet i det daglige, som jeg sætter stor pris på.

Det, jeg helt konkret vil spørge ind til, er den aftale, der er indgået her og nu, blandt en stor, bred kreds af partier inklusive Alternativet, om Kriminalforsorgen. Der er jo ved at blive bygget et fængsel i Grønland, og tanken er, at de forvaringsdømte grønlændere, som sidder her i Danmark, skal til Grønland. Noget af det, jeg har tænkt på i den anledning, er behovet for det personale, der skal ansættes i den forbindelse – socialrådgivere, fængselsbetjente osv. Nu ved jeg ikke, hvor meget ordførerne blandet ind i det, eller om ordføreren kan kommentere på, hvad der skal gøres for at finde det rette personale i Grønland. Det er jo vigtigt, for det er en meget svær gruppe, kan man sige, der kommer tilbage til Grønland.

Kl. 19:48

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 19:48

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Man kan sige, at dem, som allerede sidder på bl.a. anstalten i Nuuk, men også andre steder rundt omkring, virkelig også kræver rigtig, rigtig meget. Vi har nogle anstaltsbetjente, som får 5.000 kr. mindre i løn om måneden end de danske fængselsbetjente. Derfor er der nogle urimelige lønvilkår, som jeg synes man er nødt til at være opmærksom på.

I anstalten i Nuuk er der 17 ud af de 29 normeringer, som er besat. Det vækker bekymring allerede den dag i dag. Når vi ved, at der selvfølgelig skal være endnu flere ansatte i den nye anstalt og man sådan set kræver endnu flere kompetencer, endnu flere redskaber til at kunne håndtere også forvaringsdømte, er jeg bekymret for, om vi har anstaltsbetjente nok. Dertil kommer selvfølgelig også behovet for psykologer, psykiatere, beskæftigelseskonsulenter og socialrådgivere. Det er en bekymring, og det bliver en svær opgave. Lige nu handler det jo meget om de fysiske rammer. Jeg synes også, det er vigtigt at snakke om de menneskelige ressourcer. For det er sådan set dem, som i dagligdagen er med til at sikre, at vi netop arbejder hen imod resocialisering, som er et mål i Grønland.

Kl. 19:49

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Der er ikke flere kommentarer, så tak til fru Aaja Chemnitz Larsen. Så er det fru Aleqa Hammond. Værsgo.

Kl. 19:50

(Ordfører)

Aleqa Hammond (NQ):

Mange tak. Folketingsåret har bragt mange vigtige emner med sig. Der er blevet lavet aftaler, som får konsekvenser for vores hverdag. Der er indgået forlig, og der er blevet diskuteret frem og tilbage, også om rigsfællesskabet.

I ser en stor interesse i at følge selvstændighedsprocessen, som vi har derhjemme i Grønland, en proces, som jeg fornemmer har skabt en del bekymring her i Folketingssalen. Jeg vil lige nævne et par eksempler, der bekymrer mine kolleger her i salen. Det er, når det bl.a. drejer sig om, om den nye koalition i Grønland vil gøre engelsk til første fremmedsprog. Og det drejer sig om kinesiske investeringsinteresser i vores planlagte lufthavnsbyggerier. Vi skal altid stille kritiske spørgsmål om de emner, der bekymrer os. Det gælder ikke bare

bekymringer fra dansk side, men også helt bestemt bekymringer fra Grønlands side.

Langt de fleste partier her i salen støtter og har vedtaget selvstyreløven. Selvstyreløven er i dag den lov, der sætter rammerne omkring hele processen mod selvstændighed mellem Grønland og Danmark. I år har vi igen sat Camp Century på dagsordenen. Efterhånden fylder hele Camp Century-sagen rigtig meget i det politiske i hele rigsfællesskabet, men også på internationalt plan. Det er en historie, der desværre nægter at stoppe. Så sent som i går havde vi et åbent samråd med udenrigsministeren om Camp Century. Der dukker hele tiden nye informationer op. Udenrigsministeren kunne i går oplyse, at man nu kalder Camp Century for et forsvars/forskningsprojekt. Det betyder, at der udarbejdes en udredning af det folkeretlige ansvar for oprydningen af amerikanernes militære efterladenskaber.

Lad det aldrig være okay for rigsfællesskabet, at man lader amerikanerne efterlade deres affald i naturen med dansk velsignelse. Lad det aldrig være okay for rigsfællesskabet, at man skal igennem en lang politisk slåskamp for at få svar på, hvad man egentlig fra dansk side har givet amerikanerne lov til af aktiviteter på isen, aktiviteter, som har resulteret i mobile atomkraftværker på indlandsisen og atomvåben i Grønland. Dette til trods for, at Danmark selv havde et atomvåbenforbehold. Camp Century og den omfattende forurening, som er efterladt på isen, er et af de mange eksempler på aktiviteter og beslutninger, som er taget af den danske stat, som stadig i dag fylder rigtig meget i vores politiske landskab. Det er beslutninger, som blev truffet hen over hovedet på grønlændere.

Senest har den kinesiske interesse for Arktis fyldt rigtig meget i vores debatter. Danmark støtter Kinas observatørstatus i Arktisk Råd. Det er et signal om, at Danmark støtter Kinas interesser for at medvirke aktivt i den arktiske udvikling. Kineserne har offentliggjort deres planer og interesser for Arktis og de nye sejlruiter, som er den nye silkevej og fremtidens handel med Vesten. Det er en infrastruktur ny ordening i Polhavet og Arktis, en ny orden, som i sidste ende vil give Grønland en ny handelsstrategisk placering, som giver os et stort økonomisk potentiale for fremtiden.

For kineserne er infrastrukturen i Arktis af stor betydning, for at den nye silkevej kan være en succes, og dermed udviser kineserne interesse i at signalere en slags medejerskab af denne proces. Det får amerikanerne til at løfte øjenbrynene, og de har bedt Danmark om at bremse denne kinesiske fremstormen i Arktis. USA er bekymret over kinesernes forhandlinger og samtaler med Grønland. Danmark blander sig nu i interne grønlandske politiske sager, til trods for at Grønland har forhandlingsretten på allerede hjemtagne sagsområder og har ret til egne bilaterale samtaler med andre lande, herunder også Kina i den her sammenhæng.

Regeringen kalder Grønlands samtaler med Kina for problematisk og kalder det for et udenrigs- og sikkerhedspolitisk spørgsmål for riget. Danmark har selv en målrettet markedsføringsplan med Kina i forvejen. Udenrigsministeriet har et hold, der lige præcis skal finde kinesiske investorer med appetit på det, som Danmark og dansk erhvervsliv har at byde på. Det er et arbejde, som ikke får regeringen til at sige, at hov hov, her er der en udenrigs- og sikkerhedspolitisk problemstilling.

Hvis rigsfællesskabet skal have gode betingelser for et godt samarbejde, kræver det, at man spiller med åbne kort over for hinanden, særlig når det drejer sig om amerikanernes indblanding og politik. Vi er i disse år vidne til eftervirkningerne af amerikansk indblanding i rigsfællesskabet. Der er desværre dårlige erfaringer, som vi skal lære af.

Til september vil der være gået 5 år, siden Rigsrevisionen fremsatte den opsigtsvækkende kritik af beredskabet i Grønland, herunder en alvorlig kritik af det manglende søkort. Grønland har stadig ikke fået sit søkort. Søkortene er forsinkede, og forsvaret har med-

delt, at man ikke har midlerne til at håndtere beredskabet for et forestået mineprojekt. Mine-projektet vil derfor få besked om, at de selv skal finansiere beredskab. Det er blandt de mange emner, der får mig som grønlandsk folketingsmedlem til at reagere.

Jeg mener, at hvis rigsfællesskabet vil hinanden det godt, så skal vi også sikre hinandens sikkerhed på områder, der har et væsentligt internationalt fokus, og som giver et forretningspotentiale for begge parter. Hvis Danmark skal agere som en arktisk nation eller stormagt, som Taksøe nævner det, kræver det, at Danmark vedligeholder et godt forhold til den arktiske del af rigsfællesskabet. Det kræver en særlig indsats for at fremme de ansvarsområder i Grønland, som er hundrede procent under dansk ansvar.

Grønland er for Danmark et indenrigs- og et udenrigsanliggende. I dag er det underlagt 32 sagsområder, der vedrører Grønland under dansk jurisdiktion. Det er 32 sagsområder, der konstant har behov for samme forbedringer og samme opmærksomhed, som de har i resten af Danmark. Det er et et hundrede procent dansk ansvar at sikre, at sagsområderne har forhold, der er passende for nutidens behov, et behov, som er rigsfællesskabet værdigt.

Et af disse områder er justitsområdet i Grønland. Retssikkerheden i alle dele af rigsfællesskabet er ikke lige stærkt. Den halter i Grønland. Det er et et hundrede procent dansk ansvarsområde, som trænger til akutte forbedringer. Regeringen har udvist politisk vilje til at forbedre det grønlandske retsvæsen via regeringsgrundlaget og bevillinger på finansloven. Det må understreges, at den grønlandske befolknings retssikkerhed er langt dårligere end i resten af rigsfællesskabet. Det kan og skal gøres bedre. Jeg har stadig fortsat store forhåbninger til den nordatlantiske enhed, som Justitsministeriet har etableret, og jeg glæder mig til et tæt samarbejde for at sikre, at alle føler medejerskab til de forbedringer, der nu måtte komme i den nærmeste fremtid.

Grønlands borgeres retssikkerhed i Grønland skal styrkes. Finanslovsmidlerne, der er blevet afsat til forbedringer, skal ses som kun en del af implementeringen af Retsvæsenkommissionens anbefalinger fra 2007, som fortsat mangler at blive ført ud i handling.

Til slut vil jeg notere mig, at statsministeren ser frem til rigsmødet, som finder sted på Færøerne i næste måned. Jeg ønsker de tre respektive regeringsledere et vellykket møde og håber, at de får lejlighed til at komme i dybden med den nye grønlandske koalitionsaf-tale om bl.a. det danske sprog, som helt sikkert vil give en spændende dialog mellem Grønland og Danmark. Og tak for folketingsåret, der er gået, og tak for et godt samarbejde her i salen.

Kl. 19:58

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er der nogle bemærkninger. Fru Annette Lind, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 19:58

Annette Lind (S):

Tak for det. Jeg vil starte der, hvor ordføreren sluttede, netop med det danske sprog. Akkurat ligesom jeg spurgte fru Aaja Chemnitz Larsen om de børn, der er på danske efterskoler, så vil jeg også gerne spørge ordføreren her, for ordførerens partileder er jo bannerfører for, at man skal lære engelsk som første andetsprog. Der er rigtig mange børn, der er på efterskole i Danmark. På Mors, på Galtrup Efterskole, har man et stort hold med 25 grønlandske børn hvert år. De er under ordnede forhold. De er under danske forhold, og de lærer dansk, får en eksamen, og kan klare sig videre i det danske undervisningssystem. Hvor ser ordføreren, at de børn skal være i fremtiden? Skal de sendes til England under ikkeordnede forhold, til USA? Hvad er der i fremtiden for alle de mange grønlandske børn, der går på danske efterskoler?

Kl. 19:59

Kl. 20:02

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Ordføreren.

Kl. 19:59

Aleqa Hammond (NQ):

Jeg tror, at de grønlandske børn stadig væk vil have interesse i at komme til Danmark og lære dansk. Jeg tror, at den interesse vil fortsætte, uanset om koalitionen mener, at det engelske sprog skal være første fremmedsprog. Der er ingen i koalitionen, som har sagt, at dansk skal afskaffes. Det har man ikke.

Jeg har selv personlig gået på en efterskole i Danmark, netop også fordi jeg følte, at jeg ikke talte nok dansk, og at dansk fyldte meget lidt i min bevidsthed. Jeg vidste også, at det var et vigtigt sprog at lære for overhovedet at nå længere ud end til min egen by. Den tankegang tror jeg at jeg deler med mange. Jeg tror også, at det er op til vores forældre at sikre, at vi på et tidligere tidspunkt også sikrer, at børnene har et stærkt fundament i alle sprog, både grønlandsk og dansk og engelsk.

Kl. 20:00

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo til spørgeren.

Kl. 20:00

Annette Lind (S):

Jeg tror, at alle, der har gået i skole, ved, at det tredje sprog, man har, altså det andet andetsprog, er svært. For os, der bor her i Danmark, er det jo tysk. Der er ikke mange, der er sådan supergode til det. Det er sådan, at Efterskoleforeningen siger, at rigtig mange af de her børn jo er ude hos værtsfamilier. De værtsfamilier ønsker kun et grønlandsk barn, hvis det er sådan, at det kan noget dansk. Hvordan vil det se ud i fremtiden, tror du, hvis det er sådan – eller ordføreren – at man ikke lærer dansk som første andetsprog, men som andet andetsprog? Og mener ordføreren, at det er vigtigt, at man kan et ordentligt dansk for at få en ordentlig uddannelse i Danmark?

Kl. 20:01

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 20:01

Aleqa Hammond (NQ):

Ja, hvis man vil tage sin uddannelse i Danmark, så er det absolut vigtigt, at man har et stærkt dansk sprog. Men det danske fylder også meget forskelligt i Grønland, alt efter hvor man nu er, hvor man er vokset op, og hvilke sprog der blev talt hjemme. Der, hvor jeg selv kommer fra, i Uummannaq, lærte vi dansk i skolen. Vi havde udmærkede lærere til at lære os dansk, men vores mulighed for at praktisere det danske kunne ligge på et meget, meget lille sted, for vi havde ingen dansksprogede venner. Der var ikke nogen danske børn, som vi kunne praktisere vores danske med.

Jeg tror også, at det er en problemstilling, som mange kan nikke til – også i dag. Selv derhjemme taler vi grønlandsk i familien, men når vi slår over i et andet sprog, så slår vi over i engelsk. Det gør alle vores børn. Men det er ikke kun, fordi vi synes, at det engelske vigtigt, det er simpelt hen, fordi vi bor i Nuuk, hvor man har mulighed for at tale så meget dansk i hverdagen, at vi synes, de har en meget stærk mulighed for at praktisere det danske meget bedre end alle andre steder i Grønland. Det er meget ofte en prioriteringssag fra familie til familie.

Kl. 20:02

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Værsgo til hr. Marcus Knuth, Venstre.

Marcus Knuth (V):

Tak. Jeg vil gerne spørge lidt ind til, om vi skal styrke rigsfællesskabet. Det tror jeg vi har talt om før. Jeg mener nemlig, at uagtet om man som jeg mener, at rigsfællesskabet er noget, vi skal bevare til tid og evighed, eller om man er mere tilhænger af selvstændighed, er det en styrke for Grønland at styrke rigsfællesskabet. Hermed mener jeg et tættere erhvervssamarbejde, hermed mener jeg, at Grønland bruger Danmark som et brohoved til det europæiske marked – det har vi jo også gjort med sælskind – men dermed også uddannelse. Der kommer jeg jo lidt ind på det, vi netop har talt om, altså vigtigheden af det danske sprog. Jeg mener ikke, man kan styrke alle de her områder uden også at sørge for unge grønlandske studerende, der gerne vil videre på gymnasiet, hvor sproget er dansk. Det kan ikke lade sig gøre uden at styrke dansk.

Så jeg vil gerne høre ordføreren, om ordføreren på den korte bane ikke kan se værdien i, at så længe gymnasiet foregår på dansk, er dansk hundrede procent vejen frem som det primære sprog ud over grønlandsk i Grønland.

Kl. 20:03

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 20:03

Aleqa Hammond (NQ):

Jeg er fuldstændig enig med spørgeren om, at dansk er et vigtigt sprog. Det vil det jo også stadig væk være i en tid, efter Grønland er blevet selvstændigt. For Danmark og Grønland vil have relationer med hinanden mange, mange år efter. Jeg tror også, at Danmark og Grønland vil være hinandens nærmeste venner og partnere i mange henseender fremover, også efter det politiske samarbejde mellem Danmark og Grønland har fået en helt anden status end i dag.

Når det er sagt, synes jeg stadig væk også, at det er vigtigt at holde øje med, at rigsfællesskabet er i forandring. Det er utrolig vigtigt, hvis man vil hinanden mere end bare et rigsfællesskab i fremtiden – i en tid, hvor Grønland meget diskuterer selvstændighed – at man fra begge parter, fra begge sider er inde at sige: Hvad kan vi gøre for at styrke vores relationer som et mere ligeværdigt partnerskab? Eller hvordan vil vi udforme rigsfællesskabet i fremtiden – i en tid, hvor både Arktis, men også Grønland helt bestemt er i politisk forandring?

Kl. 20:04

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 20:04

Marcus Knuth (V):

Jeg vil komme lidt tættere på spørgsmålet. Altså rent lavpraktisk, så længe gymnasiet i Grønland er på dansk – og det håber jeg det vil blive ved med altid – og gymnasiet på dansk dermed er brohovedet videre til en videregående uddannelse, kan ordføreren så forklare mig, hvad logikken er i at nedprioritere dansk og dermed nedprioritere unge grønlænderes muligheder for at få en videreuddannelse? Altså, vi havde, som jeg husker det, elevrådsformanden for et gymnasie i Grønland i nordvest, der sagde, at man bruger det politiske spil om selvstændighed til at trykke de grønlandske elevers behov for dansk. Kan ordføreren ikke være enig i det?

Kl. 20:05

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Aleqa Hammond (NQ):

Jeg synes ikke på nogen måde, at tryne noget er vejen frem. Det synes jeg ikke. Jeg synes også, at så længe Danmark og Grønland hører sammen, skal vi sikre, at det danske sprog er stærkt, ikke bare i uddannelsesøjemed. Jeg synes helt bestemt, at et sprog er et værktøj, som skal være stærkt og godt og solidt, ikke bare i uddannelsesøjemed, men også på alle leder og kanter i et samfund, som har en bevidsthed om, hvad rigsfællesskabet er for noget. Det siger sig selv.

Men derudover er vi også verdensborgere, og vi vil gerne have et tættere samarbejde og relationer med andre lande, og der er engelsk også et helt afgørende sprog, som vi skal mestre – hvis ikke på lige fod med dansk, så på et godt niveau.

Kl. 20:05

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Christian Juhl, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 20:05

Christian Juhl (EL):

Tak. Det handler om fremtiden, og det handler om det her med at få noget kapital til Grønland. Jeg er ikke så nervøs for kineserne, som visse andre er, men jeg synes, at det kunne være en rigtig god idé, hvis vi hjalp hinanden med at opbygge en arktisfond. Da ordføreren jo er tæt på regeringen i Grønland, kunne jeg godt tænke mig at høre: Hvad er betænkelsen ved at opbygge en arktisfond sammen med den danske regering og eventuelt sammen med andre kapitals-tærke kredse, hvis det kunne bruges til at udvikle erhvervsliv, turisme, fiskeri og den slags ting i Grønland? Jeg har ikke helt forstået det, og jeg synes, at det er lidt ærgerligt, hvis ikke det lykkes, for det skal i hvert fald ikke være pengene, det kommer til at skorte på, og heller ikke lysten til at hjælpe hinanden med at få ting i gang.

Kl. 20:06

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 20:06

Aleqa Hammond (NQ):

Jeg har altid sagt, at det er vigtigt med den fremtidige udvikling af Arktis på det økonomiske potentiale, som er ved at blive ført ud i livet. Jeg ser altid gerne dansk aktiv deltagelse i det. Vi ved, hvad Danmark står for. Vi ved, hvad dansk lovgivning er. Vi kender til dansk mentalitet og danske værdier og danske principper meget mere, end vi gør med kineserne, meget mere, end vi gør med briterne eller andre lande for den sags skyld. Jeg synes også, at det har sin naturlige tilgang, at Grønland og Danmark kan lave en win-win-finansiering på de områder, som helt bestemt har stort potentiale til økonomiske gevinster i de arktiske områder. Så jeg glæder mig virkelig meget til at se den nye regering sætte sig ind i de områder, som Danmark også rækker hånden frem til, og så håber jeg helt bestemt, at det vil munde ud i gode resultater, gode aftaler, som i sidste ende kan tænkes længere frem også økonomisk set end bare selvstændighedsprocessen og selvstændighedsvejen, men at se hinanden som økonomisk mulige partnere, som giver gevinst mange generationer fremover.

Kl. 20:08

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Christian Juhl.

Kl. 20:08

Christian Juhl (EL):

Tak for det. Det var da positivt, for så kan det være, at der kommer noget ud af det. Jeg har lige i dag fået regeringsgrundlaget fra Grøn-

land. Jeg har ikke fået det læst, jeg har bare lige skimmet hovedpunkterne. Det er ellers spændende læsning. Jeg har undret mig, for jeg troede, at det var en selvfølge, at Siumut og IA, og hvem der ellers måtte være med i en ny regering, ville fortsætte, fordi jeg synes, at der lå nogle rigtig gode takter i den gamle regering. Kan ordføreren som et af de partier, der er inde i regeringen, sige noget om, hvad årsagen er til, at man ikke har samlet bredere og har lavet så smal en regering, som man har gjort? Hvad er grunden til, at man ikke inddrager IA i sådan en regering? Det ville jeg da gøre rigtig meget til herhjemme, for at man netop fik bredde og soliditet i en regering.

Kl. 20:08

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 20:08

Aleqa Hammond (NQ):

Jeg tror, at det mere er landsstyreformanden eller formanden for naalakkersuisut, der kan svare på, hvorfor man i sidste ende har besluttet sig for ikke at have IA med i koalitionspartnerskabet. Jeg ved i hvert fald så meget, at det var fiskeripolitikken og fiskerilovgivningen, der var årsag til, at man ikke kunne mødes. Jeg tror alligevel, på trods af at man ikke er med i koalitionen, at regeringen og regeringspartierne og oppositionen kan finde nogle rigtig gode løsninger på områder, der er af så stor og væsentlig betydning for den grønlandske økonomi, både for turisme og minedrift, men også helt bestemt på fiskeriområdet. Så jeg håber, at selv om man ikke er kommet i koalitionen, at der vil være en stor villighed til at lave store aftaler også med regeringen.

Kl. 20:09

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Rasmus Jarlov, Konservative.

Kl. 20:09

Rasmus Jarlov (KF):

Tak for det. Jeg vil også gerne spørge til sproget – det har en enormt stor betydning for forholdet mellem Danmark og Grønland. Og det nye grønlandske selvstyre har jo annonceret, at man vil gøre engelsk til det første fremmedsprog, som man skal lære i den grønlandske folkeskole i stedet for i dag, hvor det er dansk. I dag er det sådan, at gennemførelsesraterne på de tre grønlandske gymnasier, hvor der bliver undervist på dansk, er meget lave på grund af sprogudfordringer. Det er op til en tredjedel af de grønlandske studerende på gymnasierne, som falder fra, primært fordi de har vanskeligheder ved at blive undervist på dansk.

Det er uundgåeligt, at når man så nedprioriterer dansk i folkeskolen, vil de vanskeligheder blive endnu større. Har man fået nogen til at kigge på, hvad det her vil have af betydning for gennemførelsesraterne på gymnasiet og på de videregående uddannelser, som jo helt overvejende sker i Danmark på dansk? Hvad vil det betyde af kompetencetab? Hvor mange ekstra vil falde fra i gymnasierne og på de videregående uddannelser? Har man fået nogen til at kigge på det? Har man overvejet det her, eller er det rent ideologisk betinget, at man nu har besluttet, at man vil bevæge sig væk fra Danmark, og så vil man nedtone danskundervisningen?

Kl. 20:10

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 20:10

Aleqa Hammond (NQ):

At man vil gøre dansk til andet fremmedsprog, er ikke en ny diskussion, det er en diskussion, der har været der nogle år. Og der er nogle

enkelte medlemmer af Inatsisartut, som er fremkommet med beslutningsforslag og har rejst forespørgselsdebatter om det gennem årene. Men det er første gang, at det er kommet i en koalitionsaftale, at man vil gøre engelsk til første fremmedsprog. Hermed ikke sagt, at det gør vi i morgen. Det er en aftale, som man vil tage op, og det er bestemt ikke kun koalitionspartierne, der kommer til at træffe den beslutning. Det bliver en beslutning, som i sidste ende skal op i Inatsisartut, og vi skal også have lavet en konsekvensvurdering og analyser for at se, hvad det vil betyde for vores børn, hvad det vil betyde for gymnasierne, hvad det vil betyde for rigsfællesskabet – hvad det vil betyde for mange ting.

Så jeg tror, det er en proces, som vil tage tid. Og trods det, at jeg selv personligt mener, at engelsk burde være første fremmedsprog, har jeg stadig væk også mine forbehold, som jeg synes skal tages seriøst og alvorligt, for det drejer sig ikke bare om mig og min vurdering, det drejer sig også om vores børn og vores generationer fremover. Så længe vi hører sammen, er det danske sprog utrolig vigtigt.

Kl. 20:12

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 20:12

Rasmus Jarlov (KF):

Tak. Det glæder mig at høre, og det er lidt mere blødt formuleret end det, jeg har hørt hidtil. Og jeg er glad for, at man har de overvejelser, for det er et meget dramatisk skridt og en meget grundlæggende ændring af det grønlandske uddannelsessystem. Så det glæder mig meget, at fru Aleqa Hammond siger, at det skal man have analyseret grundigt, inden man træffer beslutningen, og at man ikke bare siger ajunngilaq, altså »det går nok«. Jeg beklager, at det næsten er det eneste ord, jeg kan på grønlandsk, og det er selvfølgelig også for dårligt, at vi ikke kan noget grønlandsk her. Men det glæder mig med lidt mere afdæmpede toner. Tak for det.

Kl. 20:12

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 20:12

Aleqa Hammond (NQ):

Til det med frafald vil jeg sige, at det er et stort problem, og det er ikke bare på grund af sproget, altså at det er det danske sprog, der er årsag til det. Der er frafald på alle uddannelsesinstitutioner, også de steder, hvor dansk ikke er hovedsproget. Det er et generelt problem, som vi kæmper med. Og det er også utrolig vigtigt, at vi har politisk opmærksomhed omkring dette og giver den nødvendige vejledning, der skal til for at sikre, at vi beholder de studerende i skolerne, indtil de er færdige.

Men jeg tror også helt bestemt, at i et samfund, hvor man har at gøre med flere sprog, vil der altid være en stærk politisk debat og en sprogpolitik, som meget ofte bygger på følelser, og som meget ofte munder ud i unødvendige stridigheder. Men jeg tror, det er vigtigt at se det i et helikopterperspektiv og se på, hvorfor det er sådan, at det bevæger sig i den retning – også fordi det er et tegn på, at rigsfællesskabet er i forandring.

Kl. 20:13

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det fru Jette Gottlieb, Enhedslisten.

Kl. 20:13

Jette Gottlieb (EL):

Tak for det. Jeg vil stille et spørgsmål om forskellene mellem Øst- og Vestgrønland. For hvis jeg forestiller mig et selvstændigt fremti-

digt Grønland, ser jeg nogle store problemer i forskellene mellem øst og vest. En af de ting, jeg gerne vil spørge mere præcist til, er, hvordan kommunalreformen har fungeret i form af en større ligestilling mellem øst og vest, f.eks. det forhold, at Tasiilaq blev lagt ind under Nuuk Kommuner. Og det er med vilje, at jeg ikke siger, at de blev sammenlagt, men det var jo det andet, der skete. Er det noget, som jeg kan høre hvilken politik der er i forhold til i fremtiden, fra fru Aleqa Hammonds side?

Kl. 20:14

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 20:14

Aleqa Hammond (NQ):

Ja, da Danmark lavede sin kommunalreform, lavede Grønland ganske få år efter også sin kommunalreform. Man bevægede sig fra 18 kommuner til fire storkommuner. Man gav det nogle år, 4 til 6 år eller deromkring, og man begyndte så også at diskutere det rundtomkring i samfundet, ikke bare kommunalpolitikere, men også blandt menige borgere, hvor man sagde, at kommunernes inddelinger var for store. Den region, jeg selv kommer fra i Nordgrønland, er verdens største kommune, og vi er kun få tusinde mennesker deroppe. Det betyder så også, at nærdemokratiet har en meget stor betydning for os. Man følte, at der bliver truffet nogle beslutninger hen over hovedet på en i en anden by, og der er mange negative ting, man har forbundet det med. Derfor synes jeg også, det er helt naturligt og på sin plads, at man diskuterer kommunernes størrelse, men helt bestemt også, at byerne er så forskellige, og at de alligevel hører ind under samme kommune. Det har så også gjort, at de mindre steder føler sig overset, og at de ikke har en stærk nok stemme. Så jeg tror, at den måde, vi inddeler os på, til enhver tid skal være under diskussion og debat for at sikre, at nærdemokratiet er stærkt, specielt de steder, hvor man føler sig svage.

Kl. 20:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Jette Gottlieb.

Kl. 20:15

Jette Gottlieb (EL):

Jo, og nu spurgte jeg jo specielt til forholdet mellem øst og vest, og grunden til det er selvfølgelig, at der er meget store forskelle. Men når man så netop har lavet en kommunalreform, der laver en kommune på tværs, har det så ført til en øget centralisering? Har det ført til et mere svækket Østgrønland, eller har det ført til en styrkelse af f.eks. Tasiilaq?

Kl. 20:16

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 20:16

Aleqa Hammond (NQ):

Det er rigtigt, når spørgeren siger, at der er en meget stor forskel, ikke bare geografisk, men også på de sociale forhold, fra øst til vest. Det er en kendsgerning, og vi havde håbet, og vi håber også, at den nye kommunalstruktur vil være med til at styrke Østgrønland på en helt anden måde, end man har gjort tidligere. Når det er sagt, er der også meget stor forskel mellem Nord- og resten af Vestgrønland, så vi har store forskelle, og levestandarden er også meget forskellig fra sted til sted. Jeg tror også, at den der naturlige urbanisering, hvor folk flytter til større steder, netop sker, fordi de gerne vil have en bedre skolegang til deres børn. De vil gerne have bedre adgang til sygehuse, og de vil måske gerne have bedre adgang til billigere mad-

varer, end det er andre steder. Ja, vi har store udfordringer i Grønland for at sikre lige behandling af alle.

Kl. 20:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Karin Gaardsted, Socialdemokratiet.

Kl. 20:17

Karin Gaardsted (S):

Tak. Ordføreren er jo en stærk fortaler for et selvstændigt Grønland, og når man i samme åndedrag siger, at der er mange grønlændere, der bor i Danmark – så vidt jeg husker, er det over 10.000 – så kunne jeg godt tænke mig at vide, hvilke konsekvenser ordføreren forudser at det kan få for dem, der bor der, den dag hvor Grønland er en selvstændig stat.

Kl. 20:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 20:17

Aleqa Hammond (NQ):

Ja, hvis bare jeg kunne komme med et nemt svar på det! Det er jo et svært spørgsmål. Vi har en fri bevægelighed i rigsfællesskabet. Danskerne kan flytte til Grønland, som de vil, ligesom grønlændere kan flytte til Danmark, som vi vil, og til Færøerne og deslige. Meget ofte er det sådan, at mange flytter herved og er her, fordi de studerer. De er her nogle år, og så vender de tilbage. Men der er også mange, der flytter herved, fordi de føler, at sygehusbehandlingen og behandlingen af sygdomme er langt bedre, og adgangen til læger og specialister her er nemmere og bedre, end det er derhjemme, og det forstår jeg også godt at man opsøger. Men der er også mange, som er kommet herved, fordi de føler, at de kan få et bedre liv, og at de kan få en bedre tilværelse, end de kan i den bygd eller lille by, de kommer fra. Der er alle mulige forskellige mennesker, der er flyttet herved. Jeg tror også, at i takt med at den politiske ændring, der er ...

Kl. 20:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Karin Gaardsted, værsgo.

Kl. 20:18

Karin Gaardsted (S):

Jeg ved godt, der er meget kort tid til at svare på sådan et ret stort spørgsmål, men jeg vil godt lige have, at ordføreren når at komme ind på, hvilke konsekvenser det vil få for de grønlændere, der bor i Danmark, den dag, hvor Grønland er en selvstændig stat.

Kl. 20:19

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 20:19

Aleqa Hammond (NQ):

Jeg tror, at de grønlændere, der bor her i Danmark, trods det at vi ikke er gået hen og blevet selvstændigt endnu, også diskuterer selvstændighed i Grønland rigtig meget, for det berører dem også herne, ikke bare grønlænderne, men også danskere. Jeg tror også, at det, at vi diskuterer rigsfællesskab i vores almindelige hverdag, ikke fylder så meget. Vi snakker ikke så meget om rigsfællesskab derhjemme. Jeg tror heller ikke, den menige danske familie snakker så meget om rigsfællesskab i den almindelige hverdag. Jeg tror, vi alle sammen skal give os tid til at diskutere og tænke over, hvordan verden ser ud både for Danmark og Grønland i en tid, hvor Grønland er blevet selvstændigt. Jeg tror, at vi vil komme op med nogle meget forskellige iagttagelser, men helt bestemt også interessante. Men jeg

tror stadig væk også, at Danmark og Grønland vil være hinandens nærmeste samarbejdspartnere på en helt anden måde, end vi har været tidligere. Vi har jo trods alt 300 års fælles historie og fælles erfaringer og fælles succeser, som vi har skabt med hinanden, som vi helt sikkert kan bruge i en tid, også efter at Grønland er blevet selvstændigt.

Kl. 20:20

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 20:20

Alex Ahrendtsen (DF):

Jeg vil gerne tale lidt om modersmål. I virkeligheden er der jo to modersmål på Grønland: Der er grønlandsk, og så er der dansk, og ca. en fjerdedel af borgerne på Grønland har dansk som modersmål. Så hvorfor i alverden behandler man dansk som et fremmedsprog, når det er et modersmål, som har krav på lige så stor respekt som grønlandsk som et modersmål? Det er jo det afgørende spørgsmål, og så kan man jo have engelsk som et fremmedsprog, ligesom vi har i Danmark. Se, det vil være den gode løsning. På Færøerne, hos dygtige færing, er det jo sådan, at man ikke har et stort mindretal. Alligevel har man formået at have dansk som et sprog, som et rigssprog. Så dansk er ikke bare modersmål på Grønland, men det er også rigsmål, og derfor giver det jo ingen mening, at man behandler det så stedmoderligt og vil gøre det til et fremmedsprog. Er ordføreren ikke enig i denne kloge analyse?

Kl. 20:21

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 20:21

Aleqa Hammond (NQ):

Jeg er ikke enig. Jeg betragter ikke dansk som mit modersmål. Jeg har ét modersmål, og det er grønlandsk. Begge mine forældre talte grønlandsk til mig. Hele familien taler grønlandsk med hinanden. Vi har én dansktalende i familien, og det er min niece, som bor i Danmark. Ellers fylder det danske sprog meget lidt i min bevidsthed, men også i min almindelige hverdag ud over Folketinget. Jeg synes også, at færingerne har en sprogstamme, som er lig jeres. Det har en helt naturlig samhørighed med de nordiske sprog. Vi har en helt anden kultur, en helt anden etnicitet og et helt andet kontinent, vi bor i, og meget ofte fylder rigsfællesskabet ikke så meget, som man måske ville tro, fordi vi lærer dansk i skolen. Jeg tror også helt bestemt, at sprogproblematikken eller sprogdebatten vil munde ud i mange flere nuancer, end at det bare er dansk i skolen og engelsk i skolen. Jeg tror, vi er inde at røre ved mange ting i rigsfællesskabet, som har en væsentlig betydning for vores fremtidige politiske samarbejde.

Kl. 20:22

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 20:22

Alex Ahrendtsen (DF):

Nu skal man jo aldrig tage sin egen situation og så gøre den til genstand for hele Grønland. Vi ved jo, at der er ca. en fjerdedel af Grønlands borgere, som taler dansk, og som har det som modersmål, ligesom ordføreren har grønlandsk som modersmål. Så hvorfor i alverden ikke respektere, at dansk er et modersmål og skal behandles på lige fod med grønlandsk? Og så er der endda i tilgift et rigsmål, der gør, at man får adgang til en masse goder i Danmark ud over det. Hvorfor i alverden behandle det som et fremmedsprog, når det ikke er et fremmedsprog for en fjerdedel af borgerne? Det bliver man da

nødt til at tage hensyn til. Man bliver da nødt til at tage hensyn til mindretallet på Grønland. Er ordføreren ikke enig i det?

Kl. 20:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 20:23

Aleqa Hammond (NQ):

Jeg er stadig væk ikke enig. Jeg kan godt forstå din iagttagelse set fra en dansk synsvinkel. Det er også rigtigt, at der er mange, der har dansk som modersmål i deres hjem, ligesom min kollega. De taler dansk derhjemme, hvorimod vi talte grønlandsk derhjemme. Men begge sprog er lige vigtige, så længe Grønland og Danmark hører sammen. Der skal man altid og til enhver tid synes og mene, at det er vigtigt med et sprog, der er stærkt nok, og som vi synes er rigsfællesskabet værdigt. Men derimod betyder det jo ikke, at man skal gøre det til første fremmedsprog. Jeg tror også, at de folk, som udelukkende taler dansk i Grønland, meget ofte føler, at de er afskåret fra at føle sig fuldt integreret med dem, som kun taler grønlandsk. For der findes også rigtig mange mennesker i Grønland, som ikke forstår og taler dansk. Så der er forskellige niveauer i samfundet, som man skal tage hensyn til. At man har dansk i skolen, betyder ikke, at vi hermed alle sammen taler flydende dansk, hvis man ikke har mulighed for at bruge det til almindelig hverdag og hverdagsbrug. Jeg glæder mig til vores Grønlandsrejse, hvor vi skal rejse oppe i Nordgrønland, hvor dansk ikke fylder så meget, men hvor man også har mulighed for at se og have en diskussion med grønlandere selv om sproget. Det glæder jeg mig rigtig meget til.

Kl. 20:24

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er der ikke flere kommentarer til fru Aleqa Hammond, og så er det hr. Magni Arge, Tjóðveldi. Værsgo.

Kl. 20:25

(Ordfører)

Magni Arge (T):

Tak, fru formand. Lad mig bare starte med at ønske tillykke med de første 100 år på det genopførte Christiansborg. Hvis i ikke har bladet op på side 112 i Hanne Rasmussens nye og fornøjelige bog om Folketinget, så vil jeg bare erindre jer om, at trapperne, som I til daglig bruger på vej op til folketingssalen, blev hugget til i baggården hjemme hos stenhuggeren Jákup Andrias Arge i Rættará i Tórshavn. Stenene er lavet af basalt, og man fristes næsten til at sige, at Jampan, som Jákup Andrias blev kaldt i folkemunde, også var lavet af samme stof. Han havde i hvert fald en stålsat vilje til at gennemføre det, han satte sig for. Han ville opbygge en industri med sten som råmateriale, og han stod for bygningen af flere monumentale huse i Tórshavn. Men Jampan oplevede også megen modgang, men han var umulig at slå ud. Han mistede det meste af venstre hånd ved en sprængning, tabte synet på det ene øje på grund af en stensplint og fik hugget den ene fod af, da en klippeblok faldt ned over ham. Men i stedet for at gå på førtidspension valgte han at blive tilsynsførende med havnebyggerier i København, for det kunne han klare med én hånd.

1918 handlede ikke kun om Christiansborg, det var også et håbets år, fordi freden indfandt sig, da første verdenskrig sluttede om efteråret. De færøske bygder var særdeles isolerede dengang. Der var stort set ingen kaj anlæg, og der fandtes hverken motoriserede køretøjer eller køreveje dengang, så derfor stod investeringer i infrastruktur højt på ønskelisten. Da blev der igen brug for Jákup Andreas og hans brødre, som spillede en central rolle ved anlæggelse af havneanlæg, bl.a. i Tórshavn. Men der kom først rigtig fart på, da færøske myndigheder overtog ansvaret for udbygning af veje og havne og

satte den legendariske Mikkjal Helmsdal på opgaven 30 år senere.

Og her 100 år senere, kan Færøernes topmoderne infrastruktur karakteriseres som rent futuristisk set med datidens øjne. Over- og undersøiske tunneler og broer har bundet 87 % af befolkningen sammen i et sammenhængende vejnet. Faktisk er Nordatlantens første undersøiske rundkørsel etableret for kort tid siden i tunnelen mellem Streymoy og Eysturoy. Jeg er sikker på, at Jampan og broderen Óli sidder måbende i himlen og glæder sig over, at efterkommerne er lige så stålsatte og målrettede, som de var i sin tid.

I Tórshavn udvider man havneanlægget betragteligt, så man kan servicere den voksende efterspørgsel fra containerrederier, der bruger Færøerne som hub på linjerne mellem Nordamerika og Europa. Også luftfarten har udviklet sig stærkt og tilbyder en frekvens og regularitet, der tåler sammenligning med andre lande, og turisterne strømmer til landet. Telekommunikationen er i verdensklasse, og man er i gang med at skifte gear fra 4G til de store hastigheder i 5G. Så Færøerne har siden 1918 flyttet sig fra at være en isoleret klippeø langt ude i havet til en moderne hub ved porten til Arktis, som i dag betjener trafik mellem Europa og Amerika og i morgen også trafik mellem Fjernøsten og Europa, når isen smelter ved Arktis.

Selvfølgelig har dette stor betydning for udvikling af erhvervsliv og samhandel med andre lande.

Sagt på godt jysk, så går det pænt med eksporten, og samlet set er vareeksporten vokset med 70% siden 2012 til 8,4 milliarder. Men der er mere at hente, hvis vi formår at skabe værdier ud af hele biomassen og således øge udbyttet for hvert enkelt kilo fisk. I december blev en fiskerireform vedtaget, som skal medvirke til en yderligere bæredygtig udvikling både biologisk, økonomisk og socialt for både samfund og virksomheder. Det er en udfordrende og væsentlig opgave at finde en fornuftig økonomisk fordeling mellem licenshavere og det kollektive samfund, så vi både udvikler fælles velfærd og innovativ industri, som skal til for at drive et bæredygtigt samfund. Det har også væsentlig betydning at sikre en vedholdende innovation og udvikling af serviceindustrier til det maritime felt, så vi diversificerer eksporten til at omfatte nye produkter, som fortsat kan sælges, når naturens luner begrænser tilgangen til fisk.

Kl. 20:30

Mønstret for eksport har ændret sig betydeligt de sidste fem år.

Dels provokeret af embargoen, som EU iværksatte mod eksport af pelagisk fisk fra Færøerne, dels på grund af laksen, som er stærkt efterspurgt på high-end markeder uden for EU. For øjeblikket er Rusland største importør af færøsk fisk fulgt af USA og UK. Tyskland er den største importør blandt EU-landene, mens Danmark ligger på en femteplads. Det ændrede mønster handler ikke så meget om politik, men mest om, at lakseeksportører løbende justerer deres salg i forhold til de bedst betalende markeder. Den færøske velfærd afhænger i høj grad af vores evne til at omsætte vores råvarer til høje værdier på eksportmarkederne, og derfor har vi brug for gode frihandelsaftaler med andre lande. Det er en udfordring for et land med så begrænset et hjemmemarked, og derfor er det yderst vigtigt at udnytte momentum, når det er til stede, for vi kan ikke bruge de samme handelsaftaler, som Danmark gør. For øjeblikket forhandles der blandt andet med Japan, Korea, Kina og Østbloklandene om handelsaftaler.

Mønstret er imidlertid helt anderledes, hvad angår import, for Danmark er langt den største leverandør af varer og tjenester til Færøerne. I 2017 fik Danmark 37 pct. af kagen, og det svarer til 2,7 milliarder af den samlede vare import. Til gengæld eksporterede vi kun for 562 millioner kroner til Danmark, så handelsbalancen mellem landene står i stærk dansk favør med omkring 2,2 mia. kr. Jeg vil gerne gentage det: Handelsbalancen mellem landene står i stærk dansk favør med omkring 2,2 mia. kr. Vi køber også tjenester for en milliard, hvor danske leverandører sandsynligvis står lige så stærkt. Alene betalingen for patientbehandlinger på danske hospitaler var på 123 millioner kroner sidste år. En del af forklaringen på den skæve

balance, stammer utvivlsomt fra den ulige handelsaftale mellem landene, hvor Danmark har frihandel, mens Færøerne er underlagt begrænsninger i handelen med Danmark. Det opvejes dog i nogen grad af bloktilskuddet på 642 mio. kr.

Vores største og dyrebareste ressource er menneskene og især ungdommen, som skal drive samfundet videre, og noget tyder på, at vi har formået at skabe et mere attraktivt samfund, for der er flere, som vælger en tilværelse på Færøerne nu. Indtil for nylig var der ellers mange, som ikke vendte tilbage og endte med at levere de mest aktive produktionsår i bl.a. Danmark. Men det var godt for Danmark, for de antages at bidrage med 450 mio. kr. årligt til dansk økonomi, hvis vi sammenligner med en lignende sydslesvigsk undersøgelse.

For os har det stor betydning at udvikle relevante og eftertragtede uddannelser, som relaterer sig til den centrale bæredygtige »blå økonomi«, som vi lever af. Satsning på en solid uddannelse og forskning i jura, administration og helsesektoren, for at nævne nogle, som understøtter kompetenceudviklingen til de voksende opgaver, som den færøske stat har påtaget sig. Samtidig giver det nye generationer mulighed for at uddanne sig hjemme.

I fredags havde vi, som statsministeren sagde ved åbningen i formiddags, en debat om forholdet mellem Danmark, Grønland og Færøerne. Jeg gjorde i min tale rede for, hvorfor jeg mente det såkaldte rigsfælleskab byggede på vaklende forudsætninger fra start, hvilke kompetencefordelinger der bør gøres op med, og hvordan jeg ser fremtiden for et samarbejde mellem tre selvstændige lande. Men den dagsorden blev stort set mødt med tavshed. Det vil nok være for stærke ord, at bruge De Konservatives ordfører italesættelse om, »at der blev hældt nok så meget vand ud af ørerne«, men det vil måske hjælpe at holde to kortere debatter næste gang, hvor Færøerne og Grønlands forhold diskuteres hver for sig, fordi de er så forskellige.

Lad mig også erindre det ærede publikum om, at da Amerikas præsident Wilson ankom til Europa i 1918, altså for 100 år siden, for at fremsætte forslag til en varig verdensfred, var en af hans grundpiller landenes ret til selvbestemmelse. Aviserne skrev dengang, at det var man glad for i Danmark, for nu ville man genoptage det elskede Sønderjylland i Danmarks rige, og samtidig ærede regeringen princippet om selvbestemmelse ved at anerkende Islands fulde selvstændighed gennem en personalunion. Så løsningsmodellen for næste trin i udviklingen af forholdet mellem Færøerne og Danmark blev allerede knæsat i 1918. Det er lang tid siden, men 2018 er et flot år at sætte den nye kurs for samarbejdet mellem landene, og jeg håber, at statsministeren tager denne inspiration med sig til Færøerne i juni, for der får den garanteret frisk luft under vingerne. Glem alt om at lægge ansigtsmaskerne i stensatte folder, for på Færøerne har vi ikke glemt kunsten at hugge i sten – kig bare på trapperne, når I forlader den her sal.

Med disse ord vil jeg ønske jer alle sammen en god sommerferie.

Kl. 20:36

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Vi siger tak til hr. Magni Arge, men vi har lige et par korte bemærkninger. Først er det Aaja Chemnitz Larsen, værsgo.

Kl. 20:36

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak til hr. Magni Arge for en rigtig levende tale – det er ordføreren jo kendt for. Som grønlandsk folketingsmedlem er det jo selvfølgelig også interessant at drøfte hjemtagelse af forskellige områder, for selv om vi står forskellige steder, er det jo altid interessant at lade sig inspirere af hinanden. Jeg vil gerne høre ordføreren om, hvilke strategiske overvejelser man har gjort sig på Færøerne, i forhold til hvilke områder man hjemtager, og hvornår man hjemtager dem. Mange tak.

Kl. 20:36

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 20:36

Magni Arge (T):

Jeg tror, at man anlagde den betragtning tilbage i 2001, at man ville – om jeg så må sige – nærmest tømme hjemmestyreløven, men man er ikke helt nået i mål med det, og det er ikke gået i den takt, som man havde forventet dengang. Den nuværende koalition havde så planer om at overtage person-, familie- og arveretten, og det kommer til at ske den 29. juli i år. Og så arbejder man også på udlændingområdet og på luftfartsområdet. Hvor langt man er nået med det, er jeg ikke klar over. Jeg håber, at man når i mål, inden den her session er ovre, men det er muligt, at man ikke når helt i mål med det.

Hvis jeg skal se på den kommende tid, vil jeg sige, at vi skal være lidt mere strategiske i de valg, vi tager, om, hvad vi skal overtage. Hvis man ønsker at være en selvstændig stat, bliver man også nødt til at påtage sig nogle af de tunge opgaver på justitsområdet som f.eks. retssystemet og politimyndigheden, og det er to af de ting, som jeg mener vi skal sætte på dagsordenen i den nærmeste fremtid. Og i øvrigt handler det også om, at vi får nedbragt bloktilskuddet fra Danmark, sådan at vi gør os uafhængige af penge, der kommer andre steder fra.

Kl. 20:38

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Fru Aaja Chemnitz Larsen.

Kl. 20:38

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Det buldrer jo derudad med den færøske økonomi, det går rigtig godt for Færøerne rent økonomisk, og vi ved jo også, at der er flere og flere, som heldigvis vælger at flytte tilbage til Færøerne, så det er også interessant set med grønlandske briller. Noget af det, jeg har hørt, er, at man har lavet en økonomifond, hvor man ligesom vil sikre, at der også er penge til at investere fremadrettet, og det er jo også rigtig, rigtig interessant.

Når vi snakker om hjemtagelse, handler det jo også om at have økonomi til at kunne håndtere nogle af de her områder, så jeg synes det kunne være interessant at høre, hvad det er for nogle økonomiske overvejelser, man gør sig, i forhold til hvilke områder man hjemtager.

Kl. 20:38

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 20:38

Magni Arge (T):

Jeg er ikke helt sikker på, at jeg fik det hele med, men lad mig sige, at man for indværende har lavet nogle reformer på Færøerne. Den ene er en pensionsreform, den anden er en fiskerireform – begge dele med det formål, at man får en bedre bæredygtighed i vores samfund. Men vi har også lavet en økonomisk fond, som er en stabiliseringsfond, kan du sige, hvor provenuet fra f.eks. salg af licenser og den slags kan indgå i den her stabiliseringsfond. Det gør, at vi har en – hvad skal man sige – økonomisk reserve, som giver os en styrke fremover. Men den kan også være med til at finansiere visse kursændringer eller investeringsinitiativer af forskellig slags.

Kl. 20:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Så er det hr. Pelle Dragsted.

Kl. 20:39

Pelle Dragsted (EL):

Tak. Jeg ved ikke, om hr. Magni Arge er en lige så stor folkehelt hjemme i Færøerne som den her stenkonge. Men jeg ved et andet sted i Europa, hvor hr. Magni Arge faktisk er lidt af en folkehelt, og det er i Catalonien. Hvis du spurgte mennesker på gaden, ville mange faktisk vide, hvem hr. Magni Arge er, for han har spillet en afgørende rolle i den kritik, der har været, af den spanske regerings håndtering af nogle catalaneres ønske om en folkeafstemning om øget selvstyre eller løsrivelse. Det synes jeg man skal vide her i Folketinget. Her har vi altså et medlem, som har spillet en rigtig, rigtig vigtig rolle i at forsøge at skabe dialog frem for den undertrykkelse, der er sket.

Men det, jeg egentlig ville spørge om, nu, hvor du måske har fulgt det tættere end nogen af os andre: Har du kunnet bruge nogen af vores erfaringer fra den dialog, vi har haft her, til at forsøge at bidrage til at løse den meget betændte konflikt, som vi ser i Spanien lige nu?

Kl. 20:40

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren. Værsgo.

Kl. 20:40

Magni Arge (T):

Jeg synes, at bare det, at vi var i stand til at sætte et møde i stand i det danske Folketing, hvor vi kunne invitere folk, som var, om jeg så må sige, udstødt fra Spanien og Catalonien, til at diskutere den situation, der var dernede, sådan at man er i stand til at forsøge at forstå begge parter i en konflikt, i sig selv er en inspiration over for parterne i Spanien og Catalonien. For vi kan ikke nå nogen fornuftig forståelse eller en fredelig sameksistens, hvis vi ikke gør et forsøg på at forstå hinanden og gør et forsøg på at finde en eller anden form for kompromis, som begge parter kan leve med. Det er øjensynlig ikke den position, som man har antaget i Madrid. Der har man antaget en ualmindelig tough linje, hvor man ikke ønsker at diskutere med catalonerne i det hele taget, hvor jeg så mener, at catalonerne på den anden side – selvfølgelig også trykket af den situation, som er i Madrid – også forsøger at spille med musklerne. Men de har bare ikke nogen muskler at spille med, så de er mere til kompromiset, end den anden part er.

Kl. 20:41

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Hr. Pelle Dragsted, værsgo.

Kl. 20:41

Pelle Dragsted (EL):

Vi har jo sammen, da vi besøgte Catalonien, mødt en række folkevalgte politikere dernede, ministre, som lige nu sidder i fængsel i Spanien – ikke fordi de har begået noget voldeligt eller noget, der herhjemme ville opfattes som kriminelt, men alene for at afvikle en folkeafstemning. Hvad tænker du om, at Europa, altså EU og de europæiske regeringer, ikke har reageret markant på, at vi har folkevalgte politikere, der for første gang, så længe jeg kan huske, sidder fængslet i et europæisk land?

Kl. 20:42

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren. Værsgo.

Kl. 20:42

Magni Arge (T):

Jeg er mindst lige så bestyrtet nu, som jeg var dengang, og det er faktisk ved at være værre. For jeg synes, at situationen har udviklet

sig ganske utilstedeligt. For man har afholdt demokratiske valg, og vælgerne har talt, og de har valgt en forsamling af parlamentarikere, som har sat sig sammen for at danne en regering, hvor så centralregeringen i Madrid gang på gang har forhindret den her regering i at komme i bevægelse og i at kunne komme til at styre sådan, som de nu bør efter den catalanske forfatning. Jeg kan slet ikke forstå, at man i EU ikke er i stand til at give en hjælpende hånd til at forsøge at opbløde situationen og se at finde en farbar kompromisvej, så man taler sammen og har en dialog, i stedet for at lede til konfrontation.

Kl. 20:43

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Næste er hr. Henrik Brodersen, Dansk Folkeparti.

Kl. 20:43

Henrik Brodersen (DF):

Tak, og tak til ordføreren for det historiske rids. Lige præcis den der passus i bogen om vores gode stenhugger, som først får sprængt en hånd i stykker og så mister det ene øje og får en fod klemmt, fortæller jo meget godt, at man fortsatte karrieren, fordi man dengang ikke bare havde en check, der dumpede ind ad døren. Nu har jeg efterhånden nogle gange været på Færøerne sammen med ordføreren, og han er jo en god fortæller og lægger heller ikke skjul på alle Færøernes fortræffeligheder. Der er en selvros i enhver henseende, men i og med at det bliver gjort på så charmerende en måde, så det glider ned, har vi jo ingen problemer med det. Og så glemmer ordføreren jo aldrig at fortælle, hvis der er en helt på Færøerne, at så er ordføreren i hvert fald i familie med vedkommende eller har været eller i slægtled.

Det, jeg rent faktisk vil spørge om, er, at med de her kæmpe investeringer, der bliver gjort på Færøerne, netop fordi det går så godt og eksporten er så stor, hvad gør man så for at henlægge og tilsidesætte midler til, hvis – om jeg så må sige – fisken svømmer væk på et tidspunkt?

Kl. 20:44

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 20:44

Magni Arge (T):

Ja, man gør jo, som jeg nævnte over for fru Aaja Chemnitz Larsen før, det, at vi har oprettet en økonomisk fond, hvor vi så henlægger en del af overskuddet fra finansloven. Det er altså penge, som vi har til at tage frem på det tidspunkt, hvor vi måske har brug for nogle konjunkturudlignende aktiviteter for at holde vores økonomi på en fornuftig kurs.

Så jeg synes, at med det overskud, vi har i øjeblikket, på en 400-500 mio. kr. pr. år, og med de hensættelser, som vi har i de økonomiske fonde, så ser vi ud til at kunne klare at holde en rimelig støt og rolig kurs. Men det kommer selvfølgelig an på, hvor voldsomme udsvingene er. Man kan sige, at tilbage i starten af 90'erne havde vi ingen arbejdsløshedsunderstøttelse på Færøerne i det hele taget. I dag har vi en stor fond, som alle betaler til, som gør, at det udligner konjunkturudsvingene for de enkelte, der mister deres arbejde. Det er en anden form for stabiliserende faktor, vi har. Så jeg synes, det ser fornuftigt ud. Men selvfølgelig kan der altid gøres mere.

Kl. 20:45

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Henrik Brodersen.

Henrik Brodersen (DF):

Hvorfor jeg spørger, er jo, fordi den danske nationalbank har været ude og sige, at de måske var en lille smule bekymret over, at det rent faktisk gik så godt på Færøerne. Man kan jo sådan med skævt smil sige, at på Færøerne er der ingen kvaler, russerne betaler. For det er jo et meget, meget stort eksportland nu, og man kan sige, at det måske ikke er det allermest stabile. Igen: Tingene udvikler sig jo fra dag til dag, og i og med at Færøerne er så afhængige af fiskeeksport, er det også et meget snævert område, hvor det kan gå galt, hvis det går galt.

Kl. 20:45

vil de gerne, men den næste tredjedel er mere betænkelig. Det er da helt klart. Det er ganske almindelig sund fornuft.

Kl. 20:48

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 20:46

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Thomas Danielsen.

Kl. 20:48

Magni Arge (T):

Jeg vil gerne kommentere spørgerens udsagn om netop det her spørgsmål om vores samhandel med Rusland. Jeg vil sige som det første, at en meget stor del af det handler om laks, og lakseeksporten kommer til at fortsætte, uanset om f.eks. Ruslands marked vil kollapse eller ej, for der er masser af kunder i Kina, USA, Europa og andre steder, der gerne vil have laksen. De vil bare ikke betale så meget, som russerne gør, så det er jo et spørgsmål om det sidste provenu. Det andet, som handler om den pelagiske fisk, har sin begrundelse i, at vi blev udsat for en embargo fra EU angående pelagiske fisk, og dengang opbyggede vi markedet i Rusland, som vi kunne bruge i stedet for det europæiske. Og det vil vi ikke give slip på, for vi ved ikke, hvornår den næste embargo kommer.

Kl. 20:46

Thomas Danielsen (V):

Tak for det. Det er så ikke på den måde, nogen af de her spørgsmål er formuleret. De er formuleret noget mere i stil med: Hvilke ambitioner har du for Færøerne? Men det er lidt pudsigt, at i takt med at ordføreren har prædikeret løsrivelse i Folketinget i Danmark gang på gang, ser vi rent faktisk, at færingerne selv siger fra over for løsrivelsestanken. Det er ikke sikkert, at ordføreren mener, at der er en årsagssammenhæng, og det er der heller ikke nødvendigvis, men det kunne godt være, at ordføreren så havde en anden forklaring på, at færingerne faktisk er blevet mere og mere positive over for rigsfællesskabet her over de seneste år.

Kl. 20:49

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Thomas Danielsen.

Kl. 20:47

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 20:49

Magni Arge (T):

Jeg er da ikke i tvivl om, at der er en hel del færing, der er positive over for det såkaldte rigsfællesskab. Jeg mener bare, at det ikke er den rette fremtid for os med den konstitution, der er gældende i dag. Jeg mener, at det skal bygge på frie landes samarbejde, og at der skal være en frivillighed i det samarbejde. Det er jeg overbevist om. I øvrigt kan jeg sige i forbindelse med Altingets gengivelse i dag af, hvor stor en støtte det republikanske parti ville få ved et nyt folketingsvalg, at det jo er typisk, at de små partier, som alle er mere på den nationale fløj, vil støtte en republikansk kandidat ved et kommende folketingsvalg. Sådan har det altid været.

Kl. 20:50

Thomas Danielsen (V):

Tak for det. Vi glæder os naturligvis alle sammen over de gode tider, vi oplever på Færøerne i øjeblikket, og vi har også set igennem længere tid, at det er gået bedre og bedre oppe på Færøerne med økonomien. I takt med at det går bedre og bedre, ser vi historisk, at lysten til løsrivelse også stiger. Jeg har hentet nogle meningsmålinger fra Færøerne, bl.a. fra Gallup i 2016, og der er også en måling fra Kringvarp, som viser, at der er 48 pct., som er imod løsrivelse. Når jeg så ser på nogle nyere målinger fra marts 2018 og maj 2018 i vp.fo og Sosialurin, så kan jeg se, at løsrivelseslysten rent faktisk falder, i takt med at ordføreren har talt om løsrivelse i Folketinget i den seneste periode, hvor ordføreren har været valgt. Hvad er årsagssammenhængen, hvis man spørger ordføreren?

Kl. 20:47

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Christian Juhl.

Kl. 20:50

Christian Juhl (EL):

Tak for det. Man bliver jo helt begejstret for hele kampen om national selvbestemmelse, når man hører på hr. Magni Arge. Og det er jo godt nok, især når man kan se, at den kan give inspiration andre steder. Jeg synes også, at ordføreren har givet et godt bidrag til den debat i Catalonien. Nu kan jeg høre, at også Sønderjylland kommer med ind i historien, ikke kun som historisk minde, men også som en realitet, hvor man jo reelt understøtter mindretal til at være så selvstændige som muligt.

Når Færøerne bliver selvstændige, hvordan vil man så løse problemerne f.eks. med de ting, som det kan blive nødvendigt at samarbejde om? Jeg tænker på forskning, sygehuse, forsvar eller i hvert fald search and rescue, fordi forsvaret mener jeg ikke man behøver. Men hvordan har Tjóðveldi tænkt sig at løse de opgaver, som man nødvendigvis eller med stor fordel kan arbejde med over grænserne?

Kl. 20:51

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 20:48

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 20:51

Magni Arge (T):

Jeg kan da kun svare spørgeren på den her måde: Som du spørger, får du svar. Altså, det kommer alt sammen an på, hvordan du formulerer spørgsmålet. Hvis du spørger færingerne, om de mener, at Færøerne skal have en selvstændig, selvstående økonomi i 2025, så svarer 70 pct. ja. Hvis du så spørger, om de mener, at Færøerne skal være et selvstændigt land i 2030 på den baggrund, så svarer to tredjedele: Ja, selvfølgelig skal vi det. Men hvis du spørger folk, om de vil være selvstændige i morgen og miste al den økonomiske støtte, de får fra Danmark gennem blokstøtten, så siger en tredjedel, at det

Kl. 20:48

Magni Arge (T):

Jeg tror, at vi i hvert fald skal gøre os meget klart, at det er begrænset, hvor mange ressourcer 50.000 mennesker har. Selvfølgelig har

vi en stor naturressource i havet, men vi er stadig væk kun 50.000 mennesker. Derfor skal vi have tætte samarbejder med alle mulige andre, hvis jeg kan sige det sådan. Men vi har langt større muligheder for at indgå alliancer og samarbejder med andre lande og alliancer, når vi står på egne ben som egen suveræn stat, end når vi er nødt til at arbejde igennem den danske stat, som er bundet op på forskellige aftaler, der gør, at vi ikke kan tiltræde, hvad vi vil.

Jeg er overbevist om, at vi på den forsvarsmæssige side vil være på den vestlige side sammen med NATO, sammen med UK, fordi vi er helt klart et engelsk forsvarsområde, fordi vi ligger i deres baggård. Så det kan vi lige så godt samarbejde om – også om search and rescue. Når det kommer til helsesektoren, har vi en lang tradition for at samarbejde med Danmark, hvad det angår, og køber i dag for 123 mio. kr. tjenester i Danmark. Det er muligt, at vi kunne købe dem også i Skotland, i Norge eller i Island – I don't know – men jeg tror, at sådan som infrastrukturen er i dag, vil man nok stadig væk holde fast i Danmark, i hvert fald i en rum tid.

Kl. 20:52

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Christian Juhl.

Kl. 20:52

Christian Juhl (EL):

Tak for det. Hvilken rolle vil det, som hr. Magni Arge kalder det såkaldte rigsfællesskab, spille efter en selvstændiggørelse af f.eks. både Færøerne og Grønland?

Kl. 20:52

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 20:52

Magni Arge (T):

Hvis du ser på samhandelstallene – det var bl.a. derfor, jeg lagde dem på bordet nu – vil du se, at man har en eksport fra Danmark til Færøerne på 2,7 mia. kr. i varer og måske på 400-500 mio. kr. i forskellige tjenester, og jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at det vil bestå – måske i den samme grad, måske mere, måske lidt mindre. Det ved jeg ikke, det kommer an på, hvor gode venner man er, og hvor meget man gør ud at have et godt og værdigt samarbejde imellem landene.

I og med at vi har en lang tradition for at samarbejde med Danmark kommercielt, på det juridiske område, på det administrative område, på helseområdet, så vil det være det mest naturlige at udvikle videre på det.

Kl. 20:53

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Karin Gaardsted.

Kl. 20:53

Karin Gaardsted (S):

Tak for det. Jeg vil gerne bede ordføreren om at forklare, hvad ordføreren mente, da han talte om det såkaldte rigsfællesskab.

Kl. 20:54

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 20:54

Magni Arge (T):

Det kan jeg godt. En af Danmarks største retsteoretikere i det 20. århundrede Alf Ross skrev allerede til regeringen og myndighederne, dengang hjemmestyreløven var blevet formuleret, at italesættelsen af det her som et rigsfællesskab er fuldstændig forkert. For det har ikke noget med et fællesskab at gøre. Der er tale om en hierarkisk lov,

hvor Danmark sidder på toppen, og hvor Færøerne har en subordineret situation. Magten sidder i Folketinget. Magten sidder ikke ligeledes fordelt mellem Lagtinget og Folketinget, og derfor er det ikke et fællesskab, men det er en rigsenhed, som han kaldte det dengang. Og det er det, som jeg har som årsag til fortsat at sige det såkaldte rigsfællesskab. Der er ikke tale om to jævnbyrdige parter, sådan som hjemmestyret er organiseret i dag. Men når vi finder på at ændre det, skal jeg gerne se på, om vi kan bruge en anden italesættelse.

Kl. 20:55

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Så er det hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 20:55

Alex Ahrendtsen (DF):

Er sandheden ikke, at rigsfællesskabet er det bedste værn for Færøernes fremtid? Færøerne bliver jo beskyttet af klipperne, når Atlanterhavets bølger slår mod de hårde klipper. På samme måde er det danske rigsfællesskab værnet, når stormen raser i verden. Hvem skal ellers komme færingerne til hjælp, hvis man er selvstændig?

Så i rigsfællesskabet får man det bedste fra to verdener: Man får en form for selvstændighed, hvor Danmark blander sig så lidt som muligt, og så får man beskyttelse, når stormen raser. Er det ikke den sande analyse af Færøernes nuværende situation? Man har opnået det bedste af to verdener. Er ordføreren ikke enig i det?

Kl. 20:56

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 20:56

Magni Arge (T):

Jeg er enig i, at jeg foretrækker en nordisk partner frem for en syd-europæisk f.eks., hvis det skulle være. Men at sige, at rigsfællesskabet er den store beskyttelse, vil jeg nu sige er lidt af en overdrivelse. For når du kigger på 1917 og 1918 f.eks., blev posten fra den danske regering ofte censureret i England på vej op til Færøerne, for man havde ikke nogen direkte kontakt. Og under anden verdenskrig var det faktisk briterne, som beskyttede Færøerne mod nazisternes indtrængen. Der var overhovedet ikke noget dansk militær til stede, som kunne forsvare Færøerne. Det er bare et faktum. Det er også et faktum, at hvis der skete noget lignende igen, ville det være briternes forsvarsområde, ikke et dansk forsvarsområde.

Kl. 20:56

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Her ud på aftenen har der indsneg sig lidt for meget direkte tiltale (*Magni Arge* (T): Undskyld!), men det er måske vejret osv., der gør det. Hr. Alex Ahrendtsen, værsgo.

Kl. 20:56

Alex Ahrendtsen (DF):

Det er jo rigtigt nok, at sådan var det. Men i dag er det jo en anden situation. Danmark kommer jo Færøerne til undsætning. Vi gjorde det, f.eks. da Færøerne blev angrebet af Sea Shepherd. Det var jo dansk politi og danske patruljebåde, som ryddede op for Færøerne og for færingerne, og vi gør det meget gerne. Vi holder meget af Færøerne, og vi vil helst have, at I bliver i rigsfællesskabet. Så hvorfor vil ordføreren ikke anerkende, at man får det bedste af to verdener? Man får en form for selvstyre og selvstændighed, hvor man stort set kan gøre, som man vil – endda stå uden for EU, endda handle med andre lande – og samtidig opnår man den beskyttelse, som rigsfællesskabet giver til gensidig gavn.

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Magni Arge (T):

Jamen hr. Alex Ahrendtsen, jeg vil da meget gerne have det bedste af to verdener, hvis jeg kan, bare jeg selv har, om jeg så må sige, beslutningsmyndigheden til at beslutte, hvad jeg vil være med i, og hvad jeg ikke vil være med i.

Hvad angår politiets undsætning: De gjorde deres job, og de gjorde det godt. Det erkender jeg. Men jeg formoder også, at vi skal til at opbygge vores eget politi, ligesom vi havde frem til 1960. Det bliver en af de opgaver, vi skal påtage os over de næste år, og så vil vi løse det selv. Og hvis Watson kommer, vil vi på et eller andet tidspunkt bevæbne vores skibe, og så må vi bare skyde ham i sæk, hvis han kommer for nær.

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Vi siger tak til hr. Magni Arge. Den næste taler er hr. Sjúður Skaale. Værsgo.

(Ordfører)

Sjúður Skaale (JF):

Tak for det, formand. Som nogle vil kunne høre, er jeg ikke helt i topform i dag, så jeg tænker, at det måske er en taler, som ikke er i topform, og tilhørere, som er lidt trætte, og at det måske ikke er den bedste kombination, men lad os forsøge at æde os igennem det.

Statsministeren lagde i sin tale ud med en lang række tal. Her kommer nogle flere tal: 74 dage, 6 timer og 40 minutter efter at have sat kursen fra Portugal ankom robåden »Saga« den 12. maj til Cuba. Mandskabet på fire mand, en fra New Zealand og tre fra Færøerne, skiftedes i de 74 dage til at ro og hvile i 2 timer ad gangen. 445 gange roede de i 2 timer, og 445 gange hvilede de i 2 timer. Der er måske nogle her i salen, som kan huske, da de tog af sted fra Portugal, for roerne ønskede at bringe en hilsen fra det danske folkestyre til Cuba, og da jeg kender skipperen ret godt, gik jeg herinde og samlede underskrifter til en hilsen, som blev sendt over med båden. Der var fire partiformænd, der var en minister, og der var enkelte andre medlemmer, som skrev under, og det siger jeg tak for.

I går kom så skipperen tilbage til Danmark, og tidligere i dag var han inde i huset her med breve fra det cubanske parlament til dem, som skrev under på den hilsen, som blev bragt over med båden. Der står bare, at man ønsker at styrke de venskabelige relationer og den gensidige forståelse, der er mellem de to parlamenter og de to folk, og jeg vil tillade mig her at sige tak til dem, som var med, og tak for hilsenen, som kom den anden vej.

Det kan selvfølgelig være meget svært at se meningen med sådan en rotur. Hvorfor skal fire mænd bruge 74 døgn uden sammenhængende søvn, med smertende muskler og med vabler på røven, på at ro over Atlanten? Men som Herbert Mallory svarede, da han blev spurgt, hvorfor han gerne ville bestige Mount Everest først i 20'erne: Because it's there – fordi bjerget er der.

At sætte sig store mål er noget, vi kan lære noget af i politik. Vi kan også lære noget af både bjergbestigere og roere. Vi kan lære, at alle de små skridt har en stor betydning til sidst.

Det er selvfølgelig meget svært at se meningen i at ro over Atlanten. Forestil jer at finde mening i hvert enkelt af en million åretag, mens man er ude i søen, hvor man ikke kan se noget som helst andet end vand. Men endnu sværere end at se meningen i at ro til Cuba er vel at se meningen i ikke at ro til Cuba. Var det ikke meget godt?

Kl. 20:57

Det er sgu det bedste, jeg har sagt, siden jeg kom. Hvad er meningen med ikke at ro over Atlanten? Det er et meget filosofisk spørgsmål.

Kl. 20:57

Det er også meget svært at se meningen i det, som vi gør. Den debat, vi har haft i dag, har i sig selv næppe ændret nogens liv, men hvis vi ikke havde haft debatten, ville det jo slet ingen mening give. Og i den store fortælling har hvert enkelt lille skridt, der er taget i dansk politik, og hver enkelt debat ført Danmark til et sted, som man vidste man kunne nå. Because it's there.

Don't try, står der lakonisk på Charles Bukowskis gravsted. Lad være med at forsøge, underforstået: Der er ikke noget, der giver mening alligevel. Men Bukowski mente nok sin gravskrift som en slags provokation. Han ville formentlig have os til at fundere over forskellen mellem at forsøge og ikke at forsøge, for gør man det, funderer man over den forskel, kan man ikke andet end kaste sig ud i alt muligt, sætte sig for at ro til Cuba – eller sætte sig for, som statsministeren gjorde i sin tale i morges, at trække verden i den rigtige retning. Det er jo ikke et mindre mål. At vise overskud, sagde han, når andre viser underskud, gør en forskel. Og det skal Danmark ifølge statsministeren gøre ved at rive sig løs fra USA og knytte sig tættere og mere forpligtende til Europa.

Kl. 20:58

Jeg synes, det var talens langt vigtigste budskab, og jeg synes også, det var modigt af statsministeren i en så højt profileret tale som den i dag at kalde USA drømmenes land, der drømmer om mindre frihandel, drømmer om mere bare sig selv, færre internationale forpligtelser og flere sanktioner.

Kl. 20:58

Det er jo sådan, at Danmark har været en af USA's tætteste allierede og flere gange har knyttet sig stærkere til USA, end man har knyttet sig til resten af Europa. Derfor var dette et meget klart budskab om en fundamental ændring i udenrigspolitikken. For det er jo det samme signal, som kommer f.eks. fra Tyskland, Frankrig og Spanien og delvis også fra England, og jeg synes også, det er nødvendigt, for USA opfører sig i dag ikke som den vestlige verdens naturlige leder.

Der er sket et fundamentalt kursskifte på den anden side af Atlanten. Mange af de små og store skridt, som tages hver dag i USA, går i den forkerte retning, ikke mindst ophævelsen af Iranaftalen. Det går imod isolation, imod opsigelse af samarbejde og imod mere nationalisme. Derfor må Europa træde i karakter og påtage sig rollen, som statsministeren udtrykte det, som klassens voksne dreng på verdensscenen.

Kl. 21:04

Problemet er bare, at med de interne processer i Ungarn og Polen og med Brexit og med det totale kaos i Italien er det lidt svært for Europa at påberåbe sig rollen som den voksne. Jeg synes også, Europa burde være den voksne i verden, men måske bør ambitionsniveauet i første omgang begrænses til, at de nordiske lande i et endnu tættere samarbejde påtager sig rollen som den voksne i Europa. Sammen er vi jo både stærke og store i Norden, og sammen kan vi helt realistisk påtage os rollen som den voksne i klassen i vores verdensdel. Det betyder selvfølgelig, at vi skal have et langt tættere samarbejde om udenrigs- og forsvarspolitik. Det er ambitiøst, men det giver mere mening at gøre det end ikke at gøre det.

Sammen har Danmark og Færøerne også noget at byde på, når det gælder de aktuelle debatter i Europa om, hvilket råderum de nationer skal have, som ikke har deres eget statsapparat, en debat, som Pelle Dragsted rejste med sit spørgsmål lige før. Selvstændighed og fællesskab er ikke modsætninger i EU, de er hinandens forudsætninger, og jeg mener også, at Færøerne, som det går i øjeblikket, har større muligheder for at skabe et trygt, velhavende og frit samfund i fællesskabet med Danmark, end vi ville have uden for. Men det forudsætter selvfølgelig, at der på begge sider er en vilje til at få det til at fungere og en forståelse for, hvad der skal til.

Vi har i det forgangne år haft enkelte uheldige episoder – episoder, som jeg også har kritiseret meget kraftigt – men i det store hele

har vi roet sammen, og vi er kommet langt sammen. Det giver mere mening end ikke at ro sammen, og det giver også mere mening, end det gør at ro hver for sig.

Til allersidst vil sige, at vi havde en sag om en politistation forleden. Min suppleant rejste sagen, og vi har så været i dialog med justitsministeren om den sag. Jeg har så siden skaffet mere information om den, og jeg tror, vi kan finde en løsning, som er langt bedre end den, der ligger på bordet nu. Vi kan få en ny og langt bedre politistation i Tórshavn for meget færre penge, end som planerne er. Jeg håber, vi kan have en god dialog om det også i de kommende dage. Tak for ordet.

Kl. 21:07

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Der er par korte bemærkninger. Først er det hr. Karsten Hønge.

Kl. 21:07

Karsten Hønge (SF):

Tak til hr. Sjúrdur Skaale for som sædvanlig en meget inspirerende tale. Det, jeg konkret vil spørge ind til, er: Når Færøerne nu her om en måneds tid hjemtager familieretsområdet, står man jo over for nogle, ja, man kan vel kalde det spændende og interessante diskussioner om fri abort – hvordan vurderer hr. Sjúrdur Skaale situationen omkring fri abort på Færøerne?

Kl. 21:07

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 21:07

Sjúrdur Skaale (JF):

Ja, det er fuldstændig korrekt, at det bliver en meget principiel, meget grundlæggende debat, som skal tages på Færøerne. Hvordan jeg vurderer det? Jeg håber, at den kommer til at foregå i en saglig tone med faktuelle begrundelser på begge sider.

Jeg bliver nogle gange spurgt af dansk presse: Er det okay, at der er et område i det danske rigsfællesskab, hvor der ikke er fri abort – er det ikke noget, Danmark burde blande sig i? Det mener jeg ikke det er. For hvis en beslutning, der bliver truffet på Færøerne, skal have legitimitet på Færøerne, så må den træffes af det færøske folkestyre. Men derfor er man selvfølgelig meget velkommen til at sige sin mening om det, det er klart.

Kl. 21:08

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Karsten Hønge.

Kl. 21:08

Karsten Hønge (SF):

Jeg er også opmærksom på hr. Sjúrdur Skaales holdning til fri abort, men hvordan vurderer ordføreren fremtiden for det? Er det realistisk? Er det det, der kommer til at vinde debatten på Færøerne?

Kl. 21:08

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 21:08

Sjúrdur Skaale (JF):

Der er lavet et par meningsmålinger, som viser, at der ikke er flertal for fuldstændig fri abort, men abort i mange tilfælde, men ikke fuldstændig fri abort. Sådan er situationen.

Kl. 21:08

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Alex Ahrendtsen.

Alex Ahrendtsen (DF):

Diskussionen om fri abort understreger jo egentlig bare, at færingerne har en kæmpestor frihed til at beslutte, hvad de har lyst til. Mit spørgsmål går mere i retning af billedet med robåden, som jeg synes var et godt billede. Jeg synes, det var et smukt billede, og det skilddrer egentlig på en god måde det her fællesskab, vi har. Så tak for det.

Ordførerens kollega, hr. Magni Arge, nævnte i sit svar til mig, at op imod 70 pct. af færingerne går ind for en form for selvstændighed, hvis man bare stiller spørgsmålet på den rigtige måde. Er ordføreren enig i den betragtning, at op imod 70 pct. af færingerne er for selvstændighed, hvis man stiller det rigtige spørgsmål? Jeg synes, at det var et meget vidtløftigt svar, så jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre, hvad hr. Sjúrdur Skaale siger til hr. Magni Arges vidtløftigheder.

Kl. 21:09

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 21:09

Sjúrdur Skaale (JF):

Jeg vil ikke forholde mig til, hvad hr. Magni Arge har sagt, men de undersøgelser, som er lavet, viser, at der er sådan ca. 30 pct., som går ind for at oprette en færøsk stat. Det mener jeg er, fordi forholdet er godt i øjeblikket. Der er en god dialog, og man har fået det råderum, som man har brug for i det store og hele.

Når der er kriser, og når der er mangel på forståelse, så går det mere galt. Selv mener jeg, og jeg mener også, at der er mange, der deler denne erfaring, at hvis man kan have fællesskab og selvstændighed, og de støtter hinanden, så er det den bedste vej at gå. Det er således, at de partier, som ønsker fuld selvstændighed, har flertal i Lagtinget, men der er ikke nogen korrelation mellem disse partier, fordi andre sager som skattepolitik, socialpolitik, erhvervs politik står langt højere oppe på dagsordenen.

Kl. 21:10

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 21:10

Alex Ahrendtsen (DF):

Et andet spørgsmål er om det færøske sprogs fremtid i Danmark. Københavns Universitet planlægger at lukke færøsk på universitetet. Vi to har jo talt kort om det. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre, om ordføreren er i dialog med forsknings- og uddannelsesministeren om dette, så vi kan undgå denne katastrofale beslutning – ikke bare for Færøerne og for Danmark, men for hele vores fælles nordiske historie og sproghistorie.

Kl. 21:11

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 21:11

Sjúrdur Skaale (JF):

Tak for det. Ja, det er jeg i dialog med ministeren om, og jeg har bedt ministeren om at gå i dialog med Københavns Universitet om den sag.

Jeg synes nu personligt ikke, at den er så kæmpestor, for det drejer sig ikke om så forfærdelig mange elever. Men problemet er, at sagen kommer ind i et større billede, som er, at der slet ikke undervises specielt meget om Færøerne i det hele taget i danske skoler. Men kan desværre gå igennem et helt folkeskoleforløb uden at læse en si-

de om Færøerne, og det er uheldigt. I den kontekst ser det jo kedeligt ud.

Kl. 21:11

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det hr. Christian Juhl. (*Christian Juhl* (EL): Jeg springer over).

Så siger vi tak til hr. Sjúrdur Skaale, og så er vi igennem ordførerrækken. Derfor er det nu statsministeren.

Kl. 21:12

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tak for det, tak for ordet. Tak for debatten, den har været lang, det er godt 13 timer, siden vi startede, men det har jo været en god debat, som har bragt os vidt omkring. Og jeg vil starte med at sige tak til alle, der har bidraget til at tilføre den lidt spræl og lidt kreativitet og lidt munterhed, for som jeg sagde i morges, når andre viser under-skud, skal vi vise overskud, og det har vi så gjort dagen lang. Mens solen har skinnet og danskerne har været ude i den, har vi holdt humøret højt herinde, og fru Mette Frederiksen lagde jo godt fra start fra morgenstunden med at henvise til børnesange om lærer og harer og andre dyr, og det er jo udmærket inspiration.

Jeg kan supplere lidt fra mit eget bagkatalog: »Solen er så rød, mor« – en udmærket sang – og deri indgår strofen »Mågerne og ter-nerne har ingen sted at bo.«; det er ikke helt faktuel korrekt, for så sent som i går åbnede vi jo en ny nationalpark, Kongernes Nordsjælland, og lige om lidt tager vi hul på genskabningen af Søborg Sø, som bliver et fantastisk naturområde. Eller: »Elefantens vuggevise« med »Sov sødt, lille jumbo...«. Nu sætter vi en stopper for elefanter og andre vilde dyr i cirkus, så lille jumbo kan sove trygt og sødt i forvisning om, at han ikke skal turnere landet rundt i en container. Eller: »Hvem er bange for den store stygge ulv?« Ja, det er der jo faktisk nogen, der er, og måske med rette, og derfor bruger vi også en del tid på at diskutere det, både ulve og vildsvinehegn, og på det seneste har vi endda rekrutteret en ny minister fra »Løvens Hule«, så tak for den inspiration.

Nu har vi så diskuteret i 13 timer og et kvarter, og man kan spørge sig selv: Hvad står egentlig tilbage fra den her debat? Ja, hvad gør? bliver der spurgt tilbage fra salen, altså udover det med børnesangene. Ja, hvad står der egentlig tilbage? Der står vel det hovedindtryk tilbage, at rent parlamentarisk set er der en opposition til regeringen, Socialdemokratiet, SF og Enhedslisten, og så er der også en opposition til oppositionen, Radikale Venstre og Alternativet, og de to oppositioner har så brugt dagen i dag på at diskutere og bekræfte hinanden lidt her i salen og nok så meget på Twitter, som f.eks. i et tweet fra hr. Peter Hummelgaard Thomsen, og jeg citerer direkte og undlader derfor »hr.«:

»Morten Østergaard vil "løse virkelighedens problemer". Men han har det grundlæggende problem, at han ikke anerkender hvad virkelighedens problemer er og oftest takker nej til at løse dem.«

Hvad skal man så med venner? kan man spørge. Men hr. Morten Østergaard har så i dag sagt om sit parti: Vi er kompromisets mestre. Og det tror jeg også der bliver brug for, hvis det kommer dertil. Den evne skal nok blive testet.

Så glæder jeg mig over, at på den anden side af stregen ser det jo meget pænere ud, for her har vi jo en regering, som er bedste venner med vores parlamentariske grundlag, og det ved jeg, fordi det sagde hr. Kristian Thulesen Dahl selv fra Folketingets talerstol: Vi er statsministerens bedste ven, hjælper ham på vej – det er jo et direkte citat. Så var det, jeg kom til at tænke på min gamle ven, Jodle Birge, og at rigtige venner kan ej købes for penge, og da i hvert fald ikke for penge, man ikke har. Det er måske noget af det, der binder os sammen, og som gør, at vi har et rigtigt venskab, fordi vi jo har penge i fællesskab, fordi vi har skabt dem et råderum. Ved en stribe historiske, ansvarlige politiske beslutninger har vi gjort det muligt at gribe opsvinget, og det skal også fremhæves her i dag, fordi der jo

går en lige linje fra de tunge beslutninger, vi traf, sidst jeg var statsminister, ansvarlige reformer: dagpengereformen, efterlønsreformen, genopretningspakke. Andre kunne trylle det hele væk på 12 minutter, men vi traf nogle beslutninger, og det er jo sådan set det, der gør, at da mildere vinde begyndte at blæse hen over Europa, kunne fuglen Danmark folde vingerne ud og få luft under vingerne.

Kl. 21:16

Det gælder så også de aftaler, som vi pressede den socialdemokratisk ledede regering til i de 3 ½ år af den tid, hvor Socialdemokratiet over de sidste 17 år har haft ansvaret for at lede Danmark, godt hjulpet af Det Radikale Venstre. Og det gælder så også den politik, vi har besluttet siden folketingsvalget, en politik, hvor reformer og gode erhvervsvilkår lægger grunden til, at vi kan udvikle vores samfund.

Siden folketingsvalget har vi – og det er så altså regeringen og Dansk Folkeparti – sænket skatter og afgifter med 19 mia. kr., vi har indført kontanthjælpsloft og integrationsydelse op imod et meget stort mindretal, så det bedre kan betale sig at arbejde, og det virker. Det har slet ikke haft så forfærdelige konsekvenser, som alle siger det ville kunne få. Lad mig bare nævne et tal, som jeg ikke fik med i morges: 50.000, altså 50.000. Så mange flere danskere over 60 år arbejder i dag sammenlignet med for 4 år siden, bl.a. fordi vi har motiveret dem til det, og dem skylder vi tak, for de hjælper til med, at det lige nu går godt i Danmark.

Så: Nej, man kan ikke købe rigtige venner for penge, men rigtige venner kan sammen træffe beslutninger, der skaber penge og råderum.

Det går godt. Det går sådan set ret godt. Og så kan der jo opstå det problem: Hvad skal man så finde på at brokke sig over? Så kan man normalt altid brokke sig over vejret, men det er godt nok også lidt svært for tiden. Altså, vi har været inde på det før i en afslutningsdebat for 2 år siden, hvor der var en ung socialdemokrat, der af vanvare kom til at påstå, at vejret var bedre under Anker Jørgensen. Det var jeg så i stand til at gendrive med en planche heroppe fra tællerstolen, den ligger et eller andet sted oppe på mit kontor og kan hentes frem, hvis nogen efterspørger den, men altså også det er jo slået. Denne maj måned, der udløber i morgen, ender med omkring 350 solskinstimer. Det er den mest solrige maj måned, siden Danmarks Meteorologiske Institut begyndte at måle på de her ting tilbage i 1920.

Så kan man brokke sig over vejret? Ja, hvis man er rigtig opposition, kan man, for jeg så jo et tweet fra en alternativ pressechef – jeg siger det lige en gang til: en pressechef fra Alternativet – som brokkede sig over kontorerne lige over De Kongelige Stalde, som jeg må forstå giver visse udfordringer med lugt i varmen, altså lugt fra staldene, forstås. Og så vil jeg bare sige som en opfordring til Alternativet, at hvis det rammer for hårdt, kan jeg anbefale en dukkert i havnen. For ikke alene styrer maj jo mod solrekorder, Danmarks hovedstad er netop blevet kåret til verdens bedste badeby ifølge CNN, bedre end Copacabana, bedre end Rio de Janeiro. Danmark er altså målt på solskinstimer og bade faciliteter et rigtig godt land, så hvad har vi egentlig at brokke os over?

Vi skal jo finde på et eller andet, og der har da også været sådan antydninger af det her i dag. Problemernes antal er jo konstant, sådan skal det jo være, og derfor forstod jeg så også på fru Mette Frederiksen, at der er noget at komme efter. I forhold til det der med det grønne og vindmøllerne blev jeg udnævnt til Don Quixote, og hvad skal man egentlig gå og mene om det? Denne Don Quixote var jo en selvbestaltet ridder, der red rundt på sådan et udmagret drog, men han var jo mere end det, ser man, hvis man læser Cervantes' roman, han var jo en idealist, altså, han var jo en idealist, og hele romanen handler om den her konflikt mellem idealisme og virkelighed – en roman, der er skrevet for 400 år siden. Og jeg er da sådan set stolt af at blive udnævnt til idealist, altså en, der kæmper for idealerne hver

dag i en eller anden forstand og holder fast i dem og så selvfølgelig prøver at være realistisk op mod mulighederne, modsat Don Quixotes væbner, Sancho Panza, som jo har en helt anden livsindstilling. Har man først fået ord for at stå tidligt op, kan man godt blive liggende til middag; det var hans slagord.

Quixote – c'est moi: idealist. Sancho Panza: bondesnu, magelig, lidt som Socialdemokratiet i den her debat om det grønne. For der er noget, der tyder på, at man i Socialdemokratiet tænker: Vi har da vist fået ry for at være grønne. Så behøver vi jo ikke gøre noget ved det, så kan vi jo bare vende os rundt på maven og tage en morfar og lade 2 og 4 være lige, glemme det med pengene, og så kan vi slippe af sted med hvad som helst og i virkeligheden jo altså på den måde – i virkeligheden – være mindre grønne end det, regeringen har foreslået.

Kl. 21:22

Det siger jeg lidt i spøg, jeg siger det også lidt i alvor. Men sandheden er jo, at man har foreslået noget, der minder om en overbudsstrategi, mere klima, mere havvind, lidt mere af det hele. Og her er det så, at det bliver lidt Sancho Panzaagtigt, for varm luft kommer i mange former, men jeg håber og vil opfordre til, at man også lige holder sig Alvoren for øje, for det er i virkeligheden slet ikke så sjovt endda. Regeringen har fremlagt et ambitiøst energiudspil, lægger op til et nybrud i dansk energipolitik. På den ene side mere udbud af grøn energi – en havvindmøllepark på 800 MW producerer strøm til, hvad der svarer til de syv største byer i Danmark – et klart signal om, at der skal mere til, men præcis hvor meget mere havvind skal vi tage stilling til i 2022. Også på efterspørgselssiden er der en stærkere tilskyndelse til, at danskerne bruger elektricitet frem for andre energikilder for at fremme af investeringer i varmepumper som alternativ til oliefyr for på den måde at fremme en grøn omstilling.

Det er jo ikke noget, vi bare har fundet på sådan ud af vores egen frie fantasi. Der er jo folk, der har anbefalet det. Så sent som i går roste de økonomiske vismænd regeringen for at tage hul på afgiftssiden og foreslå en sænkelse af elafgiften, så vi kan få sat gang i en helt nødvendig elektrificering af samfundet til gavn for klimaet. Det er det, regeringen har foreslået. Det koster penge – det koster penge. Men altså, hvis man vil noget, skal man også være parat til at betale for det. Og det er jo her, jeg bliver efterladt med en enorm tvivl, for nu kan jeg forstå, at Socialdemokratiet siger: Der kan ikke bruges råderum på energiaftalen – der kan ikke bruges råderum på energiaftalen. Vi kan alene bruge det såkaldte grønne råderum, altså de penge, der opstår i kølvandet på afskaffelsen af PSO. Der er jo så bare lige det problem, at der ikke er noget grønt råderum i 2019, i 2020, i 2022, i 2023, og det er kun det grønne råderum, der kan bruges til at lave energi for, siger Socialdemokratiet. Så må man jo forstå, at der i 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, altså i den resterende del af denne valgperiode og hele den næste, åbenbart ikke skal ske noget.

Det synes jeg er underligt – specielt jo i lyset af, at vi har hørt og hørt her igen i dag i alle mulige farvepåkædninger oppe på talerstolen, at se, hvor grønne vi er, at det er slet ikke godt nok, hvad I andre foreslår. Hvordan skal det hænge sammen? Socialdemokratiet siger, at vi skal have to yderligere havvindmølleparker. Det er sådan omkring 7 mia. kr. Så skal vi have en forskningsmilliard, altså noget mere end regeringen har foreslået, og hvis ikke den skal trækkes i form af en nedprioritering af andre forskningsområder, så skal den vel finansieres. Så skal vi lige have et større udbud af sol og vind, og alt det kommer så oven i det, regeringen har foreslået, og som der i første omgang jo altså ikke er penge til, hvis ikke man er parat til at investere noget af råderummet i en grøn omstilling.

Det er jo sandheden om den her sag. Det kan godt være, at den er ilde hørt, og at man har fået ry for at være grøn, og så kan man bare rulle om på maven, men sandheden er, at der ikke er noget økonomisk grønt råderum før 2023. Og min tålmodighed rækker ikke til, at vi ikke kommer videre med den grønne omstilling før da.

Jeg har været en del år i politik. Jeg har set det meste og prøvet lidt af hvert. Derfor kan jeg egentlig også godt forstå, at man kan komme for skade i en valgkamp at foreslå en betalingsring, for så, når man er blevet valgt, at finde en bedre løsning dagen efter. Jeg kan også godt sætte mig ind i, at man kan føre valgkamp, hvor man tordner mod skattelettelser for så ikke at rulle en eneste af dem tilbage, når man kommer til, og endda selv lette topskatten, fordi man bliver klogere. Jeg har faktisk også en eller anden grad af forståelse for, at man, efter at have gennemført 45 lempelser af udlændingepolitikken, mens man var i regering, bliver klogere og lægger kursen om. Men at foregive, at man er grøn som en nyudsprunget bøgeskov, foregangskvinde i kampen mod global opvarmning for dernæst med iskold politisk beregning at blokere finansieringen af vindmølleparker og et grønnere energiforbrug, det er alligevel stærke sager.

Kl. 21:27

Nå. Energi er jo et vigtigt område, og det har fyldt meget i debatten. Et andet område, som også – og med god ret – har fyldt meget, er udlændingeområdet. Jeg gik jo til valg på, at Danmark skal være lukket for dem, der ikke vil, og åbent for dem, der kan og vil, og altså ikke – som jeg tror en oppositionspolitiker kom til at sige fra talerstolen – åbent for dem, der vil. Det har jeg aldrig sagt, for det handler ikke bare om at tilgodese det danske arbejdsmarked. Det handler om at passe på Danmark i en balance, og hvis man skal komme til Danmark, er det, fordi man selvfølgelig vil, men det er også, fordi man kan, altså i betydningen at man vil Danmark, at man accepterer vores værdier, at man ønsker at være en aktiv del af vores samfund og ikke modarbejder det. Så skal man grundlæggende være velkommen, og vil man ikke det, så skal man ikke komme. Det er sådan set min og regeringens linje, og derfor ser jeg ikke udlændingepolitik som et valg mellem at stramme eller lempe. Det er for unuanceret, det er for sort-hvidt.

Det er jo min ambition at bevare Danmark som et harmonisk land for på den måde også at fastholde danskernes opbakning til, at Danmark også fremover skal være et åbent land. Det er derfor, vi har lavet asylstramninger, og det er ikke antallet af dem, der er det vigtige, og hvornår man kan sætte flag i en lagkage. Det er effekten af dem, der er vigtig. Og effekten har været der. Det er derfor, at flere af dem, der så kommer, skal i arbejde og tjene deres egne penge, og det er derfor, vi fører en indsats mod parallelsamfund. Og mine regering har i den grad leveret med handling bag ordene.

Når fru Mette Frederiksen så i dagens debat bliver sådan lidt klempt på, om det nu kan vare ved, når oppositionen – og oppositionen til oppositionen – får flertallet efter næste valg, hvis det måtte ske, så får man at vide, at det kan man tage helt roligt, fordi mandaternes logik tæller. Mandaternes logik tæller, siges der. Og så kunne jeg godt have lyst til at nævne to tal, to historiske tal, og det er 137 og 45.

Hvis man ser på Folketinget i perioden 2011-2015, kan man se, at der var 137 mandater bag Venstre, Konservative folkeparti, Liberal Alliance, Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet. Så mandaterne var der, og skal man følge mandaternes logik, så er det jo svært at forstå det andet tal, nemlig 45. Altså 45 lempelser med afsæt i et Folketing, hvor der var 137 mandater, som vi altså nu må forstå skal værne om udlændingepolitikken. Det er godt nok meget indflydelse at give til et lille mindretal, men det var åbenbart kun dengang.

Fru Zenia Stampe bemærkede på Twitter, og jeg citerer: »Fair nok, at Mette F vil basere sin udlændingepolitik på DF. Men så skulle hun måske spørge, om de vil være støtteparti for hende.«

Altså, igen: Når man har sådan nogle venner, hvad skal man så med ... nå.

Både De Radikale og Enhedslisten har ved flere lejligheder krævet indflydelse på Socialdemokratiets udlændingepolitik, og det er vel helt naturligt. Og derfor er det egentlig også helt naturligt, at vi heller ikke i denne debat, som er den sidste afslutningsdebat inden

næste folketingsvalg, har kunnet få fru Mette Frederiksen til at give DF eller andre en egentlig garanti for en stram udlændingepolitik. Og i den sammenhæng kunne man da godt få lyst til at nævne et tal – arh, to, tror jeg – og det skal måske så være dagens sidste tal, nemlig 14.700 og 3.500.

14.700 var antallet af asylansøgere i 2014 – det år, hvor fru Mette Frederiksen som justitsminister havde ansvaret for området. Og 3.700 var antallet af asylansøgere sidste år – det laveste i 9 år.

Kl. 21:31

Nå, men debatten i dag har ført os vidt omkring, og det gælder jo om at holde tungen lige i munden, kan man sige, og der har været mange muntre ting, man kunne gribe fat i – men lad nu det fare.

Jeg vil hellere kort her til sidst bare sige til vores nordatlantiske medlemmer, at det var rart at opleve, at der også her i dag var en meget indholdsrig debat om rigsfællesskabet. Den falder så oven på, at vi i fredags også havde en indholdsrig debat af 6 timers varighed, og det gør til sammen, at jeg føler, at der er et oprigtigt og meget positivt engagement i rigsfællesskabet; en interesse for samarbejdet mellem vores tre lande. Jeg skal ikke kommentere detaljeret på det, for vi havde en god debat i fredags, men jeg vil bare sige kort til fru Aaja Chemnitz Larsen, at jeg er meget enig i det, der blev sagt om de store udfordringer på uddannelsesområdet. Det samarbejder regeringen gerne med landsstyret om, hvis der er et ønske om det. Sprogspørgsmålet har også fyldt en del i debatten her i dag, som det også gjorde i fredags, og jeg vil gerne understrege det, som jeg sagde i fredags, nemlig at jeg synes – og det er jo bare et venligt råd, for det er en grønlandsk beslutning – at man skal tænke sig godt om, før man fjerner dansk som det første fremmedsprog, i betragtning af at Danmark står åben for alle grønlandske unge, da der er fri og lige adgang til uddannelse. Men jo under forudsætning af, at man har de sprogfærdigheder, der gør, at man også kan tage imod den.

Til gengæld vil jeg gerne lidt mere præcist sige til fru Aleqa Hammond, som antydede, at der skulle være dobbeltstandarder i forhold til udenlandske investeringer i Danmark og Grønland, at det kan jeg fuldstændig afvise. Jeg er slet ikke i tvivl om, at Danmark, Grønland, Færøerne og alle mulige andre lande kan have meget godt ud af udenlandske investeringer. Det siger sig selv, og de fleste lande tager gerne imod investeringer.

Men mange lande har samtidig indført mekanismer, der kan forhindre udenlandske opkøb af særlig strategiske sektorer. Det gælder USA, det gælder Tyskland, og der pågår i øjeblikket en debat om det i Europa, som Danmark er en del af, om indførelse af investeringsscreening. Det er en helt nødvendig debat at have i en globaliseret verden, og den er vi også nødt til at føre rigsfællesskabet. Det er vi nødt til at insistere på, det er et arbejde, vi har sat i gang, og det håber vi naturligvis at både Grønland og Færøerne vil engagere sig i.

For på den ene side skal vi være åbne over for investeringer, og jeg anerkender fuldt ud en grønlandsk ambition om flere infrastrukturinvesteringer, og jeg har derfor også ved flere lejligheder sagt – og nu siger jeg det igen – at Danmark er parat til at diskutere med Grønland, om der skal være et yderligere danske engagement i det spørgsmål. Det er kun naturligt. Men på den anden side skal man jo ikke være bleg for, at investeringer alt afhængig af valg af samarbejdspartner også kan have udenrigspolitisk perspektiver. Og jeg ser frem til at diskutere de her spørgsmål videre med formanden for Naalakkersuisut, når jeg mødes med ham og den færøske lagmand på Færøerne i næste måned. Så vidt dagens debat.

Folketingets formand havde jo i går inviteret til reception i anledning af 100-året for det tredje Christiansborg. I år er det 100 år siden, at de første kvinder blev valgt ind i Folketinget, og der skulle så gå yderligere 97 år, før Folketinget fik en kvindelig formand. Det er jo lidt tankevækkende, men det skulle der. Og sådan nogle historiske mærkedage som den i går er jo altid en god lejlighed til at genopfriske historiske fakta. Og et historisk faktum – og vi kan jo nok ikke

vende tilbage til det, selv om det måske kunne være interessant, af den er jo ung – er, at indtil 1933, var der ikke regler om taletidsbegrænsning for folketingsmedlemmer. Der kunne man simpelt hen tale så længe, man havde lyst. Men det har vi jo altså lagt bag os, og i respekt for det og for at sende et lille signal om, at min regering ikke bare er grøn, men at jeg også er moderne i min tilgang til tingene, agter jeg her at respektere Folketingets taletidsregler og stoppe her og sige tak for debatten og tak for ordet.

Kl. 21:36

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Foreløbig tak til statsministeren. Og taletiden blev i den grad overholdt.

Nu har vi 1 time til debat, og det er sådan, at partiledere, der ønsker ordet, i første omgang får 2 minutter og derefter 1 minut. Det samme får statsministeren selvfølgelig til svar. Øvrige får, som vi plejer at have det, 1 minut og ½ minut.

Den første partileder, der får ordet, er fru Mette Frederiksen. Værsgo.

Kl. 21:37

Mette Frederiksen (S):

Tak for det. Jeg blev så inspireret af gennemgangen af børnesange, at jeg sad og tænkte: Hvad for en børnesang har vi, der passer bedst på stemningen i Folketingssalen lige nu, og som samtidig illustrerer regeringens parlamentariske kvaler? Og så fandt jeg frem til, at jeg tror, der kun er en, der kan rumme begge elementer, og det er selvfølgelig »Tinge-linge-later.«

Andet vers lyder: »Nu er klokken blevet mange, nu må vi se at komme hjem. Ellers bli'r vor moder bange, hele regimentet om igen.«

Det er måske et udtryk for stemningen sådan her og nu. Men det er faktisk første vers, jeg vil nævne:

»Tinge-linge-later, tinsoldater, blymatroser, bum-bum-bum. Se til højre, se til venstre, hele regimentet vender om.«

Det har vi jo set utrolig mange eksempler på i året – og årene – der er gået under den her regering. Det glæder mig som socialdemokrat, fordi det jo på rigtig lange stræk har betydet, at den blå blok faktisk ikke findes længere, når det kommer til skattepolitik, når det kommer til den økonomiske politik, når det kommer til senere tilbagetrækning, når det kommer til omprioriteringsbidraget, når det kommer til udlændingepolitikken – det så vi i dag på Dansk Folkepartis spørgsmål om udenlandsk arbejdskraft.

Det var egentlig lidt modigt, synes jeg, at det var hr. Jan E. Jørgensen, der stillede undertegnede spørgsmål om udlændingesituationen i rød blok, for der er uenigheder. Så kom jeg til at tænke på, hvordan det egentlig er med Venstre. For når jeg sådan kigger ud over salen og lytter til debatten, ved jeg, hvor vi har Dansk Folkeparti på udlændingeområdet, og jeg ved, hvor vi har Socialdemokratiet, og jeg ved, hvor vi har De Konservative, og jeg ved også, hvor vi har SF. Jeg ved også, hvor vi har nogle af de andre partier, som ikke er enige med os. Men hvor har vi egentlig Venstre på udlændingeområdet?

For hvis det er sådan, at statsministeren i dag kan garantere, at Venstre også efter et valg har tænkt sig at føre en stram udlændingepolitik – også hvad angår udenlandsk arbejdskraft – så behøver vi vel egentlig ikke flere skræmmekampanjer, så behøver vi ikke flere lange diskussioner, for så er mandaterne givet. Så er flertallet givet.

Kl. 21:39

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 21:39

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg ved ikke, om det er så simpelt. Altså, jeg ved godt, hvor vi har Venstre, danskerne ved godt, hvor de har Venstre; det vidste de forud for valget i 2011 og forud for valget i 2015. For vi har aldrig haft sådan en tradition, som man har haft i Socialdemokratiet, med at sige: Vi stikker den her kurs ud, og så holder vi et valg, og så drejer vi rundt på hælene, og så går vi den her vej. Det har vi aldrig haft. Altså, vi har haft en tålmodighed med, at vi ikke altid har nået vores mål i det tempo, vi gerne ville. Og vi har haft en forståelse for, at vi på grund af parlamentariske omstændigheder har skullet krydse for at komme derhen. Men vi er jo aldrig gået imod det, vi gik til valg på.

Det er jo det, der er den dybe skillelinje mellem den såkaldte blå og røde blok. Ja, selvfølgelig er der da forskelle, for ellers havde det været ét parti og ikke fire partier. Der er ét parti, der ikke er regering; respekt for det. Men det er jo en diskussion om, hvor langt vi skal gå, hvor hurtigt vi skal gå, hvordan vi skal komme derhen. Det er jo ikke en diskussion om, om vi overhovedet skal flytte os.

Altså, den her regering har lavet skattelettelser for 19 mia. kr. Det kan bedre betale sig at arbejde. Vi har det laveste antal danskere på offentlig forsørgelse, vi vel har haft i 14 år. Folk er på vej ud af konstanthjælpssystemet, og ja, vi har strammet. Og derfor skal folk jo ikke være i tvivl om, hvor Venstre er. Men vi fører ikke valgkamp i dag; der er jo et år til.

Men det store spørgsmål er jo: Hvor er Socialdemokratiet? Det var derfor, jeg sagde det der med mandaterne lige før. For vi havde også den udlændingepolitik, vi har, mellem 2011 og 2015. Det havde Det Konservative Folkeparti også, det havde DF også. Det var 137 mandater sammen med Socialdemokratiet. Men der blev lavet 45 lempelser.

Altså, hvis mandaternes logik havde Rådet, var det jo ikke sket. Men der må jo have været en eller anden socialdemokratisk minister, som har ladet sig inspirere af, at der var en regeringspartner, som trak i regeringen. Og hvor er garantien for, at det ikke kan ske igen?

Kl. 21:41

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Fru Mette Frederiksen.

Kl. 21:41

Mette Frederiksen (S):

Nå, så har jeg tre spørgsmål. Det første: Stemte Venstre for nogen af de lempelser i den seneste regeringsperiode? Stemte Venstre for nogen af de 45 lempelser? Det er bare et ja eller et nej. Man behøver ikke nævne tal, bare et svar på, om Venstre stemte for nogen af de lempelser. Ja eller nej. Jeg kan godt svare, hvis statsministeren ikke kan. Det andet er: Vi har i dag rejst et spørgsmål om, hvordan det går med arbejdet med at få lavet asyllejre i nærområderne, så vi kan få indrettet et flygtningesystem, der både stopper for spontant asylsøgning her, men også sikrer, at flygtninge ikke skal tage rejsen hen over Middelhavet. Hvordan går det med det arbejde? Har regeringen tænkt sig at tage ansvar for det? Det tredje spørgsmål er rejst af Dansk Folkeparti, og det bifalder jeg meget: Skal vi indføre betinget statsborgerskab i Danmark? Ja eller nej.

Kl. 21:42

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 21:42

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Da mit parti var i opposition fra 2011 til 2015, støttede vi helt grundlæggende ikke op om den slappere udlændingepolitik, der blev ført.

Betyder det så, at vi ikke har bakket hjørner af noget af det, der blev gennemført, op? Nej, det betyder det selvfølgelig ikke. (*Munterhed*). Jo, jo, grin I bare af det, men det er at degradere den her debat til pjat. Det har ikke noget med kage at gøre, det har noget med det faktum at gøre, at der blev ført en udlændingepolitik fra 2011 til 2015, som betød, at antallet af asylansøgere steg, også før der for alvor gik hul på Europa – 14.700 i 2014. Danmark flyttede sig, blev en stadig mere attraktiv asyldestination, altså ikke bare flere i absolutte tal, men også relativt, men det har vi taget styring på, sådan at vi fra at have været på en 5. plads over de mest populære asyldestinationer nu er nede på at være på en 16. plads.

Formanden rejser sig, og så kan det se ud, som om jeg ikke vil svare, men det vil jeg gerne. Jeg har fuldstændig tillid til, at der er en, der følger op på de spørgsmål, der blev stillet.

Kl. 21:44

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Nu er det i hvert fald hr. Kristian Thulesen Dahl. Værsgo.

Kl. 21:44

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja, ja, ja, og hvis man skal fortsætte med de der børnesange, kunne man synge »se min kjole, den er rød som solen«, eller »se min kjole, den er blå som havet«, eller hvad med alt det grønne, der har været inde over i dag, »se min kjole, den er grøn som græsset«, og jeg ved ikke hvad. Men vi kunne også prøve at se på det forslag til vedtagelse, som vi faktisk i fællesskab får vedtaget her i dag, og se på noget seriøs politik.

Sagen er jo, at i den vedtagelse, som et flertal her i Folketinget vedtager senere i aften, fremgår det, at retningen i udlændingepolitikken skal fastholdes, det fremgår, at midlertidigt ophold også er midlertidigt, det fremgår, at der skal være drøftelser med initiativer i forlængelse af Tysklands loft over familiesammenføringer. Jeg vil gerne bruge min taletid nu og her til at bede statsministeren om at kommentere, at vi i den vedtagelse får de her ting bragt videre. Midlertidigt er midlertidigt, og det er selvfølgelig vigtigt for Dansk Folkeparti i forhold til hele den debat, vi tidligere har haft om et såkaldt paradigmeskifte i udlændingepolitikken, hvor midlertidigt så også skal betragtes som midlertidigt ophold. Og hvad angår det med loftet over familiesammenføringer, vil jeg sige, at Tyskland jo med virkning fra 1. august indfører et loft over familiesammenføringer, og vi er jo meget interesseret i fra vores side, at vi også får indført det i Danmark.

Så jeg vil bede statsministeren om at kommentere de her par ting fra vedtagelse og hans syn på, hvordan vi kommer videre med de to afgørende spørgsmål.

Kl. 21:45

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 21:45

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det vil jeg meget gerne følge op på, og jeg vil glæde mig over, at vi har en fælles vedtagelse. Vi havde jo en udmærket diskussion i december, hvor ting så blev koblet sammen, og hvor vi ikke kunne bringe det i mål, men der er jo elementer fra den diskussion, der sådan set står der endnu, og som, ja, undskyld mit frispog, kan dribles i mål, hvis der er vilje til det. Det er en kombination af at se på, under hvilke omstændigheder man er i Danmark, hvis man har subsidær beskyttelsesstatus, og hvad omstændighederne er omkring mulighederne for at komme hjem igen. Der er en række ting, man kan gøre, og det vil vi gerne diskutere, ligesom vi selvfølgelig også levende følger med i, hvad der sker i Tyskland.

Jeg er nødt til at sige – og vi kan ikke gøre det færdigt her i aften – at vi har brug for at nærstudere den tyske lovgivning mere. Omstændighederne er meget forskellige. Jeg skal ikke kommentere nøje, hvad andre lande gør, men bare sige, at hvis vi i Danmark i 2015, 2016 og 2017 havde haft en tilstrømning af spontane asylansøgere som den, man har set i Tyskland og Sverige, ville der vel være kommet i omegnen af over 100.000, men der kom reelt 30.000. Det er jo, fordi vi har haft styr på det. Det betyder også, at de problemer, man nu står med i Tyskland med en række mennesker, der er kommet ind, og som nu altså alt andet lige får en mulighed for at søge familiesammenføring, er kæmpestore grundet det kæmpe antal, som i sammenhæng med situationen i Danmark ikke er under kontrol. Derfor reagerer tyskerne jo med en eller anden form for ryggen mod muren, som vi ikke har.

Hr. Kristian Thulesen Dahl var tidligere i dag inde på, at hvis man overfører det tyske loft på 1.000 om måneden til danske forhold, svarer det til 65 eller 66, og det kan man selv omregne til en årsnorm, og gør man det, tror jeg det nogenlunde svarer til det antal, vi kan forvente kunne søge familiesammenføring i Danmark med de kendte tal. Så vi er ikke i den her nødrættssituation, kunne man måske sige, men det er jo ikke det samme, som at vi ikke kan udforske, hvad tyskerne gør. Vi har allerede indledt en dialog om det. Det har ikke hastværkets karakter, men vi har indledt en dialog om det, og jeg vil også gerne her give tilsagn om, at det er en dialog, vi skal fortsætte.

Kl. 21:48

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 21:48

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg er selvfølgelig glad for, at det er drøftelser, vi fortsætter, og det indgår jo også i forslaget til vedtagelse her i dag. For Dansk Folkepartis udgangspunkt er jo, at hvis Tyskland har fundet en juridisk vej til at indføre et loft ud fra hensynet til, jeg havde nær sagt, nationens ve og vel over for internationale konventioner, som indtil nu har været vurderet som værende til hinder for at lave sådan et loft, så er det jo meget svært at forestille sig, at et lille land som Danmark, der ligger nord for Tyskland, og som er bundet af nøjagtig de samme regler, ikke også ville kunne indføre et sådant loft.

Hvis der er nogen der så vil anfægte sådan et lofts juridiske gyldighed, så er der vel en større sandsynlighed for, med det, som statsministeren netop her nævner, at de så vil anfægte det i forhold til de tyske regler, før de når at anfægte det i forhold til de danske regler. Jeg ved godt, at alle er lige uanset hvad og alt sådan noget, men alligevel har det nok en vis vægt, hvis Tyskland skal trækkes for en domstol, i forhold til om de måtte have brudt nogle regler, og der synes jeg jo bare, at vi fra dansk side da skal give tyskerne opbakning i det, de har gang i, og også vise dem, at når de så får indført det her, er vi også villige til at følge efter.

Kl. 21:49

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Statsministeren.

Kl. 21:49

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er jo præcis kernen i den her diskussion, og det er jo også derfor, at vi, efter det tyske lovforslag er blevet fremsat i parlamentet, er i gang med at tygge os igennem det fagligt, politisk og juridisk og også har haft en drøftelse om det.

Situationen er jo den – og jeg skal ikke fortabe mig i alle detaljer – at der ligger en dansk højesteretsafgørelse op imod den beslutning, vi, altså regeringen og Dansk Folkeparti, initierede, om at udvide

den periode, der skulle gå, inden man kunne søge familiesammenføring, hvis man var her på subsidier beskyttelse, til 3 år. Der ligger en relativt præcis – for ikke sige meget præcis – højesteretsafgørelse, der ligesom hegner det ind og siger: Hertil og ikke længere. Og det er jo i hvert fald et element, der skal tages med i billedet, når man kigger på, hvorledes og om et tysk regime, der, som jeg understreger igen, er født i en situation, hvor man for at sige det på dansk ikke har haft styr på tilstrømningen, er noget, der kan oversættes til danske forhold. Og så vil jeg helst ikke gå længere her i dag.

Jeg enig i, at vi skal søge at bringe asylantallet så langt ned som overhovedet muligt. Jeg er ideelt set enig i – og man kan se det ud af regeringsgrundlaget – at vi ønsker en europæisk model, hvor man ikke søger asyl i landene og sådan set slet ikke krydser den eksterne grænse. Der kommer man ikke lige hen i et spring, men det er jo den vej, vi skal, og der indgår spørgsmålet om, hvor attraktivt et land fremstår også i sammenligning med andre, selvfølgelig helt naturligt, og der skal Danmark ikke have en lempeligere politik end den, man har i vores nabolande. Vi har haft præcis det modsatte, og det er lige netop grunden til, at vi har haft styr på situationen.

Kl. 21:51

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Så er det fru Pernille Skipper.

Kl. 21:51

Pernille Skipper (EL):

Tak for det. Og tak til statsministeren for talen. Nu så jeg jo lige før, at statsministeren piskede op og hentede sig et grønt slips, bl.a., tror jeg, fordi jeg i min tale kom til at sige, at man virkelig ved, at Venstre mener det, når slipsene er koordineret. Og man får sådan lidt lyst til at begynde at foreslå andre beklædningsgenstande, og så kunne vi jo se, om vi kunne få noget sjov ud af, hvad vi kunne få klædt statsministeren ud som – resten vil være op til fri fantasi.

Men helt alvorligt vil jeg faktisk gerne spørge til det der med det grønne slips, og hvad der så gemmer sig bag det – om der gemmer sig et rigtig grønt bankende hjerte. For vi har allerede alle sammen hørt, hvordan statsministeren rejser rundt ude i verden og forklarer om den grønne omstilling i Danmark, men det udspil, som regeringen har lagt frem, er nok ikke helt lige så skriggrønt som slipset. Altså, hvis man kigger på det, kan man se, at der er adskillige lande, som overhaler os i forhold til vindmølleparker; vi kan se, at det ikke lever op til Klimarådets anbefalinger, og det lever sådan set ikke engang op til regeringens egne mål om 50 pct. vedvarende energi i 2030; energibesparelserne vil ikke møde EU's mindstekrav, og det forsøger man at komme udenom på en anden måde; og så er det endda også 40 pct. af pengene, der bliver brugt på afgiftslettelser i stedet for egentlig grøn omstilling. I virkeligheden er det nok mere et skatteudspil, end det er et energiudspil.

Det møder også kritik fra eksperter og fra erhvervslivet hele vejen rundt. Det er altså ikke bare den her side af Folketingssalen, som siger, at det her udspil ikke kan gøre det. Og jeg ved, at statsministeren kender konsekvenserne, hvis vi ikke begynder at få CO₂-udledningen til at falde. Altså, antallet af flygtninge, som bliver diskuteret herinde, er ingenting i forhold til situationen, hvis vi ikke får klimaforandringerne til at stoppe – tørke, oversvømmelser, ekstremt vejr. Så hånden på hjertet, hr. statsminister – statsministeren ved godt, at det her ikke kan gøre det, ikke?

Kl. 21:53

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Statsministeren, værsgo.

Kl. 21:53

Kl. 21:57

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Næh, for så havde jeg foreslået noget andet. Altså, man kan jo godt puste sig op til alt muligt og forsøge at gøre sig til et bedre menneske end andre, men vi har sat det mål – og det gjorde vi, sidst jeg var statsminister – at vi ønsker et fossilfrit Danmark i 2050. Det er et mål, vi har sat. Vi har arbejdet benhårdt – det gjorde vi ved COP15, og det gjorde vi ved COP'en nede i Paris – for at få lavet globale løsninger. Vi har altid i Europa arbejdet hårdt for at få Europa til at tage sit kollektive ansvar. Og vi har nu sat og anvist en troværdig vej til at nå i mål ved at sige, at i år 2030 skal halvdelen af det samlede danske energiforbrug, altså ikke kun elektriciteten, men det samlede danske energiforbrug, komme fra vedvarende energi. Og med sådan en stepping stone i 2030 er det troværdigt at nå det store mål i 2050. Og vi har præcist anvist instrumenterne. Det kan ikke nytte noget, at man forsøger at manipulere med det. Vi har præcist anvist instrumenterne. Vi har anvist en historisk stor havvindmøllepark, 800 MW. Vi har sagt, at der skal mere vind til; vi har sat pengene af til det og sagt, at i 2022 må man vurdere, præcis hvor meget vind og hvordan. Vi går i gang med at screene for 10 GW vind på dansk territorium. Altså, hvis man tog det i brug, svarer det vel til to gange det samlede danske elektricitetsforbrug. For vi vil den vej, og penge-ne er der.

Med hensyn til det med elafgiften er det ikke sådan et finurligt forsøg på noget ideologisk skattelettelsseshalløj. Det er sådan set også på baggrund af en en faglig anbefaling – så sent som i går var vismændene inde på det – om, at hvis vi vil lave den her grønne transition, skal vi selvfølgelig sørge for, at der bliver produceret noget grøn energi, men vi skal også sørge for, at det bliver attraktivt for borgerne at bruge den grønne energi. Og ved at sænke elafgiften skaber vi en tilskyndelse f.eks. de steder, hvor der er lidt længere mellem husene, til, at man i stedet for at skifte sit gamle, nedslidte olie-fyr ud med et nyt olie-fyr køber en varmepumpe. Forudsætningen for, at vi kan blive grønne, er, at vi bliver elektrificeret, og det er sådan set det, der er, kan man sige, ambitionen i regeringens udspil.

Kl. 21:56

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Pernille Skipper.

Kl. 21:56

Pernille Skipper (EL):

Det er jo en vanvittig omvej, fordi det, man også får med lavere elafgifter, jo er et større forbrug blandt nogle af de største svinere – det er der, man sender pengene hen.

Statsministeren siger også, at man vil udbygge havvindmølleparker. Jamen vi bliver langt overhalet, hvis vi nøjes med det, regeringen foreslår, af andre lande. Statsministeren siger, at han arbejder hårdt i Europa, men vi ved jo også godt, at regeringen modarbejder, at man udbygger målene i EU. Og med regeringens udspil ved statsministeren også godt, at selv delmålet i 2030 ikke kan nås.

Det, der så vil være mit næste spørgsmål, er: Kan vi få et løfte om et klimamål? For det er jo ikke nok at omlægge til grøn energi, hvis vi stadig væk forbruger mere og mere og udleder mere og mere CO₂. Statsministeren ved godt, at det ikke er i 2030 eller 2050 – det er inden for den næste valgperiode – at vi skal have udledningerne til at gå drastisk ned, hvis vi skal undgå katastroferne.

Så vi har et lillebitte vindue, og vi skal i gang. Får vi et egentlig håndfast klimamål fra regeringen?

Kl. 21:57

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Så er det statsministeren. Værsgo.

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det kan da ikke nytte noget, at fru Pernille Skipper bare står og siger, at »statsministeren ved godt og statsministeren ved godt« om ting, der ikke passer. Altså, jeg ved da ikke en hel masse ting, som ikke passer. Jeg går da og koncentrerer mig om kun at vide gode ting, der passer. Og jeg ved, at det, vi har lagt frem, er fuldstændig koncist, og at det passer med, at vi kan nå det, der er vores mål, nemlig 50 pct. i 2030.

Så bliver der sagt, at det da er en underlig omvej at gå. Ja, det kan man da mene. Det helt afgørende er, at der kommer en stærkere tilskyndelse til at bruge el. Jeg medgiver, bare for lige at give det med-løb, at man teoretisk kunne opnå det på to forskellige måder. Man kunne lægge flere afgifter på de fossile brændstoffer, altså den fos-silt producerede energi, for så blev elektriciteten konkurrencedygtig ad den vej, eller man kan gøre, som vi gør, nemlig positivt at sige: Nu gør vi el billigere.

Det er klart, at hvis vi var et Enhedslisteparti, som tænkte, at vi bare kunne lade det være dyrere at være dansker, og at vi da bare skal ned i lommerne på dem og sådan noget – det er vi ikke. Derfor vælger vi den positive vej, og det er det, vismændene bakkede op omkring i går.

Må jeg så ikke sige omkring klimamål – bare for lige at huske proportionerne. Jeg tror, at den danske CO₂-udledning udgør 3 pro-mille af den globale imod Kinas f.eks. 27. Derfor er det med klima-mål europæisk udfordring. Vi skal have Europa til at forpligte sig kollektivt, og Danmark skal yde sin relative andel af en europæisk forpligtelse.

Kl. 21:59

Første næstformand (Henrik Dam Kristensen):

Tak til statsministeren. Så er det hr. Uffe Elbæk.

Kl. 21:59

Uffe Elbæk (ALT):

Hvis man skulle afgøre, hvem man havde lyst til at pege på som statsminister og det var den retoriske skarphed, der var det, der var afgørende, så kunne det godt være, at jeg ville pege på statsministe-ren. Det var en fremragende start, der var på talen, og også slutnin-gen, og så vil jeg undlade at kommentere det mellemliggende. Det, jeg til gengæld også må konkludere på debatten i dag, er jo, at der er blevet lavet en politisk monopoldannelse. Jeg er imod monopoldan-nelser generelt, og politiske monopoldannelser er jeg ved gud også modstander af. Der er jo en monopoldannelse mellem Venstre, So-cialdemokratiet og Dansk Folkeparti, når det handler om integrati-ons- og flygtningeområdet. Bare et godt tip: Når I er så enige, hvor-for laver I så ikke en regering sammen? Det er bare en kommentar.

Mit spørgsmål er i en helt anden boldgade, for det angår et emne, som vi ikke har snakket særlig meget om, og det er hele kulturområ-det. Der har jeg lyst til at spørge statsministeren: Når det går så for-rygende godt rent økonomisk i Danmark, hvordan kan det så være, at man sparer 2 pct. på de bærende kulturinstitutioner hvert eneste år? Altså, vi har bærende institutioner, nemlig Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst, som siger, at de ikke kan få det til at hænge sammen, og samtidig har vi en glimrende økonomi. Man kan ikke skære 2 pct. af balletten »Svanesøen«, man kan ikke spille Bee-thovens symfonier 2 pct. hurtigere. Så hvorfor har regeringen den kulturpolitik, at man vil spare 2 pct. hvert eneste år på kulturinstitu-tionerne, når økonomien er så god?

Kl. 22:00

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Statsministeren.

Kl. 22:00

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tak for det. Vi har sådan set heller ikke en politik om, at vi bare skal skære 2 pct. på alting hvert år. Vi har en politik med et omprioreringsbidrag indført helt bredt i den statslige sektor, hvor vi som udgangspunkt beder alle områder om at levere 2 pct. for på den måde at have et råderum, der kan prioriteres over. Det er så det, vi gør, hvert år vi laver finanslov, hvor vi tager stilling til, hvordan vi skal geninvestere de penge, som frigøres. Det har vi bl.a. gjort på erhvervsskoleområdet, ved at man har leveret sine 2 pct., og så har vi i høj grad geninvesteret pengene. Sådan tager vi stilling til det hvert år, når vi lægger vores finanslovsforslag frem: Skal vi prioritere mere kultur? Skal vi prioritere mere uddannelse og mere forskning? Jeg skal da bare opfordre hr. Uffe Elbæk til at melde sig ind i den finanslovsdebat, for hvis man vil tage medansvar, kan man også få medindflydelse.

Så vil jeg måske lige anholde det der billede af, at fordi det går godt med økonomien derude, så svømmer vi også bare i penge. Det gør vi jo ikke. Man må jo forstå, at Socialdemokratiet er bekymret for, at vi har så få penge, at de ikke vil investere nogen af dem i grøn omstilling. Det er jo det, de har sagt til os i går og i dag. Det der råderum, der er, er åbenbart for lille til, at de tør bringe noget af det i spil til vindmøller og solvarme og grøn omstilling. Jeg ved ikke, hvordan Socialdemokratiet og Alternativet vejer vindmøller op mod »Svanesøen«, det ved jeg ikke. Jeg ved bare, at så mange penge er der heller ikke. Men fra min side er der altså en invitation til at melde sig ind og tage ansvar. Det kunne da være spændende at have Alternativet med som finanslovspartner. Det er vi da helt åbne over for.

Kl. 22:02

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 22:02

Uffe Elbæk (ALT):

Nu skal jeg nok lade være med at blande mig i den aktuelle debat mellem regeringen og Socialdemokratiet i forhold til råderummet, men jeg vil bare sige, at statsministeren jo var glad for at sige, at han har brugt 19 mia. kr. på skattelettelser. Altså, pengene er der. Spørgsmålet er, hvad vi vil bruge dem til.

Mit andet spørgsmål går på den måde, man har beskåret public service-området på, for der er tale om en besparelse på over 1,1 mia. kr. over årene på public service i en tid, hvor vi ved, hvor vigtigt det er at gøre befolkningen klogere. Når vi ved, at vi står over for fake news, når vi ved, at der er et massivt pres på den offentlige information, så forstår jeg simpelt hen ikke, at man decideret vælger at spare på public service-området på den måde, man gør det i dag. Så jeg kigger på kulturområdet, men jeg kigger også på public service, og det, jeg selvfølgelig ønsker – og der tror jeg egentlig at statsministeren er enig med mig – er en klog, vidende og kulturelt stærk nation, og på netop de to punkter ser vi så en nedprioritering. Det forstår jeg simpelt hen ikke.

Kl. 22:03

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Statsministeren.

Kl. 22:03

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Men det er vi i hvert fald enige om, altså at det er den ambition, vi har. Vi ser øjensynlig forskelligt på det, men vi har nu en meget sikker idé om, at man også med en reduceret ramme til Danmarks Radio som den, vi har forhånds aftalt med Dansk Folkeparti, og som et eller andet sted ligger som en præmis for de igangværende mediefor-

handling, er i stand til at løfte det her public service-ansvar i, hvad der fortsat vil være en førende dansk kulturinstitution med et meget, meget stort milliardbudget, altså Danmarks Radio. Det er vores tilgang til det.

Så er jeg nødt til at anholde den her tanke om, at det hele er et nulsumsspil, som også ligger til grund, når man siger: I har brugt 19 mia. kr. på skatte- og afgiftslettelser; I kunne have gjort noget andet. Nogle af de her penge har vi jo brugt for at gøre Danmark rigere. Når vi f.eks. har sikret, at det nu bedre kan betale sig at arbejde for folk med små arbejdsindkomster, så er det jo sammen med gode konjunkturer en tilskyndelse til, at mennesker flytter fra passiv forsørgelse til at tjene deres egne penge. Det er da en socialpolitisk be-drift, at vi har det laveste antal danskere på passiv forsørgelse, vi har haft i 14 år, og at de i stedet for at få hr. Uffe Elbæks skattepenge tjener deres egne og betaler skat og på den måde også skaber en større velstand, som jo alt andet lige gør, at vi om 1 år og 2 og 3 år har lettere ved at prioritere penge til kultur eller penge til forskning, end vi ville have, hvis det stadig væk var sådan, at en meget stor del af budgettet gik til overførselsindkomster. Så det er jo investeringer i iværksætteri, i virksomheder, i jobskabelse, i mennesker.

Kl. 22:05

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Morten Østergaard, Det Radikale Venstre.
Værsgo.

Kl. 22:05

Morten Østergaard (RV):

Der har været meget fokus på børnesange, men det er jo, fordi forsamlingen overhører de indlagte Thomas Helmig-citater, som statsministeren smider ind og også gjorde forleden i talen til kronprinsen. I dag var det noget med »set det meste, prøvet lidt af hvert«, og så savner man lige tilføjesen »haft det let og haft det svært«. Jeg kan måske så supplere med et andet, synes jeg, stærkt citat, som er: »Der kommer nok en dag, hvor fornuften vender tilbage«. For det er jo egentlig det, jeg hører statsministeren tale om her i dag, når han taler om, at det er alt for unuanceret at tale om stramninger og lempelser – en alt for unuanceret måde. Det synes jeg er rigtigt.

Men så vender man hele tiden tilbage til de 45 lempelser, som blev gennemført under den sidste regering. Ved min sidste optælling står de 14 af dem endnu. Det er bl.a. dobbelt statsborgerskab. Jeg går ud fra, at både holdninger og standpunkter stadig væk peger i retning af, at Venstre støtter dobbelt statsborgerskab. Det var en af dem. Så er der katastrofer, som at forskere har fået lettere adgang til det danske arbejdsmarked. Jeg går ud fra, at det er noget, Venstre stadig væk ønsker, og at regeringen vel egentlig ville ønske, at den var i stand til at få en lempelse igennem, der svarede til det, vi fik under den sidste regering. Så hvis det skal være nuanceret, hvis fornuften skal have lejlighed til at vende tilbage, så skal man vel også have et gennemslag i den debat, der føres her i Folketingssalen om de spørgsmål.

Kl. 22:07

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Statsministeren.

Kl. 22:07

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Altså, fornuften vender ikke tilbage, for den er her allerede. Den har slet ikke forladt os. Vi fører en fornuftig politik, som går på to ben. Det ene ben har handlet om oven på 14.700 asylansøgere i 2014 og et Europa, der gik hul på kort tid efter folketingsvalget i 2015, at stramme op omkring spontan asylansøgning, ved at udskyde fristerne for, hvornår man kan søge familiesammenføring, i form af integrationsydelse, men jo også i kølvandet på det at lave aftaler med

arbejdsmarkedets parter om så at få dem, der kom, til at tjene deres egne penge, hvilket vi faktisk er lykkedes ganske godt med. Det er jo en del af det.

Så er der en anden del af det, som ikke handler om flygtninge og spontane asylansøgere og økonomiske migranter, men som handler om at sikre, at Danmark har et åbent arbejdsmarked. På den dagsorden må jeg jo så konstatere – og sådan er parlamentarisme og demokrati – at det kniber med at finde det flertal, der vil være med til at nuancere nogle af de modeller, vi har. Vi er blevet omringet af et flertal, som har besværliggjort brugen af beløbsordningerne. Så sent som i går så vi et flertal, der blokerede for mere fleksible muligheder for bijobberi for mennesker, som vi altså har lukket ind i Danmark og givet en arbejdstilladelse og sagt gerne må være her. Hvis de så siger, at de ved siden af det arbejde, de har, gerne vil arbejde en time på en anden virksomhed, så skal de søge. Der er masser af bureaukrati. Vi vil gerne lempe de ting. Det må jeg konstatere at der ikke er et flertal for. Men det har altså ikke noget med regeringen at gøre. For regeringen har en fornuftig, balanceret tilgang til det.

Kl. 22:09

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 22:09

Morten Østergaard (RV):

Jeg kan høre, vi er enige om, at næste gang statsministeren omtaler den tidligere regerings udlændingepolitik, bliver det med flere nuancer end 45 lempelser, man helst havde været foruden, al den stund at 14 af dem står, og at man gerne ville have flere lempelser af samme karakter for bl.a. at kunne invitere mere kvalificeret arbejdskraft fra udlandet.

Men når vi er i gang med at lege skæg med tal – hvis det fine menneske fra Danmarks Radio med det falske skæg fortsat kan bevæge sig frit i samfundet, når tildækningsforbuddet også er blevet vedtaget – så kunne jeg jo forstå, at det er sådan, at det afgørende er asyltallet i et enkelt år. Det er ligesom det, der dokumenterer, om en politik er effektiv eller ej – asyltallet et enkelt år. Så så jeg bare, at i 2006, det var under Anders Fogh Rasmussen, var der 1.960 asylansøgere – nu, hvor vi leger med tal i dag. Så vil jeg bare komme med et tilbud: Så lad os da genindføre den udlændingelovgivning, der var gældende i 2006 under Anders Fogh Rasmussen. Den har givet det antageligvis laveste antal asylansøgere i det her årtusind. Den vil formentlig være noget lempeligere end både den, vi har i dag, og den, vi havde under den forrige regering. Men er det ikke ærlig talt, statsminister, en lille smule plat og unuanceret?

Kl. 22:10

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Statsministeren.

Kl. 22:10

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jo, det er det, og derfor forstår jeg heller ikke, at spørgeren bringer det op. Det må jeg sige, det forstår jeg ikke. Altså, at sammenligne situationen i 2006 med den, vi har nu, holder jo ikke. Situationen er den, at vi står med den verden, vi har i dag; med de krige og de udfordringer, vi har; med et Afrika, som ikke for alvor er i stand til at udnytte sit potentiale; med en verden, der bliver mindre; med unge afrikanere, der kan se på deres telefon, at græsset ser grønnere ud på den anden side af Middelhavet; med menneskesmuglere, der har sat tingene i system – det jo alt det, vi skal forholde os til. Det er jo virkelighedens verden. Hr. Morten Østergaard har jo selv været ude i virkeligheden, og hvis man tager længere ud end bare lige til danske ghettoområder, helt ud, så kan man se, at det her er virkeligheden. Det er vi nødt til at forholde os til, og det er vi nødt til at give et drej.

For at give et halvt svar på det, fru Mette Frederiksen spurgte til, som jeg ikke kunne nå at svare på, så er løsningen på det her jo – det kan man også se af regeringsgrundlaget – at Europa indretter sig anderledes; sørger for at lukke sine grænser; sørger for at lave aftaler med lande i nærområderne om, at det er der, man søger til, hvis man er på flugt; sørger for på en ordentlig måde at lukke folk ind på kvoter i det omfang, man kan integrere dem. Det er jo det, der er løsningen, og det er det, vi arbejder hen imod. Andre lande har været senere end os til at forstå den her alvor. Det er i høj grad derfor, Danmark startede med at gå enegang med stramninger, som bragte os i CNN og alle mulige steder – vi blev skreget ud – men som jo i dag er *comme il faut*, i dag er konsensuspolitik. Og den position skal vi jo fastholde, for vi ønsker ikke et Danmark, som man kommer til, hvis ikke man er inviteret.

Kl. 22:12

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Næste spørger er fru Pia Olsen Dyhr, SF. Værsgo.

Kl. 22:12

Pia Olsen Dyhr (SF):

Statsministeren startede jo den her debat med at være glad, jeg vil sige næsten munter – ja, så meget, at statsministeren faktisk skiftede slips til et grønt slips. Men nu kan jeg se, at det sorte er tilbage, og statsministeren er også blevet en lille smule bister. Hvis jeg skulle være en smule venlig, tænker jeg, at statsministeren måske er A-menneske ligesom jeg – og alligevel ikke, for statsministeren er aktiv på Twitter lidt senere end mig om aftenen, så det passer nok ikke.

Men jeg vil alligevel gerne tilbage til det der grønne slips. For jeg synes jo, det er helt afgørende, at Danmark er et grønt foregangsland. Det er vi stadig væk, det medgiver jeg gerne. Men når vi nu kigger på, hvad regeringen har gjort på energiområdet, synes jeg faktisk, der er behov for, at vi speeder op. Regeringen har halveret midlerne til energiforskning. Regeringen bruger flere penge på at lette skatter og tariffer på energiområdet, end man bruger til at investere i vedvarende energi, og regeringen lægger op til en meget, meget lille indsats på området for energibesparelser. Det er lige præcis den sidste del, jeg gerne vil gå lidt i kødet på. For der er danske virksomheder, som lever af, at vi har været i forfront med hensyn til energibesparelser. Jeg kan nævne Velux, Rockwool, Danfoss, Grundfos – bare for at nævne nogle af dem. Det er, fordi vi har turdet satse på store energibesparelser, bl.a. i industrien, i vores bygningsmasse, og det har skabt arbejdspladser, men det har også gjort, at vores energiforbrug ikke er steget. Siden 1980 har vi fordoblet vores økonomi uden på samme måde at have fordoblet vores energiforbrug. Nu lægger regeringen så op til en meget lille indsats for energibesparelser. Lad mig bare give et billede på det: Hvert år har vi indtil videre brugt 10 petajoule. Fremadrettet bruger vi 0,6 petajoule om året. Det er en ganske stor forringelse. Måske statsministeren alligevel gerne lige vil kigge en gang mere, tage det grønne slips på igen, blive lidt gladere, lidt mere munter og så måske også tør satse på noget af det, der skaber arbejdspladser i Danmark.

Kl. 22:14

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Statsministeren.

Kl. 22:14

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jo, men der er i virkeligheden måske ikke plads til så meget munterhed, når vi snakker om den historiske satsning på energibesparelser, fordi den ordning, der var, som jeg medgiver var dyrere end det, vi nu har lagt op til, var jo en ordning, som blev ekstremt kritiseret. Altså, der ligger et hav af rapporter. Jeg vil tro, at Rigsrevisionen har været inde over, hvis ikke jeg tager meget fejl, og har hudflettet det

– *hudflettet det* – fordi det godt kunne være, at sigtet var at spare på energi, men der var godt nok meget varm luft og rigtig mange energikonsulenter.

Altså, nu skal vi også været seriøse her. Der var en ordning, der ikke fungerede, hvor vi brændte skatteborgerpenge af uden effekt – det var det, der var. Det går ikke. Det er derfor, vi foreslår, at vi nu gør det her meget mere målrettet med effekt, og vi har lagt et beløb ind – er det 400 millioner? Ja, jeg kan ikke huske alle tal i hovedet – som er vores bedste bud på at lave noget, der er effektivt målrettet industrien, som har to formål, nemlig dels det med at sikre energieffektivisering, dels selvfølgelig også sikre, at konkurrencedygtige danske virksomheder fortsat har et udstillingsvindue.

Det er fuldstændig fair, hvis dem, vi skal forhandle med, siger: Er det et beløb, der er stort nok? Skal vi diskutere, om det skal være større? Det gør vi gerne. Vi har så bare lige den udfordring, der er kommet frem her det sidste døgn, at betalingsviljen ikke er der, fordi fru Pia Olsen Dyhrs tætteste allierede, Socialdemokratiet, siger, at man kun kan bruge det grønne råderum. Det optræder først i år 2023. Så der er altså ikke en krone at lave noget for i 2019, 2020, 2021 og 2022, medmindre der pludselig kommer nogle socialdemokratiske forslag om nogle modgående besparelser eller et eller andet.

Men fra regeringens side vil vi da meget gerne diskutere, om det beløb skal justeres. Altså, vi har aldrig forestillet os, at vi kommer med et udspil, og så sidder hele Folketinget bare og klapper og siger: Vi tager det. Men det hører bare med til historien, at den historiske begrundelse for at foreslå en ny model er, at den gamle ikke fungerede – spild af skattekroner!

Det hører også med til det her billede, at vi siden dengang, vi lavede energiaftaler sidst, jo altså har lavet en boligjobordning, som vi har permanentgjort, og som betyder, at landets boligejere altså har en mulighed for også med den ordning at kunne foretage investeringer, også i energieffektivitet.

Kl. 22:17

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 22:17

Pia Olsen Dyhr (SF):

Jeg tror ikke, at der er det parti på Christiansborg, der ikke anerkender, at den måde, man har lavet energibesparelser på, sådan set skal revideres. Det tror jeg vi alle sammen har indstillet os på. Så den diskussion er sådan set taget af bordet.

Det, der er interessant, er, hvor meget man har tænkt sig at kaste ind i energibesparelser. Der er altså forskel på at snakke 10 petajoule om året eller 0,6 – det er en dramatisk reduktion. Det synes jeg jo bare er lidt vigtigt at regeringen anerkender, altså at man ikke har det samme ambitionsniveau. Så når regeringen igen og igen har sagt i dag, at regeringen er mindst lige så grøn som alle tidligere, så er det jo ikke korrekt.

Så siger statsministeren, at det såmænd er muligt at forhandle. Det er SF bestemt klar til. Og jeg vil gerne lige anholde det der med, at der ikke er penge til det. Selv med Socialdemokratiets og Dansk Folkepartis melding i dag er der jo penge til det, hvis vi bl.a. kigger på tariffjerne. For regeringen foreslår jo, at det i fremtiden skal være staten, der finansierer bl.a. nettilslutningen. I dag er det altså forbrugeren, der gør det. Vi kunne jo fastholde, at det stadig er forbrugeren, der gør det, for så er der 1,5 mia. kr., og det er mere end rigeligt til faktisk også at have en ambitiøs indsats på det grønne område.

Kl. 22:18

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Statsministeren.

Kl. 22:18

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg vil bare lige anholde en lille fejl. Jeg har ikke sagt, at vi er lige så grønne som tidligere regeringer – jeg har sagt, at vi er grønnere. Og så den anden ting, og det viser måske meget godt forskellen på vores tænkning, for fru Pia Olsen Dyhr siger, at det afgørende er, hvad man putter ind i ordningen. Nej, det afgørende er, hvad der kommer ud af ordningen. Altså, vi brugte i den gamle ordning 1,4-1,5 mia. kr., og det blev hævlet ned i rapport efter rapport, fordi vi ikke fik energieffektivitet for pengene.

Så foreslår vi en ny model. Og så skal den da ikke måles op på, om vi er parate til at bruge lige så meget, som vi brugte på en fjollet måde før uden effekt. Det skal da måles på, hvad der kommer ud af det. Og vi har som sagt givet vores bedste bud, men det her er jo som alt andet til diskussion.

Tanken om at lægge det hele over på tariffjerne er jeg ved at være lidt bekymret ved. Vi har sådan set lige brugt en masse kræfter og lavet en bred aftale om at fjerne PSO'en, fordi vi altså i Danmark havde fået indrettet os på en måde, hvor vi finansierede den grønne omstilling på en belastende måde for vores produktionsvirksomheder. Det er jo sådan set derfor, vi lavede en bred aftale om at fjerne PSO'en og flytte den grønne omstilling ind på finansloven. Det er også derfor, jeg undrer mig lidt over, at når vi så skal lave en grøn omstilling, siger nogle af partierne, at de helst ikke vil bruge penge på det. Men at flytte det ud på forbrugerne, på virksomhederne er altså en dårlig idé.

Derfor er det her jo en balance mellem at gå grønt, fastholde vores førerposition, ikke gøre det dyrere at være dansker, gøre det mere interessant at bruge el frem for andre energiformer. Vi mener jo, at det, vi har lagt frem, repræsenterer en fornuftig balance, men vi er jo helt åbne for, at det selvfølgelig skal forhandles. Jeg håber, at det lykkes, inden sommeren for alvor kommer – altså ikke målt på temperatur, men i form af sommerferie – at få lavet en bred aftale.

Kl. 22:20

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Så er det fru Aaja Chemnitz Larsen. Værsgo.

Kl. 22:20

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Det er jo interessant at følge den her diskussion om, hvem der er grønnest. Vi er jo også mange i Grønland, som er optaget af det her med at sikre et godt klima. Men jeg vil gerne indlede med at takke statsministeren og regeringen for den lydhørhed, der er. For det er vigtigt at understrege, at det er umådelig vigtigt for Grønland og for Danmark, at der er den her lydhørhed. Der er behov for, at vi er flere, der søger løsninger frem for at søge konfrontationer, så det synes jeg er vigtigt at få understreget.

Tidligere i dag stillede jeg jo et spørgsmål til Socialdemokratiets leder, fru Mette Frederiksen, i forhold til rigsfællesskabet, og jeg vil egentlig gerne stille samme spørgsmål til statsministeren: Hvordan kan vi være med til at forny og videreudvikle rigsfællesskabet i fællesskab? Og så vil jeg egentlig gerne tilføje spørgsmålet: Hvordan skal vi gøre det? Mange tak.

Kl. 22:21

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Statsministeren.

Kl. 22:21

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Én måde, jeg tror vi kunne forny rigsfællesskabet på og særlig i relationen mellem Danmark og Grønland, er at begynde at samarbejde og tale med hinanden ærligt om ting, som i virkeligheden ligger det

ene eller det andet sted. Der er en række områder, der er taget hjem til Grønland, og der tror jeg at vi skal passe på med ikke at blive berøringsangste og sige: Det har Grønland taget hjem, så det mener vi ikke noget om; det kan vi ikke gøre noget ved; det må Grønland selv løse. Jeg tror, at vi skal bygge bro dér, og det er derfor, jeg bliver ved med at vende tilbage til det med infrastrukturen. Ja, Grønland har sin egen økonomi. Der er et bloktilskud, og der er den økonomi, man selv kan rejse i Grønland. Det er en fornuftig grønlandsk ambition at have at udbygge sin infrastruktur, og jeg kan jo se ud af den grønlandske debat, at det synes man ikke at sådan en som mig skal gå og mene for meget om. Det er jo én tilgang til det.

En anden tilgang kunne jo være at sige: Jamen det er da rigtigt, at det er os selv, der har en interesse i infrastrukturen, og det skal de ikke som sådan gå og mene noget om, men derfor kan vi godt snakke om det. For det kunne jo være, at der var et perspektiv i at samarbejde om det. Så det skal være mit sådan meget konkrete bud, at vi i stedet for at sige, at det her er dansk myndighed, og at det skal man ikke gå og blande sig i, og at det her er en grønlandsk hjemtaget opgave, og at det skal vi ikke gå og blande os i, havde en mere åben drøftelse. Det synes jeg faktisk at fru Aaja Chemnitz Larsen har bidraget til i forhold til de opgaver, som stadig væk er danske opgaver i Grønland, ved at deltage meget mere aktivt i folketingsarbejdet og også søge at påvirke forlig og finanslov med en helt anden dynamik end den, man måske har set historisk, hvor traditionen mere har været den, at de nordatlantiske medlemmer ligesom gled ind i nogle af Folketingets partigrupper og så søgte indflydelsen inde fra partierne. Så det vil jeg gerne complimentere for.

Kl. 22:23

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 22:23

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for den kommentar og den ros. Jeg tænker jo, at noget af det, vi har drøftet igennem årene i relationen mellem Grønland og Danmark, også har været gamle love. Der er love fra 1950'erne og fra 1960'erne, som stadig væk er gældende i Grønland, mens de bliver opdateret i Danmark. Jeg synes, det kunne være interessant at lege med tanken, når vi skal forny et rigsfællesskab og videreudvikle et rigsfællesskab, om man skulle have en arbejdsgruppe eller en kommission eller noget andet, der arbejder effektivt på at få opdateret de love. Kunne det være noget, som statsministeren kunne være interesseret i?

Kl. 22:24

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Statsministeren.

Kl. 22:24

Forhandling

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det vil jeg i hvert fald ikke stå og afvise. Men vi har jo brug for at få den dialog med Grønland, og her har vi jo så den udfordring, at de grønlandske politikere, som vi i virkeligheden har den tætteste dialog med i hverdagen i det politiske arbejde, er fru Aaja Chemnitz Larsen og fru Aleqa Hammond, som sidder her i deres egenskab af folketingsmedlemmer og kan farve og præge tingene på mange måder, og vi kan nå langt, og jeg har stor respekt for det. Men i forhold til at fremme sådan en tanke, som her bliver skitseret, så er det jo nødt til at være i en mere direkte relation mellem Danmark og Grønland, altså den grønlandske regering. Jeg er – det tror jeg også man har kunnet høre på de seneste debatter, også sidste fredag – ret efter-

spørgende efter at få en tættere dialog og synes selv, at jeg ad nogle omgange har sendt invitationer ud i det åbne rum om, at vi gerne vil have et stærkere engagement, og jeg håber, at vi oven på den nye regeringsdannelse på rigsmødet i februar kan få en tættere dialog om, hvordan vi kan samarbejde om at berige ikke kun Grønland og ikke kun Danmark, men begge ud fra deisen om, at 1 + 1 ikke er 2, men 3 i den her sammenhæng.

Kl. 22:25

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Den næste spørger er hr. Nicolai Wammen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 22:25

Nicolai Wammen (S):

Tak for det. Statsministeren har været meget optaget af at tale om det grønne og fortælle, at regeringen er den mest grønne regering, der nogen sinde er set i danmarkshistorien. Sådan må man forstå det. Samtidig har statsministeren også været optaget af børnesange. Det har endda været sådan undervejs, at statsministeren i et øjeblik indskyldte for at vise, hvor grøn han var, tog et grønt slips på. Det holdt dog kun sådan cirka en halv time, så blev det skiftet ud med det sorte, og hvis man skal gå over i børnesangsafdelingen og man skal finde et billede på, hvordan det egentlig har været med den her regering på miljøområdet og i forhold til klima, så tænker jeg på »Bjørnen Sover«. For vi har haft en statsminister og en regering, der har snorksovet på det her område i 3 år, og som nu, hvor valget nærmer sig, finder ud af, at man hellere må se lidt grønne ud. Så er man kommet med et udspil, og man har endda sendt sin energiminister på banen i dag og sagt, at Socialdemokratiet er sorte. Det svarer sådan en lille smule til at beskyldte paven for at være ateist. Det har ikke meget gang på jorden.

Så mit spørgsmål til statsministeren er i virkeligheden meget simpelt: Når man lægger al retorikken til side og alle forsøgene på at mistænkeliggøre sine politiske modstandere, skulle vi så ikke se på, hvad det reelt er der er på bordet? Statsministeren har foreslået én vindmøllepark til havs, og vi foreslår tre. Derfor vil jeg gerne høre, når statsministeren nu siger, at han er så grøn: Er statsministeren så parat til, at vi i fællesskab laver en ambition om, at vi skal have tre vindmølleparker til havs?

Kl. 22:27

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Statsministeren.

Kl. 22:27

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det siger måske lidt om socialdemokratisk selvforståelse, at man sammenligner sig selv med paven, og det kan godt være, at tro kan flytte bjerge, men man kan ikke sætte en vindmølle op med tro, for det kræver penge. Det, der er udfordringen med Socialdemokratiets meldinger i går og i dag, er, at Socialdemokratiet siger, at man ikke vil bruge noget råderum på at investere i den grønne omstilling, man vil kun bruge det såkaldte grønne råderum, som altså ikke eksisterer i 2019, 2020, 2021 og 2022. Det kan man jo ikke bygge noget for.

Så er det jo imod bedre vidende, når hr. Nicolai Wammen siger, at vi kun vil bygge én havvindmøllepark, og man vil bygge tre. Det er jo forkert. Hvis man læser vores udspil, kan man se, at vi siger: Vi vil opbygge en vindmøllepark på 800 MW, den største, der nogen sinde er bygget i Danmark – der findes ikke en ude i verden i dag, der er så stor – der leverer energi, el, svarende til de syv største byer. Og så siger vi: Der skal mere vindenergi til. Derfor siger vi, at vi øjeblikkeligt vil gå i gang med at screene for 10 GW, og vi siger, at vi i 2022 skal tage stilling til, præcis hvor og hvordan og hvor mange havvindmøller vi så skal bygge. Så vi siger jo ikke kun, at der skal

bygges én. Det står sådan set åbent, om der skal bygges to eller tre eller fire.

Hvis det er meget vigtigt for Socialdemokratiet, at vi allerede nu beslutter, at det ikke kun er én, men at det er noget mere, så lad os da snakke om det. Forudsætningen er, at man møder ind med nogle penge. For ellers er det jo altså bare grønt bluff, undskyld mig.

Kl. 22:29

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 22:29

Nicolai Wammen (S):

Jamen det er da dejligt, hvis statsministeren i aften er i bevægelse. Socialdemokratiet har foreslået tre vindmølleparker til havs – statsministeren har indtil her til aften kun talt om en. Nu håber jeg så, at det, når vi kommer over i finansministerens forhandlingslokale, så er den nye position for regeringen. Det skal jo blive spændende at se.

Hvad angår, at der selvfølgelig skal være penge til initiativerne – det siger sig selv – så er det, Socialdemokratiet har gjort meget klart, at de penge, som ellers skal bruges på vores ældre, på vores syge og på vores børn, har vi ikke lyst til at statsministeren skal bruge på afgiftslettelser på energiområdet. Vi har også, hvad angår finansieringen, sagt, at der er et grønt råderum, og at vi også kan se på at fremrykke finansieringen af PSO. Og så sent som her i dag er der lavet en aftale – i hvert fald er vi kommet til en forståelse – der gør, at der er kommet yderligere 400 mio. kr. om året.

Det korte af det lange, hr. statsminister, er, at selvfølgelig vil enhver aftale, vi laver med hinanden, blive finansieret krone til krone. Det, der er spørgsmålet, er, hvad den aftale skal indeholde. Derfor vil jeg komme med et andet konkret eksempel. Vi har foreslået, at der i Danmark skal være 500.000 grønne biler – regeringen har ikke foreslået noget tal. Vil regeringen gå med på den ambition? Kan vi være fælles om det? Kan vi lægge snakken til side og gå videre til handlingen? For så vil der jo faktisk være noget, vi kan gøre i fællesskab.

Kl. 22:30

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Statsministeren.

Kl. 22:30

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jamen hvorfor skal vi kun have 500.000? Hvorfor skal vi ikke have 600.000? Eller 700.000? Eller et andet tal? Og det ikke for at stå og lave pjat med det, men det er bare, fordi det jo er meget interessant med den der slags udspil skrevet på bagsiden af en serviet: Tre vindmølleparker, 0,5 millioner elbiler og ikke én eneste antydning af et værktøj til at nå det.

Altså, hvad er det instrumentale, der skal til for at nå op på at få 500.000 elbiler? Er det afgifterne, der skal fjernes, og hvad så med det provenu, men mister? Hvor kommer pengene fra?

Det jo meget fint, at hr. Nicolai Wammen siger, at man ikke laver aftaler, uden at pengene er der, men det ville da klæde Socialdemokratiet, når man lægger udspil frem, at man også peger på, hvor pengene skal komme fra. Og der må jeg bare sige, at indtil nu har vi ikke hørt noget, andet end at man ikke må bruge råderummet, men kun det grønne råderum, og det grønne råderum rækker ikke. For det første er det der ikke før 2023, og for det andet, selv om det så var der før, så rækker det ikke til at finansiere alt det, som Socialdemokratiet siger man gerne vil. Og derfor bliver det jo sådan lidt let og minder lidt om de udspil, der kom fra Socialdemokratiet i perioden op til 2011 – altså 12 minutter, og alting kunne lade sig gøre, og vælgerne blev frygtelig skuffede bagefter, fordi det jo ikke holdt til en nærme-

re gennemregning ovre i Finansministeriet, da man ifølge den tidligere finansminister gik over til at bruge gængse regnemetoder.

Men hvis Socialdemokratiet møder op med finansieringsforslag, diskuterer vi det gerne, fordi vi har en ambition, og vores ambition rækker også videre end til at bygge en havvindmøllepark, og det ved hr. Nicolai Wammen også godt.

Kl. 22:32

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Uret tikker, og vi har plads til to spillere endnu. Den første er hr. Magni Arge. Værsgo.

Kl. 22:32

Magni Arge (T):

Tak for det, ærede formand. Det er i forlængelse af det spørgsmål, som fru Aaja Chemnitz Larsen stillede, og det svar, som hun fik. Har statsministeren med al den kundskab, han nu har, den helt særlige kundskab, han har, både til danske og færøske forhold, overhovedet tænkt over, hvordan han kan bidrage med at skabe en ændring i det konstitutionelle grundlag for den fremtidige udvikling i samarbejdet imellem Færøerne og Danmark, hellere end at blive ved med at holde fast i en, hvad skal man sige, stil, hvor man forsøger at udfylde en hjemmestyreløse, der for længst er udgået for tid, om jeg så må sige? For den er udtømt; den giver ikke plads til den rummelighed, som skal til for at skabe et fornuftigt og konstruktivt samarbejde fremover.

Kl. 22:33

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Statsministeren.

Kl. 22:33

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Altså, det korte svar er: Nej, det har jeg sådan set ikke. For jeg har en opfattelse af, at der med det, som hr. Magni Arge kalder den konstitutionelle ramme, altså grundloven som et grunddræmmevilkår bag rigsfællesskabet, er gode muligheder for at udvikle Færøerne, Grønland og Danmark, også i en mere selvstændig retning med mere selvbestemmelse og mere selvberenhed – at de muligheder sådan set er der. Og jeg er heller ikke mødt med en færøsk fordring på det. Nu taler jeg ikke kun om hr. Magni Arge og Tjóðveldi, men altså om det færøske samfund som sådan. Tværtimod har jeg jo set, at man har en forfatning i Lagtinget, der nu oversommer, som respekterer den danske grundlov. Så hvis det udtrykker det færøske Lagtings ønske at få et identitetsdokument med fuld respekt for grundloven, sådan at man læse det af lovforslagets bemærkninger, er der jo ikke nogen grund til at røkke ved den konstitutionelle ramme.

Kl. 22:34

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 22:34

Magni Arge (T):

Tak for det, hr. statsminister. I forfatningen ligger der også en præambel, hvor man stadfæster den eksterne selvbestemmelsesret, om jeg så må sige, og det færøske folks, hvad skal man sige, øverste myndighed over Færøerne. Så jeg er ikke helt enig i statsministerens udlægning af det.

Men tilbage til det her. Jeg har redegjort for i dag, hvad der skete i 1918, hvor man flyttede sig fra en islandske hjemmestyreordning til en personalunion, som var et meget naturligt skridt at tage på det tidspunkt, og hvor jeg mener, at det også ville være meget naturligt, at man gik et skridt videre der, hvor vi er nået til i dag, for vi har totalt udfyldt de rammer, der blev skabt i 1948. Og jeg har bare det

ønske at høre statsministeren overveje det i hvert fald, for han er måske den eneste statsminister i de sidste 100 år og de næste 100 år, der har en så stor indsigt, og derfor burde han have skabt en mulighed for at betrede nye veje i stedet for bare at holde fast i noget, som vi ved ikke kommer til at holde i længden alligevel.

Kl. 22:35

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Statsministeren.

Kl. 22:35

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Tusind tak for complimentet, hvis det er et compliment til mig. Det kan også godt være, at det bare er en italesættelse af det niveau, hr. Magni Arge synes der generelt har været i dansk politik, når det kommer til kendskab til Færøerne. Men det må hr. Magni Arge selv vurdere.

Når jeg reagerer, som jeg gør, er det, fordi jeg også synes, jeg har en viden om, at den grundindstilling til rigsfællesskabet, som hr. Magni Arge plejer at omtale som det såkaldte rigsfællesskab, ikke er en, jeg oplever som værende bredt funderet i det færøske samfund – det er det altså ikke. Hvis det ændrer sig over tid, kan jeg sige helt generelt, at jeg altid, så længe jeg er her, vil respondere positivt på henvendelser, der kommer fra det færøske folk. Jeg er varm tilhænger af rigsfællesskabet. Jeg mener, at Færøerne kan udvikles yderligere med større selvstændighed i alle dimensioner inden for rammerne af den danske grundlov. Hvis man støder på en mur, som betyder noget, vil jeg jo altid respondere positivt på et ønske om at justere ting, selvfølgelig vil jeg det, men indtil det måtte ske, er jeg ligesom hr. Magni Arge bundet af den danske grundlov. Den har forrang, og den skal fortolkes ud fra den patina, den har, og det er ikke en politisk beslutning for mig at sidde og fortolke den. Det er min tilgang til det.

Kl. 22:37

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Den sidste spørger er hr. Sjúður Skaale. Værsgo.

Kl. 22:37

Sjúður Skaale (JF):

Tak for det. I sin tale i morges ironiserede statsministeren lidt over den amerikanske drøm og sagde, det er en drøm, der vender indad, det er blevet en drøm om isolation. Det var meget kritiske ord, der faldt. Så blev der talt om, hvem der skal have lederskabet i verden, og der var det tydeligt, at statsministerens sagde det er Europa. Og det var altså ikke USA.

Noget, der hindrer Europa i at tage lederskabet, er de forbehold, som bl.a. Danmark har i EU-samarbejdet. Skulle statsministerens ord i morges forstås som et første skridt hen imod en kamp for at få fjernet de forbehold, som Danmark har på de afgørende felter? Tak.

Kl. 22:38

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Vi skal have lidt mere ro i salen. Tak. Statsministeren.

Kl. 22:38

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg synes bestemt, at der i den europapolitiske debat er brug for at få aftabuseret de danske forbehold. Jeg anmelder ikke nogen folkeafstemninger. Jeg kan ikke se nogen folkeafstemning for mig lige med det første, og slet ikke i den her valgperiode. Men vi har brug for at få en grundig debat – også om forbeholdene i et Europa, der udvikler sig, i en verden, der forandres. Og jeg tror faktisk, at vi har brug for at få den debat netop uden en deadline for en folkeafstemning. For jeg har jo kunnet notere, at det ved alle tidligere overvejelser sander

til i sort-hvidt med det samme. Og vi har brug for at få en bredere debat.

Tager man f.eks. forsvarsforbeholdet, er det jo sådan, at Danmark er kendt for og anerkendt for vores stærke militære engagement – også rundtomkring i skarpe missioner – og udenrigsministeren og forsvarsministeren er netop blevet rost i USA ved deres møder med den amerikanske forsvarsminister og udenrigsminister i fredags.

Der er så også et USA, der stiller større fordringer til Europa om at varetage egen sikkerhed, og man kan bestemt ikke udelukke, at der over tid udvikler sig en slags arbejdsfordeling, hvor Europa kommer til at løfte en større opgave i genopbygning oven på konflikter.

Hvis man kigger ind i den fremtid, kan det jo virke paradoksalt, at et aktivistisk land som Danmark, der er kendt for altid at stille op, så kan stille op under en NATO-hat eller en koalition og gøre det hårde arbejde, men hvis der så skal bygges op bagefter, og det så eventuelt sker i EU-regi, så skal vores drenge og piger rejse hjem.

Altså, det er jo der, hvor vores forbehold kommer til at stå i et andet lys, fordi tingene forandrer sig i fremtiden. Og den debat ønsker jeg. Det kan være, jeg er naiv, men altså, jeg insisterer på, at vi bør kunne tage den her debat uden på forhånd at sige: Derfor skal vi stemme om de danske forsvarsforbehold den og den dag, det og det år.

Kl. 22:40

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Spørgeren.

Kl. 22:40

Sjúður Skaale (JF):

Tak for det fine svar. Statsministeren talte jo også om, at Europa her efter må være den voksne i klassen. Men der er jo meget uro i Europa. Kan Europa være den voksne i klassen, når der er totalt kaos i Italien, når det, der foregår indenrigspolitisk i Ungarn og Polen, foregår, når vi kæmper med Brexit osv., og der er så meget uvished? Kan man tænke sig, at de nordiske lande, selv om de er uden for EU og inden for EU, uden for NATO og inden for NATO, indgik et langt tættere udenrigspolitisk og forsvarspolitisk samarbejde, end man har gjort hidtil, og dermed forsøgte sig som den voksne i Europa? Tak.

Kl. 22:41

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):
Statsministeren.

Kl. 22:41

Statsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Ja, det kan man godt i den forstand, at der er brug for at have en tættere dialog i Norden af mange gode grunde. De nordiske lande, med alle de forskelligheder, vi har, fremstår som attraktive samfundsmødder, og nu har vi sloges om i dag, hvem der er mest grøn og til hvilken tid, og jeg må bare sige, at når man regner polemikken fra, så er alle de her lande, også under skiftende regeringer, forbilledlige eksempler for resten af verden på en række parametre. I en verden, hvor nogle vender ryggen til internationale aftaler og multilaterale løsninger og til, at ting er reguleret ved aftaler, og begynder at tale den stærkes ret, giver det ret god mening, at de lande i højere grad koordinerer, end vi har gjort, og det sker jo altså også på det praktiske plan. Jeg tror, at for ganske nylig havde den danske forsvarsminister et møde med den svenske forsvarsminister, selv om Sverige står uden for NATO, for at diskutere konkret samarbejde. Jeg ser det mere som, kan man sige, et nordisk afsæt til at præge den europæiske debat.

Så medgiver jeg fuldt ud, at Europa har sine udfordringer, netop fordi Europa jo ikke er en føderal stat, men et samvirke af øjeblikke-

ligt 28 lande, og der ruskes i det, når der kommer nye regeringer, og sådan må det være. Men der er bare ikke så mange andre steder at gå hen. Jeg mener, at Danmarks position bør være den at holde fast i den stærkest mulige transatlantiske relation, vi overhovedet kan, fordi amerikanerne er vores tætteste allierede, og så samtidig dyrke den europæiske dimension. Og tak til hr. Sjúður Skaale for at bringe den her dimension op så sent i debatten, for det er jo sådan et ret stort og afgørende spørgsmål, og jeg synes, det har været glædeligt, at vi også har rundet det emne.

Kl. 22:43

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Der er ikke plads til flere korte bemærkninger, så jeg siger tak til statsministeren.

Forhandlingen er hermed sluttet, og vi går til afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse. Og medlemmerne indfinder sig på deres pladser; det ser godt ud.

Der foreligger tre forslag.

Kl. 22:43

Afstemning

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 71 af Kristian Thulesen Dahl (DF), Britt Bager (V), Christina Egelund (LA) og Mette Abildgaard (KF), og der kan stemmes.

Afstemningen er sluttet

For stemte 61 (DF, V, LA og KF), imod stemte 54 (S, EL, ALT, RV og SF), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 71 er vedtaget.

Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 70 af Mette Frederiksen (S), Pernille Skipper (EL) og Pia Olsen Dyhr (SF) samt forslag til vedtagelse nr. V 72 af Carolina Magdalene Maier (ALT) og Morten Østergaard (RV) bortfaldet.

Hermed er forespørgslen afsluttet.

Kl. 22:44

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Kristian Pihl Lorentzen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 31. maj 2018, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 22:45).